

I. DISPOSICIÓN XERAIS

MINISTERIO DE EMPREGO E SEGURIDADE SOCIAL

11724 *Real decreto legislativo 8/2015, do 30 de outubro, polo que se aproba o texto refundido da Lei xeral da seguridade social.*

O artigo un.c) da Lei 20/2014, do 29 de outubro, pola que se delega no Goberno a potestade de ditar diversos textos refundidos, en virtude do establecido no artigo 82 e seguintes da Constitución española, autorizou o Goberno para aprobar un texto refundido no cal se integrasen, debidamente regularizados, aclarados e harmonizados, o texto refundido da Lei xeral da Seguridade Social, aprobado polo Real decreto legislativo 1/1994, do 20 de xuño, e todas as disposicións legais relacionadas que se enumeran nese punto, así como as normas con rango de lei que as modificasen. O prazo para a realización do dito texto fixouse en doce meses a partir da entrada en vigor da citada Lei 20/2014, do 29 de outubro, que tivo lugar o 31 de outubro de 2014.

Este real decreto legislativo foi sometido á consulta das organizacións sindicais e empresariais máis representativas. Ademais, conta co informe do Consello Económico e Social.

Na súa virtude, por proposta da ministra de Emprego e Seguridade Social, de acordo co Consello de Estado e logo de deliberación do Consello de Ministros na súa reunión do día 30 de outubro de 2015,

DISPOÑO:

Artigo único. *Aprobación do texto refundido da Lei xeral da Seguridade Social.*

Apróbase o texto refundido da Lei xeral da Seguridade Social que se insire a seguir.

Disposición adicional única. *Remisións normativas.*

As referencias efectuadas noutras normas ás disposicións que foron integradas no texto refundido que se aproba entenderanse realizadas aos preceptos correspondentes do texto refundido.

Disposición derogatoria única. *Derrogación normativa.*

Quedan derogadas cantas disposicións de igual ou inferior rango se opoñan ao disposto no texto refundido da Lei xeral da Seguridade Social e, en particular, as seguintes:

1. O texto refundido da Lei xeral da Seguridade Social, aprobado polo Real decreto legislativo 1/1994, do 20 de xuño.
2. Os artigos 30 e 31 da Lei 42/1994, do 30 de decembro, de medidas fiscais, administrativas e da orde social.
3. A disposición adicional décimo quinta da Lei 30/1995, do 8 de novembro, de ordenación e supervisión dos seguros privados.
4. Os artigos 69 e 77 da Lei 13/1996, do 30 de decembro, de medidas fiscais, administrativas e da orde social.
5. A disposición adicional décimo quinta da Lei 66/1997, do 30 de decembro, de medidas fiscais, administrativas e da orde social.
6. A Lei 47/1998, do 23 de decembro, pola que se ditan regras para o recoñecemento da xubilación anticipada do sistema da Seguridade Social, en determinados casos especiais.
7. Os artigos 29 e 30 da Lei 50/1998, do 30 de decembro, de medidas fiscais, administrativas e da orde social.

8. O artigo 26 da Lei 55/1999, do 29 de decembro, de medidas fiscais, administrativas e da orde social.

9. A disposición adicional sexta da Lei 12/2001, do 9 de xullo, de medidas urxentes de reforma do mercado de traballo para o incremento do emprego e a mellora da súa calidade.

10. O artigo 4, a disposición adicional segunda e a disposición transitoria segunda da Lei 45/2002, do 12 de decembro, de medidas urxentes para a reforma do sistema de protección por desemprego e mellora da ocupabilidade.

11. A Lei 28/2003, do 29 de setembro, reguladora do Fondo de Reserva da Seguridade Social.

12. A disposición adicional quincuaxésimo oitava da Lei 30/2005, do 29 de decembro, de orzamentos xerais do Estado para o ano 2006.

13. A disposición adicional cuarta da Lei 8/2006, do 24 de abril, de tropa e mariñeiría.

14. O artigo 2 da Lei 37/2006, do 7 de decembro, relativa á inclusión no réxime xeral da Seguridade Social e á extensión da protección por desemprego a determinados cargos públicos e sindicais.

15. A Lei 18/2007, do 4 de xullo, pola que se procede á integración dos traballadores por conta propia do réxime especial agrario da Seguridade Social no réxime especial da Seguridade Social dos traballadores por conta propia ou autónomos, salvo a disposición transitoria primeira.

16. As disposicións adicionais quinta, novena, décimo cuarta e vixésimo sétima da Lei 40/2007, do 4 de decembro, de medidas en materia de seguridade social.

17. A disposición adicional décimo quinta da Lei 27/2009, do 30 de decembro, de medidas urxentes para o mantemento e o fomento do emprego e a protección das persoas desempregadas.

18. A Lei 32/2010, do 5 de agosto, pola que se establece un sistema específico de protección por cesamento de actividade dos traballadores autónomos, salvo as disposicións adicionais décima e décimo primeira.

19. A disposición adicional terceira da Lei 35/2010, do 17 de setembro, de medidas urxentes para a reforma do mercado de traballo.

20. O artigo 20 do Real decreto lei 13/2010, do 3 de decembro, de actuacións no ámbito fiscal, laboral e liberalizadoras para fomentar o investimento e a creación de emprego.

21. O artigo 5 do Real decreto lei 5/2011, do 29 de abril, de medidas para a regularización e o control do emprego somerxido e fomento da rehabilitación de vivendas.

22. As disposicións adicionais décimo quinta, trixésimo terceira, trixésimo novena, cuadraxésimo primeira, cuadraxésimo sexta e quincuaxésimo segunda e a disposición derradeira décimo segunda da Lei 27/2011, do 1 de agosto, sobre actualización, adecuación e modernización do sistema da Seguridade Social.

23. A Lei 28/2011, do 22 de setembro, pola que se procede á integración do réxime especial agrario da Seguridade Social no réxime xeral da Seguridade Social, salvo a disposición adicional sétima e a disposición derradeira cuarta.

24. A disposición adicional oitava do Real decreto lei 20/2012, do 13 de xullo, de medidas para garantir a estabilidade orzamentaria e de fomento da competitividade.

25. A disposición adicional segunda do Real decreto lei 29/2012, do 28 de decembro, de mellora de xestión e protección social no sistema especial de empregados de fogar e outras medidas de carácter económico e social.

26. O capítulo I e a disposición adicional primeira do Real decreto lei 5/2013, do 15 de marzo, de medidas para favorecer a continuidade da vida laboral dos traballadores de maior idade e promover o envellecemento activo.

27. A disposición adicional segunda do Real decreto lei 16/2013, do 20 de decembro, de medidas para favorecer a contratación estable e mellorar a empregabilidade dos traballadores.

28. O capítulo I, as disposicións adicionais primeira, segunda, terceira e cuarta e a disposición derradeira quinta da Lei 23/2013, do 23 de decembro, reguladora do factor de

sustentabilidade e do índice de revalorización do sistema de pensións da Seguridade Social.

Disposición derradeira única. *Entrada en vigor.*

O presente real decreto lexislativo e o texto refundido que aproba entrarán en vigor o 2 de xaneiro de 2016.

Sen prexuízo do anterior, o complemento por maternidade por achega demográfica á Seguridade Social, regulado no artigo 60 do texto refundido, será de aplicación, cando concorran as circunstancias previstas nel, ás pensións contributivas que se causen a partir do 1 de xaneiro de 2016.

Pola súa parte, o factor de sustentabilidade regulado no artigo 211 do texto refundido unicamente se aplicará ás pensións de xubilación do sistema da Seguridade Social que se causen a partir do 1 de xaneiro de 2019.

Dado en Madrid o 30 de outubro de 2015.

FELIPE R.

A ministra de Emprego e Seguridade Social,
FÁTIMA BÁÑEZ GARCÍA

TEXTO REFUNDIDO DA LEI XERAL DA SEGURIDADE SOCIAL

ÍNDICE

- Título I. Normas xerais do sistema da Seguridade Social.
 - Capítulo I. Normas preliminares.
 - Artigo 1. Dereito dos españois á Seguridade Social.
 - Artigo 2. Principios e fins da Seguridade Social.
 - Artigo 3. Irrenunciabilidade dos dereitos da Seguridade Social.
 - Artigo 4. Delimitación de funcións.
 - Artigo 5. Competencias do Ministerio de Emprego e Seguridade Social e doutros departamentos ministeriais.
 - Artigo 6. Coordinación de funcións afíns.
 - Capítulo II. Campo de aplicación e estrutura do sistema da Seguridade Social.
 - Sección 1.ª Disposicións xerais.
 - Artigo 7. Extensión do campo de aplicación.
 - Artigo 8. Prohibición de inclusión múltiple obrigatoria.
 - Artigo 9. Estrutura do sistema da Seguridade Social.
 - Artigo 10. Réximes especiais.
 - Artigo 11. Sistemas especiais.
 - Sección 2.ª Disposicións aplicables a determinados colectivos.
 - Artigo 12. Familiares.
 - Artigo 13. Traballadores con discapacidade.
 - Artigo 14. Socios traballadores e socios de traballo de cooperativas.
 - Capítulo III. Afiliación, cotización e recadación.
 - Sección 1.ª Afiliación ao sistema e altas, baixas e variacións de datos nos réximes que o integran.
 - Artigo 15. Obrigatoriedade e alcance da afiliación.
 - Artigo 16. Afiliación, altas, baixas e variacións de datos.
 - Artigo 17. Obrigacións da Administración da Seguridade Social e dereito á información.
 - Sección 2.ª Cotización á Seguridade Social e por conceptos de recadación conxunta.
 - Artigo 18. Obrigatoriedade.
 - Artigo 19. Bases e tipos de cotización.
 - Artigo 20. Adquisición, mantemento, perda e reintegro de beneficios na cotización.
 - Sección 3.ª Liquidación e recadación das cotas e demais recursos do sistema.
 - Subsección 1.ª Disposicións xerais.
 - Artigo 21. Competencia.
 - Artigo 22. Liquidación e ingreso das cotas e demais recursos.
 - Artigo 23. Aprazamento de pagamento.
 - Artigo 24. Prescrición.
 - Artigo 25. Prelación de créditos.
 - Artigo 26. Devolución de ingresos indebidos, reembolso dos custos das garantías e pagamento de cantidades declaradas por sentenza.
 - Artigo 27. Transaccións sobre os dereitos da Seguridade Social.

Subsección 2.ª Liquidación e recadación en período voluntario.

Artigo 28. Efectos da falta de pagamento en prazo regulamentario.

Artigo 29. Cumprimento de obrigacións en materia de liquidación de cotas e compensación.

Artigo 30. Recargas por ingreso fóra de prazo.

Artigo 31. Xuro de demora.

Artigo 32. Imputación de pagamentos.

Artigo 33. Reclamacións de débedas.

Artigo 34. Actas de liquidación de cotas.

Artigo 35. Determinación das débedas por cotas.

Artigo 36. Facultades de comprobación.

Subsección 3.ª Recadación en vía executiva.

Artigo 37. Medidas cautelares.

Artigo 38. Providencia de constrinximento, outros actos do procedemento executivo e procedemento de dedución.

Artigo 39. Terzarías.

Artigo 40. Deber de información por parte de entidades financeiras, funcionarios públicos, profesionais oficiais e autoridades.

Artigo 41. Levantamento de bens embargables.

Capítulo IV. Acción protectora.

Sección 1.ª Disposicións xerais.

Artigo 42. Acción protectora do sistema da Seguridade Social.

Artigo 43. Melloras voluntarias.

Artigo 44. Caracteres das prestacións.

Artigo 45. Responsabilidade respecto das prestacións.

Artigo 46. Pagamento das pensións contributivas derivadas de continxencias comúns e das pensións non contributivas.

Sección 2.ª Recoñecemento, determinación e mantemento do dereito ás prestacións.

Artigo 47. Requisito de estar ao día no pagamento das cotizacións.

Artigo 48. Transformación dos prazos en días.

Artigo 49. Efecto das cotizacións superpostas en varios réximes respecto das pensións da Seguridade Social.

Artigo 50. Cómputo de ingresos para efectos do recoñecemento ou mantemento do dereito a prestacións.

Artigo 51. Residencia para efectos de prestacións e de complementos por mínimos.

Artigo 52. Adopción de medidas cautelares.

Sección 3.ª Prescrición, caducidade e reintegro de prestacións indebidas.

Artigo 53. Prescrición.

Artigo 54. Caducidade.

Artigo 55. Reintegro de prestacións indebidas.

Sección 4.ª Revalorización, importes máximos e mínimos de pensións e complemento por maternidade por achega demográfica á Seguridade Social.

Subsección 1.ª Disposicións comúns.

Artigo 56. Consideración como pensións públicas.

- Subsección 2.ª Pensións contributivas.
- Artigo 57. Limitación da contía inicial das pensións.
 - Artigo 58. Revalorización.
 - Artigo 59. Complementos para pensións inferiores á mínima.
 - Artigo 60. Complemento por maternidade nas pensións contributivas do sistema da Seguridade Social.
 - Artigo 61. Pensións extraordinarias orixinadas por actos de terrorismo.
- Subsección 3.ª Pensións non contributivas.
- Artigo 62. Revalorización.
- Sección 5.ª Servizos sociais.
- Artigo 63. Obxecto.
- Sección 6.ª Asistencia social.
- Artigo 64. Concepto.
 - Artigo 65. Contido das axudas asistenciais.
- Capítulo V. Xestión da Seguridade Social.
- Sección 1.ª Entidades xestoras.
- Artigo 66. Enumeración.
 - Artigo 67. Estrutura e competencias.
 - Artigo 68. Natureza xurídica.
 - Artigo 69. Participación na xestión.
 - Artigo 70. Relacións e servizos internacionais.
 - Artigo 71. Subministración de información ás entidades xestoras das prestacións económicas da Seguridade Social.
 - Artigo 72. Rexistro de Prestacións Sociais Públicas.
- Sección 2.ª Servizos comúns.
- Artigo 73. Creación.
 - Artigo 74. Tesouraría Xeral da Seguridade Social.
- Sección 3.ª Normas comúns ás entidades xestoras e servizos comúns.
- Artigo 75. Reserva de nome.
 - Artigo 76. Exencións tributarias e outros beneficios.
 - Artigo 77. Reserva de datos.
 - Artigo 78. Réxime de persoal.
- Capítulo VI. Colaboración na xestión da Seguridade Social.
- Sección 1.ª Entidades colaboradoras.
- Artigo 79. Enumeración.
- Sección 2.ª Mutuas colaboradoras coa Seguridade Social.
- Subsección 1.ª Disposicións xerais.
- Artigo 80. Definición e obxecto.
 - Artigo 81. Constitución das mutuas colaboradoras coa Seguridade Social.

Artigo 82. Particularidades das prestacións e servizos xestionados.
Artigo 83. Réxime de opción dos empresarios asociados e dos traballadores por conta propia adheridos.

Artigo 84. Réxime económico-financeiro.

Subsección 2.ª Órganos de goberno e participación.

Artigo 85. Enumeración.

Artigo 86. A Xunta Xeral.

Artigo 87. A Xunta Directiva.

Artigo 88. O director xerente e o resto de persoal da mutua.

Artigo 89. A Comisión de Control e Seguimento.

Artigo 90. A Comisión de Prestacións Especiais.

Artigo 91. Incompatibilidades e responsabilidades dos membros dos órganos de goberno e de participación.

Subsección 3.ª Patrimonio e réxime de contratación.

Artigo 92. Patrimonio da Seguridade Social adscrito ás mutuas.

Artigo 93. Patrimonio histórico.

Artigo 94. Contratación.

Subsección 4.ª Resultados da xestión.

Artigo 95. Resultado económico e reservas.

Artigo 96. Excedentes.

Artigo 97. Fondo de Continxencias Profesionais da Seguridade Social.

Subsección 5.ª Outras disposicións.

Artigo 98. Competencias do Ministerio de Emprego e Seguridade Social.

Artigo 99. Dereito de información, queixas e reclamacións.

Artigo 100. Medidas cautelares e responsabilidade mancomunada.

Artigo 101. Disolución e liquidación.

Sección 3.ª Empresas.

Artigo 102. Colaboración das empresas.

Capítulo VII. Réxime económico.

Sección 1.ª Patrimonio da Seguridade Social.

Artigo 103. Patrimonio.

Artigo 104. Titularidade, adscrición, administración e custodia.

Artigo 105. Adquisición de bens inmobles.

Artigo 106. Alleamento de bens inmobles e de títulos valores.

Artigo 107. Arrendamento e cesión de bens inmobles.

Artigo 108. Inembargabilidade.

Sección 2.ª Recursos e sistemas financeiros da Seguridade Social.

Artigo 109. Recursos xerais.

Artigo 110. Sistema financeiro.

Artigo 111. Investimentos.

Sección 3.ª Orzamento, intervención e contabilidade da Seguridade Social.

Artigo 112. Disposición xeral e normas reguladoras da intervención.

Artigo 113. Modificación de créditos, remanentes e insuficiencias orzamentarias no Instituto Nacional de Xestión Sanitaria.

Artigo 114. Amortización de adquisicións.

Artigo 115. Plan anual de auditorías.

Artigo 116. Contas da Seguridade Social.

Sección 4.ª Fondo de Reserva da Seguridade Social.

Artigo 117. Constitución do Fondo de Reserva da Seguridade Social.

Artigo 118. Dotación do fondo.

Artigo 119. Determinación do excedente orzamentario.

Artigo 120. Acordo para a dotación do fondo e a súa materialización.

Artigo 121. Disposición de activos do fondo.

Artigo 122. Xestión financeira do fondo.

Artigo 123. Comité de Xestión do Fondo de Reserva da Seguridade Social.

Artigo 124. Comisión Asesora de Investimentos do Fondo de Reserva da Seguridade Social.

Artigo 125. Comisión de Seguimento do Fondo de Reserva da Seguridade Social.

Artigo 126. Carácter das operacións de xestión e imputación orzamentaria.

Artigo 127. Informe anual.

Sección 5.ª Contratación na Seguridade Social.

Artigo 128. Contratación.

Capítulo VIII. Procedementos e notificacións en materia de seguridade social.

Artigo 129. Normas de procedemento.

Artigo 130. Tramitación electrónica de procedementos en materia de prestacións.

Artigo 131. Achegas de datos da Seguridade Social por medios electrónicos.

Artigo 132. Notificacións de actos administrativos por medios electrónicos.

Capítulo IX. Inspección e infraccións e sancións en materia de seguridade social.

Artigo 133. Competencias da Inspección.

Artigo 134. Colaboración coa Inspección.

Artigo 135. Infraccións e sancións.

Título II. Réxime xeral da Seguridade Social.

Capítulo I. Campo de aplicación.

Artigo 136. Extensión.

Artigo 137. Exclusiones.

Capítulo II. Inscripción de empresas e normas sobre afiliación, cotización e recadación.

Sección 1.ª Inscripción de empresas e afiliación de traballadores.

Artigo 138. Inscripción de empresas.

Artigo 139. Afiliación, altas e baixas.

Artigo 140. Procedemento e prazos.

Sección 2.ª Cotización.

Subsección 1.ª Disposicións xerais.

Artigo 141. Suxeitos obrigados.

- Artigo 142. Suxeito responsable.
 - Artigo 143. Nulidade de pactos.
 - Artigo 144. Duración da obrigación de cotizar.
 - Artigo 145. Tipo de cotización.
 - Artigo 146. Cotización por accidentes de traballo e enfermidades profesionais.
 - Artigo 147. Base de cotización.
 - Artigo 148. Topes máximo e mínimo da base de cotización.
 - Artigo 149. Cotización adicional por horas extraordinarias.
 - Artigo 150. Normalización.
- Subsección 2.ª Cotización en supostos especiais.
- Artigo 151. Cotización en contratos de curta duración.
 - Artigo 152. Cotización con sesenta e cinco ou máis anos.
 - Artigo 153. Cotización en supostos de compatibilidade de xubilación e traballo.
- Sección 3.ª Recadación.
- Artigo 154. Normas xerais.
- Capítulo III. Aspectos comúns da acción protectora.
- Artigo 155. Alcance da acción protectora.
 - Artigo 156. Concepto de accidente de traballo.
 - Artigo 157. Concepto de enfermidade profesional.
 - Artigo 158. Concepto de accidente non laboral e de enfermidade común.
 - Artigo 159. Concepto das restantes continxencias.
 - Artigo 160. Riscos catastróficos.
- Capítulo IV. Normas xerais en materia de prestacións.
- Artigo 161. Contía das prestacións.
 - Artigo 162. Caracteres das prestacións.
 - Artigo 163. Incompatibilidade de pensións.
 - Artigo 164. Recarga das prestacións económicas derivadas de accidente de traballo e enfermidade profesional.
 - Artigo 165. Condicións do dereito ás prestacións.
 - Artigo 166. Situacións asimiladas á de alta.
 - Artigo 167. Responsabilidade con respecto ás prestacións.
 - Artigo 168. Supostos especiais de responsabilidade respecto ás prestacións.
- Capítulo V. Incapacidade temporal.
- Artigo 169. Concepto.
 - Artigo 170. Competencias sobre os procesos de incapacidade temporal.
 - Artigo 171. Prestación económica.
 - Artigo 172. Beneficiarios.
 - Artigo 173. Nacemento e duración do dereito ao subsidio.
 - Artigo 174. Extinción do dereito ao subsidio.
 - Artigo 175. Perda ou suspensión do dereito ao subsidio.
 - Artigo 176. Períodos de observación e obrigacións especiais en caso de enfermidade profesional.
- Capítulo VI. Maternidade.
- Sección 1.ª Suposto xeral.
- Artigo 177. Situacións protexidas.

- Artigo 178. Beneficiarios.
- Artigo 179. Prestación económica.
- Artigo 180. Perda ou suspensión do dereito ao subsidio por maternidade.
- Sección 2.ª Suposto especial.
- Artigo 181. Beneficiarias.
- Artigo 182. Prestación económica.
- Capítulo VII. Paternidade.
- Artigo 183. Situación protexida.
- Artigo 184. Beneficiarios.
- Artigo 185. Prestación económica.
- Capítulo VIII. Risco durante o embarazo.
- Artigo 186. Situación protexida.
- Artigo 187. Prestación económica.
- Capítulo IX. Risco durante a lactación natural.
- Artigo 188. Situación protexida.
- Artigo 189. Prestación económica.
- Capítulo X. Coidado de menores afectados por cancro ou outra enfermidade grave.
- Artigo 190. Situación protexida.
- Artigo 191. Beneficiarios.
- Artigo 192. Prestación económica.
- Capítulo XI. Incapacidade permanente contributiva.
- Artigo 193. Concepto.
- Artigo 194. Graos de incapacidade permanente.
- Artigo 195. Beneficiarios.
- Artigo 196. Prestacións económicas.
- Artigo 197. Base reguladora das pensións de incapacidade permanente derivada de continxencias comúns.
- Artigo 198. Compatibilidades na percepción de prestacións económicas por incapacidade permanente.
- Artigo 199. Norma especial sobre incapacidade permanente derivada de enfermidade profesional.
- Artigo 200. Cualificación e revisión.
- Capítulo XII. Lesións permanentes non incapacitantes.
- Artigo 201. Indemnizacións por baremo.
- Artigo 202. Beneficiarios.
- Artigo 203. Incompatibilidade coas prestacións por incapacidade permanente.
- Capítulo XIII. Xubilación na súa modalidade contributiva.
- Artigo 204. Concepto.
- Artigo 205. Beneficiarios.
- Artigo 206. Xubilación anticipada por razón da actividade ou en caso de discapacidade.
- Artigo 207. Xubilación anticipada por causa non imputable ao traballador.
- Artigo 208. Xubilación anticipada por vontade do interesado.
- Artigo 209. Base reguladora da pensión de xubilación.

- Artigo 210. Contía da pensión.
- Artigo 211. Factor de sustentabilidade da pensión de xubilación.
- Artigo 212. Imprescritibilidade.
- Artigo 213. Incompatibilidades.
- Artigo 214. Pensión de xubilación e envellecemento activo.
- Artigo 215. Xubilación parcial.

- Capítulo XIV. Morte e supervivencia.

- Artigo 216. Prestacións.
- Artigo 217. Suxeitos causantes.
- Artigo 218. Auxilio por defunción.
- Artigo 219. Pensión de viuvez do cónxuxe supervivente.
- Artigo 220. Pensión de viuvez en supostos de separación, divorcio ou nulidade matrimonial.
- Artigo 221. Pensión de viuvez de parellas de feito.
- Artigo 222. Prestación temporal de viuvez.
- Artigo 223. Compatibilidade e extinción das prestacións de viuvez.
- Artigo 224. Pensión de orfandade.
- Artigo 225. Compatibilidade da pensión de orfandade.
- Artigo 226. Prestacións en favor de familiares.
- Artigo 227. Indemnización especial a tanto global.
- Artigo 228. Base reguladora das prestacións por morte e supervivencia derivadas de continxencias comúns.
- Artigo 229. Límite das contías das pensións.
- Artigo 230. Imprescritibilidade.
- Artigo 231. Impedimento para ser beneficiario das prestacións de morte e supervivencia.
- Artigo 232. Suspensión cautelar do aboamento das prestacións de morte e supervivencia, en determinados supostos.
- Artigo 233. Incremento das pensións de orfandade e en favor de familiares, en determinados supostos.
- Artigo 234. Aboamento das pensións de orfandade, en determinados supostos.

- Capítulo XV. Protección á familia.

- Artigo 235. Períodos de cotización asimilados por parto.
- Artigo 236. Beneficios por coidado de fillos ou menores.
- Artigo 237. Prestación familiar na súa modalidade contributiva.

- Capítulo XVI. Disposicións comúns do réxime xeral.

- Sección 1.ª Melloras voluntarias da acción protectora do réxime xeral.

- Artigo 238. Melloras da acción protectora.
- Artigo 239. Mellora directa das prestacións.
- Artigo 240. Modos de xestión da mellora directa.
- Artigo 241. Mellora por establecemento de tipos de cotización adicionais.

- Sección 2.ª Disposicións sobre seguridade e saúde no traballo no réxime xeral.

- Artigo 242. Incumprimentos en materia de accidentes de traballo.
- Artigo 243. Normas específicas para enfermidades profesionais.
- Artigo 244. Responsabilidades por falta de recoñecementos médicos.

- Capítulo XVII. Disposicións aplicables a determinados traballadores do réxime xeral.

- Sección 1.ª Traballadores contratados a tempo parcial.

- Artigo 245. Protección social.
- Artigo 246. Cotización.

- Artigo 247. Cómputo dos períodos de cotización.
Artigo 248. Contía das prestacións económicas.
- Sección 2.ª Traballadores contratados para a formación e a aprendizaxe.
- Artigo 249. Acción protectora.
- Capítulo XVIII. Sistemas especiais para empregados de fogar e para traballadores por conta allea agrarios.
- Sección 1.ª Sistema especial para empregados de fogar.
- Artigo 250. Ámbito de aplicación.
Artigo 251. Acción protectora.
- Sección 2.ª Sistema especial para traballadores por conta allea agrarios.
- Artigo 252. Ámbito de aplicación.
Artigo 253. Regras de inclusión.
Artigo 254. Afiliación, altas, baixas e variacións de datos.
Artigo 255. Cotización.
Artigo 256. Acción protectora.
- Capítulo XIX. Xestión.
- Artigo 257. Xestión e colaboración na xestión.
Artigo 258. Concertos para a prestación de servizos administrativos e sanitarios.
- Capítulo XX. Réxime financeiro.
- Artigo 259. Sistema financeiro.
Artigo 260. Normas específicas en materia de accidentes de traballo e enfermidades profesionais.
- Capítulo XXI. Aplicación das normas xerais do sistema.
- Artigo 261. Dereito supletorio.
- Título III. Protección por desemprego.
- Capítulo I. Normas xerais.
- Artigo 262. Obxecto da protección.
Artigo 263. Niveis de protección.
Artigo 264. Persoas protexidas.
Artigo 265. Acción protectora.
- Capítulo II. Nivel contributivo.
- Artigo 266. Requisitos para o nacemento do dereito ás prestacións.
Artigo 267. Situación legal de desemprego.
Artigo 268. Solicitude, nacemento e conservación do dereito ás prestacións.
Artigo 269. Duración da prestación por desemprego.
Artigo 270. Contía da prestación por desemprego.
Artigo 271. Suspensión do dereito.
Artigo 272. Extinción do dereito.
Artigo 273. Cotización durante a situación de desemprego.
- Capítulo III. Nivel asistencial.
- Artigo 274. Beneficiarios do subsidio por desemprego.

- Artigo 275. Inscripción, carencia de rendas e responsabilidades familiares.
Artigo 276. Nacemento e prórroga do dereito ao subsidio.
Artigo 277. Duración do subsidio.
Artigo 278. Contía do subsidio.
Artigo 279. Suspensión e extinción do dereito ao subsidio.
Artigo 280. Cotización durante a percepción do subsidio.
- Capítulo IV. Réxime das prestacións.
- Artigo 281. Automaticidade do dereito ás prestacións.
Artigo 282. Incompatibilidades.
Artigo 283. Prestación por desemprego e incapacidade temporal.
Artigo 284. Prestación por desemprego, maternidade e paternidade.
Artigo 285. Subsidio por desemprego de maiores de 55 anos e xubilación.
- Capítulo V. Disposicións especiais aplicables a determinados colectivos.
- Sección 1.ª Traballadores incluídos no sistema especial para traballadores por conta allea agrarios.
- Artigo 286. Normas aplicables.
Artigo 287. Protección por desemprego dos traballadores agrarios eventuais.
Artigo 288. Protección por desemprego dos traballadores agrarios eventuais residentes en Andalucía e Extremadura.
Artigo 289. Cotización durante a percepción das prestacións.
- Sección 2.ª Outros colectivos.
- Artigo 290. Traballadores contratados para a formación e a aprendizaxe.
Artigo 291. Traballadores do réxime especial da Seguridade Social dos traballadores do mar.
Artigo 292. Militares profesionais de tropa e mariñeiría.
- Capítulo VI. Réxime financeiro e xestión das prestacións.
- Artigo 293. Financiamento.
Artigo 294. Entidade xestora.
Artigo 295. Reintegro de pagamentos indebidos.
Artigo 296. Pagamento das prestacións.
Artigo 297. Control das prestacións.
- Capítulo VII. Réxime de obrigacións, infraccións e sancións.
- Artigo 298. Obrigacións dos empresarios.
Artigo 299. Obrigacións dos traballadores, solicitantes e beneficiarios de prestacións por desemprego.
Artigo 300. Compromiso de actividade.
Artigo 301. Colocación adecuada.
Artigo 302. Infraccións e sancións.
Artigo 303. Impugnación de actos.
- Capítulo VIII. Dereito supletorio.
- Artigo 304. Dereito supletorio.
- Título IV. Réxime especial da Seguridade Social dos traballadores por conta propia ou autónomos.
- Capítulo I. Campo de aplicación.
- Artigo 305. Extensión.

- Artigo 306. Exclusiones.
- Capítulo II. Afiliación, cotización e recadación.
 - Artigo 307. Afiliación, altas, baixas, variacións de datos, cotización e recadación.
 - Artigo 308. Cotización no suposto de cobertura de continxencias profesionais e no suposto de cobertura do cesamento de actividade.
 - Artigo 309. Cotización en supostos de compatibilidade de xubilación e traballo por conta propia.
 - Artigo 310. Elección da base de cotización con independencia da idade.
 - Artigo 311. Cotización con 65 ou máis anos de idade.
 - Artigo 312. Base mínima para determinados traballadores autónomos.
 - Artigo 313. Base mínima en supostos de alta inicial en situación de pluriactividade.
- Capítulo III. Acción protectora.
 - Sección 1.ª Continxencias protexibles.
 - Artigo 314. Alcance da acción protectora.
 - Artigo 315. Cobertura da incapacidade temporal.
 - Artigo 316. Cobertura das continxencias profesionais.
 - Artigo 317. Acción protectora dos traballadores autónomos economicamente dependentes.
 - Sección 2.ª Disposicións en materia de prestacións.
 - Artigo 318. Normas aplicables.
 - Artigo 319. Efectos das cotas anteriores á alta.
 - Artigo 320. Base reguladora en determinados supostos de exoneración de cotas.
 - Artigo 321. Nacemento e contía da prestación de incapacidade temporal.
 - Artigo 322. Contía da pensión de xubilación.
- Capítulo IV. Sistema especial para traballadores por conta propia agrarios.
 - Artigo 323. Ámbito de aplicación.
 - Artigo 324. Regras de inclusión.
 - Artigo 325. Especialidades en materia de cotización.
 - Artigo 326. Cobertura da incapacidade temporal e das continxencias profesionais.
- Título V. Protección por cesamento de actividade.
 - Capítulo I. Disposicións xerais.
 - Artigo 327. Obxecto e ámbito de aplicación.
 - Artigo 328. Réxime xurídico.
 - Artigo 329. Acción protectora.
 - Artigo 330. Requisitos para o nacemento do dereito á protección.
 - Artigo 331. Situación legal de cesamento de actividade.
 - Artigo 332. Acreditación da situación legal de cesamento de actividade.
 - Capítulo II. Situación legal de cesamento de actividade en supostos especiais.
 - Artigo 333. Traballadores autónomos economicamente dependentes.
 - Artigo 334. Traballadores autónomos pola súa condición de socios de sociedades de capital.
 - Artigo 335. Socios traballadores de cooperativas de traballo asociado.
 - Artigo 336. Traballadores autónomos que exercen a súa actividade profesional conxuntamente.

- Capítulo III. Réxime da protección.
- Artigo 337. Solicitude e nacemento do dereito á protección por cesamento de actividade.
- Artigo 338. Duración da prestación económica.
- Artigo 339. Contía da prestación económica por cesamento de actividade.
- Artigo 340. Suspensión do dereito á protección.
- Artigo 341. Extinción do dereito á protección.
- Artigo 342. Incompatibilidades.
- Artigo 343. Cesamento de actividade, incapacidade temporal, maternidade e paternidade.
- Capítulo IV. Réxime financeiro e xestión das prestacións.
- Artigo 344. Financiamento, base e tipo de cotización.
- Artigo 345. Recadación.
- Artigo 346. Órgano xestor.
- Capítulo V. Réxime de obrigacións, infraccións e sancións.
- Artigo 347. Obrigacións dos traballadores autónomos.
- Artigo 348. Reintegro de prestacións indebidamente percibidas.
- Artigo 349. Infraccións.
- Artigo 350. Xurisdición competente e reclamación previa.
- Título VI. Prestacións non contributivas.
- Capítulo I. Prestacións familiares na súa modalidade non contributiva.
- Sección 1.ª Prestacións.
- Artigo 351. Enumeración.
- Sección 2.ª Asignación económica por fillo ou menor a cargo.
- Artigo 352. Beneficiarios.
- Artigo 353. Contía das asignacións.
- Artigo 354. Determinación do grao de discapacidade e da necesidade do concurso doutra persoa.
- Artigo 355. Declaración e efectos das variacións familiares.
- Artigo 356. Devindicación e aboamento.
- Sección 3.ª Prestación económica por nacemento ou adopción de fillo en supostos de familias numerosas, monoparentais e de nais con discapacidade.
- Artigo 357. Prestación e beneficiarios.
- Artigo 358. Contía da prestación.
- Sección 4.ª Prestación por parto ou adopción múltiples.
- Artigo 359. Beneficiarios.
- Artigo 360. Contía.
- Sección 5.ª Disposicións comúns.
- Artigo 361. Incompatibilidades.
- Artigo 362. Revalorización.

- Capítulo II. Pensións non contributivas.
- Sección 1.ª Invalidez non contributiva.
- Artigo 363. Beneficiarios.
- Artigo 364. Contía da pensión.
- Artigo 365. Efectos económicos das pensións.
- Artigo 366. Compatibilidade das pensións.
- Artigo 367. Cualificación.
- Artigo 368. Obrigacións dos beneficiarios.
- Sección 2.ª Xubilación na súa modalidade non contributiva.
- Artigo 369. Beneficiarios.
- Artigo 370. Contía da pensión.
- Artigo 371. Efectos económicos do recoñecemento do dereito.
- Artigo 372. Obrigacións dos beneficiarios.
- Capítulo III. Disposicións comúns ás prestacións non contributivas.
- Artigo 373. Xestión.
- Disposición adicional primeira. Normas aplicables aos réximes especiais.
- Disposición adicional segunda. Protección dos traballadores emigrantes.
- Disposición adicional terceira. Inclusión no réxime xeral da Seguridade Social dos funcionarios públicos e doutro persoal de novo ingreso.
- Disposición adicional cuarta. Consideración dos servizos prestados ás administracións públicas en segundo posto ou actividade.
- Disposición adicional quinta. Réxime da Seguridade Social dos asegurados que presten servizos na Administración da Unión Europea.
- Disposición adicional sexta. Estancias de formación, prácticas, colaboración ou especialización.
- Disposición adicional sétima. Réxime da asistencia sanitaria dos funcionarios procedentes do extinguido réxime especial de funcionarios da Administración local.
- Disposición adicional oitava. Xestión das prestacións económicas por maternidade e por paternidade.
- Disposición adicional novena. Instituto Social da Mariña.
- Disposición adicional décima. Ingresos por venda de bens e servizos prestados a terceiros.
- Disposición adicional décimo primeira. Competencias en materia de autorizacións de gastos.
- Disposición adicional décimo segunda. Transferencia do Instituto Nacional da Seguridade Social ás comunidades autónomas en relación con asegurados noutro Estado e que residen en España.
- Disposición adicional décimo terceira. Réxime xurídico do convenio especial que se subscribirá en determinados expedientes de despedimento colectivo.
- Disposición adicional décimo cuarta. Réxime xurídico dos convenios especiais dos coidadores non profesionais das persoas en situación de dependencia.
- Disposición adicional décimo quinta. Comisión de seguimento do sistema especial para traballadores por conta allea agrarios.
- Disposición adicional décimo sexta. Cónxuxe do titular da explotación agraria.
- Disposición adicional décimo sétima. Adecuación do réxime especial da Seguridade Social dos traballadores por conta propia ou autónomos.
- Disposición adicional décimo oitava. Encadramento dos profesionais colexiados.
- Disposición adicional décimo novena. Ámbito de protección das mutualidades de previsión social alternativas ao réxime especial da Seguridade Social dos traballadores por conta propia ou autónomos.

Disposición adicional vixésima. Coeficientes redutores da idade de xubilación dos membros do corpo da Ertzaintza.

Disposición adicional vixésimo primeira. Cómputo de períodos cotizados aos montepíos das administracións públicas de Navarra.

Disposición adicional vixésimo segunda. Informe sobre a adecuación e suficiencia das pensións do sistema da Seguridade Social.

Disposición adicional vixésimo terceira. Bonificacións de cotas da Seguridade Social e de achegas de recadación conxunta en determinadas relacións laborais de carácter especial e reducións respecto de traballadores de determinados ámbitos xeográficos.

Disposición adicional vixésimo cuarta. Aplicación dos beneficios na cotización no sistema especial para empregados de fogar.

Disposición adicional vixésimo quinta. Asimilación das persoas que xudicialmente fosen declaradas incapaces.

Disposición adicional vixésimo sexta. Cónxuxes de titulares de establecementos familiares.

Disposición transitoria primeira. Dereitos transitorios derivados da lexislación anterior a 1967.

Disposición transitoria segunda. Prestacións do extinguido seguro obrigatorio de vellez e invalidez.

Disposición transitoria terceira. Cotizacións efectuadas en anteriores réximes.

Disposición transitoria cuarta. Aplicación de lexislacións anteriores para causar dereito á pensión de xubilación.

Disposición transitoria quinta. Xubilación anticipada en determinados casos especiais.

Disposición transitoria sexta. Situación asimilada á de alta nos procesos de reconversión.

Disposición transitoria sétima. Aplicación paulatina da idade de xubilación e dos anos de cotización.

Disposición transitoria oitava. Normas transitorias sobre a base reguladora da pensión de xubilación.

Disposición transitoria novena. Aplicación das porcentaxes que se atribuirán aos anos cotizados para calcular a pensión de xubilación.

Disposición transitoria décima. Normas transitorias sobre xubilación parcial.

Disposición transitoria décimo primeira. Aplicación de coeficientes redutores da idade de xubilación.

Disposición transitoria décimo segunda. Cómputo para efectos de xubilación de períodos con exoneración de cotas de traballadores con sesenta e cinco ou máis anos.

Disposición transitoria décimo terceira. Norma transitoria sobre pensión de viuvez en supostos de separación xudicial ou divorcio anteriores ao 1 de xaneiro de 2008.

Disposición transitoria décimo cuarta. Aplicación de beneficios por coidado de fillos ou menores.

Disposición transitoria décimo quinta. Valor do parámetro α da expresión matemática para a determinación do índice de revalorización das pensións contributivas.

Disposición transitoria décimo sexta. Bases e tipos de cotización e acción protectora no sistema especial para empregados de fogar.

Disposición transitoria décimo sétima. Traballadores por conta allea procedentes do réxime especial agrario da Seguridade Social.

Disposición transitoria décimo oitava. Aplicación paulatina das bases e dos tipos de cotización e de reducións no sistema especial para traballadores por conta allea agrarios.

Disposición transitoria décimo novena. Réxime de encadramento de determinados socios de traballo.

Disposición transitoria vixésima. Validez para efectos de prestacións de cotas anteriores á alta no réxime especial da Seguridade Social dos traballadores por conta propia ou autónomos.

Disposición transitoria vixésimo primeira. Integración de entidades substitutorias.

Disposición transitoria vixésimo segunda. Débedas coa Seguridade Social dos clubs de fútbol.

Disposición transitoria vixésimo terceira. Concertos para a recadación.

Disposición transitoria vixésimo cuarta. Incompatibilidade das prestacións non contributivas.

Disposición transitoria vixésimo quinta. Pervivencia de subsidios económicos de persoas con discapacidade.

Disposición transitoria vixésimo sexta. Cualificación da incapacidade permanente.

Disposición transitoria vixésimo sétima. Complementos por mínimos para pensións contributivas.

Disposición transitoria vixésimo oitava. Acreditación de determinadas situacións legais de desemprego.

Disposición transitoria vixésimo novena. Cobertura da prestación económica por incapacidade temporal dos traballadores incorporados ao réxime especial da Seguridade Social dos traballadores por conta propia ou autónomos con anterioridade ao 1 de xaneiro de 1998.

Disposición derradeira primeira. Título competencial.

Disposición derradeira segunda. Competencias doutros departamentos ministeriais.

Disposición derradeira terceira. Acomodación das normas sobre pensión de xubilación por diminución da idade.

Disposición derradeira cuarta. Traballadores que permanezan en activo.

Disposición derradeira quinta. Disposicións relativas a traballadores por conta allea agrarios.

Disposición derradeira sexta. Traballadores autónomos dedicados á venda ambulante ou a domicilio.

Disposición derradeira sétima. Competencias sobre a incapacidade temporal.

Disposición derradeira oitava. Desenvolvemento regulamentario.

TÍTULO I

Normas xerais do sistema da Seguridade Social

CAPÍTULO I

Normas preliminares

Artigo 1. *Dereito dos españois á Seguridade Social.*

O dereito dos españois á Seguridade Social, establecido no artigo 41 da Constitución, axustarase ao disposto na presente lei.

Artigo 2. *Principios e fins da Seguridade Social.*

1. O sistema da Seguridade Social, configurado pola acción protectora nas súas modalidades contributiva e non contributiva, fundaméntase nos principios de universalidade, unidade, solidariedade e igualdade.

2. O Estado, por medio da Seguridade Social, garante ás persoas comprendidas no seu campo de aplicación, por cumpriren os requisitos exixidos nas modalidades contributiva ou non contributiva, así como aos familiares ou asimilados que teñan ao seu cargo, a protección adecuada fronte ás continxencias e nas situacións que se prevén nesta lei.

Artigo 3. *Irrenunciabilidade dos dereitos da Seguridade Social.*

Será nulo todo pacto, individual ou colectivo, polo cal o traballador renuncie aos dereitos que lle confire a presente lei.

Artigo 4. *Delimitación de funcións.*

1. Corresponde ao Estado a ordenación, xurisdición e inspección da Seguridade Social.
2. Os traballadores e empresarios colaborarán na xestión da Seguridade Social nos termos previstos na presente lei, sen prexuízo doutras formas de participación dos interesados establecidas polas leis, de acordo co artigo 129.1 da Constitución.
3. En ningún caso, a ordenación da Seguridade Social poderá servir de fundamento a operacións de lucro mercantil.

Artigo 5. *Competencias do Ministerio de Emprego e Seguridade Social e doutros departamentos ministeriais.*

1. As funcións non xurisdicionais do Estado en materia de seguridade social que non sexan propias do Goberno exerceraas o Ministerio de Emprego e Seguridade Social, sen prexuízo das que poidan corresponder, no ámbito específico das súas respectivas áreas, a outros departamentos ministeriais.

2. Dentro das competencias do Estado, corresponden ao Ministerio de Emprego e Seguridade Social, en relación coas materias reguladas na presente lei, as seguintes facultades:

- a) Propor ao Goberno os regulamentos xerais para a súa aplicación.
- b) O exercicio da potestade regulamentaria non comprendida na letra a).
- c) O desenvolvemento das funcións económico-financeiras da Seguridade Social, coa excepción das encomendadas na Lei 47/2003, do 26 de novembro, xeral orzamentaria, e disposicións concordantes ao Ministerio de Facenda e Administracións Públicas ou, de ser o caso, a outros órganos aos cales a dita lei outorgue competencias específicas na materia, e de dirección e tutela das entidades xestoras e servizos comúns da Seguridade Social, así como das entidades que colaboren na súa xestión, e poderá suspender ou modificar os seus poderes e facultades nos casos e coas formalidades e requisitos que se determinen regulamentariamente.
- d) A inspección da Seguridade Social a través da Inspección de Traballo e Seguridade Social.
- e) Establecer os supostos e as condicións en que os suxeitos responsables no ámbito da Seguridade Social quedan obrigados a recibir as notificacións por medios electrónicos de acordo co previsto no artigo 27.6 da Lei 11/2007, do 22 de xuño, de acceso electrónico dos cidadáns aos servizos públicos.

3. O Ministerio de Emprego e Seguridade Social organizará en forma adecuada os servizos e institucións que deban levar a cabo os oportunos estudos xurídicos, sociolóxicos, económicos e estatísticos da Seguridade Social, así como os de simplificación e racionalización das operacións e dos trámites administrativos que exixan o seu desenvolvemento e aplicación.

4. O exercicio das competencias atribuídas ao Ministerio de Emprego e Seguridade Social en relación coa Seguridade Social corresponderá aos órganos e servizos determinados nesta lei, nas súas disposicións de aplicación e desenvolvemento ou nas orgánicas do ministerio.

Artigo 6. *Coordinación de funcións afíns.*

Corresponde ao Goberno ditar as disposicións necesarias para coordinar a acción dos organismos, servizos e entidades xestoras do sistema da Seguridade Social coa dos que cumpren funcións afíns de previsión social, sanidade, educación e asistencia social.

CAPÍTULO II

Campo de aplicación e estrutura do sistema da Seguridade Social*Sección 1.ª Disposicións xerais**Artigo 7. Extensión do campo de aplicación.*

1. Estarán comprendidos no sistema da Seguridade Social, para efectos das prestacións contributivas, calquera que sexa o seu sexo, estado civil e profesión, os españois que residan en España e os estranxeiros que residan ou se encontren legalmente en España, sempre que, en ambos os supostos, exerzan a súa actividade en territorio nacional e estean incluídos nalgún dos puntos seguintes:

a) Traballadores por conta allea que presten os seus servizos nas condicións establecidas polo artigo 1.1 do texto refundido da Lei do Estatuto dos traballadores, nas distintas ramas da actividade económica ou asimilados a eles, ben sexan eventuais, de temporada ou fixos, mesmo de traballo descontinuo, e incluídos os traballadores a distancia, e con independencia, en todos os casos, do grupo profesional do traballador, da forma e contía da remuneración que perciba e da natureza común ou especial da súa relación laboral.

b) Traballadores por conta propia ou autónomos, sexan ou non titulares de empresas individuais ou familiares, maiores de dezoito anos, que reúnan os requisitos que de modo expreso se determinen nesta lei e na súa normativa de desenvolvemento.

c) Socios traballadores de cooperativas de traballo asociado.

d) Estudantes.

e) Funcionarios públicos, civís e militares.

2. Así mesmo, estarán comprendidos no campo de aplicación do sistema da Seguridade Social, para efectos das prestacións non contributivas, todos os españois residentes en territorio español.

Tamén estarán comprendidos no campo de aplicación do sistema da Seguridade Social, para efectos das prestacións non contributivas, os estranxeiros que residan legalmente en territorio español, nos termos previstos na Lei orgánica 4/2000, do 11 de xaneiro, sobre dereitos e liberdades dos estranxeiros en España e a súa integración social e, de ser o caso, nos tratados, convenios, acordos ou instrumentos internacionais aprobados, subscritos ou ratificados para o efecto.

3. O Goberno, no marco dos sistemas de protección social pública, poderá establecer medidas de protección social en favor dos españois non residentes en España, de acordo coas características dos países de residencia.

4. O Goberno, como medida para facilitar a plena integración social e profesional dos deportistas de alto nivel poderá establecer a súa inclusión no sistema da Seguridade Social.

5. Malia o disposto nos puntos anteriores do presente artigo, o Goberno, por proposta do Ministerio de Emprego e Seguridade Social e oídas as organizacións sindicais máis representativas ou o colexio oficial competente, poderá, por instancia dos interesados, excluír do campo de aplicación do réxime da Seguridade Social correspondente as persoas cuxo traballo por conta allea, en atención á súa xornada ou á súa retribución, poida considerarse marxinal e non constitutivo de medio fundamental de vida.

Artigo 8. Prohibición de inclusión múltiple obrigatoria.

1. As persoas comprendidas no campo de aplicación do sistema da Seguridade Social non poderán estar incluídas polo mesmo traballo, con carácter obrigatorio, noutros réximes de previsión distintos dos que integran o dito sistema.

2. Os sistemas de previsión obrigatoria distintos dos regulados nesta lei, que poidan ter constituídos determinados grupos profesionais, integraranse no réxime xeral ou nos

réximes especiais, segundo proceda, sempre que resulte obrigatoria a inclusión dos grupos mencionados no campo de aplicación dos ditos réximes.

Artigo 9. *Estrutura do sistema da Seguridade Social.*

1. O sistema da Seguridade Social está integrado polos seguintes réximes:

- a) O réxime xeral, que se regula no título II da presente lei.
- b) Os réximes especiais a que se refire o artigo seguinte.

2. Os réximes especiais do sistema da Seguridade Social regularanse de conformidade co previsto no artigo 10, puntos 3 e 4. Estableceranse regulamentariamente o tempo, o alcance e as condicións para a conservación dos dereitos en curso de adquisición das persoas que pasen duns a outros réximes, mediante a totalización dos períodos de permanencia en cada un de tales réximes, sempre que non se superpoñan. Estas normas axustaranse ao disposto no presente punto, calquera que sexa o réxime a que afecten, e terán en conta a extensión e o contido alcanzado pola acción protectora de cada un deles.

Artigo 10. *Réximes especiais.*

1. Estableceranse réximes especiais naquelas actividades profesionais en que, pola súa natureza, polas súas peculiares condicións de tempo e lugar ou pola índole dos seus procesos produtivos, se faga preciso tal establecemento para a adecuada aplicación dos beneficios da Seguridade Social.

2. Consideraranse réximes especiais os que encadren os grupos seguintes:

- a) Traballadores por conta propia ou autónomos.
- b) Traballadores do mar.
- c) Funcionarios públicos, civís e militares.
- d) Estudantes.

e) Os demais grupos que determine o Ministerio de Emprego e Seguridade Social, por considerar necesario o establecemento para eles dun réxime especial, de acordo co previsto no punto 1.

3. Os réximes especiais correspondentes aos grupos incluídos nas letras b) e c) do punto anterior rexeranse polas leis específicas que se diten para o efecto. Na súa regulación deberase tender á homoxeneidade co réxime xeral, nos termos que se sinalan no punto seguinte.

4. Sen prexuízo do previsto no título IV, nas normas regulamentarias dos réximes especiais non comprendidos no punto anterior determinarase, para cada un deles, o seu campo de aplicación e regularanse as distintas materias relativas a eles, consonte as disposicións do presente título e tendendo á máxima homoxeneidade co réxime xeral que permitan as dispoñibilidades financeiras do sistema e as características dos distintos grupos afectados polos ditos réximes.

5. De conformidade coa tendencia á unidade que debe presidir a ordenación do sistema da Seguridade Social, o Goberno, por proposta do Ministerio de Emprego e Seguridade Social, poderá dispor a integración no réxime xeral de calquera dos réximes especiais correspondentes aos grupos que se relacionan no punto 2, coa excepción dos que se deben rexer por leis específicas, sempre que iso sexa posible tendo en conta as peculiares características dos grupos afectados e o grao de homoxeneidade co réxime xeral alcanzado na regulación do réxime especial de que se trate.

De igual forma, poderase dispor que a integración prevista no parágrafo anterior teña lugar noutro réxime especial cando así o aconsellen as características de ambos os réximes e se logre con iso unha maior homoxeneidade co réxime xeral.

Artigo 11. *Sistemas especiais.*

Ademais dos sistemas especiais regulados nesta lei, naqueles réximes da Seguridade Social en que así resulte necesario, poderán establecerse sistemas especiais exclusivamente nalgunha ou nalgunhas das seguintes materias: encadramento, afiliación, forma de cotización ou recadación. Na regulación de tales sistemas o ministerio competente emitirá informe por razón da actividade ou condición das persoas neles incluídos.

Sección 2.ª Disposicións aplicables a determinados colectivos

Artigo 12. *Familiares.*

1. Para efectos do disposto no artigo 7.1, non terán a consideración de traballadores por conta allea, salvo proba en contrario: o cónxuxe, os descendentes, ascendentes e demais parentes do empresario, por consanguinidade ou afinidade até o segundo grao inclusive e, de ser o caso, por adopción, ocupados no seu centro ou centros de traballo, cando convivan no seu fogar e estean ao seu cargo.

2. Sen prexuízo do previsto no punto anterior e de conformidade co establecido pola disposición adicional décima da Lei 20/2007, do 11 de xullo, do Estatuto do traballo autónomo, os traballadores autónomos poderán contratar, como traballadores por conta allea, os fillos menores de trinta anos, aínda que convivan con eles. Neste caso, do ámbito da acción protectora dispensada aos familiares contratados quedará excluída a cobertura por desemprego.

Outorgarase o mesmo tratamento aos fillos que, mesmo sendo maiores de 30 anos, teñan especiais dificultades para a súa inserción laboral. Para estes efectos, considerarase que existen as ditas dificultades especiais cando o traballador estea incluído nalgún dos grupos seguintes:

a) Persoas con parálise cerebral, persoas con enfermidade mental ou persoas con discapacidade intelectual, cun grao de discapacidade recoñecido igual ou superior ao 33 por cento.

b) Persoas con discapacidade física ou sensorial, cun grao de discapacidade recoñecido igual ou superior ao 65 por cento.

Artigo 13. *Traballadores con discapacidade.*

1. Os traballadores con discapacidade empregados nos centros especiais de emprego quedarán incluídos como traballadores por conta allea no réxime da Seguridade Social que corresponda á súa actividade.

2. O Goberno aprobará normas específicas relativas ás súas condicións de traballo e de Seguridade Social en atención ás peculiares características da súa actividade laboral.

Artigo 14. *Socios traballadores e socios de traballo de cooperativas.*

1. Os socios traballadores das cooperativas de traballo asociado gozarán dos beneficios da Seguridade Social. A cooperativa poderá optar entre as modalidades seguintes:

a) Como asimilados a traballadores por conta allea. Estas cooperativas quedarán integradas no réxime xeral ou nalgún dos réximes especiais da Seguridade Social, segundo proceda, de acordo coa súa actividade.

b) Como traballadores autónomos no réxime especial correspondente.

As cooperativas exercerán a opción nos seus estatutos e só poderán modificala nos supostos e condicións que o Goberno estableza.

2. Os socios traballadores das cooperativas de explotación comunitaria da terra e os socios de traballo a que se refire o artigo 13.4 da Lei 27/1999, do 16 de xullo, de cooperativas, serán asimilados a traballadores por conta allea para efectos da Seguridade Social.

3. En todo caso, non serán de aplicación ás cooperativas de traballo asociado, nin ás cooperativas de explotación comunitaria da terra nin aos socios traballadores que as integran, as normas sobre cotización e prestacións do Fondo de Garantía Salarial.

4. Autorízase o Goberno para regular o alcance, os termos e as condicións da opción prevista neste artigo, así como para, de ser o caso, adaptar as normas dos réximes da Seguridade Social ás peculiaridades da actividade cooperativa.

CAPÍTULO III

Afiliación, cotización e recadación

Sección 1.ª Afiliación ao sistema e altas, baixas e variacións de datos nos réximes que o integran

Artigo 15. Obrigatoriedade e alcance da afiliación.

A afiliación á Seguridade Social é obrigatoria para as persoas a que se refire o artigo 7.1 e única para toda a súa vida e para todo o sistema, sen prexuízo das altas e baixas nos distintos réximes que o integran, así como das demais variacións que se poidan producir con posterioridade á afiliación.

Artigo 16. Afiliación, altas, baixas e variacións de datos.

1. A afiliación poderase practicar por petición das persoas e entidades obrigadas ao dito acto, por instancia dos interesados ou de oficio por parte da Administración da Seguridade Social.

2. Corresponderá ás persoas e entidades que regulamentariamente se determinen o cumprimento das obrigacións de solicitar a afiliación e de dar conta aos correspondentes organismos da Administración da Seguridade Social dos feitos determinantes das altas, baixas e variacións a que se refire o artigo anterior.

3. Se as persoas e entidades ás cales incumban tales obrigacións non as cumprisen, poderán os interesados instar directamente a súa afiliación, alta, baixa ou variación de datos, sen prexuízo de que se fagan efectivas as responsabilidades en que aquelas incorresen, incluído, de ser o caso, o pagamento ao seu cargo das prestacións, e de que se impoñan as sancións que resulten procedentes.

4. Tanto a afiliación como os trámites determinados polas altas, baixas e variacións a que se refire o artigo anterior poderán ser realizados de oficio polos correspondentes organismos da Administración da Seguridade Social cando, a raíz dos datos de que dispoñan, das actuacións da Inspección de Traballo e Seguridade Social ou por calquera outro procedemento se comprobe a inobservancia de tales obrigacións.

5. Sen prexuízo do previsto no artigo 42 do texto refundido da Lei do Estatuto dos traballadores, os empresarios que contraten ou subcontraten con outros a realización de obras ou servizos correspondentes á propia actividade daqueles, ou que se presten de forma continuada nos seus centros de traballo, deberán comprobar, con carácter previo ao inicio da prestación da actividade contratada ou subcontratada, a afiliación e alta na Seguridade Social de cada un dos traballadores que estes ocupen neles durante o período de execución da contrata ou subcontrata.

6. O deber de comprobación establecido no punto anterior non será exigible cando a actividade contratada se refira exclusivamente á construción ou reparación que poida contratar o titular dun fogar respecto da súa vivenda, así como cando o propietario da obra ou industria non contrate a súa realización por razón dunha actividade empresarial.

Artigo 17. *Obrigacións da Administración da Seguridade Social e dereito á información.*

1. Os organismos da Administración da Seguridade Social competentes na materia manterán ao día os datos relativos ás persoas afiliadas, así como os das persoas e entidades ás cales corresponde o cumprimento das obrigacións establecidas nesta sección.

2. Os empresarios e os traballadores terán dereito a ser informados polos organismos da Administración da Seguridade Social acerca dos datos referentes a eles que consten naqueles. De igual dereito gozarán as persoas que acrediten un interese persoal e directo, de acordo co establecido nesta lei.

Para estes efectos, a Administración da Seguridade Social informará cada traballador sobre o seu futuro dereito á xubilación ordinaria prevista no artigo 205.1, a partir da idade e coa periodicidade e contido que regulamentariamente se determinen.

Non obstante, esta comunicación sobre o dereito á xubilación ordinaria que poida corresponder a cada traballador remitirase para efectos meramente informativos, sen que orixine dereitos nin expectativas de dereitos a favor do traballador ou de terceiros.

Esta obrigación será exixible tamén con relación aos instrumentos de carácter complementario ou alternativo que prevexan compromisos por xubilación tales como mutualidades de previsión social, mutualidades alternativas, plans de previsión social empresariais, plans de previsión asegurados, plans e fondos de pensións e seguros individuais e colectivos de instrumentación de compromisos por pensións das empresas. A información deberá facilitarse coa mesma periodicidade e en termos comparables e homoxéneos coa subministrada pola Seguridade Social.

Sección 2.ª Cotización á Seguridade Social e por conceptos de recadación conxunta

Artigo 18. *Obrigatoriedade.*

1. A cotización á Seguridade Social é obrigatoria en todos os réximes do sistema.

A cotización pola contingencia de desemprego, así como ao Fondo de Garantía Salarial, por formación profesional e por cantos outros conceptos se recaden conxuntamente coas cotas da Seguridade Social, será obrigatoria nos réximes e supostos e co alcance establecidos nesta lei e na súa normativa de desenvolvemento, así como noutras normas reguladoras de tales conceptos.

2. A obrigación de cotizar nacerá desde o momento de iniciación da actividade correspondente. Nas normas reguladoras de cada réxime determinaranse as persoas que deben cumprila.

3. Son responsables do cumprimento da obrigación de cotizar e do pagamento dos demais recursos da Seguridade Social as persoas físicas ou xurídicas ou entidades sen personalidade ás cales as normas reguladoras de cada réxime e recurso impoñan directamente a obrigación do seu ingreso e, ademais, os que resulten responsables solidarios, subsidiarios ou sucesores *mortis causa* daqueles, por concorreren feitos, omisións, negocios ou actos xurídicos que determinen esas responsabilidades, en aplicación de calquera norma con rango de lei que se refira ou non exclúa expresamente as obrigacións da Seguridade Social, ou de pactos ou convenios non contrarios ás leis. Esta responsabilidade solidaria, subsidiaria ou *mortis causa* declararase e exixirase mediante o procedemento recadatorio establecido nesta lei e na súa normativa de desenvolvemento.

4. En caso de que a responsabilidade pola obrigación de cotizar corresponda ao empresario, poderá dirixirse o procedemento recadatorio que se establece nesta lei e na súa normativa de desenvolvemento contra quen efectivamente reciba a prestación de servizos dos traballadores que empregue, aínda que formalmente non figure como empresario nos contratos de traballo, nos rexistros públicos ou nos arquivos das entidades xestoras e servizos comúns.

Artigo 19. *Bases e tipos de cotización.*

1. As bases e tipos de cotización á Seguridade Social e polos conceptos que se recaden conxuntamente coas cotas da Seguridade Social serán os que estableza cada ano a correspondente lei de orzamentos xerais do Estado.

2. As bases de cotización á Seguridade Social, en cada un dos seus réximes, terán como tope máximo as contías fixadas para cada ano pola correspondente lei de orzamentos xerais do Estado e, como tope mínimo, as contías do salario mínimo interprofesional vixente en cada momento, incrementadas nun sexto, salvo disposición expresa en contrario.

3. Sen prexuízo do indicado no punto 1, a cotización correspondente ás contingencias de accidentes de traballo e enfermidades profesionais realizarase mediante a aplicación dos tipos de cotización establecidos para cada actividade económica, ocupación ou situación na tarifa de primas establecidas legalmente. As primas correspondentes terán, para todos os efectos, a condición de cotas da Seguridade Social.

A base de cotización para a contingencia de desemprego, en todos os réximes da Seguridade Social que a teñan cuberta, será a correspondente ás contingencias de accidentes de traballo e enfermidades profesionais.

De igual modo, a base de cotización para determinar as achegas ao Fondo de Garantía Salarial e para formación profesional, en todos os réximes da Seguridade Social en que exista a obrigaçión de efectualas, será a correspondente ás contingencias de accidentes de traballo e enfermidades profesionais.

Artigo 20. *Adquisición, mantemento, perda e reintegro de beneficios na cotización.*

1. Unicamente poderán obter reducións, bonificacións ou calquera outro beneficio nas bases, tipos e cotas da Seguridade Social e por conceptos de recadación conxunta, as empresas e demais suxeitos responsables do cumprimento da obrigaçión de cotizar que se entenda que se encontren ao día no seu pagamento na data da súa concesión.

2. A adquisición e o mantemento dos beneficios na cotización a que se refire o punto anterior requirirán, en todo caso, que as empresas e demais suxeitos responsables do cumprimento da obrigaçión de cotizar que solicitasen ou obtivesen tales beneficios subministren por medios electrónicos os datos relativos á inscrición de empresas, afiliación, altas e baixas de traballadores, variacións de datos dunhas e outros, así como os referidos a cotización e recadación no ámbito da Seguridade Social, nos termos e nas condicións que estableza o Ministerio de Emprego e Seguridade Social.

Non obstante o anterior, a Tesouraría Xeral da Seguridade Social poderá autorizar, excepcionalmente e con carácter transitorio, a presentación da dita documentación en soporte distinto ao electrónico logo de solicitude do interesado e en atención ao número de traballadores, á súa dispersión ou á natureza pública do suxeito responsable.

3. A falta de ingreso en prazo regulamentario das cotas da Seguridade Social e por conceptos de recadación conxunta devindicadas con posterioridade á obtención dos beneficios na cotización dará lugar unicamente á súa perda automática respecto das cotas correspondentes a períodos non ingresados no dito prazo, salvo que sexa debida a erro da Administración da Seguridade Social.

4. Cando, por causa non imputable á Administración, os beneficios na cotización non se deducisen nos termos regulamentariamente establecidos, poderá solicitarse o reintegro do seu importe dentro do prazo de tres meses, contado desde a data de presentación da liquidación en que o respectivo beneficio se debeu descontar. De non se efectuar a solicitude no dito prazo, extinguirase este dereito.

De proceder o reintegro neste suposto, se este non se efectúa dentro dos tres meses seguintes á data de presentación da respectiva solicitude, o importe que se debe reintegrar incrementarase co xuro de demora previsto no artigo 31.3, que se aplicará ao do beneficio correspondente polo tempo transcorrido desde a data en que se presente a solicitude até a da proposta de pagamento.

*Sección 3.ª Liquidación e recadación das cotas e demais recursos do sistema**Subsección 1.ª Disposicións xerais**Artigo 21. Competencia.*

1. A Tesouraría Xeral da Seguridade Social, como caixa única do sistema da Seguridade Social, levará a efecto a xestión liquidatoria e recadatoria dos recursos desta, así como dos conceptos de recadación conxunta coas cotas da Seguridade Social, tanto en período voluntario como en vía executiva, baixo a dirección e tutela do Estado.

2. O exercicio da función liquidatoria efectuarase sen prexuízo das competencias que teñan atribuídas sobre a materia a Inspección de Traballo e Seguridade Social e, respecto a determinados recursos distintos a cotas, outros organismos ou órganos administrativos.

3. Para realizar a función recadatoria, a Tesouraría Xeral da Seguridade Social poderá concertar os servizos que considere convenientes coas distintas administracións públicas ou con entidades particulares habilitadas para o efecto.

As habilitacións que se outorguen ás entidades particulares a que se refire o parágrafo anterior terán, en todo caso, carácter temporal. Os concertos con tales entidades deberán ser autorizados polo Consello de Ministros.

Artigo 22. Liquidación e ingreso das cotas e demais recursos.

1. As cotas da Seguridade Social, desemprego e por conceptos de recadación conxunta liquidaranse, nos termos previstos nesta lei e nas súas normas de aplicación e desenvolvemento, mediante algún dos seguintes sistemas:

a) Sistema de autoliquidación polo suxeito responsable do ingreso das cotas da Seguridade Social e por conceptos de recadación conxunta.

b) Sistema de liquidación directa pola Tesouraría Xeral da Seguridade Social, por cada traballador, en función dos datos de que dispoña sobre os suxeitos obrigados a cotizar e daqueles outros que os suxeitos responsables do cumprimento da obriga de cotizar deban achegar, nos termos previstos no artigo 29.2.

Mediante este sistema, a Tesouraría Xeral da Seguridade Social determinará a cotización correspondente a cada traballador, por solicitude do suxeito responsable do seu ingreso e cando os datos que este deba facilitar permitan realizar o cálculo da liquidación.

Non se procederá á liquidación de cotas por este sistema respecto daqueles traballadores que non figuren en alta no réxime da Seguridade Social que corresponda durante o período que se vaia liquidar, aínda que o suxeito responsable do ingreso facilite os seus datos para tal efecto.

c) Sistema de liquidación simplificada, que se aplicará para a determinación das cotas dos traballadores por conta propia incluídos no réxime especial da Seguridade Social dos traballadores por conta propia ou autónomos e no réxime especial da Seguridade Social dos traballadores do mar, das cotas dos sistemas especiais do réxime xeral para empregados de fogar e para traballadores por conta allea agrarios durante a situación de inactividade, así como das cotas fixas do seguro escolar, de convenios especiais e de calquera outra cota cuxa liquidación se poida establecer a través deste sistema.

2. Os recursos do sistema da Seguridade Social distintos a cotas liquidaranse na forma e cos requisitos que nesta lei ou nas súas normas de aplicación e desenvolvemento se determinen respecto a cada un deles.

3. O ingreso das cotas e demais recursos realizarase no prazo e na forma que se establezan nesta lei, nas súas normas de aplicación e desenvolvemento ou nas disposicións específicas aplicables aos distintos réximes e aos sistemas especiais, ben directamente na Tesouraría Xeral da Seguridade Social ben a través das entidades concertadas conforme o artigo 21, así como, de ser o caso, noutras condicións legalmente previstas.

Tamén se poderán ingresar as cotas e os demais recursos nas entidades autorizadas para o efecto polo Ministerio de Emprego e Seguridade Social, que ditará as normas para o exercicio desta función e poderá revogar a autorización concedida, en caso de incumprimento, logo de expediente incoado para o efecto.

O ingreso das cotas e demais recursos nas entidades concertadas ou autorizadas producirá, desde o momento en que se leve a cabo, os mesmos efectos que se se realizase na propia Tesouraría Xeral da Seguridade Social.

Artigo 23. *Aprazamento de pagamento.*

1. A Tesouraría Xeral da Seguridade Social, por solicitude do debedor e nos termos e coas condicións que regulamentariamente se establezan, poderá conceder aprazamento do pagamento das débedas coa Seguridade Social, que suspenderá o procedemento recadatorio que se establece nesta lei.

2. O aprazamento non poderá comprender as cotas correspondentes á achega dos traballadores e ás continxencias de accidente de traballo e enfermidade profesional. A eficacia da resolución administrativa de concesión quedará supeditada ao ingreso das que se poidan deber no prazo máximo dun mes desde a súa notificación.

3. O aprazamento comprenderá o principal da débeda e, de ser o caso, as recargas, xuros e custas do procedemento que sexan exixibles na data de solicitude, sen que a partir da concesión se poidan considerar exixibles outros, salvo o que se dispón para o caso de incumprimento.

4. O cumprimento do aprazamento deberase asegurar mediante garantías suficientes para cubrir o principal da débeda e as recargas, xuros e custas. Considerarase incumplido se non se constituísen os dereitos persoais ou reais de garantía que estableza a resolución de concesión, no prazo que esta determine.

Non será exixible esta obrigaón nos supostos en que, en razón da contía da débeda aprazada ou da condición do beneficiario, se estableza regulamentariamente. Excepcionalmente, poderase eximir total ou parcialmente do requisito establecido no parágrafo anterior cando concorran causas de carácter extraordinario que así o aconsellen.

5. O principal da débeda, as recargas sobre ela e as custas do procedemento que fosen obxecto de aprazamento devindicarán xuro, que será exixible desde a súa concesión até a data de pagamento, conforme o xuro de demora que se encontre vixente en cada momento durante a duración do aprazamento. Este xuro incrementarase en dous puntos se o debedor for eximido da obrigaón de constituír garantías por causas de carácter extraordinario.

6. En caso de incumprimento de calquera das condicións ou pagamentos do aprazamento, proseguirase, sen máis trámite, o procedemento de constrinximento iniciado antes da concesión. Ditarase, así mesmo, sen máis trámite, providencia de constrinximento por aquela débeda que non fose xa executada, á cal se lle aplicará a recarga do 20 por cento do principal, de se teren cumprido dentro de prazo as obrigaóns establecidas nos puntos 1 e 2 do artigo 29, ou do 35 por cento en caso contrario.

En todo caso, os xuros de demora que se exixan serán os devindicados desde o vencemento dos respectivos prazos regulamentarios de ingreso.

7. Considerarase incumplido o aprazamento no momento en que o beneficiario deixe de manterse ao día no pagamento das súas obrigaóns coa Seguridade Social, con posterioridade á súa concesión.

Artigo 24. *Prescripción.*

1. Prescribirán aos catro anos os seguintes dereitos e accións:

a) O dereito da Administración da Seguridade Social para determinar as débedas por cotas e por conceptos de recadación conxunta mediante as oportunas liquidacións.

b) A acción para exixir o pagamento das débedas por cotas da Seguridade Social e conceptos de recadación conxunta.

c) A acción para impor sancións por incumprimento das normas da Seguridade Social.

2. Respecto das obrigacións coa Seguridade Social cuxo obxecto sexan recursos distintos a cotas, o prazo de prescrición será o establecido nas normas que resulten aplicables en razón da natureza xurídica daquelas.

3. A prescrición quedará interrompida polas causas ordinarias e, en todo caso, por calquera actuación administrativa realizada con coñecemento formal do responsable do pagamento conducente á liquidación ou recadación da débeda e, especialmente, pola súa reclamación administrativa mediante reclamación de débeda ou acta de liquidación. A prescrición quedará interrompida, así mesmo, polo inicio das actuacións a que se refire o artigo 20.6 da Lei 23/2015, do 21 de xullo, ordenadora do Sistema de Inspección de Traballo e Seguridade Social.

Artigo 25. *Prelación de créditos.*

Os créditos por cotas da Seguridade Social e conceptos de recadación conxunta e, de ser o caso, as recargas ou os xuros que sobre aqueles procedan gozarán, na súa totalidade, de igual orde de preferencia que os créditos a que se refire o artigo 1924.1.º do Código civil. Os demais créditos da Seguridade Social gozarán da orde de preferencia establecida no punto 2.º E) do referido precepto.

En caso de concurso, os créditos por cotas da Seguridade Social e conceptos de recadación conxunta e, de ser o caso, as recargas e os xuros que sobre aqueles procedan, así como os demais créditos da Seguridade Social, quedarán sometidos ao establecido na lexislación concursal.

Sen prexuízo da orde de prelación para o cobramento dos créditos establecida pola lei, cando o procedemento de constrinximento administrativo concorra con outros procedementos de execución singular, de natureza administrativa ou xudicial, será preferente aquel en que primeiro se efectuase o embargo.

Artigo 26. *Devolución de ingresos indebidos, reembolso dos custos das garantías e pagamento de cantidades declaradas por sentenza.*

1. As persoas obrigadas a cotizar ou ao pagamento doutras débedas coa Seguridade Social obxecto de xestión recadatoria pola Administración da Seguridade Social terán dereito, nos termos e supostos que regulamentariamente se establezan, á devolución total ou parcial do importe dos ingresos que se realizasen por erro.

O importe que se devolverá a consecuencia dun ingreso indebido estará constituído:

- a) Polo importe do ingreso indebidamente efectuado e recoñecido como tal.
- b) Polas recargas, xuros, de ser o caso, e custas que se satisfixesen cando o ingreso indebido se realizase por vía de constrinximento.
- c) Polo xuro de demora previsto no artigo 31.3, aplicado ás cantidades indebidamente ingresadas polo tempo transcorrido desde a data do seu ingreso na Tesouraría Xeral da Seguridade Social até a proposta de pagamento.

En todo caso, o tipo de xuro de demora aplicable será o vixente ao longo do período en que o dito xuro se devindique.

2. Non procederá a devolución de cotas ou doutros recursos ingresados maliciosamente, sen prexuízo da responsabilidade de toda índole que proceda.

3. O dereito á devolución de ingresos indebidos prescribirá aos catro anos, contados desde o día seguinte ao do seu ingreso.

4. A Administración da Seguridade Social reembolsará, logo de acreditación do seu importe, o custo das garantías achegadas para suspender a execución dunha débeda coa Seguridade Social, en canto esta sexa declarada improcedente por sentenza ou resolución administrativa e tal declaración adquiera firmeza.

Cando a débeda sexa declarada parcialmente improcedente, o reembolso alcanzará a parte correspondente do custo das referidas garantías.

Así mesmo, nos supostos de estimación parcial do recurso ou da reclamación interpostos, terá dereito o obrigado á redución proporcional da garantía achegada nos termos que se establezan regulamentariamente.

5. Os ingresos que, en virtude de resolución xudicial firme, resulten ou se declaren obxecto de devolución aos interesados, terán a consideración de ingresos indebidos e serán obxecto de devolución nos termos fixados na dita resolución, con aplicación do disposto, de ser o caso, no artigo 24 da Lei 47/2003, do 26 de novembro, xeral orzamentaria.

Artigo 27. *Transaccións sobre os dereitos da Seguridade Social.*

1. Non se poderá transixir xudicial nin extraxudicialmente sobre os dereitos da Seguridade Social nin someter a arbitraje as contendas que se susciten respecto deles, senón mediante real decreto acordado en Consello de Ministros, logo de audiencia do Consello de Estado.

2. O carácter privilexiado dos créditos da Seguridade Social outorga á Tesouraría Xeral da Seguridade Social o dereito de abstención nos procesos concursais. Non obstante, a Tesouraría Xeral da Seguridade Social poderá subscribir no curso destes procesos os acordos ou convenios previstos na lexislación concursal, así como acordar, de conformidade co debedor e coas garantías que se consideren oportunas, unhas condicións singulares de pagamento, que non poden ser máis favorables para o debedor que as recollidas no convenio ou acordo que poña fin ao proceso xudicial.

Subsección 2.ª Liquidación e recadación en período voluntario

Artigo 28. *Efectos da falta de pagamento en prazo regulamentario.*

A falta de pagamento da débeda dentro do prazo regulamentario de ingreso establecido determinará a aplicación da recarga e a devindicación dos xuros de demora nos termos establecidos nesta lei.

A recarga e os xuros de demora, cando sexan exixibles, ingresaranse conxuntamente coas débedas sobre as cales recaian.

Cando o ingreso fóra do prazo regulamentario sexa imputable a erro da Administración, sen que esta actúe en calidade de empresario, non se aplicará recarga nin se devindicarán xuros.

Artigo 29. *Cumprimento de obrigacións en materia de liquidación de cotas e compensación.*

1. No sistema de autoliquidación de cotas a que se refire a letra a) do artigo 22.1, os suxeitos responsables do cumprimento da obrigación de cotizar deberán transmitir por medios electrónicos á Tesouraría Xeral da Seguridade Social as liquidacións de cotas da Seguridade Social e por conceptos de recadación conxunta, salvo naqueles supostos en que a dita liquidación proceda mediante a presentación dos correspondentes documentos de cotización.

A transmisión ou presentación a que se refire o parágrafo anterior poderase efectuar até o último día natural do respectivo prazo regulamentario de ingreso.

2. No sistema de liquidación directa de cotas a que se refire a letra b) do artigo 22.1, os suxeitos responsables do cumprimento da obrigación de cotizar deberán solicitar á Tesouraría Xeral da Seguridade Social o cálculo da liquidación correspondente a cada traballador e transmitir por medios electrónicos os datos que permitan realizar o dito cálculo, até o penúltimo día natural do respectivo prazo regulamentario de ingreso.

O referido cálculo efectuarase en función dos datos de que dispoña a Tesouraría Xeral da Seguridade Social sobre os suxeitos obrigados a cotizar, constituídos tanto polos que

xa fosen facilitados polos suxeitos responsables en cumprimento das obrigacións establecidas en materia de inscrición de empresas e afiliación, altas, baixas e variacións de datos de traballadores, e por aqueloutros que consten no seu poder e afecten a cotización, como polos que deban achegar, de ser o caso, os citados suxeitos responsables en cada período de liquidación.

Así mesmo, a Tesouraría Xeral da Seguridade Social aplicará as deducións que correspondan aos traballadores polos cales se efectúe a liquidación dentro de prazo regulamentario así como, de ser o caso, a compensación do importe das prestacións aboadas a aqueles en réxime de pagamento delegado co das cotas debidas correspondentes ao mesmo período de liquidación, en función dos datos recibidos das entidades xestoras e colaboradoras da Seguridade Social, conforme o previsto no punto 5 deste artigo.

Cando, unha vez practicada a liquidación, o suxeito responsable do ingreso das cotas solicite a súa rectificación e achegue datos distintos aos inicialmente transmitidos, as obrigacións a que se refire o parágrafo primeiro deste punto só se considerarán cumpridas cando resulte posible efectuar unha nova liquidación de cotas dentro de prazo regulamentario, salvo que a imposibilidade de liquidar en prazo se deba a causas imputables exclusivamente á Administración.

Tampouco se considerarán incumplidas as citadas obrigacións cando, unha vez practicada a liquidación e dentro do prazo regulamentario, o suxeito responsable do ingreso solicite a rectificación de erros materiais, aritméticos ou de cálculo na citada liquidación imputables exclusivamente á Administración e iso comporte a práctica dunha nova liquidación que corrixa tales erros fóra do dito prazo.

3. O incumprimento das obrigacións a que se refiren os puntos anteriores ou o seu cumprimento dentro dos prazos regulamentariamente establecidos, mesmo cando non se ingresen as cotas correspondentes ou se ingrese exclusivamente a achega do traballador, producirán os efectos sinalados nesta lei e nas súas disposicións de aplicación e desenvolvemento.

4. No sistema de liquidación simplificada de cotas a que se refire a letra c) do artigo 22.1 non será exixible o cumprimento das obrigacións establecidas nos puntos 1 e 2 deste artigo, sempre que a alta dos suxeitos obrigados a que se refiran estas cotas no réxime da Seguridade Social que corresponda, nos supostos en que esa alta proceda, se solicítase dentro do prazo regulamentariamente establecido.

De se solicitar a alta fóra do prazo regulamentario, o cumprimento das obrigacións establecidas nos puntos 1 e 2 deste artigo non será exixible respecto á liquidación das cotas correspondentes aos períodos posteriores á presentación da solicitude, que se efectuará mediante este sistema.

En tales casos, será aplicable o previsto nesta lei para os supostos en que, existindo as ditas obrigacións, se cumprisen dentro de prazo.

5. O cumprimento das obrigacións establecidas nos puntos 1 e 2 dentro de prazo permitirá aos suxeitos responsables compensar o seu crédito polas prestacións aboadas como consecuencia da súa colaboración obrigatoria coa Seguridade Social e a súa débeda polas cotas debidas no mesmo período a que se refiren as respectivas liquidacións, calquera que sexa o momento do pagamento de tales cotas.

Fóra do suposto regulado neste punto, os suxeitos responsables do pagamento de cotas non poderán compensar os seus créditos fronte á Seguridade Social por prestacións satisfeitas en réxime de pagamento delegado ou por calquera outro concepto co importe daquelas cotas, calquera que sexa o momento do seu pagamento e fosen ou non reclamadas en período voluntario ou en vía de constrinximento, sen prexuízo do dereito dos suxeitos responsables para solicitar o pagamento dos seus respectivos créditos fronte á Tesouraría Xeral da Seguridade Social ou á entidade xestora ou colaboradora correspondente.

Artigo 30. *Recargas por ingreso fóra de prazo.*

1. Transcorrido o prazo regulamentario establecido para o pagamento das cotas á Seguridade Social sen o seu ingreso e sen prexuízo das especialidades previstas para os aprazamentos, devindicaranse as seguintes recargas:

a) Cando os suxeitos responsables do pagamento cumprisen dentro de prazo as obrigacións establecidas nos puntos 1 e 2 do artigo 29, unha recarga do 20 por cento da débeda, se se aboaron as cotas debidas tras o vencemento do prazo para o seu ingreso.

b) Cando os suxeitos responsables do pagamento non cumprisen dentro de prazo as obrigacións establecidas nos puntos 1 e 2 do artigo 29:

1.º Recarga do 20 por cento da débeda, se se aboaron as cotas debidas antes da terminación do prazo de ingreso establecido na reclamación de débeda ou acta de liquidación.

2.º Recarga do 35 por cento da débeda, se se aboaron as cotas debidas a partir da terminación do dito prazo de ingreso.

2. As débedas coa Seguridade Social que teñan carácter de ingresos de dereito público e cuxo obxecto estea constituído por recursos distintos a cotas, cando non se aboen dentro do prazo regulamentario que teñan establecido incrementaranse coa recarga prevista no punto 1.a).

Artigo 31. *Xuro de demora.*

1. Os xuros de demora polas débedas coa Seguridade Social serán exixibles, en todo caso, se non se aboou a débeda unha vez transcorridos quince días desde a notificación da providencia de constrinximento ou desde a comunicación do inicio do procedemento de dedución.

Así mesmo, serán exixibles eses xuros cando non se aboase o importe da débeda no prazo fixado nas resolucións desestimatorias dos recursos presentados contra as reclamacións de débeda ou actas de liquidación, se a execución das ditas resolucións fose suspendida nos trámites do recurso contencioso-administrativo que contra elas se interpuxese.

2. Os xuros de demora exixibles serán os que devindicase o principal da débeda desde o vencemento do prazo regulamentario de ingreso e os que devindicase, ademais, a recarga aplicable no momento do pagamento, desde a data en que, segundo o punto anterior, sexan exixibles.

3. O tipo de xuro de demora será o xuro legal do diñeiro vixente en cada momento do período de devindicación, incrementado nun 25 por cento, salvo que a Lei de orzamentos xerais do Estado estableza un diferente.

Artigo 32. *Imputación de pagamentos.*

Sen prexuízo das especialidades previstas nesta lei para os aprazamentos e no ordenamento xurídico para o debedor incurso en procedemento concursal, o cobramento parcial da débeda en execución imputarase, en primeiro lugar, ao pagamento da que foi obxecto do embargo ou garantía cuxa execución producise o dito cobramento e, logo, ao resto da débeda. Tanto nun caso coma noutro, o cobramento aplicarase primeiro ás custas e logo aos títulos máis antigos, e o importe distribuirase proporcionalmente entre principal, recarga e xuros.

Artigo 33. *Reclamacións de débedas.*

1. Unha vez transcorrido o prazo regulamentario sen ingreso das cotas debidas, a Tesouraría Xeral da Seguridade Social reclamará o seu importe ao suxeito responsable incrementado coa recarga que proceda, conforme o disposto no artigo 30, nos seguintes supostos:

a) Falta de cotización respecto de traballadores dados de alta, cando non se cumprisen dentro de prazo as obrigacións establecidas nos puntos 1 e 2 do artigo 29 ou cando, téndose cumprido, as liquidacións de cotas ou datos de cotización transmitidos ou os documentos de cotización presentados conteñan erros materiais, aritméticos ou de cálculo que resulten directamente deles.

Se estas circunstancias fosen comprobadas pola Inspección de Traballo e Seguridade Social, comunicarallo á Tesouraría Xeral da Seguridade Social coa proposta de liquidación que proceda.

b) Falta de cotización en relación con traballadores dados de alta que non consten nas liquidacións de cotas ou datos de cotización transmitidos nin nos documentos de cotización presentados en prazo, respecto dos cales se considerará que non se cumpriron as obrigacións establecidas nos puntos 1 e 2 do artigo 29.

c) Diferenzas de importe entre as cotas ingresadas e as que legalmente corresponda liquidar, que resulten directamente das liquidacións ou datos de cotización transmitidos ou dos documentos de cotización presentados, sempre que non proceda que a Inspección de Traballo e Seguridade Social realice unha valoración xurídica sobre o seu carácter cotizable, caso en que se procederá conforme o previsto no punto 1.b) do artigo seguinte.

d) Débedas por cotas cuxa liquidación non corresponda á Inspección de Traballo e Seguridade Social.

2. Procederá tamén reclamación de débeda cando, en atención aos datos existentes na Tesouraría Xeral da Seguridade Social ou comunicados pola Inspección de Traballo e Seguridade Social, e por aplicación de calquera norma con rango de lei que non exclúa a responsabilidade por débedas de seguridade social, deba exixirse o pagamento das ditas débedas:

a) Aos responsables solidarios, caso en que a reclamación comprenderá o principal da débeda a que se estenda a responsabilidade solidaria, as recargas, os xuros e as custas devindicados até o momento en que se emita tal reclamación.

b) Aos responsables subsidiarios. Neste caso e salvo que a súa responsabilidade estea limitada por lei, a reclamación comprenderá o principal da débeda exixible ao debedor inicial no momento da súa emisión, excluídos recargas, xuros e custas.

c) A quen asumise a responsabilidade por causa da morte do debedor orixinario, caso en que a reclamación comprenderá o principal da débeda, as recargas, os xuros e as custas devindicados até que se emita.

3. Os importes exixidos nas reclamacións de débedas por cotas, impugnadas ou non, deberanse facer efectivos dentro dos prazos seguintes:

a) As notificadas entre os días 1 e 15 de cada mes, desde a data da notificación até o día 5 do mes seguinte ou o inmediato hábil posterior.

b) As notificadas entre os días 16 e último de cada mes, desde a data de notificación até o día 20 do mes seguinte ou o inmediato hábil posterior.

4. As débedas coa Seguridade Social por recursos distintos a cotas serán tamén obxecto de reclamación de débeda, en que se indicará o seu importe, así como os prazos regulamentarios de ingreso.

5. A interposición de recurso de alzada contra as reclamacións de débeda só suspenderá o procedemento recadatorio cando se garanta con aval suficiente ou se consigne o importe da débeda, incluída, de ser o caso, a recarga en que se incorreu.

En caso de resolución desestimatoria do recurso, transcorrido o prazo de quince días desde a súa notificación sen pagamento da débeda, iniciarase o procedemento de constrinximento mediante a expedición da providencia de constrinximento ou o procedemento de dedución, segundo proceda.

Artigo 34. *Actas de liquidación de cotas.*

1. Procederá a formulación de actas de liquidación nas débedas por cotas orixinadas por:

a) Falta de afiliación ou de alta de traballadores en calquera dos réximes do sistema da Seguridade Social.

b) Diferenzas de cotización por traballadores dados de alta, resulten ou non directamente das liquidacións ou datos de cotización transmitidos ou dos documentos de cotización presentados, dentro ou fóra de prazo.

c) Derivación da responsabilidade do suxeito obrigado ao pagamento, calquera que sexa a súa causa e réxime da Seguridade Social aplicable, e con base en calquera norma con rango de lei que non exclúa a responsabilidade por débedas de seguridade social. Nos casos de responsabilidade solidaria legalmente previstos, a Inspección de Traballo e Seguridade Social poderá expedir acta a todos os suxeitos responsables ou a algún deles, caso en que a acta de liquidación comprenderá o principal da débeda a que se estenda a responsabilidade solidaria, as recargas, os xuros e as custas devindicadas até a data en que se expida a acta.

d) Aplicación indebida das bonificacións nas cotizacións da Seguridade Social, previstas regulamentariamente para o financiamento das accións formativas do subsistema de formación profesional para o emprego.

Nos casos a que se refiren as letras a), b) e c), a Inspección de Traballo e Seguridade Social poderá formular requirimentos aos suxeitos obrigados ao pagamento de cotas debidas por calquera causa, logo de recoñecemento da débeda por aqueles ante o funcionario actuante. Neste caso, o ingreso da débeda por cotas contida no requirimento farase efectivo no prazo que determine a Inspección de Traballo e Seguridade Social, que non será inferior a un mes nin superior a catro meses. En caso de incumprimento do requirimento, redactarase acta de liquidación e de infracción por falta de pagamento de cotas.

As actas de liquidación de cotas redactaraas a Inspección de Traballo e Seguridade Social e en todos os casos se notificarán a través dos órganos da dita inspección que, así mesmo, notificarán as actas de infracción efectuadas polos mesmos feitos, na forma que regulamentariamente se estableza.

2. As actas de liquidación redactadas cos requisitos regulamentariamente establecidos, unha vez notificadas aos interesados, terán o carácter de liquidacións provisionais e elevaranse a definitivas mediante acto administrativo da Dirección Xeral ou da respectiva Dirección Provincial da Tesouraría Xeral da Seguridade Social, por proposta do órgano competente da Inspección de Traballo e Seguridade Social, preceptiva e non vinculante, tras o trámite de audiencia ao interesado. Contra estes actos liquidatorios definitivos caberá recurso de alzada ante o órgano superior xerárquico do que os ditou. Das actas de liquidación darase traslado aos traballadores e os que resulten afectados poderán interpor reclamación respecto do período de tempo ou da base de cotización a que a liquidación se contraía.

3. Os importes das débedas que figuran nas actas de liquidación serán feitos efectivos até o último día do mes seguinte ao da súa notificación, unha vez ditado o correspondente acto administrativo definitivo de liquidación. Noutro caso, iniciarase o procedemento de dedución ou o procedemento de constrinximento nos termos establecidos nesta lei e nas súas normas de desenvolvemento.

4. As actas de liquidación e as de infracción que se refiran aos mesmos feitos redactaraas simultaneamente a Inspección de Traballo e Seguridade Social. A competencia e o procedemento para a súa resolución son os sinalados no punto 2.

As sancións por infraccións propostas nas ditas actas de infracción reduciranse automaticamente ao 50 por cento da súa contía, se o infractor dá a súa conformidade á liquidación efectuada e ingresa o seu importe no prazo sinalado no punto 3. Esta redución

automática só se poderá aplicar no suposto de que a contía da liquidación supere a da sanción proposta inicialmente.

Artigo 35. *Determinación das débedas por cotas.*

1. As reclamacións de débedas e as providencias de constrinximento por cotas da Seguridade Social, nos supostos en que unhas e outras procedan, redactaranse conforme as seguintes regras:

a) De cumprir o suxeito responsable do ingreso as obrigacións establecidas nos puntos 1 e 2 do artigo 29 dentro de prazo, emitiranse en función das bases de cotización polas cales se efectuase a liquidación de cotas correspondente.

b) De incumprir o suxeito responsable do ingreso as obrigacións establecidas nos puntos 1 e 2 do artigo 29 dentro de prazo, emitiranse tomando como base de cotización a media entre a base mínima e máxima correspondente ao último grupo de cotización coñecido en que estea encadrado o grupo ou categoría profesional dos traballadores a que se refira a reclamación de débeda, salvo naqueles supostos en que resulten de aplicación bases únicas.

2. As actas de liquidación redactaranse con base na remuneración total que teña dereito a percibir o traballador ou a que efectivamente perciba de ser esta superior en razón do traballo que realice por conta allea e que deba integrar a base de cotización nos termos establecidos na lei ou nas normas de desenvolvemento.

Cando a Inspección de Traballo e Seguridade Social se vexa na imposibilidade de coñecer o importe das remuneracións percibidas polo traballador, estimarase como base de cotización a media entre a base mínima e máxima correspondente ao último grupo de cotización coñecido en que estea encadrado o grupo ou categoría profesional dos traballadores a que se refira a acta de liquidación, salvo naqueles supostos en que resulten de aplicación bases únicas.

Artigo 36. *Facultades de comprobación.*

As liquidacións de cotas calculadas mediante os sistemas a que se refire o artigo 22.1 poderán ser obxecto de comprobación pola Tesouraría Xeral da Seguridade Social que, para tal efecto, requirirá cantos datos ou documentos resulten precisos. As diferenzas de cotización que poidan resultar da dita comprobación serán exixidas mediante reclamación de débeda ou mediante acta de liquidación expedida pola Inspección de Traballo e Seguridade Social, conforme o previsto, respectivamente, nos artigos 33.1 e 34.1.

O disposto no parágrafo anterior entenderase sen prexuízo das facultades de comprobación que corresponden á Inspección de Traballo e Seguridade Social en exercicio das funcións que ten atribuídas legalmente.

Subsección 3.ª Recadación en vía executiva

Artigo 37. *Medidas cautelares.*

1. Para asegurar o cobramento das débedas coa Seguridade Social, a Tesouraría Xeral da Seguridade Social poderá adoptar medidas cautelares de carácter provisional cando existan indicios racionais de que, noutro caso, tal cobramento se verá frustrado ou gravemente dificultado.

As medidas deberán ser proporcionadas ao dano que se pretenda evitar. En ningún caso se adoptarán aquelas que poidan producir un prexuízo de difícil ou imposible reparación.

2. A medida cautelar poderá consistir nalgunha das seguintes:

a) Retención do pagamento de devolucións de ingresos indebidos ou doutros pagamentos que deba realizar a Tesouraría Xeral da Seguridade Social, na contía estritamente necesaria para asegurar o cobramento da débeda.

A retención cautelar total ou parcial dunha devolución de ingresos indebidos deberá ser notificada ao interesado xuntamente co acordo de devolución.

b) Embargo preventivo de bens ou dereitos. Este embargo preventivo asegurase mediante a súa anotación nos rexistros públicos correspondentes ou mediante o depósito dos bens mobles embargados.

c) Calquera outra legalmente prevista.

3. Cando a débeda coa Seguridade Social non se encontre liquidada pero se devindicase e transcorre o prazo regulamentario para o seu pagamento, e sempre que corresponda a cantidades determinables pola aplicación das bases, tipos e outros datos obxectivos previamente establecidos que permitan fixar unha cifra máxima de responsabilidade, a Tesouraría Xeral da Seguridade Social poderá adoptar medidas cautelares que aseguren o seu cobramento, logo de autorización, no seu respectivo ámbito, dos seus directores provinciais ou, de ser o caso, do seu director xeral ou autoridade en quen deleguen.

4. As medidas cautelares así adoptadas levantarase, mesmo cando non fose pagada a débeda, se desaparecen as circunstancias que xustificaron a súa adopción ou se, por solicitude do interesado, se acorda a súa substitución por outra garantía que se considere suficiente.

As medidas cautelares poderanse converter en definitivas no marco do procedemento de constrinximento. Noutro caso, levantarase de oficio, sen se poderen prorrogar máis alá do prazo de seis meses desde a súa adopción.

5. Poderase acordar o embargo preventivo de diñeiro e mercadorías en contía suficiente para asegurar o pagamento da débeda coa Seguridade Social que corresponda exixir por actividades e traballos lucrativos exercidos sen establecemento cando os traballadores non fosen afiliados ou, de ser o caso, non fosen dados de alta no réxime da Seguridade Social que corresponda.

Así mesmo, poderanse intervir os ingresos dos espectáculos públicos das empresas cuxos traballadores non fosen afiliados nin dados de alta ou polos cales non efectuasen as súas cotizacións á Seguridade Social.

Artigo 38. Providencia de constrinximento, outros actos do procedemento executivo e procedemento de dedución.

1. Transcorrido o prazo regulamentario de ingreso e unha vez que adquira firmeza en vía administrativa a reclamación de débeda ou a acta de liquidación, nos casos en que estas procedan, sen que se satisfexese a débeda, iniciárase o procedemento de constrinximento mediante a emisión de providencia de constrinximento, en que se identificará a débeda pendente de pagamento coa recarga correspondente.

2. A providencia de constrinximento, emitida polo órgano competente, constitúe o título executivo suficiente para o inicio do procedemento de constrinximento pola Tesouraría Xeral da Seguridade Social e ten a mesma forza executiva que as sentenzas xudiciais para proceder contra os bens e os dereitos dos suxeitos obrigados ao pagamento da débeda.

Na notificación da providencia de constrinximento advertirase o suxeito responsable de que se a débeda exixida non se ingresa dentro dos quince días seguintes ao da súa recepción ou publicación, serán exixibles os xuros de demora devindicados e embargarase os seus bens.

3. O recurso de alzada contra a providencia de constrinximento só será admisible polos seguintes motivos, debidamente xustificadas:

a) Pagamento.

- b) Prescrición.
- c) Erro material ou aritmético na determinación da débeda.
- d) Condonación, aprazamento da débeda ou suspensión do procedemento.
- e) Falta de notificación da reclamación de débeda, cando esta proceda, da acta de liquidación ou das resolucións que estas ou as autoliquidacións de cotas orixinen.

A interposición do recurso suspenderá o procedemento de constrinximento, sen necesidade da presentación da garantía, até a resolución da impugnación.

4. Se os interesados formulan recurso de alzada ou contencioso-administrativo contra actos ditados no procedemento executivo distintos da providencia de constrinximento, o procedemento de constrinximento non se suspenderá se non se realiza o pagamento da débeda perseguida, se garante con aval suficiente ou se consigna o seu importe, incluídos a recarga, os xuros devindicados e un 3 por cento do principal como cantidade á conta das custas regulamentariamente establecidas, á disposición da Tesouraría Xeral da Seguridade Social.

5. A execución contra o patrimonio do debedor efectuarase mediante o embargo e a realización do valor ou, de ser o caso, a adxudicación de bens do debedor á Tesouraría Xeral da Seguridade Social. O embargo efectuarase en contía suficiente para cubrir o principal da débeda, as recargas e os xuros e custas do procedemento que se causasen e se prevea que se causen até a data de ingreso ou da adxudicación a favor da Seguridade Social, con respecto sempre ao principio de proporcionalidade.

Se o cumprimento da obrigaición coa Seguridade Social estiver garantido mediante aval, peñor, hipoteca ou calquera outra garantía persoal ou real, procederase en primeiro lugar a executala, o que realizarán, en todo caso, os órganos de recadación da Administración da Seguridade Social, a través do procedemento administrativo de constrinximento.

6. Se o debedor é unha administración pública, organismo autónomo, entidade pública empresarial ou, en xeral, calquera entidade de dereito público, o órgano competente da Tesouraría Xeral da Seguridade Social, transcorridos os prazos a que se refire o punto 1, iniciará o procedemento de dedución e acordará, logo de audiencia da entidade afectada, a retención a favor da Seguridade Social na contía que corresponda por principal, recarga e xuros, sobre o importe total que con cargo aos orzamentos xerais do Estado deba transferirse á entidade debedora. A débeda quedará extinguida total ou parcialmente desde que a Tesouraría Xeral da Seguridade Social aplique o importe retido ao seu pagamento.

Só se iniciará a vía de constrinximento sobre o patrimonio destas entidades, nos termos establecidos no punto 2, cando a lei prevea que poidan ter a titularidade de bens embargables. Neste caso e unha vez definitiva en vía administrativa a providencia de constrinximento, o órgano competente da Tesouraría Xeral da Seguridade Social acordará a retención prevista no parágrafo anterior, sen prexuízo da continuación do procedemento de constrinximento sobre os bens embargables até completar o cobramento dos débitos.

7. As custas e os gastos que orixine a recadación en vía executiva serán sempre a cargo do suxeito responsable do pagamento.

8. O Goberno, por proposta do titular do Ministerio de Emprego e Seguridade Social, aprobará o procedemento para o cobramento das débedas coa Seguridade Social en vía de constrinximento.

9. O disposto nos puntos anteriores enténdese sen prexuízo do especialmente previsto no artigo 39 e na normativa reguladora da xurisdición contencioso-administrativa.

Artigo 39. *Terzarías.*

1. Corresponde á Tesouraría Xeral da Seguridade Social a resolución das terzarías que se susciten no procedemento de constrinximento. A súa interposición ante o dito organismo será requisito previo para que se poidan exercer ante os tribunais da xurisdición ordinaria.

2. A terzaría só se poderá fundar no dominio dos bens embargados ao debedor ou no dereito do tercerista a ser reintegrado do seu crédito con preferencia ao perseguido no expediente de constrinximento.

3. Se a terzaría fose de dominio, suspenderase o procedemento de constrinximento até que aquela se resolva e unha vez que se tomasen as medidas de aseguramento subseguintes ao embargo, segundo a natureza dos bens. Se fose de mellor dereito, proseguirá o procedemento até a realización dos bens e o produto obtido consignarase en depósito a resultas da terzaría. Non será admitida a terzaría de dominio despois de outorgada a escritura pública, de consumada a venda dos bens de que se trate ou da súa adxudicación en pagamento á Seguridade Social. A terzaría de mellor dereito non se admitirá despois de ter recibido o recadador o prezo da venda.

Artigo 40. *Deber de información por parte de entidades financeiras, funcionarios públicos, profesionais oficiais e autoridades.*

1. As persoas ou entidades depositarias de diñeiro en efectivo ou na conta, de valores ou doutros bens de debedores á Seguridade Social en situación de constrinximento, están obrigadas a informar a Tesouraría Xeral da Seguridade Social e a cumprir os requirimentos que esta lles faga no exercicio das súas funcións legais.

2. As obrigacións a que se refire o punto anterior deberán cumprirse ben con carácter xeral ou ben por requirimento individualizado dos órganos competentes da Administración da Seguridade Social, na forma e nos prazos que regulamentariamente se determinen.

3. O incumprimento das obrigacións establecidas nos números anteriores deste artigo non se poderá amparar no segredo bancario.

Os requirimentos relativos aos movementos de contas correntes, depósitos de aforro e a prazo, contas de préstamos e créditos e demais operacións activas ou pasivas dos bancos, caixas de aforro, cooperativas de crédito e cantas persoas físicas ou xurídicas se dediquen ao tráfico bancario ou crediticio efectuaranse logo de autorización do director xeral da Tesouraría Xeral da Seguridade Social ou, de ser o caso, e nas condicións que regulamentariamente se establezan, do director provincial da Tesouraría Xeral da Seguridade Social competente, e deberán precisar as operacións obxecto de investigación, os suxeitos pasivos afectados e o seu alcance en canto ao período de tempo a que se refiren.

4. Os funcionarios públicos, incluídos os profesionais oficiais, están obrigados a colaborar coa Administración da Seguridade Social subministrando toda clase de información de que dispoñan, sempre que sexa necesaria para a recadación de recursos da Seguridade Social e demais conceptos de recadación conxunta, salvo que sexa aplicable:

- a) O segredo do contido da correspondencia.
- b) O segredo dos datos que se subministrasen á Administración pública para unha finalidade exclusivamente estatística.
- c) O segredo do protocolo notarial, que abranguerá os instrumentos públicos a que se refiren os artigos 34 e 35 da Lei do 28 de maio de 1862, do notariado, e os relativos a cuestións matrimoniais, con excepción dos referentes ao réxime económico da sociedade conxugal.

5. A obrigación dos profesionais de facilitar información de transcendencia recadatoria á Administración da Seguridade Social non alcanzará os datos privados non patrimoniais que coñezan por razón do exercicio da súa actividade, cuxa revelación atente contra a honra ou a intimidade persoal ou familiar das persoas. Tampouco alcanzará aqueles datos confidenciais dos seus clientes de que teñan coñecemento como consecuencia da prestación de servizos profesionais de asesoramento ou defensa.

Os profesionais non poderán invocar o segredo profesional para efectos de impedir a comprobación da súa propia cotización á Seguridade Social.

Para efectos do artigo oitavo, punto un, da Lei orgánica 1/1982, do 5 de maio, de protección civil do dereito á honra, á intimidade persoal e familiar e á propia imaxe, consideraranse autoridade competente o titular do Ministerio de Emprego e Seguridade Social, os titulares dos órganos e centros directivos da Secretaría de Estado da Seguridade Social e da Dirección Xeral da Inspección de Traballo e Seguridade Social, así como o director xeral e os directores provinciais da Tesouraría Xeral da Seguridade Social.

6. A cesión daqueles datos de carácter persoal que se deba efectuar á Administración da Seguridade Social conforme o disposto neste artigo ou, en xeral, en cumprimento do deber de colaborar para a efectiva liquidación e recadación dos recursos da Seguridade Social e dos conceptos de recadación conxunta coas cotas da Seguridade Social, non requirirá o consentimento do afectado.

Para os efectos sinalados no parágrafo anterior, as autoridades, calquera que sexa a súa natureza, os titulares dos órganos do Estado, das comunidades autónomas e das entidades locais; os organismos autónomos, as axencias e as entidades públicas empresariais; as cámaras e corporacións, colexios e asociacións profesionais; as mutualidades de previsión social; as demais entidades públicas e quen, en xeral, exerza ou colabore no exercicio de funcións públicas, estarán obrigados a subministrar á Administración da Seguridade Social cantos datos, informes e antecedentes precise esta para o adecuado exercicio das súas funcións liquidatorias e recatorias, mediante disposicións de carácter xeral ou a través de requirimentos concretos e a prestarlles, a ela e ao seu persoal, apoio, concurso, auxilio e protección para o exercicio das súas competencias.

A cesión de datos a que se refire este artigo realizarase preferentemente por medios electrónicos.

7. Os datos, informes e antecedentes subministrados conforme o disposto neste artigo unicamente serán tratados no marco das funcións de liquidación e recadación atribuídas á Administración da Seguridade Social, sen prexuízo do disposto no artigo 77 desta lei.

Artigo 41. *Levantamento de bens embargables.*

As persoas ou entidades depositarias de bens embargables que, con coñecemento previo do embargo practicado pola Seguridade Social, conforme o procedemento administrativo de constrinximento regulamentariamente establecido, colaboren ou consintan no incumprimento das ordes de embargo ou no levantamento dos bens, serán responsables solidarios do pagamento da débeda até o importe do valor dos bens que se puidesen embargar ou allear.

CAPÍTULO IV

Acción protectora

Sección 1.ª Disposicións xerais

Artigo 42. *Acción protectora do sistema da Seguridade Social.*

1. A acción protectora do sistema da Seguridade Social comprenderá:

- a) A asistencia sanitaria nos casos de maternidade, de enfermidade común ou profesional e de accidente, sexa ou non de traballo.
- b) A recuperación profesional, cuxa procedencia se aprecie en calquera dos casos que se mencionan na letra anterior.
- c) As prestacións económicas nas situacións de incapacidade temporal; maternidade; paternidade; risco durante o embarazo; risco durante a lactación natural; coidado de menores afectados por cancro ou outra enfermidade grave; incapacidade permanente contributiva e invalidez non contributiva; xubilación, nas súas modalidades contributiva e non contributiva; desemprego, nos seus niveis contributivo e asistencial; protección por

cesamento de actividade; morte e supervivencia; así como as que se outorguen nas continxencias e situacións especiais que regulamentariamente se determinen mediante real decreto, por proposta do titular do Ministerio de Emprego e Seguridade Social.

d) As prestacións familiares da Seguridade Social, nas súas modalidades contributiva e non contributiva.

e) As prestacións de servizos sociais que se poidan establecer en materia de formación e rehabilitación de persoas con discapacidade e de asistencia ás persoas maiores, así como naquelas outras materias en que se considere conveniente.

2. Igualmente, e como complemento das prestacións comprendidas no punto anterior, poderán outorgarse os beneficios da asistencia social.

3. A acción protectora comprendida nos puntos anteriores establece e limita o ámbito de extensión posible do réxime xeral e dos especiais da Seguridade Social, así como das prestacións non contributivas.

4. Calquera prestación de carácter público que teña como finalidade complementar, ampliar ou modificar as prestacións contributivas da Seguridade Social forma parte do sistema da Seguridade Social e está suxeita aos principios recollidos no artigo 2.

O previsto no parágrafo anterior enténdese sen prexuízo das axudas doutra natureza que, no exercicio das súas competencias, poidan establecer as comunidades autónomas en beneficio dos pensionistas residentes nelas.

Artigo 43. *Melloras voluntarias.*

1. A modalidade contributiva da acción protectora que o sistema da Seguridade Social outorga ás persoas comprendidas no artigo 7.1 poderá ser mellorada voluntariamente na forma e nas condicións que se establezan nas normas reguladoras do réxime xeral e dos réximes especiais.

2. Sen outra excepción que o establecemento de melloras voluntarias, conforme o previsto no punto anterior, a Seguridade Social non poderá ser obxecto de contratación colectiva.

Artigo 44. *Caracteres das prestacións.*

1. As prestacións da Seguridade Social, así como os beneficios dos seus servizos sociais e da asistencia social, non poderán ser obxecto de retención, sen prexuízo do previsto no punto 2, cesión total ou parcial, compensación ou desconto, salvo nos dous casos seguintes:

- a) Para o cumprimento das obrigacións alimenticias a favor do cónxuxe e fillos.
- b) Cando se trate de obrigacións contraídas polo beneficiario dentro da Seguridade Social.

En materia de embargo aplicarase o establecido na Lei de axuízamento civil.

2. As percepcións derivadas da acción protectora da Seguridade Social estarán suxeitas a tributación nos termos establecidos nas normas reguladoras de cada imposto.

3. Non poderá ser exixida ningunha taxa fiscal, nin dereito de ningunha clase, en cantas informacións ou certificacións deban facilitar os correspondentes organismos da Administración da Seguridade Social e os organismos administrativos, xudiciais ou de calquera outra clase, en relación coas prestacións e beneficios a que se refire o punto 1.

Artigo 45. *Responsabilidade respecto das prestacións.*

1. As entidades xestoras da Seguridade Social serán responsables das prestacións cuxa xestión lles estea atribuída, sempre que se cumprisen os requisitos xerais e particulares exixidos para causar dereito a elas nas normas establecidas nesta lei e nas específicas que sexan aplicables aos distintos réximes especiais.

2. Para a imputación de responsabilidades respecto das prestacións contributivas a entidades ou persoas distintas das determinadas no punto anterior, aplicarase o disposto na presente lei, nas súas disposicións de desenvolvemento e aplicación ou nas normas reguladoras dos réximes especiais.

Artigo 46. Pagamento das pensións contributivas derivadas de continxencias comúns e das pensións non contributivas.

1. As pensións contributivas derivadas de continxencias comúns de calquera dos réximes que integran o sistema da Seguridade Social serán satisfeitas en catorce pagas, correspondentes a cada un dos meses do ano e dúas pagas extraordinarias que se devindicarán nos meses de xuño e novembro.

2. Así mesmo, o pagamento das pensións non contributivas de invalidez e xubilación fraccionarase en catorce pagas, correspondentes a cada un dos meses do ano e dúas pagas extraordinarias que se devindicarán nos meses de xuño e novembro.

Sección 2.ª Recoñecemento, determinación e mantemento do dereito ás prestacións

Artigo 47. Requisito de estar ao día no pagamento das cotizacións.

1. No caso de traballadores que sexan responsables do ingreso de cotizacións, para o recoñecemento das correspondentes prestacións económicas da Seguridade Social será necesario que o causante estea ao día no pagamento das cotizacións da Seguridade Social, aínda que a correspondente prestación sexa recoñecida, como consecuencia do cómputo recíproco de cotizacións, nun réxime de traballadores por conta allea.

Para tales efectos, será de aplicación o mecanismo de invitación ao pagamento previsto no artigo 28.2 do Decreto 2530/1970, do 20 de agosto, polo que se regula o réxime especial da Seguridade Social dos traballadores por conta propia ou autónomos, calquera que sexa o réxime da Seguridade Social en que o interesado estea incorporado no momento de acceder á prestación ou en que se cause esta.

2. Cando se considere que o interesado está ao día no pagamento das cotizacións para efectos do recoñecemento dunha prestación en virtude dun aprazamento no pagamento das cotas debidas, pero posteriormente incumpra os prazos ou as condicións do dito aprazamento, perderá a consideración de estar ao día no pagamento e, en consecuencia, procederase á suspensión inmediata da prestación recoñecida que estivese percibindo, a cal soamente poderá ser rehabilitada unha vez que saldase a débeda coa Seguridade Social na súa totalidade. Para tal fin, de conformidade co establecido no artigo 44.1.b), a entidade xestora da prestación poderá detraer de cada mensualidade devindicada polo interesado a correspondente cota debida.

3. Para efectos do recoñecemento do dereito a unha pensión, as cotizacións correspondentes ao mes do feito causante da pensión e aos dous meses previos a aquel, cuxo ingreso aínda non conste como tal nos sistemas de información da Seguridade Social, presumiranse ingresadas sen necesidade de que o interesado o teña que acreditar documentalmente. Nestes supostos, a entidade xestora revisará, con periodicidade anual, todas as pensións recoñecidas durante o exercicio inmediato anterior baixo a presunción de situación de estar ao día para verificar o ingreso puntual e efectivo desas cotizacións. De non se ter producido este, procederase inmediatamente á suspensión do pagamento da pensión, aplicando as mensualidades retidas á amortización das cotas debidas até a súa total extinción e rehabilitando o pagamento da pensión a partir dese momento.

O previsto no parágrafo anterior será de aplicación sempre que o traballador acredite o período mínimo de cotización exixible, sen computar para estes efectos o período de tres meses referido nel.

Artigo 48. *Transformación dos prazos en días.*

Para o acceso ás pensións da Seguridade Social, así como para a determinación da súa contía, os prazos sinalados na presente lei en anos, semestres, trimestres ou meses serán obxecto de adecuación a días mediante as correspondentes equivalencias.

Artigo 49. *Efecto das cotizacións superpostas en varios réximes respecto das pensións da Seguridade Social.*

Cando se acrediten cotizacións a varios réximes e non se cause dereito á pensión nun deles, as bases de cotización acreditadas neste último en réxime de pluriactividade poderán ser acumuladas ás do réxime en que se cause a pensión, exclusivamente para a determinación da súa base reguladora, sen que a suma das bases poida exceder o límite máximo de cotización vixente en cada momento.

Artigo 50. *Cómputo de ingresos para efectos do recoñecemento ou mantemento do dereito a prestacións.*

Cando se exixa, legal ou regulamentariamente, a non superación dun determinado límite de ingresos para o acceso ou o mantemento do dereito a prestacións comprendidas no ámbito da acción protectora desta lei, distintas das pensións non contributivas e das prestacións por desemprego, consideraranse como tales ingresos os rendementos do traballo, do capital e de actividades económicas e as ganancias patrimoniais, nos mesmos termos en que son computados no artigo 59.1 para o recoñecemento dos complementos por mínimos de pensións.

Artigo 51. *Residencia para efectos de prestacións e de complementos por mínimos.*

1. Os beneficiarios de prestacións económicas, ou de complementos por mínimos, cuxo disfrute se encuentre condicionado á residencia efectiva en España poderán ser citados para comparecencia nas oficinas da entidade xestora competente coa periodicidade que esta determine.

2. Para efectos do mantemento do dereito ás prestacións económicas da Seguridade Social, ou aos complementos por mínimos, para cuxa percepción se exixa a residencia en territorio español, entenderase que o beneficiario ten a súa residencia habitual en España mesmo cando tivese estancias no estranxeiro, sempre que estas non superen os noventa días naturais ao longo de cada ano natural, ou cando a ausencia do territorio español estea motivada por causas de enfermidade debidamente xustificadas.

Malia o disposto no parágrafo anterior, para efectos das prestacións e subsidios por desemprego, será de aplicación o que determine a súa normativa específica.

3. Para o mantemento do dereito ás prestacións sanitarias en que se exixa a residencia en territorio español, entenderase que o beneficiario destas prestacións ten a súa residencia habitual en España mesmo cando tivese estancias no estranxeiro, sempre que estas non superen os noventa días naturais durante cada ano natural.

Artigo 52. *Adopción de medidas cautelares.*

1. O incumprimento por parte dos beneficiarios ou causantes das prestacións económicas do sistema da Seguridade Social da obriga de presentar, nos prazos establecidos, declaracións preceptivas, documentos, antecedentes, xustificantes ou datos que non existan na entidade xestora, cando sexan requiridos para iso, sempre que estes poidan afectar a conservación do dereito ás prestacións, ou o complemento por mínimos, poderá dar lugar a que as entidades xestoras da Seguridade Social suspendan cautelarmente o aboamento das citadas prestacións ou do complemento até que quede debidamente acreditado, polos citados beneficiarios ou causantes, que se cumpren os requisitos legais imprescindibles para o mantemento do dereito a aqueles.

2. Así mesmo, a incomparecencia dos beneficiarios de prestacións económicas do sistema da Seguridade Social, ou do complemento por mínimos, cuxo desfrute se encontre condicionado á residencia efectiva en España, cando sexan citados pola entidade xestora competente de conformidade co previsto no artigo 51.1, poderá dar lugar á suspensión cautelar do aboamento da prestación ou do complemento.

3. Se se presenta a información solicitada ou se comparece transcorrido o prazo fixado, producírase a rehabilitación da prestación ou, de ser o caso, do complemento por mínimos, cando concorran os requisitos para o mantemento do dereito, cunha retroactividade máxima de noventa días naturais.

4. O previsto nos puntos anteriores enténdese sen prexuízo do establecido no artigo 47.1.d) do texto refundido da Lei sobre infraccións e sancións na orde social, aprobado polo Real decreto legislativo 5/2000, do 4 de agosto.

Sección 3.ª Prescripción, caducidade e reintegro de prestacións indebidas

Artigo 53. Prescripción.

1. O dereito ao recoñecemento das prestacións prescribirá aos cinco anos, contados desde o día seguinte a aquel en que teña lugar o feito causante da prestación de que se trate, sen prexuízo das excepcións que se determinen na presente lei e de que os efectos de tal recoñecemento se produzan a partir dos tres meses anteriores á data en que se presente a correspondente solicitude.

Se o contido económico das prestacións xa recoñecidas resulta afectado con ocasión de solicitudes de revisión destas, os efectos económicos da nova contía terán unha retroactividade máxima de tres meses desde a data de presentación da dita solicitude. Esta regra de retroactividade máxima non operará nos supostos de rectificación de erros materiais, de feito ou aritméticos nin cando da revisión derive a obrigaçión de reintegro de prestacións indebidas a que se refire o artigo 55.

2. A prescripción interromperase polas causas ordinarias do artigo 1.973 do Código civil e, ademais, pola reclamación ante a Administración da Seguridade Social ou o Ministerio de Emprego e Seguridade Social, así como en virtude de expediente que tramite a Inspección de Traballo e Seguridade Social en relación co caso de que se trate.

3. No suposto de que se interpoña acción xudicial contra un presunto culpable, criminal ou civilmente, a prescripción quedará en suspenso mentres aquela se tramite e volverá contar o prazo desde a data en que se notifique o auto de sobresemento ou desde que a sentenza adquira firmeza.

Artigo 54. Caducidade.

1. O dereito á percepción das prestacións a tanto global e por unha soa vez caducará ao ano, contado desde o día seguinte a aquel en que se lle notificou en forma ao interesado o seu recoñecemento.

2. Cando se trate de prestacións periódicas, o dereito á percepción de cada mensuralidade caducará ao ano do seu respectivo vencemento.

Artigo 55. Reintegro de prestacións indebidas.

1. Os traballadores e as demais persoas que percibisen indebidamente prestacións da Seguridade Social estarán obrigados a reintegrar o seu importe.

2. Quen por acción ou omisión contribuíse a facer posible a percepción indebida dunha prestación responderá subsidiariamente cos perceptores, salvo boa fe probada, da obrigaçión de reintegrar que se establece no punto anterior.

3. A obrigaçión de reintegro do importe das prestacións indebidamente percibidas prescribirá aos catro anos, contados a partir da data do seu cobramento, ou desde que foi posible exercer a acción para exixir a súa devolución, con independencia da causa que

orixinou a percepción indebida, incluídos os supostos de revisión das prestacións por erro imputable á entidade xestora.

4. O disposto neste artigo enténdese sen prexuízo da responsabilidade administrativa ou penal que legalmente corresponda.

Sección 4.ª Revalorización, importes máximos e mínimos de pensións e complemento de maternidade por achega demográfica á Seguridade Social

Subsección 1.ª Disposicións comúns

Artigo 56. Consideración como pensións públicas.

As pensións aboadas polo réxime xeral e os réximes especiais, así como as non contributivas da Seguridade Social, terán, para efectos do previsto na presente sección, a consideración de pensións públicas, consonte o establecido no artigo 42 da Lei 37/1988, do 28 de decembro, de orzamentos xerais do Estado para 1989.

Subsección 2.ª Pensións contributivas

Artigo 57. Limitación da contía inicial das pensións.

O importe inicial das pensións contributivas da Seguridade Social por cada beneficiario non poderá superar a contía íntegra mensual que estableza anualmente a correspondente lei de orzamentos xerais do Estado.

Artigo 58. Revalorización.

1. As pensións contributivas da Seguridade Social, incluído o importe da pensión mínima, serán incrementadas ao comezo de cada ano en función do índice de revalorización previsto na correspondente lei de orzamentos xerais do Estado.

2. Para tal efecto, o índice de revalorización de pensións determinarase segundo a seguinte expresión matemática:

$$IR_{t+1} = \bar{g}_{i,t+1} - \bar{g}_{p,t+1} - \bar{g}_{s,t+1} + \alpha \left[\frac{I_{t+1}^* - G_{t+1}^*}{G_{t+1}^*} \right]$$

Onde:

IR = é o índice de revalorización de pensións expresado en tanto por un con catro decimais.

t+1 = é o ano para o cal se calcula a revalorización.

$\bar{g}_{i,t+1}$ = é a media móbil aritmética centrada en t+1, de once valores da taxa de variación en tanto por un dos ingresos do sistema da Seguridade Social.

$\bar{g}_{p,t+1}$ = é a media móbil aritmética centrada en t+1, de once valores da taxa de variación en tanto por un do número de pensións contributivas do sistema da Seguridade Social.

$\bar{g}_{s,t+1}$ = é a media móbil aritmética centrada en t+1, de once valores do efecto substitución expresado en tanto por un. O efecto substitución defínese como a variación interanual da pensión media do sistema nun ano en ausencia de revalorización no dito ano.

I_{t+1}^* = é a media móbil xeométrica centrada en t+1 de once valores do importe dos ingresos do sistema da Seguridade Social.

G_{t+1}^* = é a media móbil xeométrica centrada en t+1 de once valores do importe dos gastos do sistema da Seguridade Social.

α = é o parámetro que tomará un valor situado entre 0,25 e 0,33. O valor do parámetro revisarase cada cinco anos.

En ningún caso o resultado obtido poderá dar lugar a un incremento anual das pensións inferior ao 0,25 por cento nin superior á variación porcentual do índice de prezos de consumo no período anual anterior a decembro do ano t , máis 0,50 por cento.

3. Para o cálculo da expresión matemática considerárase o total de ingresos e gastos agregados do sistema por operacións non financeiras (capítulos 1 a 7 en gastos e 1 a 7 en ingresos do orzamento da Seguridade Social) sen ter en conta os correspondentes ao Instituto Nacional de Xestión Sanitaria e ao Instituto de Maiores e Servizos Sociais. Para os efectos da súa utilización no cálculo do índice de revalorización, e respecto das contas liquidadas, a Intervención Xeral da Seguridade Social deducirá dos capítulos anteriores aquelas partidas que non teñan carácter periódico.

Non obstante, non se incluírán como ingresos e gastos do sistema os seguintes conceptos:

a) Dos ingresos, as cotizacións sociais por cesamento de actividade de traballadores autónomos e as transferencias do Estado para o financiamento das prestacións non contributivas, excepto o financiamento dos complementos por mínimos de pensión.

b) Dos gastos, as prestacións por cesamento de actividade de traballadores autónomos e as prestacións non contributivas, salvo os complementos por mínimos de pensión.

4. Para efectos de proceder á estimación dos ingresos e gastos dos anos $t+1$ a $t+6$, que se utilizará no punto 2, o Ministerio de Economía e Competitividade facilitará á Administración da Seguridade Social as previsións das variables macroeconómicas necesarias para a súa estimación.

5. Anualmente, publicarase o valor das variables que interveñen no cálculo do índice de revalorización.

6. A Autoridade Independente de Responsabilidade Fiscal emitirá opinión conforme o disposto no artigo 23 da Lei orgánica 6/2013, do 14 de novembro, de creación da Autoridade Independente de Responsabilidade Fiscal, respecto dos valores calculados polo Ministerio de Emprego e Seguridade Social para a determinación do índice de revalorización das pensións aplicable en cada exercicio.

7. O importe da revalorización anual das pensións da Seguridade Social non poderá determinar para estas, unha vez revalorizadas, un valor íntegro anual superior á contía establecida na correspondente lei de orzamentos xerais do Estado, sumado, de ser o caso, ao importe anual íntegro xa revalorizado das outras pensións públicas percibidas polo seu titular.

Artigo 59. *Complementos para pensións inferiores á mínima.*

1. Os beneficiarios de pensións contributivas do sistema da Seguridade Social, que non perciban rendementos do traballo, do capital ou de actividades económicas e ganancias patrimoniais, de acordo co concepto establecido para as ditas rendas no imposto sobre a renda das persoas físicas, ou que, percibíndoos, non excedan a contía que anualmente estableza a correspondente lei de orzamentos xerais do Estado, terán dereito a percibir os complementos necesarios para alcanzar a contía mínima das pensións, sempre que residan en territorio español, nos termos que legal ou regulamentariamente se determinen.

Os complementos por mínimos serán incompatibles coa percepción por parte do pensionista dos rendementos indicados no parágrafo anterior, cando a suma de todas as percepcións mencionadas, excluída a pensión que se vaia complementar, exceda o límite fixado na correspondente lei de orzamentos xerais do Estado para cada exercicio.

Para efectos do recoñecemento dos complementos por mínimos das pensións contributivas da Seguridade Social, dos rendementos íntegros procedentes do traballo, de actividades económicas e de bens inmoables, percibidos polo pensionista e computados nos termos establecidos na lexislación fiscal, excluíranse os gastos deducibles de acordo coa lexislación fiscal.

2. O importe dos ditos complementos en ningún caso poderá superar a contía establecida en cada exercicio para as pensións non contributivas de xubilación e invalidez. Cando exista cónxuxe a cargo do pensionista, o importe de tales complementos non poderá superar a contía que correspondería á pensión non contributiva por aplicación do establecido no artigo 364.1.a) para as unidades económicas en que concorran dous beneficiarios con dereito á pensión.

Cando a pensión de orfandade se incremente na contía da pensión de viuvez, o límite do importe dos complementos por mínimos a que se refire o parágrafo anterior só quedará referido ao da pensión de viuvez que xera o incremento da pensión de orfandade.

Os pensionistas de grande invalidez que teñan recoñecido o complemento destinado a remunerar a persoa que os atende non resultarán afectados polos límites establecidos neste punto.

Artigo 60. *Complemento por maternidade nas pensións contributivas do sistema da Seguridade Social.*

1. Recoñeceráse un complemento de pensión, pola súa achega demográfica á Seguridade Social, ás mulleres que tivesen fillos biolóxicos ou adoptados e sexan beneficiarias en calquera réxime do sistema da Seguridade Social de pensións contributivas de xubilación, viuvez ou incapacidade permanente.

Este complemento, que terá para todos os efectos natureza xurídica de pensión pública contributiva, consistirá nun importe equivalente ao resultado de aplicar á contía inicial das referidas pensións unha porcentaxe determinada, que estará en función do número de fillos segundo a seguinte escala:

- a) No caso de 2 fillos: 5 por cento.
- b) No caso de 3 fillos: 10 por cento.
- c) No caso de 4 ou máis fillos: 15 por cento.

Para efectos de determinar o dereito ao complemento así como a súa contía unicamente se computarán os fillos nados ou adoptados con anterioridade ao feito causante da pensión correspondente.

2. No suposto de que a contía da pensión recoñecida inicialmente supere o límite establecido no artigo 57 sen aplicar o complemento, a suma da pensión e do complemento non poderá superar o dito límite incrementado nun 50 por cento do complemento asignado.

Así mesmo, se a contía da pensión recoñecida alcanza o límite establecido no artigo 57 aplicando só parcialmente o complemento, a interesada terá dereito, ademais, a percibir o 50 por cento da parte do complemento que exceda o límite máximo vixente en cada momento.

Nos casos en que legal ou regulamentariamente estea permitida por outras causas a superación do límite máximo, o complemento calcularase nos termos indicados neste punto e estimarase como contía inicial da pensión o importe do límite máximo vixente en cada momento.

Se a pensión que se vai complementar se causa por totalización de períodos de seguro a *pro rata temporis*, en aplicación de normativa internacional, o complemento calcularase sobre a pensión teórica causada e ao resultado obtido aplicaráselle a pro rata que corresponda.

3. Naqueles supostos en que a pensión inicialmente causada non alcance a contía mínima de pensións que anualmente estableza a correspondente lei de orzamentos xerais do Estado, recoñecerase a dita contía, tendo en conta as previsións establecidas no artigo 59. A este importe sumaráselle o complemento por fillo, que será o resultado de aplicar a porcentaxe que corresponda á pensión inicialmente calculada.

4. O complemento de pensión non será de aplicación nos casos de acceso anticipado á xubilación por vontade da interesada nin nos de xubilación parcial, a que se refiren, respectivamente, os artigos 208 e 215.

Non obstante o anterior, asignarase o complemento de pensión que proceda cando desde a xubilación parcial se acceda á xubilación plena, unha vez cumprida a idade que en cada caso corresponda.

5. No caso de concorrencia de pensións do sistema da Seguridade Social, recoñecerase o complemento por fillo soamente a unha das pensións da beneficiaria, de acordo coa seguinte orde de preferencia:

1.º Á pensión que resulte máis favorable.

2.º Se concorre unha pensión de xubilación cunha pensión de viuvez, o complemento aplicarase á de xubilación.

No suposto de que a suma das pensións recoñecidas supere o límite establecido no artigo 57 sen aplicar o complemento, a suma das pensións e do complemento non poderá superar o dito límite incrementado nun 50 por cento do complemento asignado.

Así mesmo, se a contía das pensións recoñecidas alcanza o límite establecido no artigo 57 aplicando só parcialmente o complemento, a interesada terá dereito, ademais, a percibir o 50 por cento da parte do complemento que exceda o límite máximo vixente en cada momento.

Nos casos en que legal ou regulamentariamente estea permitida por outras causas a superación do límite máximo, o complemento calcularase nos termos indicados neste punto e estimarase como contía inicial da suma das pensións concorrentes o importe do límite máximo vixente en cada momento.

6. O dereito ao complemento estará suxeito ao réxime xurídico da pensión no referente a nacemento, duración, suspensión, extinción e, de ser o caso, actualización.

Artigo 61. *Pensións extraordinarias orixinadas por actos de terrorismo.*

1. As pensións extraordinarias que recoñeza a Seguridade Social, orixinadas por actos de terrorismo, non estarán suxeitas aos límites de recoñecemento inicial e de revalorización de pensións previstos nesta lei.

2. O importe mínimo mensual das pensións extraordinarias por actos de terrorismo que recoñeza e aboe a Seguridade Social será o equivalente ao triplo do indicador público de renda de efectos múltiples vixente en cada momento.

As diferenzas existentes entre as contías das pensións que correspondesen e as que realmente se aboen serán financiadas con cargo aos orzamentos do Estado.

Para os efectos previstos neste punto, as pensións por morte e supervivencia causadas por un mesmo feito computaranse conxuntamente.

Subsección 3.ª Pensións non contributivas

Artigo 62. *Revalorización.*

As pensións non contributivas da Seguridade Social serán actualizadas na correspondente lei de orzamentos xerais do Estado, ao menos, na mesma porcentaxe que esta lei estableza como incremento xeral das pensións contributivas da Seguridade Social.

Sección 5.ª *Servizos sociais*

Artigo 63. *Obxecto.*

Como complemento das prestacións correspondentes ás situacións especificamente protexidas pola Seguridade Social, esta, con suxeición ao disposto polo departamento ministerial que corresponda e en conexión cos seus respectivos órganos e servizos, estenderá a súa acción ás prestacións de servizos sociais, establecidas legal ou regulamentariamente, de conformidade co previsto no artigo 42.1.e).

*Sección 6.ª Asistencia social*Artigo 64. *Concepto.*

1. A Seguridade Social, con cargo aos fondos que para tal efecto se determinen, poderá dispensar ás persoas incluídas no seu campo de aplicación e aos familiares ou asimilados que delas dependan os servizos e auxilios económicos que, en atención a estados e situacións de necesidade, se consideren precisos, logo de demostración, salvo en casos de urxencia, de que o interesado carece dos recursos indispensables para facer fronte a tales estados ou situacións.

Nas mesmas condicións, nos casos de separación xudicial ou divorcio, terán dereito ás prestacións de asistencia social o cónxuxe ou ex cónxuxe e os descendentes que fosen beneficiarios por razón de matrimonio ou filiación.

Determinaranse regulamentariamente as condicións da prestación de asistencia social ao cónxuxe e fillos, nos casos de separación de feito, das persoas incluídas no campo de aplicación da Seguridade Social.

2. A asistencia social poderá ser concedida polas entidades xestoras co límite dos recursos consignados para este fin nos orzamentos correspondentes, sen que os servizos ou auxilios económicos outorgados poidan comprometer recursos do exercicio económico seguinte a aquel en que teña lugar a concesión.

Artigo 65. *Contido das axudas asistenciais.*

As axudas asistenciais comprenderán, entre outras, as que dispense por tratamentos ou intervencións especiais, en casos de carácter excepcional, un determinado facultativo ou en determinada institución; por perda de ingresos como consecuencia da rotura fortuíta de aparellos de próteses e calquera outra análoga cuxa percepción non estea regulada nesta lei nin nas normas específicas aplicables aos réximes especiais.

CAPÍTULO V

Xestión da Seguridade Social*Sección 1.ª Entidades xestoras*Artigo 66. *Enumeración.*

1. A xestión e administración da Seguridade Social efectuarana, baixo a dirección e tutela dos respectivos departamentos ministeriais, con suxeición aos principios de simplificación, racionalización, economía de custos, solidariedade financeira e unidade de caixa, eficacia social e descentralización, as seguintes entidades xestoras:

a) O Instituto Nacional da Seguridade Social, para a xestión e administración das prestacións económicas do sistema da Seguridade Social, con excepción das que se mencionan na alínea c) seguinte.

b) O Instituto Nacional de Xestión Sanitaria, para a administración e xestión de servizos sanitarios.

c) O Instituto de Maiores e Servizos Sociais, para a xestión das pensións non contributivas de invalidez e de xubilación, así como dos servizos complementarios das prestacións do sistema da Seguridade Social.

2. As distintas entidades xestoras, para efectos da debida homoxeneización e racionalización dos servizos, coordinarán a súa actuación respecto da utilización de instalacións sanitarias, mediante os concertos ou colaboracións que para o efecto se determinen entre elas.

Artigo 67. *Estrutura e competencias.*

1. O Goberno, por proposta do departamento ministerial de tutela, regulamentará a estrutura e as competencias das entidades a que se refire o artigo anterior.
2. As entidades xestoras desenvolverán a súa actividade en réxime descentralizado, nos diferentes ámbitos territoriais.
3. Os centros asistenciais das entidades xestoras poderán ser xestionados e administrados polas entidades locais.

Artigo 68. *Natureza xurídica.*

1. As entidades xestoras teñen a natureza de entidades de dereito público e capacidade xurídica para o cumprimento dos fins que lles están encomendados.
2. O réxime xurídico destas entidades será o establecido na disposición adicional sexta da Lei 6/1997, do 14 de abril, de organización e funcionamento da Administración xeral do Estado.

Artigo 69. *Participación na xestión.*

Facúltase o Goberno para regular a participación no control e na vixilancia da xestión das entidades xestoras, que efectuarán, desde o nivel estatal ao local, órganos nos cales figurarán, fundamentalmente, por partes iguais, representantes das organizacións sindicais, das organizacións empresariais e da Administración pública.

Artigo 70. *Relacións e servizos internacionais.*

As entidades xestoras, coa conformidade previa do departamento ministerial de tutela, poderán pertencer a asociacións e organismos internacionais, concertar operacións, establecer reciprocidade de servizos con institucións estranxeiras de análogo carácter e participar, na medida e co alcance que se lles atribúa, na execución dos convenios internacionais de seguridade social.

Artigo 71. *Subministración de información ás entidades xestoras das prestacións económicas da Seguridade Social.*

1. Establécense os seguintes supostos de subministración de información ás entidades xestoras da Seguridade Social:

a) Os organismos competentes dependentes do Ministerio de Facenda e Administracións Públicas ou, de ser o caso, das comunidades autónomas ou das deputacións forais facilitarán, dentro de cada exercicio anual, ás entidades xestoras da Seguridade Social responsables da xestión das prestacións económicas e, por petición destas, os datos relativos aos niveis de renda e demais ingresos dos titulares de prestacións en canto determinen o dereito a elas, así como dos beneficiarios, cónxuxes e outros membros das unidades familiares, sempre que se deban ter en conta para o recoñecemento, mantemento ou contía de tales prestacións, co fin de verificar se aqueles cumpren en todo momento as condicións necesarias para a percepción das prestacións e na contía legalmente establecida.

Tamén facilitarán os mesmos organismos, por petición das entidades xestoras da Seguridade Social, un número de conta corrente do interesado para proceder, cando se recoñeza a prestación, ao seu aboamento.

b) O organismo que designe o Ministerio de Xustiza facilitará ás entidades xestoras da Seguridade Social a información que estas soliciten acerca das inscricións e datos que garden relación co nacemento, modificación, conservación ou extinción do dereito ás prestacións económicas da Seguridade Social.

c) Os empresarios facilitarán ás entidades xestoras da Seguridade Social os datos que estas lles soliciten para poder efectuar as comunicacións a través de sistemas

electrónicos que garantan un procedemento de comunicación áxil no recoñecemento e control das prestacións da Seguridade Social relativas aos seus traballadores.

Os datos que se faciliten en relación cos traballadores deberán identificar, en todo caso, nome e apelidos, documento nacional de identidade ou número de identificación de estranxeiro e domicilio.

d) O Instituto Nacional de Estatística facilitará ás entidades xestoras da Seguridade Social responsables da xestión das prestacións económicas os datos de domicilio relativos ao padrón municipal que poidan gardar relación co nacemento, modificación, conservación ou extinción do dereito ás prestacións en calquera procedemento, así como coa actualización da información existente nas bases de datos do sistema da Seguridade Social.

2. Todos os datos relativos aos solicitantes de prestacións económicas do sistema da Seguridade Social que consten en poder das entidades xestoras e que fosen remitidos por outros organismos públicos ou por empresas mediante transmisión telemática, ou cando aqueles se consoliden nas bases de datos corporativas do sistema da Seguridade Social como consecuencia do acceso electrónico directo ás bases de datos corporativas doutros organismos ou empresas, producirán plenos efectos e terán a mesma validez que se fosen notificados polos ditos organismos ou empresas mediante certificación en soporte papel.

As subministracións de información ás entidades xestoras da Seguridade Social mencionadas neste punto e no anterior non precisarán consentimento previo do interesado.

Os datos, informes e antecedentes subministrados conforme o disposto neste punto e no anterior unicamente serán tratados no marco das funcións de xestión de prestacións atribuídas ás entidades xestoras e aos servizos comúns da Seguridade Social, sen prexuízo do disposto no artigo 77.

3. Nos procedementos de declaración da incapacidade permanente, para efectos das correspondentes prestacións económicas da Seguridade Social, así como no que respecta ao recoñecemento ou mantemento da percepción das prestacións por incapacidade temporal, orfandade ou asignacións familiares por fillo a cargo, entenderase outorgado o consentimento do interesado ou do seu representante legal, para efectos da remisión por parte das institucións sanitarias dos informes, da documentación clínica e demais datos médicos estritamente relacionados coas lesións e doenzas padecidas polo interesado que resulten relevantes para a resolución do procedemento, salvo que conste oposición expresa e por escrito daquel.

As entidades xestoras da Seguridade Social, no exercicio das súas competencias de control e recoñecemento das prestacións, poderán solicitar a remisión dos partes médicos de incapacidade temporal expedidos polos servizos públicos de saúde, polas mutuas colaboradoras coa Seguridade Social e polas empresas colaboradoras, para efectos do tratamento dos datos contidos neles. Así mesmo, as entidades xestoras e as entidades colaboradoras da Seguridade Social poderán facilitarse, reciprocamente, os datos relativos ás beneficiarias que resulten necesarios para o recoñecemento e control das prestacións por risco durante o embarazo e risco durante a lactación natural.

A inspección médica dos servizos públicos de saúde poderá solicitar a remisión dos datos médicos, necesarios para o exercicio das súas competencias, que consten en poder das entidades xestoras da Seguridade Social.

4. Determinarase regulamentariamente a forma en que se remitirán ás entidades encargadas da xestión das pensións da Seguridade Social os datos que aquelas requiran para o cumprimento das súas funcións.

Artigo 72. *Rexistro de Prestacións Sociais Públicas.*

1. Corresponden ao Instituto Nacional da Seguridade Social a xestión e o funcionamento do Rexistro de Prestacións Sociais Públicas, constituído na Seguridade Social, consonte as prescricións establecidas legal e regulamentariamente.

2. O Rexistro de Prestacións Sociais Públicas integrará as prestacións sociais públicas de carácter económico, destinadas a persoas ou familias, que se relacionan a continuación:

a) As pensións aboadas polo réxime de clases pasivas do Estado e, en xeral, as aboadas con cargo a créditos da sección 07 do orzamento de gastos do Estado.

b) As pensións aboadas polo réxime xeral e polos réximes especiais da Seguridade Social e, en xeral, calquera outra aboada polas entidades xestoras e colaboradoras do sistema da Seguridade Social, en canto estean financiadas con recursos públicos.

c) As pensións aboadas por aquelas entidades que actúan como substitutorias das entidades xestoras do sistema da Seguridade Social, a que se refire o Real decreto 1879/1978, do 23 de xuño, polo que se ditan normas de aplicación ás entidades de previsión social que actúan como substitutorias das correspondentes entidades xestoras do réxime xeral ou dos réximes especiais da Seguridade Social.

d) As pensións non contributivas da Seguridade Social.

e) As pensións aboadas polo Fondo Especial da Mutualidade Xeral de Funcionarios Civís do Estado, polos fondos especiais do Instituto Social das Forzas Armadas e da Mutualidade Xeral Xudicial e tamén, de ser o caso, por estas mutualidades xerais, así como as aboadas polo Fondo Especial do Instituto Nacional da Seguridade Social.

f) As pensións aboadas polo sistema ou réximes de previsión das comunidades autónomas, polas corporacións locais e polos propios entes.

g) As pensións aboadas polas mutualidades, montepíos ou entidades de previsión social que se financien, en todo ou en parte, con recursos públicos.

h) As pensións aboadas por empresas ou sociedades con participación maioritaria, directa ou indirecta, no seu capital do Estado, comunidades autónomas, corporacións locais ou organismos autónomos dun e doutras, ben directamente ben mediante a subscripción da correspondente póliza de seguro cunha institución distinta, calquera que sexa a súa natureza xurídica, ou polas mutualidades ou entidades de previsión daquelas, nas cales as achegas directas dos causantes da prestación non sexan suficientes para a cobertura das prestacións aos seus beneficiarios e o seu financiamento se complementa con recursos públicos, incluídos os da propia empresa ou sociedade.

i) As pensións aboadas pola Administración do Estado ou polas comunidades autónomas en virtude da Lei 45/1960, do 21 de xullo, de fondos nacionais para a aplicación social do imposto e do aforro, e do Real decreto 2620/1981, do 24 de xullo, polo que se regula a concesión de axudas do Fondo Nacional de Asistencia Social a anciáns e a enfermos ou inválidos incapacitados para o traballo.

j) Os subsidios económicos de garantía de ingresos mínimos e de axuda por terceira persoa previstos na Lei 13/1982, do 7 de abril, de integración social dos minusválidos, cuxa percepción se mantéña conforme o previsto na disposición transitoria única do texto refundido da Lei xeral de dereitos das persoas con discapacidade, aprobado polo Real decreto legislativo 1/2013, do 29 de novembro.

k) As prestacións económicas aboadas en virtude do Real decreto 728/1993, do 14 de maio, polo que se establecen pensións asistenciais por ancianidade en favor dos emigrantes españois, así como do Real decreto 8/2008, do 11 de xaneiro, polo que se regula a prestación por razón de necesidade a favor dos españois residentes no exterior e retornados.

l) Os subsidios de desemprego en favor de traballadores maiores de cincuenta e cinco anos, así como os de maiores de cincuenta e dous cuxa percepción se mantéña.

m) As asignacións económicas da Seguridade Social por fillo a cargo con dezaoito ou máis anos e cun grao de discapacidade igual ou superior ao 65 por cento.

n) A prestación económica vinculada ao servizo, a prestación económica para coidados no ámbito familiar e a prestación económica de asistencia personalizada, reguladas na Lei 39/2006, do 14 de decembro, de promoción da autonomía persoal e atención ás persoas en situación de dependencia.

3. As entidades, organismos ou empresas responsables da xestión das prestacións enumeradas no punto anterior quedan obrigados a facilitar ao Instituto Nacional da Seguridade Social, na forma e nos prazos que regulamentariamente se establezan, os datos identificativos dos titulares das prestacións sociais económicas, así como, en canto determinen ou condicionen o recoñecemento e mantemento do dereito a aquelas, dos beneficiarios, cónxuxes e outros membros das unidades familiares, e os importes e as clases das prestacións aboadas e a data de efectos da súa concesión.

4. As entidades e organismos responsables da xestión das prestacións sociais públicas enumeradas no punto 2 poderán consultar os datos incluídos no Rexistro de Prestacións Sociais Públicas que sexan necesarios para o recoñecemento e mantemento das prestacións por eles xestionadas, nos termos que regulamentariamente se establezan.

Sección 2.ª Servizos comúns

Artigo 73. Creación.

Corresponde ao Goberno, por proposta do Ministerio de Emprego e Seguridade Social, o establecemento de servizos comúns, así como a regulamentación da súa estrutura e competencias.

Artigo 74. Tesouraría Xeral da Seguridade Social.

1. A Tesouraría Xeral da Seguridade Social é un servizo común con personalidade xurídica propia no cal, por aplicación dos principios de solidariedade financeira e caixa única, se unifican todos os recursos financeiros, tanto por operacións orzamentarias como extraorzamentarias. Terá ao seu cargo a custodia dos fondos, valores e créditos e as atencións xerais e dos servizos de recadación de dereitos e pagamentos das obrigacións do sistema da Seguridade Social.

2. Á Tesouraría Xeral da Seguridade Social seralle de aplicación o previsto para as entidades xestoras no artigo 70.

Sección 3.ª Normas comúns ás entidades xestoras e servizos comúns

Artigo 75. Reserva de nome.

Ningunha entidade pública ou privada poderá usar en España o título ou os nomes das entidades xestoras e dos servizos comúns da Seguridade Social, nin os que poidan resultar da adición a estes dalgunhas palabras ou da mera combinación, noutra forma, das principais que os constitúen. Tampouco poderán incluír na súa denominación a expresión Seguridade Social, salvo expresa autorización do Ministerio de Emprego e Seguridade Social.

Artigo 76. Exencións tributarias e outros beneficios.

1. As entidades xestoras e os servizos comúns gozarán na mesma medida que o Estado, coas limitacións e excepcións que, en cada caso, estableza a lexislación fiscal vixente, de exención tributaria absoluta, incluídos os dereitos e honorarios notariais e rexistrados, polos actos que realicen ou os bens que adquiran ou posúan afectados aos seus fins, sempre que os tributos ou exaccións de que se trate recaian directamente sobre os organismos de referencia en concepto legal de contribuínte e sen que sexa posible legalmente a translación da carga tributaria a outras persoas.

2. Tamén gozarán, na mesma medida que o Estado, de franquía postal e telegráfica.

3. As exencións e demais privilexios recollidos no presente artigo alcanzarán tamén as entidades xestoras en canto afecten a xestión das melloras voluntarias previstas no artigo 43.

Artigo 77. *Reserva de datos.*

1. Os datos, informes ou antecedentes obtidos pola Administración da Seguridade Social no exercicio das súas funcións teñen carácter reservado e só se poderán utilizar para os fins encomendados ás distintas entidades xestoras e aos servizos comúns da Seguridade Social, sen que poidan ser cedidos ou comunicados a terceiros, salvo que a cesión ou comunicación teña por obxecto:

a) A investigación ou persecución de delitos públicos por parte dos órganos xurisdiccionais, do Ministerio Público ou da Administración da Seguridade Social.

b) A colaboración coas administracións tributarias para efectos do cumprimento de obrigacións fiscais no ámbito das súas competencias.

c) A colaboración co Sistema da Inspección de Traballo e Seguridade Social e coa Intervención Xeral da Seguridade Social, no exercicio das súas funcións de inspección e control interno, ou coas demais entidades xestoras da Seguridade Social distintas do cedente e demais órganos da Administración da Seguridade Social e para os fins de estatística pública nos termos da lei reguladora da dita función pública.

d) A colaboración con calquera outra Administración pública para a loita contra a fraude na obtención ou percepción de axudas ou subvencións a cargo de fondos públicos, incluídos os da Unión Europea, así como na obtención ou percepción de prestacións incompatibles nos distintos réximes do sistema da Seguridade Social.

e) A colaboración coas comisións parlamentarias de investigación no marco legalmente establecido.

f) A protección dos dereitos e intereses dos menores ou persoas con capacidade modificada polos órganos xurisdiccionais ou polo Ministerio Público.

g) A colaboración co Tribunal de Contas no exercicio das súas funcións de fiscalización da Administración da Seguridade Social.

h) A colaboración cos xuíces e tribunais no curso do proceso e para a execución de resolucións xudiciais firmes. A solicitude xudicial de información exixirá resolución expresa na cal, por se ter esgotado os demais medios ou fontes de coñecemento sobre a existencia de bens e dereitos do debedor, se motive a necesidade de solicitar datos da Administración da Seguridade Social.

2. O acceso aos datos, informes ou antecedentes de todo tipo obtidos pola Administración da Seguridade Social sobre persoas físicas ou xurídicas, calquera que sexa o seu soporte, por parte do persoal ao servizo daquela e para fins distintos das funcións que lle son propias, considerarase sempre falta disciplinaria grave.

3. Cantas autoridades e persoal ao servizo da Administración da Seguridade Social teñan coñecemento destes datos ou informes estarán obrigados ao máis estrito e completo sigilo respecto deles, salvo nos casos dos delitos citados, en que se limitarán a deducir o tanto de culpa ou a remitir ao Ministerio Fiscal relación circunstanciada dos feitos que se consideren constitutivos de delito. Con independencia das responsabilidades penais ou civís que poidan corresponder, a infracción deste particular deber de sigilo considerarase sempre falta disciplinaria moi grave.

Artigo 78. *Réxime de persoal.*

1. Os funcionarios da Administración da Seguridade Social rexeranse polo disposto na Lei 7/2007, do 12 de abril, do Estatuto básico do empregado público, na Lei 30/1984, do 2 de agosto, de medidas para a reforma da función pública, e nas demais disposicións que lles sexan de aplicación.

2. Corresponden ao Goberno, por proposta do ministro competente, o nomeamento e o cesamento dos cargos directivos con categoría de director xeral ou asimilada.

CAPÍTULO VI

Colaboración na xestión da Seguridade Social*Sección 1.ª Entidades colaboradoras*Artigo 79. *Enumeración.*

1. A colaboración na xestión do sistema da Seguridade Social levarana a cabo mutuas colaboradoras coa Seguridade Social e empresas, de acordo co establecido no presente capítulo.

2. A colaboración na xestión poderana realizar tamén asociacións, fundacións e entidades públicas e privadas, logo da súa inscrición nun rexistro público.

*Sección 2.ª Mutuas colaboradoras coa Seguridade Social*Subsección 1.ª Disposicións xeraisArtigo 80. *Definición e obxecto.*

1. Son mutuas colaboradoras coa Seguridade Social as asociacións privadas de empresarios constituídas mediante autorización do Ministerio de Emprego e Seguridade Social e inscrición no rexistro especial dependente deste, que teñen por finalidade colaborar na xestión da Seguridade Social, baixo a súa dirección e tutela, sen ánimo de lucro e asumindo os seus asociados responsabilidade mancomunada nos supostos e co alcance establecidos nesta lei.

As mutuas colaboradoras coa Seguridade Social, unha vez constituídas, adquiren personalidade xurídica e capacidade de obrar para o cumprimento dos seus fins. O seu ámbito de actuación esténdese a todo o territorio do Estado.

2. As mutuas colaboradoras coa Seguridade Social teñen por obxecto o desenvolvemento, mediante a colaboración co Ministerio de Emprego e Seguridade Social, das seguintes actividades da Seguridade Social:

a) A xestión das prestacións económicas e da asistencia sanitaria, incluída a rehabilitación, comprendidas na protección das contingencias de accidentes de traballo e enfermidades profesionais da Seguridade Social, así como das actividades de prevención das mesmas contingencias que dispensa a acción protectora.

b) A xestión da prestación económica por incapacidade temporal derivada de contingencias comúns.

c) A xestión das prestacións por risco durante o embarazo e risco durante a lactación natural.

d) A xestión das prestacións económicas por cesamento na actividade dos traballadores por conta propia, nos termos establecidos no título V.

e) A xestión da prestación por coidado de menores afectados por cancro ou outra enfermidade grave.

f) As demais actividades da Seguridade Social que lles sexan atribuídas legalmente.

3. A colaboración das mutuas na xestión da Seguridade Social non poderá servir de fundamento a operacións de lucro mercantil nin comprenderá actividades de captación de empresas asociadas ou de traballadores adheridos. Tampouco poderá dar lugar á concesión de beneficios de ningunha clase a favor dos empresarios asociados, nin á substitución destes nas obrigacións que lles correspondan pola súa condición de empresarios.

4. As mutuas colaboradoras coa Seguridade Social forman parte do sector público estatal de carácter administrativo, de conformidade coa natureza pública das súas funcións e dos recursos económicos que xestionan, sen prexuízo da natureza privada da entidade.

Artigo 81. *Constitución das mutuas colaboradoras coa Seguridade Social.*

1. A constitución dunha mutua colaboradora coa Seguridade Social exige o cumprimento dos seguintes requisitos:

- a) Que concorran un mínimo de cincuenta empresarios que, pola súa vez, conten cun mínimo de trinta mil traballadores e un volume de cotización por continxencias profesionais non inferior a vinte millóns de euros.
- b) Que limiten a súa actividade ao exercicio das funcións establecidas no artigo 80.
- c) Que presten fianza, na contía que establezan as disposicións de aplicación e desenvolvemento desta lei, para garantir o cumprimento das súas obrigacións.
- d) Que exista autorización do Ministerio de Emprego e Seguridade Social, logo de aprobación dos estatutos da mutua, e inscrición no rexistro administrativo dependente del.

2. O Ministerio de Emprego e Seguridade Social, unha vez comprobada a concurrencia dos requisitos establecidos nas letras a), b) e c) do punto anterior e que os estatutos se axustan ao ordenamento xurídico, autorizará a constitución da mutua colaboradora coa Seguridade Social e ordenará a súa inscrición no Rexistro de Mutuas Colaboradoras coa Seguridade Social dependente del. A orde de autorización publicarase no «Boletín Oficial del Estado» en que, así mesmo, se consignará o seu número de rexistro e desde entón adquirirá personalidade xurídica.

3. A denominación da mutua incluirá a expresión «Mutua colaboradora coa Seguridade Social», seguida do número con que fose inscrita. A denominación deberá ser utilizada en todos os centros e dependencias da entidade, así como nas súas relacións cos seus asociados, adheridos e traballadores protexidos, e con terceiros.

Artigo 82. *Particularidades das prestacións e servizos xestionados.*

1. As prestacións e os servizos atribuídos á xestión das mutuas colaboradoras coa Seguridade Social forman parte da acción protectora do sistema e dispensaranse a favor dos traballadores ao servizo dos empresarios asociados e dos traballadores por conta propia adheridos conforme as normas do réxime da Seguridade Social en que estean encadrados e co mesmo alcance que dispensan as entidades xestoras nos supostos atribuídos a elas, coas particularidades establecidas nos seguintes puntos.

2. Respecto das continxencias profesionais, corresponderá ás mutuas a determinación inicial do carácter profesional da continxencia, sen prexuízo da súa posible revisión ou cualificación por parte da entidade xestora competente de acordo coas normas de aplicación.

Os actos que diten as mutuas, polos cales recoñezan, suspendan, anulen ou extingan dereitos nos supostos atribuídos a elas, serán motivados, formalizaranse por escrito e a súa eficacia estará supeditada á notificación ao interesado. Así mesmo, notificaránselle ao empresario cando o beneficiario manteña relación laboral e produzan efectos nela.

As prestacións sanitarias comprendidas na protección das continxencias profesionais serán dispensadas a través dos medios e instalacións xestionados polas mutuas, mediante convenios con outras mutuas ou coas administracións públicas sanitarias, así como mediante concertos con medios privados, nos termos establecidos no artigo 258 e nas normas reguladoras do funcionamento das entidades.

3. As actividades preventivas da acción protectora da Seguridade Social son prestacións asistenciais a favor dos empresarios asociados e dos seus traballadores dependentes, así como dos traballadores por conta propia adheridos, que non xeran dereitos subxectivos, dirixidas a asistilos no control e, de ser o caso, na redución dos accidentes de traballo e das enfermidades profesionais da Seguridade Social. Tamén comprenderán actividades de asesoramento ás empresas asociadas e aos traballadores autónomos co obxecto de que adapten os seus postos de traballo e estruturas para a recolocación dos traballadores accidentados ou con patoloxías de orixe profesional, así como actividades de investigación, desenvolvemento e innovación que realicen

directamente as mutuas, dirixidas á redución das continxencias profesionais da Seguridade Social.

Corresponderá ao órgano de dirección e tutela das mutuas colaboradoras coa Seguridade Social, dependente do Ministerio de Emprego e Seguridade Social, establecer a planificación periódica das actividades preventivas da Seguridade Social que desenvolverán aquelas, os seus criterios, o contido e a orde de preferencias, así como tutelar o seu desenvolvemento e avaliar a súa eficacia e eficiencia. As comunidades autónomas que posúan competencia de execución compartida en materia de actividades de prevención de riscos laborais, e sen prexuízo do establecido nos seus respectivos estatutos de autonomía, poderán comunicar ao órgano de tutela das mutuas as actividades que consideren que se deban desenvolver nos seus respectivos ámbitos territoriais para que se incorporen á planificación das actividades preventivas da Seguridade Social.

4. A xestión da prestación económica por incapacidade temporal derivada de continxencias comúns a favor dos traballadores ao servizo dos empresarios asociados e dos traballadores por conta propia adheridos desenvolverase de conformidade co disposto nos artigos 83.1.a), parágrafo segundo, e 83.1.b), parágrafo primeiro, e nas normas contidas no capítulo V do título II, así como nas súas disposicións de aplicación e desenvolvemento, coas particularidades previstas nos réximes especiais e sistemas en que aqueles estean encadrados e neste punto.

a) Corresponde ás mutuas colaboradoras coa Seguridade Social a función de declaración do dereito á prestación económica, así como as de denegación, suspensión, anulación e declaración de extinción deste, sen prexuízo do control sanitario das altas e baixas médicas por parte dos servizos públicos de saúde e dos efectos atribuídos aos partes médicos nesta lei e nas súas normas de desenvolvemento.

Os actos que se diten no exercicio das funcións mencionadas no parágrafo anterior serán motivados, formalizaranse por escrito e a súa eficacia estará supeditada á notificación ao beneficiario. Así mesmo, notificaranse ao empresario nos supostos en que o beneficiario manteña relación laboral.

Unha vez recibido o parte médico de baixa, a mutua comprobará o cumprimento por parte do beneficiario dos requisitos de afiliación, alta, período de carencia e restantes exixidos no réxime da Seguridade Social correspondente, determinará o importe do subsidio e adoptará o acordo de declaración inicial do dereito á prestación.

Durante o prazo dos dous meses seguintes á liquidación e pagamento do subsidio, os pagamentos que se realicen terán carácter provisional e as mutuas poderán regularizar os pagamentos provisionais, que adquirirán o carácter de definitivos cando transcorra o mencionado prazo de dous meses.

b) Cando as mutuas colaboradoras coa Seguridade Social, sobre a base do contido dos partes médicos e dos informes emitidos no proceso, así como a través da información obtida das actuacións de control e seguimento ou das asistencias sanitarias previstas na letra d), consideren que o beneficiario podería non estar impedido para o traballo, poderán formular propostas motivadas de alta médica a través dos médicos dependentes delas, dirixidas á Inspección Médica dos servizos públicos de saúde. As mutuas comunicarán asemade ao traballador afectado e ao Instituto Nacional da Seguridade Social, para o seu coñecemento, que se enviou a mencionada proposta de alta.

A Inspección Médica dos Servizos Públicos de Saúde estará obrigada a comunicar á mutua e ao Instituto Nacional da Seguridade Social, nun prazo máximo de cinco días hábiles desde o seguinte ao da recepción da proposta de alta, a estimación desta, coa emisión da alta, ou a súa denegación, caso en que xuntará informe médico motivado que a xustifique. A estimación da proposta de alta dará lugar a que a mutua notifique a extinción do dereito ao traballador e á empresa e sinale a súa data de efectos.

No suposto de que a Inspección Médica considere necesario citar o traballador para revisión médica, esta realizarase dentro do prazo de cinco días previsto no parágrafo anterior e non suspenderá o cumprimento da obrigación establecida nel. Porén, no caso de incomparecencia do traballador o día sinalado para a revisión médica, comunicaráselle a inasistencia no mesmo día á mutua que realizou a proposta. A mutua disporá dun prazo

de catro días para comprobar se a incomparecencia foi xustificada e suspenderá o pagamento do subsidio con efectos desde o día seguinte ao da incomparecencia. En caso de que o traballador xustifique a incomparecencia, a mutua acordará levantar a suspensión e reporá o dereito ao subsidio e, en caso de que a considere non xustificada, adoptará o acordo de extinción do dereito na forma establecida na letra a) e notificará llelo ao traballador e á empresa, consignando a súa data de efectos, que se corresponderá co primeiro día seguinte ao da súa notificación ao traballador.

Cando a Inspección Médica do Servizo Público de Saúde desestimase a proposta de alta formulada pola mutua ou ben non a conteste na forma e no prazo establecidos, esta poderá solicitar a emisión do parte de alta ao Instituto Nacional da Seguridade Social ou ao Instituto Social da Mariña, de acordo coas atribucións conferidas no artigo 170.1. En ambos os casos, o prazo para resolver a solicitude será de catro días seguintes ao da súa recepción.

c) As comunicacións que se realicen entre os médicos das mutuas, os pertencentes ao servizo público de saúde e as entidades xestoras realizaranse preferentemente por medios electrónicos e serán válidas e eficaces desde o momento en que se reciban no centro onde aqueles desenvolven as súas funcións.

Igualmente, as mutuas comunicarán as incidencias que se produzan nas súas relacións co servizo público de saúde ou cando a empresa incumpra as súas obrigacións ao Ministerio de Emprego e Seguridade Social, que adoptará, de ser o caso, as medidas que correspondan.

As mutuas non poderán desenvolver as funcións de xestión da prestación a través de medios concertados, sen prexuízo de solicitar, nos termos establecidos na letra d), os servizos dos centros sanitarios autorizados para realizar probas diagnósticas ou tratamentos terapéuticos e rehabilitadores que estas soliciten.

d) Son actos de control e seguimento da prestación económica aqueles dirixidos a comprobar a concorrencia dos feitos que orixinan a situación de necesidade e dos requisitos que condicionan o nacemento ou mantemento do dereito, así como os exames e recoñecementos médicos. As mutuas colaboradoras coa Seguridade Social poderán realizar os mencionados actos a partir do día da baixa médica e, respecto das citacións para exame ou recoñecemento médico, a incomparecencia inxustificada do beneficiario será causa de extinción do dereito á prestación económica, de conformidade co establecido no artigo 174, nos termos que se establezan regulamentariamente, sen prexuízo da suspensión cautelar prevista no artigo 175.3.

Así mesmo, as mutuas colaboradoras coa Seguridade Social poderán realizar probas diagnósticas e tratamentos terapéuticos e rehabilitadores, coa finalidade de evitar a prolongación innecesaria dos procesos previstos nesta disposición, logo de autorización do médico do servizo público de saúde e consentimento informado do paciente.

Os resultados destas probas e tratamentos poranse á disposición do facultativo do servizo público de saúde que asista o traballador a través dos servizos de interoperabilidade do Sistema Nacional de Saúde, para a súa incorporación na historia clínica electrónica do paciente.

As probas diagnósticas e os tratamentos terapéuticos e rehabilitadores realizaranse principalmente nos centros asistenciais xestionados polas mutuas para dispensar a asistencia derivada das continxencias profesionais, na marxe que permita o seu aproveitamento, utilizando os medios destinados á asistencia de patoloxías de orixe profesional e, con carácter subsidiario, poderán realizarse en centros concertados, autorizados para dispensar os seus servizos no ámbito das continxencias profesionais, con suxeición ao establecido no parágrafo anterior e nos termos que se establezan regulamentariamente. En ningún caso, as probas e os tratamentos suporán a asunción da prestación de asistencia sanitaria derivada de continxencias comúns nin darán lugar á dotación de recursos destinados a esta última.

e) As mutuas colaboradoras coa Seguridade Social poderán subscribir convenios e acordos coas entidades xestoras da Seguridade Social e cos servizos públicos de saúde, logo de autorización do Ministerio de Emprego e Seguridade Social, para a realización nos

centros asistenciais que xestionan, de recoñecementos médicos, probas diagnósticas, informes, tratamentos sanitarios e rehabilitadores, incluídas intervencións cirúrxicas, que aqueles lles soliciten, na marxe que permita o seu destino ás funcións da colaboración. Os convenios e acordos autorizados fixarán as compensacións económicas que se deban satisfacer como compensación á mutua polos servizos dispensados, así como a forma e as condicións de pagamento.

Con carácter subsidiario respecto dos convenios e acordos previstos no parágrafo anterior, sempre que os centros asistenciais que xestionan dispoñan dunha marxe de aproveitamento que o permita, as mutuas colaboradoras coa Seguridade Social poderán subscribir concertos con entidades privadas, logo de autorización do Ministerio de Emprego e Seguridade Social e mediante compensación económica conforme o que se estableza regulamentariamente, para a realización das probas e dos tratamentos sinalados a favor das persoas que aqueles lles soliciten, os cales se supeditarán a que as actuacións que se establezan non prexudiquen os servizos a que os centros están destinados nin perturben a debida atención aos traballadores protexidos nin aos que remitan as entidades públicas, nin minoren os niveis de calidade establecidos para eles.

Os dereitos de créditos que xeren os convenios, acordos e concertos son recursos públicos da Seguridade Social aos cales lles será de aplicación o disposto no artigo 84.2.

f) Sen prexuízo dos mecanismos e procedementos regulados nos puntos anteriores, as entidades xestoras da Seguridade Social ou as mutuas colaboradoras coa Seguridade Social poderán establecer acordos de colaboración, co fin de mellorar a eficacia na xestión e o control da incapacidade temporal, co Instituto Nacional de Xestión Sanitaria ou cos servizos de saúde das comunidades autónomas.

g) A mutuas colaboradoras coa Seguridade Social asumirán ao seu cargo, sen prexuízo do posible resarcimento posterior polos servizos de saúde ou polas entidades xestoras da Seguridade Social, o custo orixinado pola realización de probas diagnósticas, tratamentos e procesos de recuperación funcional dirixidos a evitar a prolongación innecesaria dos procesos de baixa laboral por continxencias comúns dos traballadores do sistema da Seguridade Social e que deriven dos acordos ou convenios que se subscriban, de acordo co previsto regulamentariamente.

Artigo 83. Réxime de opción dos empresarios asociados e dos traballadores por conta propia adheridos.

1. Os empresarios e os traballadores por conta propia, no momento de cumprir ante a Tesouraría Xeral da Seguridade Social as súas respectivas obrigacións de inscrición de empresa, afiliación e alta, farán constar a entidade xestora ou a mutua colaboradora coa Seguridade Social pola cal optasen para protexer as continxencias profesionais, a prestación económica por incapacidade temporal derivada de continxencias comúns e a protección por cesamento de actividade, de acordo coas normas reguladoras do réxime da Seguridade Social en que se encadren, e comunicarán a aquela as súas posteriores modificacións. Corresponderá á Tesouraría Xeral da Seguridade Social o recoñecemento de tales declaracións e dos seus efectos legais, nos termos establecidos regulamentariamente e sen prexuízo das particularidades que se dispoñen nos puntos seguintes en caso de optarse a favor dunha mutua colaboradora coa Seguridade Social.

A opción a favor dunha mutua colaboradora coa Seguridade Social realizarase na forma e terá o alcance que se establecen seguidamente:

a) Os empresarios que opten por unha mutua para a protección dos accidentes de traballo e das enfermidades profesionais da Seguridade Social deberán formalizar con ela convenio de asociación e protexer na mesma entidade todos os traballadores correspondentes aos centros de traballo situados na mesma provincia, entendéndose por estes a definición contida no texto refundido da Lei do Estatuto dos traballadores.

Igualmente, os empresarios asociados poderán optar porque a mesma mutua xestione a prestación económica por incapacidade temporal derivada de continxencias comúns respecto dos traballadores protexidos fronte ás continxencias profesionais.

O convenio de asociación é o instrumento polo cal se formaliza a asociación á mutua e terá un período de vixencia dun ano, que se poderá prorrogar por períodos de igual duración. Establecerase regulamentariamente o procedemento para formalizar o convenio, o seu contido e os seus efectos.

b) Os traballadores comprendidos no ámbito de aplicación do réxime especial da Seguridade Social dos traballadores por conta propia ou autónomos cuxa acción protectora inclúa, voluntaria ou obrigatoriamente, a prestación económica por incapacidade temporal, deberán formalizala cunha mutua colaboradora coa Seguridade Social, así como aqueles que cambien de entidade.

Os traballadores autónomos adheridos a unha mutua de conformidade co establecido no parágrafo anterior e que, así mesmo, cubran as continxencias profesionais, voluntaria ou obrigatoriamente, deberán formalizar a súa protección coa mesma mutua. Igualmente, deberán adherirse aqueles que cubran exclusivamente as continxencias profesionais.

Os traballadores por conta propia incluídos no réxime especial da Seguridade Social dos traballadores do mar poderán optar por protexer as continxencias profesionais coa entidade xestora ou cunha mutua colaboradora coa Seguridade Social. Os traballadores incluídos no grupo terceiro de cotización deberán formalizar a protección das continxencias comúns coa entidade xestora da Seguridade Social.

A protección formalizarase mediante documento de adhesión, polo cal o traballador por conta propia se incorpora ao ámbito xestor da mutua de forma externa á base asociativa desta e sen adquirir os dereitos e obrigacións derivados da asociación. O período de vixencia da adhesión será dun ano e poderase prorrogar por períodos de igual duración. O procedemento para formalizar o documento de adhesión, o seu contido e efectos determinarase regulamentariamente.

c) Os traballadores comprendidos no réxime especial da Seguridade Social dos traballadores por conta propia ou autónomos deberán formalizar a xestión por cesamento de actividade coa mutua a que se encontren adheridos mediante a subscrición do anexo correspondente ao documento de adhesión, nos termos que establezan as normas regulamentarias que regulan a colaboración. Pola súa parte, os traballadores autónomos comprendidos no réxime especial da Seguridade Social dos traballadores do mar formalizarán a protección coa entidade xestora ou coa mutua con que protexan as continxencias profesionais.

2. As mutuas colaboradoras coa Seguridade Social deberán aceptar toda proposición de asociación e de adhesión que se lles formule, sen que a falta de pagamento das cotizacións sociais os escuse do cumprimento da obrigaón nin constitúa causa de resolución do convenio ou documento suscrito, ou dos seus anexos.

3. A información e os datos sobre os empresarios asociados, os traballadores por conta propia adheridos e os traballadores protexidos que consten en poder das mutuas colaboradoras coa Seguridade Social e, en xeral, os xerados no desenvolvemento da súa actividade colaboradora na xestión da Seguridade Social, teñen carácter reservado e están sometidos ao réxime establecido no artigo 77 sen que, en consecuencia, poidan ser cedidos ou comunicados a terceiros, salvo nos supostos establecidos no dito artigo.

Artigo 84. *Réxime económico-financeiro.*

1. O sostemento e o funcionamento das mutuas colaboradoras coa Seguridade Social, así como das actividades, prestacións e servizos comprendidos no seu obxecto, financiaranse mediante as cotas da Seguridade Social adscritas a elas, os rendementos, incrementos, contraprestacións e compensacións obtidos tanto do investimento financeiro destes recursos como do alleamento e cesamento da adscrición por calquera título dos bens mobles e inmobles da Seguridade Social que estean adscritos a aquelas e, en xeral, mediante calquera ingreso obtido en virtude do exercicio da colaboración ou polo emprego dos seus medios.

A Tesouraría Xeral da Seguridade Social entregará ás mutuas as cotas por accidentes de traballo e enfermidades profesionais ingresadas naquela polos empresarios asociados

a cada unha ou polos traballadores por conta propia adheridos, así como a fracción de cota correspondente á xestión da prestación económica por incapacidade temporal derivada de continxencias comúns, a cota por cesamento na actividade dos traballadores autónomos e o resto de cotizacións que correspondan polas continxencias e prestacións que xestionen, logo de dedución das achegas destinadas ás entidades públicas do sistema polo reaseguro obrigatorio e pola xestión dos servizos comúns, así como das cantidades que, de ser o caso, se establezan legalmente.

2. Os dereitos de crédito que se xeren como consecuencia de prestacións ou servizos que dispensen as mutuas a favor de persoas non protexidas por elas ou, cando estando protexidas, corresponda a un terceiro o seu pagamento por calquera título, así como os orixinados por prestacións indebidamente satisfeitas, son recursos públicos do sistema da Seguridade Social adscritos a aquelas.

O importe destes créditos será liquidado polas mutuas, as cales reclamarán o seu pagamento do suxeito obrigado na forma e nas condicións establecidas na norma ou concerto de que naza a obrigación e até obter o seu pagamento ou, na súa falta, o título xurídico que habilite a exhibibilidade do crédito, o cal comunicarán á Tesouraría Xeral da Seguridade Social para a súa recadación consonte o procedemento establecido nesta lei e nas súas normas de desenvolvemento.

Os ingresos por servizos previstos no artigo 82.2 dispensados a traballadores non incluídos no ámbito de actuación da mutua xerarán crédito no orzamento de gastos da mutua que presta o servizo, nos conceptos correspondentes aos gastos da mesma natureza que os que se orixinaron pola prestación de tales servizos.

O Ministerio de Emprego e Seguridade Social, en todos os procedementos dirixidos ao cobramento da débeda, poderá autorizar o pagamento dos dereitos de crédito en forma distinta á do seu ingreso en metálico e determinará o importe líquido do crédito que resulte extinguido, así como os termos e as condicións aplicables até a extinción do dereito. Cando o suxeito obrigado sexa unha Administración pública ou unha entidade da mesma natureza e as débedas teñan a súa causa na dispensación de asistencia sanitaria, o Ministerio de Emprego e Seguridade Social poderá, así mesmo, autorizar o pagamento mediante dación de bens, sen prexuízo da aplicación do resto de facultades que se atribúen a este até a extinción do dereito.

3. As obrigacións económicas que se atribúan ás mutuas serán pagadas con cargo aos recursos públicos adscritos para o desenvolvemento da colaboración, sen prexuízo de que aquelas obrigacións que teñan por obxecto pensións se financien de conformidade co disposto no artigo 110.3.

4. Son gastos de administración das mutuas colaboradoras coa Seguridade Social os derivados do sostemento e funcionamento dos servizos administrativos da colaboración e comprenderán os gastos de persoal, os gastos correntes en bens e servizos, os gastos financeiros e as amortizacións de bens inventariables. Estarán limitados anualmente ao importe resultante de aplicar sobre os ingresos de cada exercicio a porcentaxe que corresponda da escala que se establecerá regulamentariamente.

5. As mutuas colaboradoras coa Seguridade Social gozarán de exención tributaria, nos termos que se establecen para as entidades xestoras no artigo 76.1.

Subsección 2.ª Órganos de goberno e participación

Artigo 85. *Enumeración.*

Os órganos de goberno das mutuas colaboradoras coa Seguridade Social son a Xunta Xeral, a Xunta Directiva e o director xerente.

O órgano de participación institucional é a Comisión de Control e Seguimento.

A Comisión de Prestacións Especiais é o órgano a quen corresponde a concesión dos beneficios da asistencia social potestativa prevista no artigo 96.1.b).

Artigo 86. A Xunta Xeral.

1. A Xunta Xeral é o órgano de goberno superior da mutua e estará integrada por todos os empresarios asociados, por unha representación dos traballadores por conta propia adheridos nos termos que regulamentariamente se establezan, e por un representante dos traballadores dependentes da mutua. Carecerán de dereito a voto aqueles empresarios asociados, así como os representantes dos traballadores por conta propia adheridos, que non estean ao día no pagamento das cotizacións sociais.

2. A Xunta Xeral reunirse con carácter ordinario unha vez ao ano, para aprobar o anteproxecto de orzamentos e as contas anuais e, con carácter extraordinario, as veces que sexa convocada pola Xunta Directiva, unha vez cumpridos os requisitos que regulamentariamente se establezan para a súa convocatoria e celebración.

3. É competencia da Xunta Xeral, en todo caso, a designación e renovación dos membros da Xunta Directiva, ser informada sobre as dotacións e aplicacións do patrimonio histórico, a reforma dos estatutos, a fusión, absorción e disolución da entidade, a designación dos liquidadores e a exixencia de responsabilidade aos membros da Xunta Directiva.

4. Estableceranse regulamentariamente o procedemento e os requisitos de convocatoria da Xunta Xeral e o réxime de deliberación e adopción dos seus acordos, así como o exercicio por parte dos asociados das accións de impugnación dos acordos que sexan contrarios á lei, aos regulamentos e instrucións de aplicación á mutua ou lesionen o interese da entidade en beneficio dun ou varios asociados ou de terceiros, así como os intereses da Seguridade Social. A acción de impugnación caducará no prazo dun ano desde a data da súa adopción.

Artigo 87. A Xunta Directiva.

1. A Xunta Directiva é o órgano colexiado a que corresponde o goberno directo da mutua. Estará composta por entre dez e vinte empresarios asociados, dos cales o trinta por cento corresponderá a aquelas empresas que contén con maior número de traballadores, determinadas consonte os tramos que se establecerán regulamentariamente, e un traballador por conta propia adherido, todos eles designados pola Xunta Xeral. Tamén formará parte o representante dos traballadores mencionado no artigo anterior.

O nomeamento como membro da Xunta Directiva estará supeditado á confirmación do Ministerio de Emprego e Seguridade Social, coa excepción do representante dos traballadores, e entre os seus membros designarase o seu presidente, que será o presidente da entidade.

2. É competencia da Xunta Directiva a convocatoria da Xunta Xeral, a execución dos acordos adoptados por esta, a formulación dos anteproxectos de orzamentos e das contas anuais, que deberán ser asinados polo presidente da Xunta Directiva, así como a exixencia de responsabilidade ao director xerente e demais funcións que se establezan que non estean reservadas á Xunta Xeral. Establecerase regulamentariamente o réxime de funcionamento da Xunta Directiva e de exixencia de responsabilidade.

3. Corresponde ao presidente da Xunta Directiva a representación da mutua colaboradora coa Seguridade Social, a convocatoria das reunións a esta e moderar as súas deliberacións.

O réxime de indemnizacións que se estableza regulará as que correspondan ao presidente da Xunta Directiva polas funcións específicas atribuídas e que, en ningún caso, poderán superar no seu conxunto as retribucións do director xerente.

4. Non poderá recaer simultaneamente na mesma persoa máis dun cargo da Xunta Directiva, xa sexa por si mesma ou en representación doutras empresas asociadas, nin poderán formar parte da xunta as persoas ou empresas que manteñan relación laboral ou de servizos coa mutua, coa excepción do representante dos traballadores.

Artigo 88. *O director xerente e o resto de persoal da mutua.*

1. O director xerente exerce a dirección executiva da mutua e correspóndelle desenvolver os seus obxectivos xerais e a dirección ordinaria da entidade, sen prexuízo de estar suxeito aos criterios e instrucións que, de ser o caso, lle impartan a Xunta Directiva e o seu presidente.

O director xerente manterá informado o presidente da xestión da mutua e seguirá as indicacións que este, de ser o caso, lle imparta.

O director xerente estará vinculado mediante contrato de alta dirección regulado polo Real decreto 1382/1985, do 1 de agosto, polo que se regula a relación laboral de carácter especial do persoal de alta dirección. Será nomeado pola Xunta Directiva e a eficacia do nomeamento e a do contrato de traballo estará supeditada á confirmación do Ministerio de Emprego e Seguridade Social.

Non poderán ocupar o cargo de director xerente as persoas que pertencen ao consello de administración ou desempeñen actividade remunerada en calquera empresa asociada á mutua, sexan titulares dunha participación igual ou superior ao 10 por cento do capital social daquelas ou ben a titularidade corresponda ao cónxuxe ou fillos daquel. Tampouco poderán ser designadas as persoas que fosen suspendidas das súas funcións en virtude de expediente sancionador até que se extinga a suspensión.

2. O resto do persoal que exerza funcións executivas dependerá do director xerente, estará vinculado por contratos de alta dirección e tamén estará suxeito ao réxime de incompatibilidades e limitacións previstas para o director xerente.

3. Para efectos retributivos, así como para a determinación do número máximo de persoas que exerzan funcións executivas nas mutuas, o titular do Ministerio de Emprego e Seguridade Social clasificará as mutuas por grupos en función do seu volume de cotas, número de traballadores protexidos e eficiencia na xestión.

4. As retribucións do director xerente e do persoal que exerza funcións executivas nas mutuas clasificaranse en básicas e complementarias e estarán suxeitas aos límites máximos fixados para cada grupo polo Real decreto 451/2012, do 5 de marzo, polo que se regula o réxime retributivo dos máximos responsables e directivos no sector público empresarial e outras entidades. Así mesmo, estarán tamén suxeitos aos límites previstos no citado Real decreto 451/2012, do 5 de marzo, o número máximo de persoas que exerzan funcións executivas en cada mutua.

As retribucións básicas do director xerente e do persoal que exerza funcións executivas inclúen a súa retribución mínima obrigatoria e serán fixadas pola Xunta Directiva conforme o grupo de clasificación en que resulte catalogada a mutua.

As retribucións complementarias do director xerente e do persoal que exerza funcións executivas comprenden un complemento do posto e un complemento variable que fixará a Xunta Directiva da mutua.

O complemento do posto asignarase tendo en conta a situación retributiva do directivo en comparación con postos similares do mercado de referencia, a estrutura organizativa dependente do posto, o peso relativo do posto dentro da organización e o nivel de responsabilidade.

O complemento variable, que terá carácter potestativo, retribuirá a consecución duns obxectivos previamente establecidos pola Xunta Directiva da mutua de conformidade cos criterios que poida fixar o Ministerio de Emprego e Seguridade Social. Estes obxectivos terán carácter anual e deberán estar fundamentados nos resultados do exercicio xerados pola mutua na xestión das diferentes actividades da Seguridade Social en que colabora.

En ningún caso, a retribución total pode exceder o dobre da retribución básica e ningún posto poderá ter unha retribución total superior á que tiña con anterioridade á entrada en vigor da Lei 35/2014, do 26 de decembro, pola que se modifica o texto refundido da Lei xeral da Seguridade Social en relación co réxime xurídico das mutuas de accidentes de traballo e enfermidades profesionais da Seguridade Social.

5. O persoal non directivo estará suxeito a relación laboral ordinaria, regulada no texto refundido da Lei do Estatuto dos traballadores. En calquera caso, ningún membro do persoal da mutua poderá obter unhas retribucións totais superiores ás do director xerente.

En todo caso, as retribucións do conxunto do persoal estarán suxeitas ás disposicións sobre a masa salarial e ás limitacións ou restricións que establezan, de ser o caso, as leis de orzamentos xerais do Estado de cada ano.

6. Con cargo aos recursos públicos, as mutuas colaboradoras coa Seguridade Social non poderán satisfacer indemnizacións por extinción da relación laboral co seu persoal, calquera que sexa a forma da dita relación e a causa da súa extinción, que superen as establecidas nas disposicións legais e regulamentarias reguladoras da dita relación.

7. Así mesmo, as mutuas non poderán establecer plans de pensións para o seu persoal, nin seguros colectivos que instrumenten compromisos por pensións, nin plans de previsión social empresarial sen a aprobación do Ministerio de Emprego e Seguridade Social. Os plans de pensións, os contratos de seguros e os plans de previsión social empresarial e as achegas e primas periódicas que se realicen estarán suxeitos aos límites e criterios que as leis de orzamentos xerais do Estado establezan nesta materia para o sector público.

Artigo 89. *A Comisión de Control e Seguimento.*

1. A Comisión de Control e Seguimento é o órgano de participación dos axentes sociais a que corresponde coñecer e informar da xestión que realiza a entidade nas distintas modalidades de colaboración, propor medidas para mellorar o seu desenvolvemento no marco dos principios e obxectivos da Seguridade Social, emitir informe sobre o anteproxecto de orzamentos e as contas anuais e coñecer os criterios que mantén e aplica a mutua no desenvolvemento do seu obxecto social.

Para desenvolver ese labor, a Comisión disporá periodicamente dos informes sobre litixiosidade, reclamacións e recursos, así como dos requirimentos dos órganos de supervisión e dirección e tutela, xunto coa información relativa ao seu cumprimento. Anualmente elaborará unha serie de recomendacións que serán enviadas tanto á Xunta Directiva como ao órgano de dirección e tutela.

2. A Comisión estará composta por un máximo de doce membros designados polas organizacións sindicais e empresariais máis representativas, así como por unha representación das asociacións profesionais dos traballadores autónomos. Será presidente da Comisión o que en cada momento o sexa da Xunta Directiva.

Non poderá formar parte da Comisión de Control e Seguimento ningún membro da Xunta Directiva, coa excepción do presidente, ou persoa que traballe para a entidade.

3. O Ministerio de Emprego e Seguridade Social regulará a composición e o réxime de funcionamento das comisións de control e seguimento, logo de informe do Consello Xeral do Instituto Nacional da Seguridade Social.

Artigo 90. *A Comisión de Prestacións Especiais.*

1. A Comisión de Prestacións Especiais será competente para a concesión dos beneficios derivados da reserva de asistencia social que teña establecidos a mutua colaboradora coa Seguridade Social a favor dos traballadores protexidos ou adheridos e os seus habentes dereito que sufrisen un accidente de traballo ou unha enfermidade profesional e se encontren en especial estado ou situación de necesidade. Os beneficios serán potestativos e independentes dos comprendidos na acción protectora da Seguridade Social.

2. A Comisión estará integrada polo número de membros que se estableza regulamentariamente, os cales estarán distribuídos, por partes iguais, entre os representantes dos traballadores das empresas asociadas e os representantes de empresarios asociados; estes últimos serán designados pola Xunta Directiva. Así mesmo, terán representación os traballadores adheridos. O presidente será designado pola Comisión entre os seus membros.

Artigo 91. *Incompatibilidades e responsabilidades dos membros dos órganos de goberno e de participación.*

1. Non poderán formar parte da Xunta Directiva, da Comisión de Control e Seguimento nin da Comisión de Prestacións Especiais dunha mutua colaboradora coa Seguridade Social as persoas que formen parte de calquera destes órganos noutra mutua, por si mesmas ou en representación de empresas asociadas ou de organizacións sociais, así como aquelas que exerzan funcións executivas noutra entidade.

2. Os cargos anteriores ou os seus representantes neles, así como as persoas que exerzan funcións executivas nas mutuas non poderán comprar nin vender para si mesmos calquera activo patrimonial da entidade nin celebrar contratos de execución de obras, de realización de servizos ou de entrega de subministracións, excepto as empresas de servizos financeiros ou de subministracións esenciais, que requirirán para contratar autorización previa do Ministerio de Emprego e Seguridade Social, nin celebrar contratos nos cales concorran conflitos de intereses. Tampouco poderán realizar eses actos aqueles que estean vinculados a aqueles cargos ou persoas mediante relación conxugal ou de parentesco, en liña directa ou colateral, por consanguinidade, adopción ou afinidade, até o cuarto grao, nin as persoas xurídicas das cales calquera das mencionadas persoas, cargos ou parentes sexan titulares, directa ou indirectamente, dunha porcentaxe igual ou superior ao 10 por cento do capital social, exerzan nelas funcións que impliquen poder de decisión ou formen parte dos seus órganos de administración ou goberno.

3. A condición de membro da Xunta Directiva, da Comisión de Control e Seguimento e das comisións de prestacións especiais será gratuíta, sen prexuízo de que a mutua en que se integren os indemnice e compense polos gastos de asistencia ás reunións dos respectivos órganos, nos termos que se establezan regulamentariamente, tendo en conta o establecido no artigo 87.3 en relación co presidente da Xunta Directiva.

4. Os membros da Xunta Directiva, o director xerente e as persoas que exerzan funcións executivas serán responsables directos fronte á Seguridade Social, á mutua e aos empresarios asociados dos danos que causen polos seus actos ou omisións contrarios ás normas xurídicas de aplicación, aos estatutos ou ás instrucións ditadas polo órgano de tutela, así como polos realizados incumprindo os deberes inherentes ao desempeño do cargo, sempre e cando interviñese dolo ou culpa grave. Entenderanse como acto propio as accións e omisións comprendidas nos respectivos ámbitos funcionais ou de competencias.

A responsabilidade dos membros da Xunta Directiva será solidaria. Non obstante, estarán exentos aqueles membros que proben que, non tendo intervido na adopción ou execución do acto, descoñecían a súa existencia ou, coñecéndoa, fixeron todo o conveniente para evitar o dano ou, polo menos, se opuxeron expresamente a el.

As mutuas colaboradoras coa Seguridade Social, mediante a responsabilidade mancomunada regulada no artigo 100.4, responderán directamente dos actos lesivos en cuxa execución conorra culpa leve ou nos cales non exista responsable directo. Así mesmo, responderán subsidiariamente nos supostos de insuficiencia patrimonial dos responsables directos.

5. Os dereitos de crédito que nazan das responsabilidades establecidas neste artigo, así como da responsabilidade mancomunada que asumen os empresarios asociados, prevista no artigo 100.4, son recursos públicos da Seguridade Social adscritos ás mutuas en que concorreron os feitos orixe da responsabilidade.

Corresponde ao órgano de dirección e tutela a declaración das responsabilidades establecidas no parágrafo anterior, das obrigacións obxecto delas, así como determinar o seu importe líquido, reclamar o seu pagamento consonte as normas que regulan a colaboración das entidades e determinar os medios de pagamento, que poderán incluír a dación de bens, as modalidades, as formas, os termos e as condicións aplicables até a súa extinción. Cando o Tribunal de Contas inicie procedemento de reintegro por alcance polos mesmos feitos, o órgano de dirección e tutela acordará a suspensión do procedemento administrativo até que aquel adopte resolución firme, cuxas disposicións de natureza material producirán plenos efectos no procedemento administrativo.

O órgano de dirección e tutela poderá solicitar á Tesouraría Xeral da Seguridade Social a recadación executiva dos dereitos de crédito derivados destas responsabilidades, e para este efecto trasladaralle o acto de liquidación daqueles e a determinación dos suxeitos obrigados. As cantidades que se obteñan ingresaranse nas contas que deron lugar á existencia da responsabilidade nos termos que estableza o órgano de dirección e tutela.

O Ministerio de Emprego e Seguridade Social, en aplicación das súas facultades de dirección e tutela, poderá reclamar o pagamento ou exercer as accións legais que sexan necesarias para a declaración ou existencia das responsabilidades xeradas con motivo do desenvolvemento da colaboración, así como comparecer e ser parte nos procesos legais que afecten as responsabilidades establecidas.

Subsección 3.ª Patrimonio e réxime de contratación

Artigo 92. *Patrimonio da Seguridade Social adscrito ás mutuas.*

1. De acordo co establecido nos artigos 19.3 e 103.1, os ingresos establecidos no artigo 84.1, así como os bens mobles e inmoables en que estes se poidan investir e, en xeral, os dereitos, as accións e os recursos relacionados con eles, forman parte do patrimonio da Seguridade Social e están adscritos ás mutuas para o desenvolvemento das funcións da Seguridade Social atribuídas, baixo a dirección e tutela do Ministerio de Emprego e Seguridade Social.

2. A adquisición por calquera título dos inmoables necesarios para o desenvolvemento das funcións atribuídas e o seu alleamento acordarana as mutuas, logo de autorización do Ministerio de Emprego e Seguridade Social e corresponderalle á Tesouraría Xeral da Seguridade Social a formalización do acto nos termos autorizados, que se titularán e inscribirán no Rexistro da Propiedade a nome do servizo común. A adquisición levará implícita a súa adscrición á mutua autorizada. Igualmente, poderán solicitar autorización para que se lles adscriban inmoables do patrimonio da Seguridade Social adscritos ás entidades xestoras, aos servizos comúns ou a outras mutuas, así como para o cesamento da adscrición daqueles afectados, o que requirirá conformidade dos interesados e obrigará a compensar economicamente a entidade cedente por aquela que reciba a posesión dos bens.

Corresponde ás mutuas colaboradoras coa Seguridade Social a conservación, o disfrute, a mellora e a defensa dos bens adscritos, baixo a dirección e tutela do Ministerio de Emprego e Seguridade Social. Respecto dos bens inmoables, corresponderá a aquelas o exercicio das accións posesorias e á Tesouraría Xeral da Seguridade Social o exercicio das accións dominicais.

3. Non obstante a titularidade pública do patrimonio, dada a súa xestión singularizada e o réxime económico-financieiro establecido para as actividades da colaboración, os bens que integran o patrimonio adscrito estarán suxeitos aos resultados da xestión e poderanse liquidar para atender as súas necesidades e o pagamento de prestacións ou doutras obrigacións derivadas das expresadas actividades, sen prexuízo da responsabilidade mancomunada dos empresarios asociados. O produto que se obteña do alleamento dos indicados bens ou do seu cambio de adscrición a favor doutra mutua ou das entidades públicas do sistema ingresarase na mutua da cal procedan.

Artigo 93. *Patrimonio histórico.*

1. Os bens incorporados ao patrimonio das mutuas con anterioridade ao 1 de xaneiro de 1967 ou durante o período comprendido entre esa data e o 31 de decembro de 1975, sempre que neste último caso se trate de bens que proveñan do 20 por 100 do exceso de excedentes, así como os que procedan de recursos distintos dos que teñan a súa orixe nas cotas de Seguridade Social, constitúen o patrimonio histórico das mutuas, cuxa propiedade lles corresponde na súa calidade de asociación de empresarios, sen prexuízo da tutela a que se refire o artigo 98.1.

Este patrimonio histórico está igualmente afectado estritamente ao fin social da entidade, sen que da súa dedicación a el poidan derivar rendementos ou incrementos patrimoniais que, pola súa vez, constitúan gravame para o patrimonio único da Seguridade Social. Considerando a estrita afectación deste patrimonio aos fins de colaboración das mutuas coa Seguridade Social, nin os bens nin os rendementos que, de ser o caso, produzan poden desviarse cara á realización de actividades mercantís.

2. Sen prexuízo do establecido con carácter xeral no punto anterior, logo de autorización do Ministerio de Emprego e Seguridade Social e nos termos e nas condicións que se establezan regulamentariamente, formarán parte do patrimonio histórico das mutuas os ingresos a que se refiren os puntos seguintes:

a) As mutuas que contén con bens inmoables integrantes do seu patrimonio histórico, destinados a instalar centros e servizos sanitarios ou administrativos adscritos ao desenvolvemento das actividades propias da colaboración coa Seguridade Social que teñen encomendada, poderán imputar nas súas correspondentes contas de resultados un canon ou custo de compensación pola utilización de tales inmoables.

b) As mutuas que posúan inmoables baleiros que pertencen ao seu patrimonio histórico, que polas circunstancias concorrentes non poidan ser utilizados para a instalación de centros e servizos sanitarios ou administrativos para o desenvolvemento de actividades propias da colaboración coa Seguridade Social e sexan susceptibles de seren alugados a terceiros, poderán facelo a prezos de mercado.

c) As mutuas poderán percibir das empresas que contribúan eficazmente á redución das contingencias profesionais da Seguridade Social parte dos incentivos previstos no artigo 97.2, logo de acordo das partes. Establecerase regulamentariamente o límite máximo de participación das mutuas en tales incentivos.

Artigo 94. *Contratación.*

1. As mutuas colaboradoras coa Seguridade Social axustarán a súa actividade contractual ás normas de aplicación aos poderes adxudicadores que non revisten o carácter de Administración pública, contidas no texto refundido da Lei de contratos do sector público, aprobado polo Real decreto lexislativo 3/2011, do 14 de novembro, e nas súas normas de desenvolvemento.

2. O Ministerio de Emprego e Seguridade Social aprobará os pregos xerais que rexerán a contratación, así como as instrucións de aplicación aos procedementos que teñan por obxecto contratos non suxeitos a regulación harmonizada, logo de informe do Servizo Xurídico da Administración da Seguridade Social.

3. Nos procedementos de contratación garantíranse os principios de publicidade, concorrencia, transparencia, confidencialidade, igualdade e non discriminación e neles poderán licitar os empresarios asociados e os traballadores adheridos, caso en que non poderán formar parte dos órganos de contratación, por si mesmos nin a través de mandatarios. Tampouco poderán formar parte dos órganos de contratación as persoas vinculadas ao licitador por parentesco, en liña directa ou colateral, por consanguinidade ou afinidade, até o cuarto grao, nin as sociedades en que estas posúan unha participación, directa ou indirecta, igual ou superior ao 10 por cento do capital social ou exerzan nelas funcións que impliquen o exercicio de poder de decisión.

4. Estableceranse regulamentariamente as especialidades de aplicación ás operacións que supoñan investimentos reais, investimentos financeiros ou á actividade contractual excluída do ámbito de aplicación do texto refundido da Lei de contratos do sector público.

Subsección 4.ª Resultados da xestiónArtigo 95. *Resultado económico e reservas.*

1. O resultado económico patrimonial determinarase anualmente pola diferenza entre os ingresos e os gastos imputables ás actividades comprendidas en cada un dos seguintes ámbitos da xestión:

a) Xestión das continxencias de accidentes de traballo e das enfermidades profesionais, da prestación económica por risco durante o embarazo ou a lactación natural, da prestación por coidado de menores afectados por cancro ou outra enfermidade grave e das actividades preventivas da Seguridade Social.

b) Xestión da prestación económica por incapacidade temporal derivada de continxencias comúns.

c) Xestión da protección por cesamento de actividade dos traballadores por conta propia, sen prexuízo de que a mutua actúe neste ámbito exclusivamente como organismo xestor.

No ámbito da xestión das continxencias profesionais constituirase unha provisión para continxencias en tramitación, que comprenderá a parte non reasegurada do importe estimado das prestacións de carácter periódico previstas por incapacidade permanente e por morte e supervivencia derivadas de accidentes de traballo e enfermidades profesionais, cuxo recoñecemento se encontre pendente no momento de peche do exercicio.

2. En cada un dos ámbitos mencionados no punto 1 constituirase unha reserva de estabilización que se dotará co resultado económico positivo obtido anualmente, cuxo destino será corrixir as posibles desigualdades dos resultados económicos xerados entre os diferentes exercicios en cada un dos ámbitos. As contías das reservas serán as seguintes:

a) A reserva de estabilización de continxencias profesionais terá unha contía mínima equivalente ao 30 por cento da media anual das cotas ingresadas no último trienio polas continxencias e prestacións sinaladas no punto 1.a), a cal, voluntariamente, poderá elevarse até o 45 por cento, que constituirá o nivel máximo de dotación da reserva.

b) A reserva de estabilización de continxencias comúns terá unha contía mínima equivalente ao 5 por cento das cotas ingresadas durante o exercicio económico polas mencionadas continxencias, a cal poderá incrementarse voluntariamente até o 25 por cento, que constituirá o nivel máximo de cobertura.

c) A reserva de estabilización por cesamento de actividade terá unha contía mínima equivalente ao 5 por cento das cotas ingresadas por esta continxencia durante o exercicio, que poderá incrementarse voluntariamente até o 25 por cento das mesmas cotas, que constituirá o nivel máximo de cobertura.

Así mesmo, as mutuas ingresarán na Tesouraría Xeral da Seguridade Social a dotación da reserva complementaria de estabilización por cesamento de actividade, que constituirá esta, coa finalidade de garantir a suficiencia financeira deste sistema de protección. A contía corresponderase coa diferenza entre o importe destinado á reserva de estabilización por cesamento de actividade e a totalidade do resultado neto positivo.

3. Os resultados negativos obtidos nos ámbitos previstos nas letras a) e b) do punto 1 cancelaranse aplicando a respectiva reserva de estabilización. En caso de que esta se sitúe por debaixo do seu nivel mínimo de cobertura, reporase até o mencionado nivel con cargo á reserva complementaria prevista no artigo 96.1.b).

Cando, despois de realizadas as operacións establecidas no parágrafo anterior, persista o déficit no ámbito da xestión das continxencias profesionais ou a dotación da reserva de estabilización específica sexa inferior ao mínimo obrigatorio, aplicarase á cancelación do déficit e a dotar a reserva até o mencionado nivel mínimo obrigatorio, o tramo de dotación voluntaria da reserva de estabilización de continxencias comúns e, en caso de insuficiencia, será de aplicación, de ser o caso, o establecido no artigo 100.

Respecto do ámbito da xestión da prestación económica por incapacidade temporal derivada de continxencias comúns, no suposto de que despois de aplicada a reserva complementaria prevista no parágrafo primeiro persista o déficit ou a dotación da reserva específica se sitúe nunha contía inferior ao seu nivel mínimo obrigatorio, aplicarase á cancelación do déficit e a dotar a reserva de estabilización específica deste ámbito, até situala no seu nivel mínimo de cobertura, a reserva de estabilización de continxencias profesionais. En caso de que unha vez aplicada esta última reserva, esta se sitúe nos niveis previstos no artigo 100.1.a), resultarán de aplicación as medidas establecidas neste artigo.

Así mesmo, o Ministerio de Emprego e Seguridade Social poderá establecer as condicións en que autorizar, de ser o caso, a aplicación dunha porcentaxe adicional sobre a fracción de cota que financia a xestión das prestacións económicas por incapacidade temporal derivadas de continxencias comúns ás mutuas que acrediten unha insuficiencia financeira do coeficiente xeral con base en circunstancias estruturais nos termos que se determinen.

4. O resultado negativo da xestión das prestacións por cesamento na actividade cancelárase aplicando a reserva específica constituída nas mutuas e, en caso de insuficiencia, aplicarase a reserva complementaria de estabilización por cesamento de actividade constituída na Tesouraría Xeral da Seguridade Social até extinguir o déficit e repor até o seu nivel mínimo de dotación aquela reserva, nos termos que se establezan regulamentariamente.

Artigo 96. *Excedentes.*

1. O excedente que resulte despois de dotar a reserva de estabilización de continxencias profesionais aplicarase da seguinte forma:

a) O 80 por cento do excedente obtido no ámbito da xestión sinalado no artigo 95.1.a) ingresarase con anterioridade ao 31 de xullo de cada exercicio na conta especial do Fondo de Continxencias Profesionais da Seguridade Social, aberta no Banco de España a nome da Tesouraría Xeral da Seguridade Social e á disposición do Ministerio de Emprego e Seguridade Social.

b) O 10 por cento do excedente sinalado no primeiro parágrafo deste punto aplicarase á dotación da reserva complementaria que constituirán as mutuas, cuxos recursos se poderán destinar ao pagamento de exceso de gastos de administración, de gastos procesuais derivados de pretensións que non teñan por obxecto prestacións da Seguridade Social e de sancións administrativas, no caso de que non resulte necesaria a súa aplicación aos fins establecidos no artigo 95.3.

Outro 10 por cento do excedente sinalado no primeiro parágrafo deste punto aplicarase á dotación da reserva de asistencia social, que se destinará ao pagamento de prestacións de asistencia social autorizadas, que comprenderán, entre outras, accións de rehabilitación e de recuperación e reorientación profesional e medidas de apoio á adaptación de medios esenciais e postos de traballo, a favor dos traballadores accidentados protexidos por elas e, en particular, para aqueles con discapacidade sobrevida, así como, de ser o caso, axudas aos seus habentes dereito, as cales serán alleas e complementarias ás incluídas na acción protectora da Seguridade Social. Desenvolverase regulamentariamente o réxime das aplicacións destas reservas.

O importe máximo da reserva complementaria non poderá superar a contía equivalente ao 25 por cento do nivel máximo da reserva de estabilización de continxencias profesionais a que se refire o artigo 95.2.a).

2. En ningún caso a reserva complementaria e a reserva de asistencia social poderán aplicarse ao pagamento de gastos indebidos, por non corresponder a prestacións, servizos ou outros conceptos comprendidos na colaboración, ou a retribucións ou indemnizacións do persoal das mutuas por contía superior á establecida nas normas de aplicación, os cales serán pagados na forma establecida no artigo 100.4.

3. O excedente que resulte despois de dotar a reserva de estabilización de contingencias comúns ingresarase no Fondo de Reserva da Seguridade Social.

4. O excedente que resulte despois de dotar a reserva de estabilización por cesamento de actividade ingresarase na Tesouraría Xeral da Seguridade Social con destino á dotación da reserva complementaria de estabilización por cesamento de actividade, cuxa finalidade será a cancelación dos déficits que poidan xerar as mutuas neste ámbito da xestión despois de aplicada a súa reserva de estabilización por cesamento de actividade, así como a súa reposición ao nivel mínimo obrigatorio, nos termos establecidos no artigo 95.4, sen prexuízo de que lle sexan de aplicación as previsións establecidas no artigo 97.3, sobre materialización e disposicións transitorias dos fondos.

Artigo 97. *Fondo de Contingencias Profesionais da Seguridade Social.*

1. O Fondo de Contingencias Profesionais da Seguridade Social estará integrado polo metálico depositado na conta especial, polos valores mobiliarios e demais bens mobles e inmoables en que aqueles fondos se invistan e, en xeral, polo recursos, rendementos e incrementos que teñan a súa orixe no excedente dos recursos da Seguridade Social xerado polas mutuas. Os rendementos e gastos que produzan os activos financeiros e os da conta especial imputaranse a esta, salvo que o Ministerio de Emprego e Seguridade Social dispoña outra cousa.

O fondo estará suxeito á dirección do Ministerio de Emprego e Seguridade Social e adscrito aos fins da Seguridade Social.

2. O Ministerio de Emprego e Seguridade Social poderá aplicar os recursos do Fondo de Contingencias Profesionais da Seguridade Social á creación ou renovación de centros asistenciais e de rehabilitación adscritos ás mutuas, a actividades de investigación, desenvolvemento e innovación de técnicas e tratamentos terapéuticos e rehabilitadores de patoloxías derivadas de accidentes de traballo e de enfermidades profesionais que se desenvolvan nos centros asistenciais adscritos ás mutuas, así como a incentivar nas empresas a adopción de medidas e procesos que contribúan eficazmente á redución das contingencias profesionais da Seguridade Social, mediante un sistema que se determinará regulamentariamente e, de ser o caso, a dispensar servizos relacionados coa prevención e co control das contingencias profesionais. Os bens mobles e inmoables que se adquiriran estarán suxeitos ao réxime establecido no artigo 92.

3. A Tesouraría Xeral da Seguridade Social poderá materializar os fondos depositados na conta especial en activos financeiros emitidos por persoas xurídicas públicas, así como allealos nas cantidades, prazos e demais condicións que determine o Ministerio de Emprego e Seguridade Social, até que este dispoña o seu uso para as aplicacións expresadas.

Igualmente a Tesouraría Xeral da Seguridade Social poderá dispor dos fondos depositados na conta especial, con carácter transitorio, para atender os fins propios do sistema da Seguridade Social, así como as necesidades ou desfases de Tesouraría, na forma e nas condicións que estableza o Ministerio de Emprego e Seguridade Social, até que o mesmo ministerio os aplique aos fins sinalados.

Subsección 5.ª Outras disposicións

Artigo 98. *Competencias do Ministerio de Emprego e Seguridade Social.*

1. De conformidade co establecido no artigo 5, corresponden ao Ministerio de Emprego e Seguridade Social as facultades de dirección e tutela sobre as mutuas colaboradoras coa Seguridade Social, as cales se exercerán a través do órgano administrativo a que se atribúan as funcións.

2. As mutuas colaboradoras coa Seguridade Social serán obxecto anualmente dunha auditoría de contas, de conformidade co establecido no artigo 168.a) da Lei 47/2003, do 26 de novembro, xeral orzamentaria, que será realizada pola Intervención Xeral da

Seguridade Social. Así mesmo, anualmente realizará unha auditoría de cumprimento, de conformidade co previsto no artigo 169 da referida lei.

3. As mutuas colaboradoras coa Seguridade Social elaborarán anualmente os seus anteprojectos de orzamentos de ingresos e gastos da xestión da Seguridade Social e remitiranos ao Ministerio de Emprego e Seguridade Social para a súa integración no proxecto de orzamentos da Seguridade Social. Igualmente, estarán suxeitas ao réxime contable establecido no título V da Lei 47/2003, do 26 de novembro, que regula a contabilidade no sector público estatal, nos termos de aplicación ás entidades do sistema da Seguridade Social, sen prexuízo de presentar nas súas contas anuais o resultado económico alcanzado como consecuencia da xestión de cada unha das actividades sinaladas no artigo 95.1, conforme as disposicións que estableza o organismo competente con suxeición ao disposto na citada lei. As mutuas colaboradoras coa Seguridade Social deberán render as súas contas anuais ao Tribunal de Contas nos termos previstos no título V da Lei 47/2003, do 26 de novembro.

4. A inspección das mutuas colaboradoras coa Seguridade Social será exercida pola Inspección de Traballo e Seguridade Social consonte o disposto no texto refundido da Lei sobre infraccións e sancións na orde social, aprobado polo Real decreto legislativo 5/2000, do 4 de agosto, que comunicará ao órgano de dirección e tutela o resultado das actuacións desenvolvidas e os informes e propostas que resulten delas.

5. As mutuas colaboradoras coa Seguridade Social estarán obrigadas a facilitar ao Ministerio de Emprego e Seguridade Social cantos datos e información lles solicite para o adecuado coñecemento do estado da colaboración e das funcións e actividades que desenvolvan, así como sobre a xestión e administración do patrimonio histórico, e deberán cumprir as instrucións que imparta o órgano de dirección e tutela.

6. O Ministerio de Emprego e Seguridade Social editará anualmente, para coñecemento xeral, un informe comprensivo das actividades desenvolvidas polas mutuas durante o exercicio no desenvolvemento da súa colaboración na xestión, nos distintos ámbitos autorizados, así como dos recursos e medios públicos adscritos, a súa xestión e aplicacións. Igualmente editará un informe sobre as queixas e peticións formuladas ante elas, de conformidade co establecido no punto anterior, e a súa incidencia nos ámbitos da xestión atribuídos.

Artigo 99. *Dereito de información, queixas e reclamacións.*

1. Os empresarios asociados, os seus traballadores e os traballadores por conta propia adheridos terán dereito a ser informados polas mutuas acerca dos datos referentes a eles que figuren nelas. Así mesmo, poderán dirixirse ao órgano de dirección e tutela e formular queixas e peticións con motivo das deficiencias que aprecien no desenvolvemento das funcións atribuídas, para cuxo efecto as mutuas colaboradoras coa Seguridade Social manterán en todos os seus centros administrativos ou asistenciais un libro de reclamacións á disposición dos interesados, destinadas ao mencionado órgano administrativo, sen prexuízo de que estes poidan utilizar os medios establecidos no artigo 38 da Lei 30/1992, do 26 de novembro, de réxime xurídico das administracións públicas e do procedemento administrativo común, e aqueles que se establezan regulamentariamente.

En calquera dos casos, a mutua dará contestación directamente ás queixas e reclamacións que reciba e deberá comunicalas xunto coa resposta dada ao órgano de dirección e tutela.

2. As reclamacións que teñan por obxecto prestacións e servizos da Seguridade Social obxecto da colaboración na súa xestión ou que teñan o seu fundamento nelas, incluídas as de carácter indemnizatorio, tramitaranse ante a orde xurisdiccional social, de conformidade co establecido na Lei 36/2011, do 10 de outubro, reguladora da xurisdicción social.

Artigo 100. *Medidas cautelares e responsabilidade mancomunada.*

1. O Ministerio de Emprego e Seguridade Social poderá adoptar as medidas cautelares establecidas no punto 2 cando a mutua estea nalgunha das seguintes situacións:

a) Cando a reserva de estabilización de continxencias profesionais non alcance o 80 por cento da súa contía mínima.

b) Cando concorran circunstancias de feito, determinadas en virtude de comprobacións da Administración xeral do Estado, que mostren a existencia de desequilibrio económico-financeiro na entidade que, pola súa vez, poña en perigo a súa solvencia ou liquidez, os intereses dos asociados, dos beneficiarios e da Seguridade Social ou o cumprimento de obrigacións contraídas. Así mesmo, cando aquelas comprobacións determinen a insuficiencia ou irregularidade da contabilidade ou da administración, en termos que impidan coñecer a situación real da mutua.

2. As medidas cautelares que se poderán adoptar serán adecuadas e proporcionais en función das características da situación, e consistirán en:

a) Requerir a entidade para que no prazo dun mes presente un plan de viabilidade, rehabilitación ou saneamento a curto ou medio prazo, aprobado pola súa Xunta Directiva, en que se propoñan as medidas adecuadas de carácter financeiro, administrativo ou doutra índole, formule previsión dos resultados e os seus efectos e fixe, así mesmo, os prazos para a súa execución, coa finalidade de superar a situación que deu orixe ao dito requirimento, garantindo en todo caso os dereitos dos traballadores protexidos e da Seguridade Social.

A duración do plan non será superior a tres anos, segundo as circunstancias, e concretará a forma e periodicidade das actuacións que haxa que realizar.

O Ministerio de Emprego e Seguridade Social aprobará ou denegará o plan proposto no prazo dun mes desde a súa presentación e, de ser o caso, fixará a periodicidade coa que a entidade deberá informar do seu desenvolvemento.

b) Convocar os órganos de goberno da entidade e designar a persoa que deba presidir a reunión e dar conta da situación.

c) Suspende nas súas funcións todos ou algúns dos directivos da entidade e, en consecuencia, designar as persoas que, aceptadas previamente polo Ministerio de Emprego e Seguridade Social, deban substituílos interinamente. Se a entidade non o fai, poderá o dito ministerio proceder á súa designación.

d) Ordenar a execución de medidas correctoras das tendencias desfavorables rexistradas no seu desenvolvemento económico e no cumprimento dos seus fins sociais durante os últimos exercicios analizados.

e) Intervir a entidade para comprobar e garantir o correcto cumprimento de ordes concretas emanadas do citado ministerio cando, noutro caso, poidan infrinxirse tales ordes e diso derive prexuízo mediato ou inmediato para os traballadores protexidos ou para a Seguridade Social.

f) Ordenar o cesamento na colaboración en caso de infracción cualificada como moi grave conforme o disposto no texto refundido da Lei sobre infraccións e sancións na orde social, aprobado polo Real decreto legislativo 5/2000, do 4 de agosto.

3. Para adoptar as medidas cautelares previstas no punto anterior, instruírse o correspondente procedemento administrativo con audiencia previa da entidade interesada. Tales medidas cesarán por acordo do Ministerio de Emprego e Seguridade Social cando desaparecesen as causas que as motivaron.

As medidas cautelares son independentes das sancións que legalmente procedan polos mesmos feitos e da responsabilidade mancomunada regulada no punto seguinte.

4. A responsabilidade mancomunada dos empresarios asociados ás mutuas terá por obxecto as seguintes obrigacións:

a) A reposición da reserva de estabilización de contingencias profesionais até o nivel mínimo de cobertura, cando esta non alcance o 80 por cento da súa contía mínima, despois de aplicarse as reservas na forma establecida no artigo 95, e o Ministerio de Emprego e Seguridade Social o entenda necesario para garantir a adecuada dispensación pola entidade das prestacións da Seguridade Social ou o cumprimento das súas obrigacións.

b) Os gastos indebidos por non corresponder a prestacións, servizos ou outros conceptos comprendidos na colaboración na xestión da Seguridade Social.

c) Os excesos nos gastos de administración e por sancións económicas impostas.

d) As retribucións ou indemnizacións do persoal ao servizo da mutua por contía superior á establecida nas normas que regulen a relación laboral de aplicación ou por superar as limitacións legalmente establecidas.

e) A cancelación do déficit que resulte da liquidación da mutua, pola inexistencia de recursos suficientes unha vez esgotados os patrimonios en liquidación, incluído o patrimonio previsto no artigo 93.

f) As obrigacións contraídas pola mutua cando esta non as cumpra na forma establecida legalmente.

g) As obrigacións atribuídas á mutua en virtude da responsabilidade directa ou subsidiaria, establecidas no artigo 91.4.

A responsabilidade mancomunada estenderase até o pagamento das obrigacións contraídas durante o período de tempo en que permanecese asociado o empresario ou sexan consecuencia de operacións realizadas durante aquel. En caso de cesamento na asociación, a responsabilidade prescribirá aos cinco anos do peche do exercicio en que finalizou aquela.

O sistema que se aplique para determinar as derramas salvaguardará a igualdade dos dereitos e das obrigacións dos empresarios asociados e será proporcional ao importe das cotas da Seguridade Social que lles corresponda satisfacer polas contingencias protexidas pola mutua.

As derramas teñen o carácter de recursos públicos da Seguridade Social. A declaración dos créditos que resulten da derrama e, en xeral, da aplicación da responsabilidade mancomunada realizaraa o Ministerio de Emprego e Seguridade Social, que establecerá o seu importe líquido, reclamará o seu pagamento e determinará a forma, os medios, as modalidades e as condicións aplicables até a súa extinción, nos termos establecidos no artigo 91.5.

5. Así mesmo, a mutua poderá facer fronte a esta responsabilidade mediante o patrimonio previsto no artigo 93. No caso de que este patrimonio non for suficiente para atender a citada responsabilidade a curto prazo, o Ministerio de Emprego e Seguridade Social, por proposta da Xunta Xeral da mutua, poderá autorizar un plan de viabilidade e/ ou un aprazamento en que poderá non ser necesaria a constitución de garantías, nas condicións e nos prazos que regulamentariamente se establezan.

Artigo 101. *Disolución e liquidación.*

As mutuas colaboradoras coa Seguridade Social cesarán na súa colaboración na xestión e producirase a disolución da entidade nos supostos seguintes:

a) Acordo adoptado en xunta xeral extraordinaria.

b) Fusión ou absorción da mutua.

c) Ausencia dalgún dos requisitos exixidos para a súa constitución ou funcionamento.

d) Acordo do Ministerio de Emprego e Seguridade Social por incumprimento do plan de viabilidade, rehabilitación ou saneamento previsto no artigo 100.2.a), dentro do prazo establecido na resolución que o aprobe.

e) No suposto previsto no artigo 100.2.f).

f) Cando exista insuficiencia do patrimonio previsto no artigo 93 para facer fronte ao total da responsabilidade mancomunada prevista no artigo 100.5, ou se incumpran o plan de viabilidade ou o aprazamento do mencionado artigo.

Nos supostos anteriores e conforme o procedemento que se determinará regulamentariamente, o Ministerio de Emprego e Seguridade Social acordará a disolución da mutua e seguidamente iniciárase o proceso liquidatorio, cuxas operacións e resultado requirirán a aprobación do mesmo ministerio. Os excedentes que resulten ingresarán na Tesouraría Xeral da Seguridade Social para os fins do sistema, excepto os que se obteñan da liquidación do patrimonio histórico, que se aplicarán aos fins establecidos nos estatutos unha vez extinguidas as obrigacións da mutua.

Unha vez aprobada a liquidación, o Ministerio de Emprego e Seguridade Social acordará o cesamento da entidade como mutua en liquidación, ordenará a cancelación da súa inscrición rexistral e publicará o acordo no *Boletín Oficial del Estado*.

Nos supostos de fusión e absorción non se iniciará proceso liquidatorio das mutuas integradas. A mutua resultante da fusión ou a absorbente subrogarase nos dereitos e nas obrigacións das que se extingan.

Sección 3.ª Empresas

Artigo 102. *Colaboración das empresas.*

1. As empresas, individualmente consideradas e en relación co seu propio persoal, poderán colaborar na xestión da Seguridade Social exclusivamente nalgunha ou nalgunhas das formas seguintes:

a) Asumindo directamente o pagamento, ao seu cargo, das prestacións por incapacidade temporal derivada de accidente de traballo e enfermidade profesional e das prestacións de asistencia sanitaria e recuperación profesional, incluído o subsidio conseguente que corresponda durante a indicada situación.

b) Asumindo directamente o pagamento, ao seu cargo, das prestacións económicas por incapacidade temporal derivada de enfermidade común ou accidente non laboral, nas condicións que estableza o Ministerio de Emprego e Seguridade Social.

As empresas que se acollan a esta forma de colaboración terán dereito a reducir a cota á Seguridade Social mediante a aplicación do coeficiente que, para tal efecto, fixe o Ministerio de Emprego e Seguridade Social.

c) Pagando aos seus traballadores, por conta da entidade xestora ou mutua obrigada, as prestacións económicas por incapacidade temporal, así como as demais que se poidan determinar regulamentariamente.

2. O Ministerio de Emprego e Seguridade Social poderá establecer con carácter obrigatorio, para todas as empresas ou para algunhas de determinadas características, a colaboración no pagamento de prestacións a que se refire a letra c) anterior.

A colaboración obrigatoria consiste no pagamento por parte da empresa aos seus traballadores, a cargo da entidade xestora ou colaboradora, das prestacións económicas, compensando o seu importe na liquidación das cotizacións sociais que aquela debe ingresar. A empresa deberá comunicar á entidade xestora, a través dos medios electrónicos establecidos, os datos da súa obrigación requiridos no parte médico de baixa, nos termos que se establezan regulamentariamente. O Ministerio de Emprego e Seguridade Social poderá suspender ou deixar sen efecto a colaboración obrigatoria cando a empresa incumpra as obrigacións establecidas.

3. O Ministerio de Emprego e Seguridade Social determinará as condicións polas cales se debe rexer a colaboración prevista nos números anteriores do presente artigo.

4. A modalidade de colaboración das empresas na xestión da Seguridade Social a que se refire o punto 1 poderá ser autorizada a agrupacións de empresas, constituídas

para este único efecto, sempre que reúnan as condicións que determine o Ministerio de Emprego e Seguridade Social.

5. Na regulación das modalidades de colaboración establecidas nas letras a) e b) do punto 1 e no punto 4 harmonizarase o interese particular pola mellora de prestacións e medios de asistencia coas exixencias da solidariedade nacional.

CAPÍTULO VII

Réxime económico

Sección 1.ª Patrimonio da Seguridade Social

Artigo 103. *Patrimonio.*

1. As cotas, bens, dereitos, accións e recursos de calquera outro xénero da Seguridade Social constitúen un patrimonio único afecto aos seus fins, distinto do patrimonio do Estado.

2. A regulación do patrimonio da Seguridade Social rexerese polas disposicións específicas contidas na presente lei, nas súas normas de aplicación e desenvolvemento e, no non previsto nelas, polo establecido na Lei 33/2003, do 3 de novembro, do patrimonio das administracións públicas. As referencias que na dita lei se efectúan ás delegacións de Economía e Facenda, á Dirección Xeral do Patrimonio do Estado e ao Ministerio de Facenda entenderanse feitas, respectivamente, ás direccións provinciais da Tesouraría Xeral da Seguridade Social, á Dirección Xeral da Tesouraría Xeral da Seguridade Social e ao Ministerio de Emprego e Seguridade Social.

Artigo 104. *Titularidade, adscrición, administración e custodia.*

1. A titularidade do patrimonio único da Seguridade Social corresponde á Tesouraría Xeral da Seguridade Social. Esta titularidade, así como a adscrición, administración e custodia do referido patrimonio, rexerese polo establecido nesta lei e nas demais disposicións regulamentarias.

En todo caso, en relación cos bens inmobles do patrimonio da Seguridade Social que figuren adscritos ou transferidos a outras administracións públicas ou a entidades de dereito público con personalidade xurídica propia ou vinculadas ou dependentes delas, corresponden a estas as seguintes funcións, salvo que no acordo de traspaso ou con base nel se previse outra cousa:

- a) Realizar as reparacións necesarias para a súa conservación.
- b) Efectuar as obras de mellora que consideren convenientes.
- c) Exercer as accións posesorias que, en defensa de tales bens, procedan en dereito.
- d) Asumir, por subrogación, o pagamento das obrigacións tributarias que afecten os ditos bens.

Os bens inmobles do patrimonio da Seguridade Social adscritos a outras administracións ou entidades de dereito público, salvo que se estableza outra cousa no acordo de traspaso ou con base nel, reverterán á Tesouraría Xeral da Seguridade Social no caso de non uso ou cambio de destino para o cal se adscribiron, conforme o disposto na Lei do patrimonio das administracións públicas, e serán por conta da Administración ou entidade a que foron adscritos os gastos derivados da súa conservación e mantemento, así como a subrogación no pagamento das obrigacións tributarias que os afecten, até a finalización do exercicio económico en que se produza tal cambio ou falta de uso.

2. Os certificados que se expidan con relación aos inventarios e documentos oficiais que se conserven na Administración da Seguridade Social serán suficientes para a súa titulación e inscrición nos rexistros oficiais correspondentes.

Artigo 105. *Adquisición de bens inmobles.*

1. A adquisición a título oneroso de bens inmobles da Seguridade Social, para o cumprimento dos seus fins, efectuará a Tesouraría Xeral da Seguridade Social mediante concurso público, salvo que, en atención ás peculiaridades da necesidade que se debe satisfacer ou á urxencia da adquisición que se vaia efectuar, o Ministerio de Emprego e Seguridade Social autorice a adquisición directa.

2. Corresponde ao director xeral do Instituto Nacional de Xestión Sanitaria autorizar os contratos de adquisición de bens inmobles que o dito instituto precise para o cumprimento dos seus fins, logo de informe da Tesouraría Xeral da Seguridade Social. Será necesaria a autorización do ministro de Sanidade, Servizos Sociais e Igualdade, segundo a contía que se fixe na correspondente lei de orzamentos xerais do Estado.

3. O Ministerio de Emprego e Seguridade Social determinará o procedemento aplicable para a adquisición dos bens afectos ao cumprimento dos fins de colaboración na xestión das mutuas colaboradoras coa Seguridade Social.

Artigo 106. *Alleamento de bens inmobles e de títulos valores.*

1. O alleamento dos bens inmobles integrados no patrimonio da Seguridade Social requirirá a oportuna autorización do Ministerio de Emprego e Seguridade Social cando o seu valor, segundo taxación pericial, non exceda as contías fixadas pola Lei do patrimonio das administracións públicas, ou do Goberno nos restantes casos.

O alleamento dos bens sinalados no parágrafo anterior realizarase mediante poxa pública, salvo cando o Consello de Ministros, por proposta do titular do Ministerio de Emprego e Seguridade Social, autorice o alleamento directo. Este poderá ser autorizado polo titular do Ministerio de Emprego e Seguridade Social cando se trate de bens que non superen o valor fixado na Lei do patrimonio das administracións públicas.

2. O alleamento de títulos valores, xa sexan estes de renda variable ou fixa, efectuarase logo de autorización nos termos establecidos no punto anterior. Por excepción, os títulos admitidos a negociación en mercados oficiais allearanse necesariamente a través dos sistemas recoñecidos en tales mercados segundo a lexislación vixente reguladora do mercado de valores, sen que se requira autorización previa para a súa venda cando esta veña exixida para atender o pagamento de prestacións regulamentariamente recoñecidas e o importe bruto da venda non exceda o montante fixado pola correspondente lei de orzamentos xerais do Estado. Dos alleamentos de tales títulos darase conta inmediata ao Ministerio de Emprego e Seguridade Social.

Artigo 107. *Arrendamento e cesión de bens inmobles.*

1. Os arrendamentos de bens inmobles que deba efectuar a Seguridade Social concertaranse mediante concurso público, salvo naqueles casos en que, a xuízo do Ministerio de Emprego e Seguridade Social, sexa necesario ou conveniente concertalos de modo directo.

2. Corresponde ao director xeral do Instituto Nacional de Xestión Sanitaria autorizar os contratos de arrendamento de bens inmobles que o dito instituto precise para o cumprimento dos seus fins. Será necesaria a autorización da persoa titular do Ministerio de Sanidade, Servizos Sociais e Igualdade cando o seu importe supere a contía de renda anual establecida na correspondente lei de orzamentos xerais do Estado.

3. O Ministerio de Emprego e Seguridade Social determinará o procedemento aplicable para o arrendamento dos bens afectos ao cumprimento dos fins de colaboración na xestión das mutuas colaboradoras coa Seguridade Social.

4. Os bens inmobles do patrimonio da Seguridade Social que non resulten necesarios para o cumprimento dos seus fins, e respecto dos cales non se considere conveniente o seu alleamento ou explotación, poderán ser cedidos gratuitamente para fins de utilidade pública ou de interese da Seguridade Social polo titular do Ministerio de Emprego e

Seguridade Social, por proposta da Tesouraría Xeral da Seguridade Social logo de comunicación á Dirección Xeral de Patrimonio do Estado.

Artigo 108. *Inembargabilidade.*

Os bens e dereitos que integran o patrimonio da Seguridade Social son inembargables. Ningún tribunal nin autoridade administrativa poderá ditar providencia de embargo nin despachar mandamento de execución contra os bens e dereitos do patrimonio da Seguridade Social, nin contra as súas rendas, froitos ou produtos deste. Será de aplicación, de ser o caso, o disposto sobre esta materia nos artigos 23, 24 e 25 da Lei 47/2003, do 26 de novembro, xeral orzamentaria.

Sección 2.ª Recursos e sistemas financeiros da Seguridade Social

Artigo 109. *Recursos xerais.*

1. Os recursos para o financiamento da Seguridade Social estarán constituídos:

a) Polas achegas progresivas do Estado, que se consignarán con carácter permanente nos seus orzamentos xerais, e as que se acorden para atencións especiais ou resulten precisas por exixencia da conxuntura.

b) Polas cotas das persoas obrigadas.

c) Polas cantidades recadadas en concepto de recargas, sancións ou outras de natureza análoga.

d) Polos froitos, rendas ou xuros e calquera outro produto dos seus recursos patrimoniais.

e) Por calquera outro ingreso, sen prexuízo do previsto na disposición adicional décima.

2. A acción protectora da Seguridade Social, na súa modalidade non contributiva e universal, financiarase mediante achegas do Estado ao orzamento da Seguridade Social, sen prexuízo do establecido no artigo 10.3, primeiro inciso, en relación coa letra c) do punto 2 do mesmo artigo, con excepción das prestacións e servizos de asistencia sanitaria da Seguridade Social e servizos sociais cuxa xestión estea transferida ás comunidades autónomas, caso en que o financiamento se efectuará de conformidade co sistema de financiamento autonómico vixente en cada momento.

As prestacións contributivas, os gastos derivados da súa xestión e os de funcionamento dos servizos correspondentes ás funcións de afiliación, recadación e xestión económico-financiera e patrimonial serán financiadas basicamente cos recursos a que se refiren as letras b), c), d) e e) do punto anterior, así como, de ser o caso, polas achegas do Estado que se acorden para atencións específicas.

3. Para os efectos previstos no punto anterior, a natureza das prestacións da Seguridade Social será a seguinte:

a) Teñen natureza contributiva:

1.ª As prestacións económicas da Seguridade Social, con excepción das sinaladas na letra b) seguinte.

2.ª A totalidade das prestacións derivadas das contingencias de accidentes de traballo e enfermidades profesionais.

b) Teñen natureza non contributiva:

1.ª As prestacións e os servizos de asistencia sanitaria incluídos na acción protectora da Seguridade Social e os correspondentes aos servizos sociais, salvo que deriven de accidentes de traballo e enfermidades profesionais.

2.ª As pensións non contributivas por invalidez e xubilación.

3.ª O subsidio por maternidade regulado nos artigos 181 e 182 desta lei.

4.ª Os complementos por mínimos das pensións da Seguridade Social.

5.ª As prestacións familiares reguladas no capítulo I do título VI.

Artigo 110. *Sistema financeiro.*

1. O sistema financeiro de todos os réximes que integran o sistema da Seguridade Social será o de repartición, para todas as contingencias e situacións amparadas por cada un deles, sen prexuízo do previsto no punto 3.

2. Na Tesouraría Xeral da Seguridade Social constituirase un fondo de estabilización único para todo o sistema da Seguridade Social, que terá por finalidade atender as necesidades orixinadas por desviacións entre ingresos e gastos.

3. En materia de pensións causadas por incapacidade permanente ou morte derivadas de accidente de traballo ou enfermidade profesional cuxa responsabilidade corresponda asumir ás mutuas colaboradoras coa Seguridade Social ou, de ser o caso, ás empresas declaradas responsables, procederase á capitalización do importe das ditas pensións e as entidades sinaladas deberán constituír na Tesouraría Xeral da Seguridade Social, até o límite da súa respectiva responsabilidade, os capitais custo correspondentes.

Por capital custo entenderase o valor actual das ditas prestacións, que se determinará en función das características de cada pensión e aplicando os criterios técnicos-actuariais máis apropiados, de forma que os importes que se obteñan garantan a cobertura das prestacións co grao de aproximación máis adecuado e para cuxo efecto o Ministerio de Emprego e Seguridade Social aprobará as táboas de mortalidade e a taxa de xuro aplicables.

Así mesmo, o Ministerio de Emprego e Seguridade Social poderá establecer a obrigaición das mutuas colaboradoras coa Seguridade Social de reasegurar os riscos asumidos que se determinen, a través dun réxime de reaseguro proporcional obrigatorio e non proporcional facultativo ou mediante calquera outro sistema de compensación de resultados.

4. As materias a que se refire o presente artigo serán reguladas polos regulamentos a que alude o artigo 5.2.a).

Artigo 111. *Investimentos.*

As reservas de estabilización que non se deban destinar de modo inmediato ao cumprimento das obrigaicións regulamentarias serán investidas de forma que se coordinen as finalidades de carácter social coa obtención do grao de liquidez, rendibilidade e seguridade tecnicamente preciso.

Sección 3.ª Orzamento, intervención e contabilidade da Seguridade Social

Artigo 112. *Disposición xeral e normas reguladoras da intervención.*

1. O orzamento da Seguridade Social, integrado nos orzamentos xerais do Estado, rexerese polo previsto no título II da Lei 47/2003, do 26 de novembro, xeral orzamentaria, e a contabilidade e a intervención da Seguridade Social, respectivamente, polo previsto nos títulos V e VI da mesma lei, así como, en ambos os casos, polas normas da presente sección.

2. Para efectos de procurar unha mellor e máis eficaz execución e control orzamentario, o Goberno, por proposta da Intervención Xeral da Administración do Estado e por iniciativa da Intervención Xeral da Seguridade Social, aprobará as normas para o exercicio por esta última do control nas entidades que integran o sistema da Seguridade Social.

Nos hospitais e demais centros sanitarios do Instituto Nacional de Xestión Sanitaria, a función interventora poderá ser substituída polo control financeiro de carácter permanente a cargo da Intervención Xeral da Seguridade Social.

A Intervención Xeral da Administración do Estado poderá delegar nos interventores da Seguridade Social o exercicio da función interventora respecto de todos os actos que realice o Instituto Nacional de Xestión Sanitaria en nome e por conta da Administración do Estado.

Artigo 113. *Modificación de créditos, remanentes e insuficiencias orzamentarias no Instituto Nacional de Xestión Sanitaria.*

1. Malia o establecido na Lei 47/2003, do 26 de novembro, xeral orzamentaria, todo incremento do gasto do Instituto Nacional de Xestión Sanitaria, con excepción do que poida resultar das xeracións de crédito, que non se poida financiar con redistribución interna dos seus créditos nin con cargo ao remanente afecto á entidade, financiarase durante o exercicio por achega do Estado.

2. Os remanentes derivados dunha menor realización no orzamento de dotacións do Instituto Nacional de Xestión Sanitaria e os producidos por un incremento nos ingresos previstos por asistencia sanitaria serán utilizados para o financiamento dos gastos da citada entidade.

3. Autorízase o titular do Ministerio de Facenda e Administracións Públicas para reflectir, mediante ampliacións de crédito no orzamento do Instituto Nacional de Xestión Sanitaria, as repercusións que nel teñan as variacións que experimente a achega do Estado. Corresponde, así mesmo, ao titular do Ministerio de Facenda e Administracións Públicas a autorización das modificacións de crédito que se financien con cargo ao remanente da dita entidade.

Artigo 114. *Amortización de adquisicións.*

O inmovilizado da Seguridade Social deberá ser obxecto da amortización anual, dentro dos límites que fixe o titular do Ministerio de Emprego e Seguridade Social polos principios e procedementos establecidos no Plan xeral da contabilidade pública.

Artigo 115. *Plan anual de auditorías.*

1. O plan anual de auditorías da Intervención Xeral da Administración do Estado incluirá o elaborado pola Intervención Xeral da Seguridade Social, no cal estarán comprendidas as entidades xestoras, os servizos comúns, así como as mutuas colaboradoras coa Seguridade Social, de acordo co previsto no artigo 98.2.

Para a execución do plan de auditorías da Seguridade Social poderase solicitar a colaboración de empresas privadas, en caso de insuficiencia dos servizos da Intervención Xeral da Seguridade Social, que deberán se axustar ás normas e instrucións que determine o centro directivo mencionado, o cal poderá efectuar as revisións e os controis de calidade que considere oportunos.

2. Para solicitar a colaboración das empresas privadas, será necesaria a inclusión da autorización correspondente na orde a que se refire a disposición adicional segunda da Lei 47/2003, do 26 de novembro, xeral orzamentaria.

Será necesaria unha orde do Ministerio de Emprego e Seguridade Social ou do Ministerio de Sanidade, Servizos Sociais e Igualdade cando o financiamento da indicada colaboración se realice con cargo a créditos dos orzamentos das entidades e servizos da Seguridade Social adscritos a un ou outro departamento.

Artigo 116. *Contas da Seguridade Social.*

1. As contas das entidades que integran o sistema da Seguridade Social formaranse e renderanse de acordo cos principios e normas establecidos no título V da Lei 47/2003, do 26 de novembro.

2. Autorízase a persoa titular do Ministerio de Emprego e Seguridade Social para que poida dispor a non liquidación ou, de ser o caso, a anulación e baixa en contabilidade de todas aquelas liquidacións das cales resulten débedas inferiores á contía que se estime e

fixe como insuficiente para a cobertura do custo que a súa exacción e recadación representen.

Sección 4.ª Fondo de Reserva da Seguridade Social

Artigo 117. Constitución do Fondo de Reserva da Seguridade Social.

Na Tesouraría Xeral da Seguridade Social constituirase un fondo de reserva da Seguridade Social coa finalidade de atender as necesidades futuras do sistema da Seguridade Social en materia de prestacións contributivas, na forma e coas condicións previstas na presente lei.

Artigo 118. Dotación do fondo.

1. Os excedentes de ingresos que financian as prestacións de carácter contributivo e demais gastos necesarios para a súa xestión que, de ser o caso, resulten da consignación orzamentaria de cada exercicio ou da súa liquidación orzamentaria destinaranse, prioritaria e maioritariamente, sempre que as posibilidades económicas e a situación financeira do sistema da Seguridade Social o permitan, ao Fondo de Reserva da Seguridade Social.

2. De conformidade co disposto no artigo 96.3, o excedente que resulte despois de dotar a reserva de estabilización de continxencias comúns das mutuas colaboradoras coa Seguridade Social ingresarase no Fondo de Reserva da Seguridade Social.

Artigo 119. Determinación do excedente orzamentario.

O excedente orzamentario será o correspondente ás operacións que financian prestacións de carácter contributivo e demais gastos para a súa xestión do sistema da Seguridade Social e, en concreto, no referente ás prestacións contributivas, conforme a delimitación establecida no artigo 109.3.a), con exclusión do resultado obtido polas mutuas colaboradoras coa Seguridade Social.

O excedente orzamentario por gastos relativos a prestacións de natureza contributiva do sistema da Seguridade Social en cada exercicio económico será o constituído pola diferenza entre os dereitos e as obrigacións polos importes recoñecidos netos por operacións non financeiras, correspondentes ás entidades xestoras e á Tesouraría Xeral da Seguridade Social, corrixida consonte criterios de máxima prudencia, na forma que regulamentariamente se estableza, respectando os principios e normas de contabilidade establecidos no Plan xeral de contabilidade pública.

Artigo 120. Acordo para a dotación do fondo e a súa materialización.

1. As dotacións efectivas e materializacións do Fondo de Reserva da Seguridade Social, sempre que as posibilidades económicas e a situación financeira do sistema o permitan, serán as acordadas, ao menos unha vez en cada exercicio económico, polo Consello de Ministros, por proposta conxunta das persoas titulares dos ministerios de Emprego e Seguridade Social, de Facenda e Administracións Públicas e de Economía e Competitividade.

2. Os rendementos de calquera natureza que xeren a conta do fondo de reserva e os activos financeiros en que se materializasen as dotacións do fondo de reserva integranse automaticamente nas dotacións do fondo.

Artigo 121. Disposición de activos do fondo.

A disposición dos activos do Fondo de Reserva da Seguridade Social destinarase con carácter exclusivo ao financiamento das pensións de carácter contributivo e demais gastos necesarios para a súa xestión, e só será posible en situacións estruturais de déficit por operacións non financeiras do sistema da Seguridade Social. Non poderá exceder en cada ano o tres por cento da suma de ambos os conceptos e precisará de autorización previa

do Consello de Ministros, por proposta conxunta dos titulares dos ministerios de Emprego e Seguridade Social, de Facenda e Administracións Públicas e de Economía e Competitividade.

Artigo 122. *Xestión financeira do fondo.*

Os valores en que se materialice o fondo de reserva serán títulos emitidos por persoas xurídicas públicas.

Determinaranse regulamentariamente os valores que deben constituír a carteira do fondo de reserva, os seus graos de liquidez, os supostos de alleamento dos activos financeiros que o integran e os demais actos de xestión financeira do fondo de reserva.

Artigo 123. *Comité de Xestión do Fondo de Reserva da Seguridade Social.*

1. Ao Comité de Xestión do Fondo de Reserva da Seguridade Social correspóndelle o superior asesoramento, control e ordenación da xestión económica do fondo de reserva.

2. Este comité estará presidido polo secretario de Estado da Seguridade Social e comporase, ademais:

a) Dun vicepresidente primeiro, que será o secretario de Estado de Economía e Apoio á Empresa.

b) Dun vicepresidente segundo, que será o secretario de Estado de Orzamentos e Gastos.

c) Do director xeral da Tesouraría Xeral da Seguridade Social.

d) Do director xeral do Tesouro.

e) Do interventor xeral da Seguridade Social.

f) Do subdirector xeral de Ordenación de Pagamentos e Xestión do Fondo de Reserva da Tesouraría Xeral da Seguridade Social, que exercerá as funcións de secretario da comisión, sen voz nin voto.

3. As funcións deste comité serán as de formular propostas de ordenación, asesoramento, selección de valores que deben constituír a carteira do fondo, alleamento de activos financeiros que o integren e demais actuacións que os mercados financeiros aconsellen e o control superior da xestión do Fondo de Reserva da Seguridade Social, así como elaborar o informe que se debe presentar ás Cortes Xerais sobre a evolución do dito fondo.

Artigo 124. *Comisión Asesora de Investimentos do Fondo de Reserva da Seguridade Social.*

1. A Comisión Asesora do Fondo de Reserva da Seguridade Social terá como función asesorar o Comité de Xestión do Fondo de Reserva da Seguridade Social para a selección dos valores que deben constituír a carteira do fondo, formulación de propostas de adquisición de activos e de alleamento destes e demais actuacións financeiras do fondo.

2. Esta comisión estará presidida polo secretario de Estado de Economía e Apoio á Empresa e estará composta, ademais:

a) Polo director xeral da Tesouraría Xeral da Seguridade Social.

b) Polo director xeral do Tesouro.

c) Polo director xeral de Política Económica.

d) Polo interventor xeral da Seguridade Social.

e) Polo subdirector xeral de Ordenación de Pagamentos e Xestión do Fondo de Reserva da Tesouraría Xeral da Seguridade Social, que exercerá as funcións de secretario da comisión, con voz pero sen voto.

Artigo 125. *Comisión de Seguimento do Fondo de Reserva da Seguridade Social.*

1. O coñecemento da evolución do Fondo de Reserva da Seguridade Social corresponderá á Comisión de Seguimento do Fondo de Reserva da Seguridade Social.

2. Esta Comisión de Seguimento estará presidida polo secretario de Estado da Seguridade Social ou persoa que este designe e estará composta, ademais:

- a) Por tres representantes do Ministerio de Emprego e Seguridade Social, designados polo secretario de Estado da Seguridade Social.
- b) Por un representante do Ministerio de Economía e Competitividade.
- c) Por un representante do Ministerio de Facenda e Administracións Públicas.
- d) Por catro representantes das distintas organizacións sindicais de maior implantación.
- e) Por catro representantes das organizacións empresariais de maior implantación.
- f) Polo subdirector xeral de Ordenación de Pagamentos e Xestión do Fondo de Reserva da Tesouraría Xeral da Seguridade Social, que actuará como secretario da comisión, sen voz nin voto.

3. A Comisión de Seguimento coñecerá semestralmente a evolución e composición do Fondo de Reserva da Seguridade Social, para o cal o Comité de Xestión, a Comisión Asesora de Investimentos e a Tesouraría Xeral da Seguridade Social facilitarán información sobre tales cuestións con carácter previo ás reunións que manteña a dita comisión.

Artigo 126. *Carácter das operacións de xestión e imputación orzamentaria.*

As materializacións, investimentos, reinvestimentos, desinvestimentos e demais operacións de adquisición, disposición e xestión dos activos financeiros do Fondo de Reserva da Seguridade Social correspondentes a cada exercicio terán carácter extraorzamentario e imputaranse, definitivamente o seu último día hábil, ao orzamento da Tesouraría Xeral da Seguridade Social, conforme a situación patrimonial do fondo na dita data, para cuxo efecto serán obxecto de adecuación os créditos orzamentarios.

Artigo 127. *Informe anual.*

O Goberno presentará ás Cortes Xerais un informe anual sobre a evolución e composición do fondo de reserva da Seguridade Social.

Este informe será remitido polo Goberno ás Cortes Xerais a través da súa Oficina Orzamentaria, que o porá á disposición dos deputados, dos senadores e das comisións parlamentarias.

Sección 5.ª Contratación na Seguridade Social

Artigo 128. *Contratación.*

O réxime de contratación das entidades xestoras e servizos comúns da Seguridade Social axustarase ao disposto no texto refundido da Lei de contratos do sector público, aprobado polo Real decreto lexislativo 3/2011, do 14 de novembro, no Real decreto 1098/2001, do 12 de outubro, polo que se aproba o Regulamento xeral da Lei de contratos das administracións públicas, e noutras normas de desenvolvemento e complementarias, coas especialidades seguintes:

a) A facultade de celebrar contratos corresponde aos directores das distintas entidades xestoras e servizos comúns, pero necesitarán autorización para aqueles cuxa contía sexa superior ao límite fixado na respectiva lei de orzamentos xerais do Estado.

A autorización será adoptada, por proposta de tales entidades e servizos, polos titulares dos departamentos ministeriais a que estean adscritos e, de ser o caso, polo

Consello de Ministros, segundo as competencias definidas no texto refundido da Lei de contratos do sector público.

b) Os directores das entidades xestoras e servizos comúns non poderán delegar ou desconcentrar a facultade de celebrar contratos, sen a autorización previa do titular do ministerio a que estean adscritos.

c) Os proxectos de obras que elaboren as entidades xestoras e os servizos comúns da Seguridade Social deberán ser supervisados pola oficina de supervisión de proxectos do departamento ministerial de que dependan, salvo que xa teñan establecidas oficinas propias, caso en que serán estas as supervisoras deles.

d) Os informes xurídicos ou técnicos que preceptivamente se exixan na lexislación do Estado poderán emitilos os órganos competentes no ámbito da Seguridade Social ou os ministerios respectivos.

CAPÍTULO VIII

Procedementos e notificacións en materia de seguridade social

Artigo 129. *Normas de procedemento.*

1. A tramitación das prestacións e demais actos en materia de seguridade social, incluída a protección por desemprego, que non teñan carácter recadatorio ou sancionador axustarase ao disposto na Lei 30/1992, do 26 de novembro, de réxime xurídico das administracións públicas e do procedemento administrativo común, coas especialidades previstas nela para tales actos en canto á impugnación e revisión de oficio, así como coas establecidas neste capítulo ou noutras disposicións que resulten de aplicación.

2. En caso de actuación por medio de representante, a representación deberá acreditarse por calquera medio válido en dereito que deixe constancia fidedigna ou mediante declaración en comparecencia persoal do interesado ante o órgano administrativo competente. Para estes efectos, serán válidos os documentos normalizados de representación que aprobe a Administración da Seguridade Social para determinados procedementos.

3. Nos procedementos iniciados por solicitude dos interesados, unha vez transcorrido o prazo máximo para ditar resolución e notificala fixado pola norma reguladora do procedemento de que se trate sen que se ditase resolución expresa, entenderase desestimada a petición por silencio administrativo.

Exceptúanse do disposto no parágrafo anterior os procedementos relativos á inscrición de empresas e á afiliación, altas e baixas e variacións de datos dos traballadores iniciados por solicitude dos interesados, así como os de convenios especiais, en que a falta de resolución expresa no prazo previsto terá como efecto a estimación da respectiva solicitude por silencio administrativo.

Artigo 130. *Tramitación electrónica de procedementos en materia de prestacións.*

De acordo co disposto nos artigos 38 e 39 da Lei 11/2007, do 22 de xuño, de acceso electrónico dos cidadáns aos servizos públicos, poderanse adoptar e notificar resolucións de forma automatizada nos procedementos de xestión tanto da protección por desemprego previstos no título III como das restantes prestacións do sistema da Seguridade Social previstas nesta lei, excluídas as pensións non contributivas.

Para tal fin, mediante resolución do director xeral do Instituto Nacional da Seguridade Social ou do Servizo Público de Emprego Estatal, ou do director do Instituto Social da Mariña, segundo proceda, establecerase previamente o procedemento ou procedementos de que se trate e o órgano ou órganos competentes, segundo os casos, para a definición das especificacións, programación, mantemento, supervisión e control de calidade e, de ser o caso, auditoría do sistema de información e do seu código fonte. Así mesmo, indicarse o órgano que debe ser considerado responsable para efectos de impugnación.

Artigo 131. *Achegas de datos da Seguridade Social por medios electrónicos.*

Para efectos da xestión recadatoria dos recursos do sistema da Seguridade Social, o titular do Ministerio de Emprego e Seguridade Social poderá determinar os supostos e as condicións en que as empresas deberán presentar por medios electrónicos os datos relativos ás súas actuacións en materia de encadramento, cotización e recadación no ámbito da Seguridade Social, así como calquera outro exixido na súa normativa.

De igual modo, o titular do Ministerio de Emprego e Seguridade Social poderá determinar os supostos e as condicións en que as empresas deberán presentar por medios electrónicos os partes de baixa e alta, correspondentes a procesos de incapacidade temporal, dos traballadores ao seu servizo.

Artigo 132. *Notificacións de actos administrativos por medios electrónicos.*

1. As notificacións por medios electrónicos de actos administrativos no ámbito da Seguridade Social efectuaranse na sede electrónica da Seguridade Social, respecto aos suxeitos obrigados que determine o titular do Ministerio de Emprego e Seguridade Social así como respecto a aqueles que, sen estaren obrigados, optasen pola dita clase de notificación.

Os suxeitos non obrigados a ser notificados por medios electrónicos na sede electrónica da Seguridade Social que non optasen pola dita forma de notificación serán notificados no domicilio que expresamente indicasen para cada procedemento e, na súa falta, no que figure nos rexistros da Administración da Seguridade Social.

2. As notificacións dos actos administrativos que deriven ou se diten como consecuencia dos datos que deban comunicarse electronicamente a través do Sistema RED, realizadas aos autorizados para a dita transmisión, efectuaranse obrigatoriamente por medios electrónicos na sede electrónica da Seguridade Social e serán válidas e vinculantes para todos os efectos legais para as empresas e os suxeitos obrigados a que se refiran os ditos datos, salvo que estes últimos manifestasen a súa preferencia porque a dita notificación en sede electrónica se lles efectúe directamente a eles ou a un terceiro.

3. Para os efectos previstos no artigo 59.4 da Lei 30/1992, do 26 de novembro, as notificacións realizadas na sede electrónica da Seguridade Social entenderanse rexeitadas, cando, existindo constancia da posta á disposición do interesado do acto obxecto de notificación, transcorran dez días naturais sen que se acceda ao seu contido.

4. Nos supostos previstos no artigo 59.5 da Lei 30/1992, do 26 de novembro, as notificacións que non se puidesen realizar na sede electrónica da Seguridade Social ou no domicilio do interesado, conforme o indicado nos puntos anteriores, practicaranse exclusivamente por medio dun anuncio publicado no «Boletín Oficial del Estado», de acordo coa disposición adicional vixésimo primeira da citada lei.

Fóra dos supostos indicados no parágrafo anterior, os anuncios, acordos, resolucións e comunicacións emitidos pola Administración da Seguridade Social en exercicio das súas competencias, e calquera outra información de interese xeral da dita administración, publicaranse no taboleiro de anuncios da Seguridade Social, situado na súa sede electrónica e xestionado pola Secretaría de Estado da Seguridade Social. Esta publicación terá carácter complementario con relación a aqueles actos en que unha norma exixa a súa publicación por outros medios.

As publicacións no dito taboleiro efectuaranse nos termos que se determinen por orde do Ministerio de Emprego e Seguridade Social.

CAPÍTULO IX

Inspección e infraccións e sancións en materia de seguridade socialArtigo 133. *Competencias da Inspección.*

1. A inspección en materia de seguridade social exercerase a través da Inspección de Traballo e Seguridade Social, que desenvolverá as funcións e competencias que ten atribuídas pola Lei 23/2015, do 21 de xullo, ordenadora do Sistema de Inspección de Traballo e Seguridade Social, pola presente lei e normas concordantes.

2. Especificamente corresponderá á Inspección de Traballo e Seguridade Social:

a) A vixilancia no cumprimento das obrigacións que derivan da presente lei e, en especial, das fraudes e da morosidade no ingreso e recadación de cotas da Seguridade Social.

b) A inspección da xestión, funcionamento e cumprimento da lexislación que lles sexa de aplicación ás entidades colaboradoras na xestión.

c) A asistencia técnica a entidades e organismos da Seguridade Social, cando lles sexa solicitada.

3. As competencias transcritas serán exercidas de acordo coas facultades e cos procedementos establecidos nas disposicións aplicables.

4. O disposto na presente lei en materia de inspección non será de aplicación aos réximes especiais de funcionarios civís do Estado, Forzas Armadas e funcionarios ao servizo da Administración de xustiza, mentres o Goberno non dispoña outra cousa.

Artigo 134. *Colaboración coa Inspección.*

As entidades xestoras e colaboradoras e os servizos comúns da Seguridade Social prestarán a súa colaboración á Inspección de Traballo e Seguridade Social en prol da vixilancia que esta ten atribuída respecto ao cumprimento das obrigacións de empresarios e traballadores establecidas na presente lei.

Artigo 135. *Infraccións e sancións.*

1. En materia de infraccións e sancións, observarase o disposto na presente lei e no texto refundido da Lei sobre infraccións e sancións na orde social, aprobado polo Real decreto lexislativo 5/2000, do 4 de agosto.

2. As resolucións relativas ás sancións que as entidades xestoras das prestacións imponían aos traballadores e beneficiarios de prestacións, conforme o establecido no artigo 47 do texto refundido da Lei sobre infraccións e sancións da orde social, serán impugnables ante os órganos xurisdicionais da orde social, logo de reclamación ante a entidade xestora competente na forma prevista no artigo 71 da Lei 36/2011, do 10 de outubro, reguladora da xurisdición social.

TÍTULO II

Réxime xeral da Seguridade Social

CAPÍTULO I

Campo de aplicaciónArtigo 136. *Extensión.*

1. Estarán obrigatoriamente incluídos no campo de aplicación do réxime xeral da Seguridade Social os traballadores por conta allea e os asimilados a que se se refire o artigo

7.1.a) desta lei, salvo que por razón da súa actividade deban quedar comprendidos no campo de aplicación dalgún réxime especial da Seguridade Social.

2. Para os efectos desta lei, decláranse expresamente comprendidos no punto anterior:

a) Os traballadores incluídos no sistema especial para empregados de fogar e no sistema especial para traballadores por conta allea agrarios, así como en calquera outro dos sistemas especiais a que se refire o artigo 11, establecidos no réxime xeral da Seguridade Social.

b) Os traballadores por conta allea e os socios traballadores das sociedades de capital, mesmo cando sexan membros do seu órgano de administración, se o desempeño deste cargo non implica a realización das funcións de dirección e xerencia da sociedade, nin posúan o seu control nos termos previstos polo artigo 305.2.b).

c) Como asimilados a traballadores por conta allea, os conselleiros e administradores das sociedades de capital, sempre que non posúan o seu control nos termos previstos polo artigo 305.2.b), cando o desempeño do seu cargo supoña a realización das funcións de dirección e xerencia da sociedade, e sexan retribuídos por iso ou pola súa condición de traballadores por conta daquela.

Estes conselleiros e administradores quedarán excluídos da protección por desemprego e do Fondo de Garantía Salarial.

d) Os socios traballadores das sociedades laborais, cuxa participación no capital social se axuste ao establecido no artigo 1.2.b) da Lei 44/2015, do 14 de outubro, de sociedades laborais e participadas, e mesmo cando sexan membros do seu órgano de administración, se o desempeño deste cargo non supón a realización das funcións de dirección e xerencia da sociedade, nin posúan o seu control nos termos previstos polo artigo 305.2.e).

e) Como asimilados a traballadores por conta allea, os socios traballadores das sociedades laborais que, pola súa condición de administradores delas, realicen funcións de dirección e xerencia da sociedade, e sexan retribuídos por iso ou pola súa vinculación simultánea á sociedade laboral mediante unha relación laboral de carácter especial de alta dirección, e non posúan o seu control nos termos previstos polo artigo 305.2.e).

Estes socios traballadores quedarán excluídos da protección por desemprego e do Fondo de Garantía Salarial, salvo cando o número de socios da sociedade laboral non supere os vinte e cinco.

f) O persoal contratado ao servizo de notaría, rexistros da propiedade e demais oficinas ou centros similares.

g) Os traballadores que realicen as operacións de manipulación, empaquetado, envasado e comercialización do plátano, tanto se tales labores se levan a cabo no lugar de produción do produto como fóra del, xa proveñan de explotacións propias ou de terceiros e xa se realicen individualmente ou en común mediante calquera tipo de asociación ou agrupación, incluídas as cooperativas nas súas distintas clases.

h) As persoas que presten servizos retribuídos en entidades ou institucións de carácter benéfico-social.

i) Os laicos ou segrares que presten servizos retribuídos nos establecementos ou dependencias das entidades ou institucións eclesiásticas. Por acordo especial coa xerarquía eclesiástica competente regularase a situación dos traballadores laicos e segrares que presten os seus servizos retribuídos a organismos ou dependencias da Igrexa e cuxa misión primordial consista en axudar directamente na práctica do culto.

j) Os condutores de vehículos de turismo ao servizo de particulares.

k) O persoal civil non funcionario das administracións públicas e das entidades e organismos vinculados ou dependentes delas, sempre que non estean incluídos en virtude dunha lei especial noutro réxime obrigatorio de previsión social.

l) O persoal funcionario ao servizo das administracións públicas e das entidades e organismos vinculados ou dependentes delas, incluído o seu período de prácticas, salvo que estean incluídos no réxime de clases pasivas do Estado ou noutro réxime en virtude dunha lei especial.

m) O persoal funcionario a que se refire a disposición adicional terceira, nos termos previstos nela.

n) Os funcionarios do Estado transferidos ás comunidades autónomas que ingresasen ou ingresen voluntariamente en corpos ou escalas propios da comunidade autónoma de destino, calquera que sexa o sistema de acceso.

ñ) Os altos cargos das administracións públicas e das entidades e organismos vinculados ou dependentes delas, que non teñan a condición de funcionarios públicos.

o) Os membros das corporacións locais e os membros das xuntas xerais dos territorios históricos forais, cabidos insulares canarios e consellos insulares baleares que desempeñen os seus cargos con dedicación exclusiva ou parcial, salvo o previsto nos artigos 74 e 75 da Lei 7/1985, do 2 de abril, reguladora das bases do réxime local.

p) Os cargos representativos das organizacións sindicais constituídas ao abeiro da Lei orgánica 11/1985, do 2 de agosto, de liberdade sindical, que exerzan funcións sindicais de dirección con dedicación exclusiva ou parcial e percibindo unha retribución.

q) Calquera outra persoa que, por razón da súa actividade, sexa obxecto da asimilación prevista no punto 1 mediante real decreto, por proposta do Ministerio de Emprego e Seguridade Social.

Artigo 137. *Exclusións.*

Non darán lugar a inclusión neste réxime xeral os seguintes traballos:

a) Os que se executen ocasionalmente mediante os chamados servizos amigables, benévolos ou de boa veciñanza.

b) Os que dean lugar á inclusión nalgún dos réximes especiais da Seguridade Social.

c) Os realizados polos profesores universitarios eméritos, de conformidade co previsto no punto 2 da disposición adicional vixésimo segunda da Lei orgánica 6/2001, do 21 de decembro, de universidades, así como polo persoal licenciado sanitario emérito nomeado ao abeiro da disposición adicional cuarta da Lei 55/2003, do 16 de decembro, do Estatuto marco do persoal estatutario dos servizos de saúde.

CAPÍTULO II

Inscripción de empresas e normas sobre afiliación, cotización e recadación

Sección 1.ª Inscripción de empresas e afiliación de traballadores

Artigo 138. *Inscripción de empresas.*

1. Os empresarios, como requisito previo e indispensable á iniciación das súas actividades, solicitarán a súa inscrición no réxime xeral da Seguridade Social, facendo constar a entidade xestora ou, de ser o caso, a mutua colaboradora coa Seguridade Social pola cal optasen para protexer as continxencias profesionais e, de ser o caso, a prestación económica por incapacidade temporal derivada de continxencias comúns do persoal ao seu servizo.

Os empresarios deberán comunicar as variacións que se produzan dos datos facilitados ao solicitar a súa inscrición e, en especial, a referente ao cambio da entidade que deba asumir a cobertura das continxencias indicadas anteriormente.

2. A inscrición efectuarase ante o correspondente organismo da Administración da Seguridade Social, a nome da persoa física ou xurídica ou entidade sen personalidade titular da empresa.

3. Para os efectos da presente lei, considerarase empresario, aínda que a súa actividade non estea motivada por ánimo de lucro, toda persoa física ou xurídica ou entidade sen personalidade, pública ou privada, por cuxa conta traballen as persoas incluídas no artigo 136.

Artigo 139. *Afiliación, altas e baixas.*

1. Os empresarios estarán obrigados a solicitar a afiliación ao sistema da Seguridade Social dos traballadores que ingresen ao seu servizo, así como a comunicar o dito ingreso e, de ser o caso, o cesamento na empresa de tales traballadores para que sexan dados, respectivamente, de alta e de baixa no réxime xeral.

2. No caso de que o empresario incumpra as obrigacións que lle impón o punto anterior, o traballador poderá instar a súa afiliación, alta ou baixa, directamente ao organismo competente da Administración da Seguridade Social. Este organismo poderá, tamén, efectuar tales actos de oficio nos supostos a que se refire o artigo 16.4 desta lei.

3. O recoñecemento do dereito á alta e á baixa no réxime xeral corresponderá ao organismo da Administración da Seguridade Social que regulamentariamente se estableza.

4. Salvo disposición legal expresa en contrario, a situación de alta do traballador neste réxime xeral condicionará a aplicación a el das normas do presente título.

Artigo 140. *Procedemento e prazos.*

1. O cumprimento das obrigacións que se establecen nos artigos anteriores axustarase, en canto á forma, prazos e procedemento, ao establecido regulamentariamente.

2. A afiliación e altas sucesivas solicitadas fóra de prazo polo empresario ou polo traballador non terán ningún efecto retroactivo. Cando tales actos se practiquen de oficio, a súa eficacia temporal e imputación de responsabilidades resultantes serán as que se determinan nesta lei e nas súas disposicións de aplicación e desenvolvemento.

Sección 2.ª Cotización

Subsección 1.ª Disposicións xerais

Artigo 141. *Suxeitos obrigados.*

1. Estarán suxeitos á obrigación de cotizar ao réxime xeral da Seguridade Social os traballadores e asimilados comprendidos no seu campo de aplicación e os empresarios por cuxa conta traballen.

2. A cotización comprenderá dúas achegas:

- a) Dos empresarios, e
- b) Dos traballadores.

3. Malia o disposto nos puntos anteriores, polas continxencias de accidentes de traballo e enfermidades profesionais a cotización completa será por conta exclusivamente dos empresarios.

Artigo 142. *Suxeito responsable.*

1. O empresario é suxeito responsable do cumprimento da obrigación de cotizar e ingresará as achegas propias e as dos seus traballadores, na súa totalidade.

Responderán, así mesmo, solidaria, subsidiariamente ou *mortis causa* as persoas ou entidades sen personalidade a que se refiren os artigos 18 e 168.1 e 2.

A responsabilidade solidaria por sucesión na titularidade da explotación, industria ou negocio que se establece no citado artigo 168 esténdese á totalidade das débedas xeradas con anterioridade ao feito da sucesión. Entenderase que existe a dita sucesión mesmo cando sexa unha sociedade laboral a que continúe a explotación, industria ou negocio, estea ou non constituída por traballadores que prestasen servizos por conta do empresario anterior.

En caso de que o empresario sexa unha sociedade ou entidade disolta e liquidada, as súas obrigacións de cotización á Seguridade Social pendentes transmitiranse aos socios

ou partícipes no capital, que responderán delas solidariamente e até o límite do valor da cota de liquidación que se lles adxudicase.

2. O empresario descontará aos seus traballadores, no momento de lles facer efectivas as súas retribucións, a achega que corresponda a cada un deles. Se non efectúa o desconto no dito momento non poderá realizalo con posterioridade e quedará obrigado a ingresar a totalidade das cotas ao seu exclusivo cargo.

Nos xustificantes de pagamento das ditas retribucións, o empresario deberá informar os traballadores da contía total da cotización á Seguridade Social con indicación, de acordo co establecido no artigo 141.2, da parte da cotización que corresponde á achega do empresario e da parte correspondente ao traballador, nos termos que regulamentariamente se determinen.

3. O empresario que, tendo efectuado tal desconto, non ingrese dentro de prazo a parte de cota correspondente aos seus traballadores, incorrerá en responsabilidade ante eles e ante os organismos da Administración da Seguridade Social afectados, sen prexuízo das responsabilidades penal e administrativa que procedan.

Artigo 143. *Nulidade de pactos.*

Será nulo todo pacto, individual ou colectivo, polo cal o traballador asuma a obrigaón de pagar total ou parcialmente a prima ou parte de cota a cargo do empresario.

Igualmente, será nulo todo pacto que pretenda alterar as bases de cotización que se fixan no artigo 147.

Artigo 144. *Duración da obrigaón de cotizar.*

1. A obrigaón de cotizar nacerá co inicio da prestación do traballo, incluído o período de proba. A mera solicitude da afiliación ou alta do traballador ao organismo competente da Administración da Seguridade Social producirá, en todo caso, idéntico efecto.

2. A obrigaón de cotizar manterase por todo o período en que o traballador estea en alta no réxime xeral ou preste os seus servizos, aínda que estes revistan carácter discontinuo. Esta obrigaón subsistirá, así mesmo, respecto aos traballadores que se encontren cumprindo deberes de carácter público ou desempeñando cargos de representación sindical, sempre que iso non dea lugar á excedencia no traballo.

3. Esta obrigaón só se extinguirá coa solicitude en regra da baixa no réxime xeral ao organismo competente da Administración da Seguridade Social. Porén, a dita comunicación non extinguirá a obrigaón de cotizar se continúa a prestación de traballo.

4. A obrigaón de cotizar continuará na situación de incapacidade temporal, calquera que sexa a súa causa, na de maternidade, na de paternidade, na de risco durante o embarazo e na de risco durante a lactación natural, así como nas demais situacións previstas no artigo 166 en que así se estableza regulamentariamente.

5. A obrigaón de cotizar suspenderase durante as situacións de folga e peche patronal.

6. A obrigaón de cotizar polas continxencias de accidentes de traballo e enfermidades profesionais existirá aínda que a empresa, con infracción do disposto nesta lei, non teña establecida a protección do seu persoal ou de parte del respecto a tales continxencias. En tal caso, as primas debidas devindicaranse a favor da Tesouraría Xeral da Seguridade Social.

Artigo 145. *Tipo de cotización.*

1. O tipo de cotización terá carácter único para todo o ámbito de protección deste réxime xeral. O seu establecemento e a súa distribución, para determinar as achegas respectivas do empresario e traballador obrigados a cotizar, efectuaranse na correspondente lei de orzamentos xerais do Estado.

2. O tipo de cotización reducirase na porcentaxe ou porcentaxes correspondentes a aquelas situacións e continxencias que non queden comprendidas na acción protectora

que se determine de acordo co previsto no artigo 155.2, para aqueles que sexan asimilados a traballadores por conta allea, así como para outros supostos establecidos legal ou regulamentariamente.

Artigo 146. *Cotización por accidentes de traballo e enfermidades profesionais.*

1. Malia o disposto no artigo anterior, a cotización polas continxencias de accidentes de traballo e enfermidades profesionais realizarase mediante a aplicación dos tipos de cotización establecidos para cada actividade económica, ocupación ou situación na tarifa de primas establecida legalmente. Para o cálculo dos ditos tipos de cotización computarase o custo das prestacións e as exixencias dos servizos preventivos e rehabilitadores.

2. De igual forma poderanse establecer, para as empresas que ofrezan riscos de enfermidades profesionais, tipos adicionais á cotización de accidentes de traballo, en relación coa perigosidade da industria ou clase de traballo e coa eficacia dos medios de prevención empregados.

3. A contía dos tipos de cotización a que se refiren os puntos anteriores poderá reducirse no suposto de empresas que se distinguan polo emprego de medios eficaces de prevención. Así mesmo, esta contía poderá aumentarse no caso de empresas que incumpran as súas obrigacións en materia de seguridade e saúde no traballo. A redución e o aumento previstos neste punto non poderán exceder o 10 por cento dos tipos de cotización, ben que o aumento poderá chegar até un 20 por cento en caso de reiterado incumprimento das aludidas obrigacións.

Artigo 147. *Base de cotización.*

1. A base de cotización para todas as continxencias e situacións amparadas pola acción protectora do réxime xeral, incluídas as de accidente de traballo e enfermidade profesional, estará constituída pola remuneración total, calquera que sexa a súa forma ou denominación, tanto en metálico como en especie, que con carácter mensual teña dereito a percibir o traballador ou asimilado, ou a que efectivamente perciba de ser esta superior, por razón do traballo que realice por conta allea.

As percepcións de vencemento superior ao mensual ratearanse ao longo dos doce meses do ano.

As percepcións correspondentes a vacacións anuais devindicadas e non desfrutadas e que sexan retribuídas no momento da finalización da relación laboral serán obxecto de liquidación e cotización complementaria á do mes da extinción do contrato. A liquidación e a cotización complementaria comprenderán os días de duración das vacacións, mesmo cando alcancen tamén o seguinte mes natural ou se inicie unha nova relación laboral durante eles, sen ningún rateo e con aplicación, de ser o caso, do tope máximo de cotización correspondente ao mes ou meses que resulten afectados.

Malia o establecido no parágrafo anterior, serán aplicables as normas xerais de cotización nos termos que regulamentariamente se determinen cando, mediante lei ou en execución dela, se estableza que a remuneración do traballador debe incluír, xuntamente co salario, a parte proporcional correspondente ás vacacións devindicadas.

2. Unicamente non se computarán na base de cotización os seguintes conceptos:

a) As asignacións para gastos de locomoción do traballador que se desprace fóra do seu centro habitual de traballo para realizalo en lugar distinto, cando utilice medios de transporte público, sempre que o importe de tales gastos se xustifique mediante factura ou documento equivalente.

b) As asignacións para gastos de locomoción do traballador que se desprace fóra do seu centro habitual de traballo para realizalo en lugar distinto, non comprendidos no punto anterior, así como para gastos normais de manutención e estancia xerados en municipio distinto do lugar do traballo habitual do perceptor e do que constituía a súa residencia, na contía e co alcance previstos na normativa estatal reguladora do imposto sobre a renda das persoas físicas.

c) As indemnizacións por falecemento e as correspondentes a traslados, suspensións e despedimentos.

As indemnizacións por falecemento e as correspondentes a traslados e suspensións estarán exentas de cotización até a contía máxima prevista en norma sectorial ou convenio colectivo aplicable.

As indemnizacións por despedimento ou cesamento do traballador estarán exentas na contía establecida con carácter obrigatorio no texto refundido da Lei do Estatuto dos traballadores, na súa normativa de desenvolvemento ou, de ser o caso, na normativa reguladora da execución de sentenzas, sen que se poida considerar como tal a establecida en virtude de convenio, pacto ou contrato.

Cando se extinga o contrato de traballo con anterioridade ao acto de conciliación, estarán exentas as indemnizacións por despedimento que non excedan a que correspondería no caso de que este fose declarado improcedente, e non se trate de extincións de mutuo acordo no marco de plans ou sistemas colectivos de baixas incentivadas.

Sen prexuízo do disposto nos parágrafos anteriores, nos supostos de despedimento ou cesamento como consecuencia de despedimentos colectivos, tramitados de conformidade co disposto no artigo 51 do texto refundido da Lei do Estatuto dos traballadores, ou producidos polas causas previstas no artigo 52.c) do citado texto refundido, sempre que en ambos os casos se deban a causas económicas, técnicas, organizativas, de produción ou por forza maior, quedará exenta a parte de indemnización percibida que non supere os límites establecidos con carácter obrigatorio no mencionado estatuto para o despedimento improcedente.

d) As prestacións da Seguridade Social, as melloras das prestacións por incapacidade temporal concedidas polas empresas e as asignacións destinadas por estas para satisfacer gastos de estudos dirixidos á actualización, capacitación ou reciclaxe do persoal ao seu servizo, cando tales estudos veñan exixidos polo desenvolvemento das súas actividades ou polas características dos postos de traballo.

e) As horas extraordinarias, salvo para a cotización por accidentes de traballo e enfermidades profesionais da Seguridade Social.

3. Os empresarios deberán comunicar á Tesouraría Xeral da Seguridade Social en cada período de liquidación o importe de todos os conceptos retributivos aboados aos seus traballadores, con independencia da súa inclusión ou non na base de cotización á Seguridade Social e aínda que resulten de aplicación bases únicas.

4. Non obstante o disposto no punto 2.e), o Ministerio de Emprego e Seguridade Social poderá establecer o cómputo das horas extraordinarias, xa sexa con carácter xeral, xa sexa por sectores laborais en que a prolongación da xornada sexa característica da súa actividade.

Artigo 148. *Topes máximo e mínimo da base de cotización.*

1. O tope máximo da base de cotización, único para todas as actividades, categorías profesionais e continxencias incluídas neste réxime, será o establecido, para cada ano, na correspondente lei de orzamentos xerais do Estado.

2. O tope máximo da base de cotización así establecido será aplicable igualmente nos casos de pluriemprego. Para os efectos desta lei, entenderase por pluriemprego a situación de quen traballe en dúas ou máis empresas distintas, en actividades que dean lugar á súa inclusión no campo de aplicación deste réxime xeral.

3. A base de cotización terá como tope mínimo a contía establecida no artigo 19.2.

4. O Ministerio de Emprego e Seguridade Social adecuará, en función dos días e horas traballados, os topes mínimos e as bases mínimas fixados para cada grupo de categorías profesionais, en relación cos supostos en que, por disposición legal, se estableza expresamente a cotización por días ou por horas.

Artigo 149. *Cotización adicional por horas extraordinarias.*

A remuneración que obteñan os traballadores polo concepto de horas extraordinarias, con independencia da súa cotización para efectos de accidentes de traballo e enfermidades profesionais, estará suxeita a unha cotización adicional por parte de empresarios e traballadores, consonte os tipos que se establezan na correspondente lei de orzamentos xerais do Estado.

A cotización adicional por horas extraordinarias estruturais que superen o tope máximo de oitenta horas establecido no artigo 35.2 do texto refundido da Lei do Estatuto dos traballadores efectuarase mediante a aplicación do tipo xeral de cotización establecido para as horas extraordinarias na Lei de orzamentos xerais do Estado.

Artigo 150. *Normalización.*

O Ministerio de Emprego e Seguridade Social establecerá a normalización das bases de cotización que resulten consonte o establecido na presente sección.

Subsección 2.ª *Cotización en supostos especiais*

Artigo 151. *Cotización en contratos de curta duración.*

Nos contratos de carácter temporal cuxa duración efectiva sexa inferior a sete días, a cota empresarial á Seguridade Social por contingencias comúns incrementarase nun 36 por cento. Este incremento non será de aplicación aos contratos de interinidade nin aos traballadores incluídos no sistema especial para traballadores por conta allea agrarios.

Artigo 152. *Cotización con sesenta e cinco ou máis anos.*

1. Os empresarios e traballadores quedarán exentos de cotizar á Seguridade Social por contingencias comúns, salvo por incapacidade temporal derivada delas, respecto daqueles traballadores por conta allea con contratos de traballo de carácter indefinido, así como dos socios traballadores ou de traballo das cooperativas, sempre que se encontren nalgún destes supostos:

- a) Sesenta e cinco anos de idade e trinta e oito anos e seis meses de cotización.
- b) Sesenta e sete anos de idade e trinta e sete anos de cotización.

En todos os casos citados, para efectos do cómputo de anos de cotización, non se tomarán en conta as partes proporcionais de pagas extraordinarias.

2. Se, ao cumprir a idade correspondente a que se refire o punto anterior, o traballador non ten cotizado o número de anos en cada caso requirido, a exención prevista neste artigo será aplicable a partir da data en que se acrediten os anos de cotización exixidos para cada suposto.

3. As exencións establecidas neste artigo non serán aplicables ás cotizacións relativas a traballadores que presten os seus servizos nas administracións públicas ou nos organismos públicos regulados no título III da Lei 6/1997, do 14 de abril, de organización e funcionamento da Administración xeral do Estado.

4. A exoneración da cotización prevista neste artigo comprenderá tamén as achegas por desemprego, Fondo de Garantía Salarial e formación profesional.

Artigo 153. *Cotización en supostos de compatibilidade de xubilación e traballo.*

Durante a realización dun traballo por conta allea compatible coa pensión de xubilación, nos termos establecidos no artigo 214, os empresarios e os traballadores cotizarán ao réxime xeral unicamente por incapacidade temporal e por contingencias profesionais, segundo a normativa reguladora do dito réxime, ben que quedarán suxeitos a unha cotización especial de solidariedade do 8 por cento sobre a base de cotización por

continxencias comúns, non computable para efectos de prestacións, que se distribuirá entre eles, e será por conta do empresario o 6 por cento e do traballador o 2 por cento.

Sección 3.ª Recadación

Artigo. 154. *Normas xerais.*

1. Para efectos do disposto no capítulo III do título I desta lei, os empresarios e, de ser o caso, as persoas sinaladas nos artigos 18 e 168.1 e 2, serán os obrigados a ingresar a totalidade das cotas deste réxime xeral no prazo, lugar e forma establecidos nesta lei e nas súas normas de aplicación e desenvolvemento.

2. Serán imputables aos suxeitos responsables do cumprimento da obrigaçión de cotizar as recargas e o xuro de demora establecidos nos artigos 30 e 31.

3. O ingreso das cotas fóra de prazo regulamentario efectuarase consonte o tipo de cotización vixente na data en que as cotas se devindicaron.

CAPÍTULO III

Aspectos comúns da acción protectora

Artigo 155. *Alcance da acción protectora.*

1. A acción protectora do réxime xeral será a establecida no artigo 42, con excepción da protección por cesamento de actividade e as prestacións non contributivas.

As prestacións e os beneficios facilitaranse nas condicións que se determinan no presente título e nas súas disposicións regulamentarias.

2. No suposto de asimilación a traballadores por conta allea a que se refire o artigo 136.2.q), a propia norma en que se dispoña esta asimilación determinará o alcance da protección outorgada.

Artigo 156. *Concepto de accidente de traballo.*

1. Enténdese por accidente de traballo toda lesión corporal que o traballador sufra con ocasión ou por consecuencia do traballo que execute por conta allea.

2. Terán a consideración de accidentes de traballo:

- a) Os que sufra o traballador ao ir ou ao volver do lugar de traballo.
- b) Os que sufra o traballador con ocasión ou como consecuencia do desempeño de cargos electivos de carácter sindical, así como os ocorridos ao ir ou ao volver do lugar en que se exerzan as funcións propias de tales cargos.
- c) Os ocorridos con ocasión ou por consecuencia das tarefas que, mesmo sendo distintas ás do seu grupo profesional, execute o traballador en cumprimento das ordes do empresario ou espontaneamente en interese do bo funcionamento da empresa.
- d) Os acaecidos en actos de salvamento e noutros de natureza análoga, cando uns e outros teñan conexión co traballo.
- e) As enfermidades, non incluídas no artigo seguinte, que contraia o traballador con motivo da realización do seu traballo, sempre que se probe que a enfermidade tivo por causa exclusiva a súa execución.
- f) As enfermidades ou defectos, padecidos con anterioridade polo traballador, que se agraven como consecuencia da lesión constitutiva do accidente.
- g) As consecuencias do accidente que resulten modificadas na súa natureza, duración, gravidade ou terminación, por enfermidades intercorrentes, que constitúan complicacións derivadas do proceso patolóxico determinado polo accidente mesmo ou teñan a súa orixe en afeccións adquiridas no novo medio en que se situase o paciente para a súa curación.

3. Presumirase, salvo proba en contrario, que son constitutivas de accidente de traballo as lesións que sufra o traballador durante o tempo e no lugar do traballo.

4. Malia o establecido nos puntos anteriores, non terán a consideración de accidente de traballo:

a) Os que sexan debidos a forza maior estraña ao traballo, entendendo por esta a que sexa de tal natureza que non garde ningunha relación co traballo que se executaba ao ocorrer o accidente.

En ningún caso se considerará forza maior estraña ao traballo a insolación, o raio e outros fenómenos análogos da natureza.

b) Os que sexan debidos a dolo ou a imprudencia temeraria do traballador accidentado.

5. Non impedirán a cualificación dun accidente como de traballo:

a) A imprudencia profesional que sexa consecuencia do exercicio habitual dun traballo e derive da confianza que este inspira.

b) A concorrencia de culpabilidade civil ou criminal do empresario, dun compañeiro de traballo do accidentado ou dun terceiro, salvo que non garde ningunha relación co traballo.

Artigo 157. *Concepto de enfermidade profesional.*

Entenderase por enfermidade profesional a contraída a consecuencia do traballo executado por conta allea nas actividades que se especifiquen no cadro que se aprobe polas disposicións de aplicación e desenvolvemento desta lei, e que estea provocada pola acción dos elementos ou substancias que no dito cadro se indiquen para cada enfermidade profesional.

En tales disposicións establecerase o procedemento que se deba observar para a inclusión no dito cadro de novas enfermidades profesionais que se considere que deben ser incorporadas a este. Tal procedemento comprenderá como trámite preceptivo, en todo caso, o informe do Ministerio de Sanidade, Servizos Sociais e Igualdade.

Artigo 158. *Concepto de accidente non laboral e de enfermidade común.*

1. Considerarase accidente non laboral o que, conforme o establecido no artigo 156, non teña o carácter de accidente de traballo.

2. Considerarase que constitúen enfermidade común as alteracións da saúde que non teñan a condición de accidentes de traballo nin de enfermidades profesionais, conforme o disposto, respectivamente, nos puntos 2.e), f) e g) do artigo 156 e no artigo 157.

Artigo 159. *Concepto das restantes continxencias.*

O concepto legal das restantes continxencias será o que resulte das condicións exixidas para o recoñecemento do dereito ás prestacións outorgadas en consideración a cada unha delas.

Artigo 160. *Riscos catastróficos.*

En ningún caso serán obxecto de protección polo réxime xeral os riscos declarados catastróficos ao abeiro da súa lexislación especial.

CAPÍTULO IV

Normas xerais en materia de prestacións*Artigo 161. Contía das prestacións.*

1. A contía das prestacións económicas non determinada na presente lei será fixada nas súas normas de desenvolvemento.

2. A contía das pensións e das demais prestacións cuxo importe se calcule sobre unha base reguladora determinarase en función da totalidade das bases polas cales se cotizase durante os períodos que se sinalen para cada unha delas.

A cotización adicional por horas extraordinarias a que se refire o artigo 149 non será computable para efectos de determinar a base reguladora das prestacións.

En todo caso, a base reguladora de cada prestación non poderá superar o tope máximo da base de cotización previsto no artigo 148.

3. Nos casos de pluriemprego, a base reguladora das prestacións determinarase en función da suma das bases polas cales se cotizase nas distintas empresas e será de aplicación á base reguladora así determinada o tope máximo a que se refire o punto anterior.

4. Polos períodos de actividade en que non se efectuasen cotizacións por contingencias comúns, nos termos previstos no artigo 152, para efectos de determinar a base reguladora das prestacións excluídas de cotización, as bases de cotización correspondentes ás mensualidades de cada exercicio económico exentas de cotización non poderán ser superiores ao resultado de incrementar a media das bases de cotización do ano natural inmediatamente anterior na porcentaxe de variación media coñecida do índice de prezos de consumo no último ano indicado máis dous puntos porcentuais.

Artigo 162. Caracteres das prestacións.

1. As prestacións do réxime xeral da Seguridade Social terán os caracteres establecidos xenericamente no artigo 44.

2. As prestacións que deban satisfacer os empresarios ao seu cargo, conforme o establecido no artigo 167.2 e no parágrafo segundo do artigo 173.1, ou pola súa colaboración na xestión e, de ser o caso, as mutuas colaboradoras coa Seguridade Social en réxime de liquidación, terán o carácter de créditos privilexiados e gozarán, para o efecto, do réxime establecido no artigo 32 do texto refundido da Lei do Estatuto dos traballadores.

3. O disposto nos puntos anteriores será tamén de aplicación á recarga de prestacións a que se refire o artigo 164.

Artigo 163. Incompatibilidade de pensións.

1. As pensións deste réxime xeral serán incompatibles entre si cando coincidan nun mesmo beneficiario, a non ser que expresamente se dispoña o contrario, legal ou regulamentariamente. En caso de incompatibilidade, quen poida ter dereito a dúas ou máis pensións optará por unha delas.

2. O réxime de incompatibilidade establecido no punto anterior será tamén aplicable á indemnización a tanto global prevista no artigo 196.2 como prestación substitutiva de pensión de incapacidade permanente no grao de total.

Artigo 164. Recarga das prestacións económicas derivadas de accidente de traballo ou enfermidade profesional.

1. Todas as prestacións económicas que teñan a súa causa en accidente de traballo ou enfermidade profesional aumentarase, segundo a gravidade da falta, dun 30 a un 50 por cento, cando a lesión se produza por equipos de traballo ou en instalacións, centros ou lugares de traballo que carezan dos medios de protección regulamentarios, os teñan

inutilizados ou en malas condicións, ou cando non se observasen as medidas xerais ou particulares de seguridade e saúde no traballo, ou as de adecuación persoal a cada traballo, tendo en conta as súas características e a idade, o sexo e as demais condicións do traballador.

2. A responsabilidade do pagamento da recarga establecida no punto anterior recaerá directamente sobre o empresario infractor e non poderá ser obxecto de seguro ningún. Será nulo de pleno dereito calquera pacto ou contrato que se realice para cubrila, compensala ou transmitila.

3. A responsabilidade que regula este artigo é independente e compatible coas de todo tipo, incluso penal, que poidan derivar da infracción.

Artigo 165. *Condicións do dereito ás prestacións.*

1. Para causaren dereito ás prestacións do réxime xeral, as persoas incluídas no seu campo de aplicación deberán cumprir, ademais dos requisitos particulares exixidos para acceder a cada unha delas, o requisito xeral de estaren afiliadas e en alta no dito réxime ou en situación asimilada á de alta ao sobrevir a continxencia ou situación protexida, salvo disposición legal expresa en contrario.

2. Nas prestacións cuxo recoñecemento ou contía estea subordinado, ademais, ao cumprimento de determinados períodos de cotización, soamente serán computables para tales efectos as cotizacións efectivamente realizadas ou as expresamente asimiladas a elas nesta lei ou nas súas disposicións regulamentarias.

3. As cotas correspondentes á situación de incapacidade temporal, de maternidade, de paternidade, de risco durante o embarazo ou de risco durante a lactación natural serán computables para efectos dos distintos períodos previos de cotización exixidos para o dereito ás prestacións.

4. Non se exixirán períodos previos de cotización para o dereito ás prestacións derivadas de accidente, sexa ou non de traballo, ou de enfermidade profesional, salvo disposición legal expresa en contrario.

5. O período de suspensión con reserva do posto de traballo, previsto no artigo 48.10 do texto refundido da Lei do Estatuto dos traballadores para supostos de violencia de xénero, terá a consideración de período de cotización efectiva para efectos das correspondentes prestacións da Seguridade Social por xubilación, incapacidade permanente, morte e supervivencia, maternidade, desemprego e coidado de menores afectados por cancro ou outra enfermidade grave.

6. O período por maternidade ou paternidade que subsista na data de extinción do contrato de traballo, ou que se inicie durante a percepción da prestación por desemprego, será considerado como período de cotización efectiva para efectos das correspondentes prestacións da Seguridade Social por xubilación, incapacidade permanente, morte e supervivencia, maternidade, paternidade e coidado de menores afectados por cancro ou outra enfermidade grave.

Artigo 166. *Situacións asimiladas á de alta.*

1. Para os efectos indicados no artigo 165.1, a situación legal de desemprego total durante a cal o traballador perciba prestación pola dita continxencia será asimilada á de alta.

2. Tamén terá a consideración de situación asimilada á de alta, con cotización, salvo no que respecta aos subsidios por risco durante o embarazo e por risco durante a lactación natural, a situación do traballador durante o período correspondente a vacacións anuais retribuídas non desfrutadas con anterioridade á finalización do contrato.

3. Os casos de excedencia forzosa, traslado pola empresa fóra do territorio nacional, convenio especial coa Administración da Seguridade Social e os demais que sinala o Ministerio de Emprego e Seguridade Social, poderán ser asimilados á situación de alta para determinadas continxencias, co alcance e coas condicións que regulamentariamente se establezan.

4. Os traballadores comprendidos no campo de aplicación deste réxime xeral consideraranse, de pleno dereito, en situación de alta para efectos de accidentes de traballo, enfermidades profesionais e desemprego, aínda que o seu empresario incumprise as súas obrigacións. Igual norma se aplicará para os exclusivos efectos da asistencia sanitaria por enfermidade común, maternidade e accidente non laboral.

5. O Goberno, por proposta do titular do Ministerio de Emprego e Seguridade Social e logo da determinación dos recursos financeiros precisos, poderá estender a presunción de alta a que se refire o punto anterior a algunha ou algunhas das restantes contingencias reguladas no presente título.

6. O establecido nos dous puntos anteriores entenderase sen prexuízo da obrigación dos empresarios de solicitar a alta dos seus traballadores no réxime xeral, conforme o disposto no artigo 139, e da responsabilidade empresarial que resulte procedente de acordo co previsto no artigo seguinte.

7. Durante as situacións de folga e peche patronal o traballador permanecerá en situación de alta especial na Seguridade Social.

Artigo 167. *Responsabilidade con respecto ás prestacións.*

1. Cando se causase dereito a unha prestación por se teren cumprido as condicións a que se refire o artigo 165, a responsabilidade correspondente imputaráselles, de acordo coas súas respectivas competencias, ás entidades xestoras, mutuas colaboradoras coa Seguridade Social ou empresarios que colaboren na xestión ou, de ser o caso, aos servizos comúns.

2. O incumprimento das obrigacións en materia de afiliación, altas e baixas e de cotización determinará a existencia de responsabilidade, en canto ao pagamento das prestacións, logo da fixación dos supostos de imputación e do seu alcance e a regulación do procedemento para facela efectiva.

3. Malia o establecido no punto anterior, as entidades xestoras, as mutuas colaboradoras coa Seguridade Social ou, de ser o caso, os servizos comúns pagarán, de acordo coas súas respectivas competencias, as prestacións aos beneficiarios naqueles casos, incluídos no dito punto, en que así se determine regulamentariamente, coa conseguinte subrogación nos dereitos e accións de tales beneficiarios. O indicado pagamento procederá mesmo cando se trate de empresas desaparecidas ou daquelas que pola súa especial natureza non poidan ser obxecto de procedemento de constrinximento. Igualmente, as mencionadas entidades, mutuas e servizos asumirán o pagamento das prestacións, na medida en que se atenúe o alcance da responsabilidade dos empresarios respecto ao dito pagamento.

O anticipo das prestacións en ningún caso poderá exceder a cantidade equivalente a dúas veces e media o importe do indicador público de renda de efectos múltiples vixente no momento do feito causante ou, de ser o caso, do importe do capital custo necesario para o pagamento anticipado, co límite indicado polas entidades xestoras, mutuas ou servizos. En todo caso, o cálculo do importe das prestacións ou do capital custo para o pagamento destas polas mutuas ou empresas declaradas responsables daquelas incluírá o xuro de capitalización e a recarga por falta de aseguramento establecido pero con exclusión da recarga por falta de medidas de seguridade e saúde no traballo a que se refire o artigo 164.

Os dereitos e accións que, por subrogación nos dereitos e accións dos beneficiarios, correspondan a aquelas entidades, mutuas ou servizos fronte ao empresario declarado responsable de prestacións por resolución administrativa ou xudicial ou fronte ás entidades da Seguridade Social en funcións de garantía, unicamente poderán exercerse contra o responsable subsidiario tras a declaración previa administrativa ou xudicial de insolvencia, provisional ou definitiva, do dito empresario.

Cando, en virtude do disposto neste punto, as entidades xestoras, as mutuas e, de ser o caso, os servizos comúns se subrogasen nos dereitos e accións dos beneficiarios, aqueles poderán utilizar fronte ao empresario responsable a mesma vía administrativa ou xudicial que se seguise para a efectividade do dereito e da acción obxecto de subrogación.

4. Corresponderá á entidade xestora competente a declaración, en vía administrativa, da responsabilidade respecto das prestacións calquera que sexa a prestación de que se trate, así como da entidade que, de ser o caso, deba anticipar aquela ou constituír o correspondente capital custo.

Artigo 168. *Supostos especiais de responsabilidade respecto das prestacións.*

1. Sen prexuízo do disposto no artigo 42 do texto refundido da Lei do Estatuto dos traballadores, para as contratadas e subcontratadas de obras e servizos correspondentes á propia actividade do empresario contratante, cando un empresario fose declarado responsable, en todo ou en parte, do pagamento dunha prestación, consonte o previsto no artigo anterior, se a correspondente obra ou industria estiver contratada, o propietario desta responderá das obrigacións do empresario se este for declarado insolvente.

Non procederá esta responsabilidade subsidiaria cando a obra contratada se refira exclusivamente ás reparacións que poida contratar o titular dun fogar respecto á súa vivenda.

2. Nos casos de sucesión na titularidade da explotación, industria ou negocio, o adquirente responderá solidariamente co anterior ou cos seus herdeiros do pagamento das prestacións causadas antes da dita sucesión. A mesma responsabilidade se establece entre o empresario cedente e cesionario nos casos de cesión temporal de man de obra, aínda que sexa a título amigable ou non lucrativo, sen prexuízo do establecido no artigo 16.3 da Lei 14/1994, do 1 de xuño, pola que se regulan as empresas de traballo temporal.

Determinarase regulamentariamente a expedición de certificados pola Administración da Seguridade Social que impliquen garantía de non responsabilidade para os adquirentes.

3. Cando a prestación tivese como orixe supostos de feito que impliquen responsabilidade criminal ou civil dalgunha persoa, incluído o empresario, a prestación será feita efectiva, cumpridas as demais condicións, por parte da entidade xestora, servizo común ou mutua colaboradora coa Seguridade Social, de ser o caso, sen prexuízo daquelas responsabilidades. Nestes casos, o traballador ou os seus habentes dereito poderán exixir as indemnizacións procedentes dos presuntos responsables criminal ou civilmente.

Con independencia das accións que exerzan os traballadores ou os seus habentes causa, o Instituto Nacional de Xestión Sanitaria ou comunidade autónoma correspondente e, de ser o caso, as mutuas colaboradoras coa Seguridade Social, terán dereito a reclamar ao terceiro responsable ou, de ser o caso, ao subrogado legal ou contractualmente nas súas obrigacións, o custo das prestacións sanitarias que satisfixesen. Igual dereito asistirá, de ser o caso, o empresario que colabore na xestión da asistencia sanitaria, conforme o previsto na presente lei.

Para exercer o dereito ao resarcimento a que se refire o parágrafo anterior, a entidade xestora que nel se sinala e, de ser o caso, as mutuas colaboradoras coa Seguridade Social ou empresarios, terán plena facultade para comparecer directamente no procedemento penal ou civil seguido para facer efectiva a indemnización, así como para promovelos directamente, considerándose como terceiros prexudicados para o efecto do artigo 113 do Código penal.

CAPÍTULO V

Incapacidade temporal

Artigo 169. *Concepto.*

1. Terán a consideración de situacións determinantes de incapacidade temporal:

a) As debidas a enfermidade común ou profesional e a accidente, sexa ou non de traballo, mentres o traballador reciba asistencia sanitaria da Seguridade Social e estea impedido para o traballo, cunha duración máxima de trescentos sesenta e cinco días,

prorrogables por outros cento oitenta días cando se presuma que durante eles o traballador pode ser dado de alta médica por curación.

b) Os períodos de observación por enfermidade profesional en que se prescriba a baixa no traballo durante eles, cunha duración máxima de seis meses, prorrogables por outros seis cando se considere necesario para o estudo e diagnóstico da enfermidade.

2. Para efectos do período máximo de duración da situación de incapacidade temporal que se sinala na letra a) do punto anterior e da súa posible prórroga, computaranse os períodos de recaída e de observación.

Considerarase que existe recaída nun mesmo proceso cando se produza unha nova baixa médica pola mesma ou similar patoloxía dentro dos cento oitenta días naturais seguintes á data de efectos da alta médica anterior.

Artigo 170. *Competencias sobre os procesos de incapacidade temporal.*

1. Até o cumprimento do prazo de duración de trescentos sesenta e cinco días dos procesos de incapacidade temporal, o Instituto Nacional da Seguridade Social exercerá, a través dos inspectores médicos adscritos á dita entidade, as mesmas competencias que a Inspección de Servizos Sanitarios da Seguridade Social ou órgano equivalente do respectivo servizo público de saúde para emitir unha alta médica para todos os efectos.

Cando a alta fose expedida polo Instituto Nacional da Seguridade Social, este será o único competente, a través dos seus propios inspectores médicos, para emitir unha nova baixa médica producida pola mesma ou similar patoloxía nos cento oitenta días seguintes á citada alta médica.

2. Unha vez esgotado o prazo de duración de trescentos sesenta e cinco días indicado no punto anterior, o Instituto Nacional da Seguridade Social, a través dos órganos competentes para avaliar, cualificar e revisar a incapacidade permanente do traballador, será o único competente para recoñecer a situación de prórroga expresa cun límite de cento oitenta días máis, ou ben para determinar a iniciación dun expediente de incapacidade permanente, ou ben para emitir a alta médica, por curación ou por incomparecencia inustificada aos recoñecementos médicos convocados polo Instituto Nacional da Seguridade Social. De igual modo, o Instituto Nacional da Seguridade Social será o único competente para emitir unha nova baixa médica na situación de incapacidade temporal producida, pola mesma ou similar patoloxía, nos cento oitenta días naturais posteriores á citada alta médica.

Fronte á resolución pola cal o Instituto Nacional da Seguridade Social acorde a alta médica conforme o indicado no parágrafo anterior, o interesado poderá manifestar, no prazo máximo de catro días naturais, a súa desconformidade ante a inspección médica do servizo público de saúde. Se esta discrepa do criterio da entidade xestora, terá a facultade de proporlle, no prazo máximo de sete días naturais, a reconsideración da súa decisión, especificando as razóns e o fundamento da súa discrepancia.

Se a inspección médica se pronuncia confirmando a decisión da entidade xestora ou se non se produce ningún pronunciamento nos once días naturais seguintes á data da resolución, a mencionada alta médica adquirirá plenos efectos. Durante o período de tempo transcorrido entre a data da alta médica e aquela en que esta adquira plenos efectos considerarase prorrogada a situación de incapacidade temporal.

Se, no aludido prazo máximo de sete días naturais, a inspección médica manifestase a súa discrepancia coa resolución da entidade xestora, esta pronunciarase expresamente nos sete días naturais seguintes e notificará ao interesado a correspondente resolución, que será tamén comunicada á Inspección médica. Se a entidade xestora, en función da proposta formulada, reconsidera a alta médica, recoñeceráselle ao interesado a prórroga da súa situación de incapacidade temporal para todos os efectos. Se, pola contra, a entidade xestora se reafirma na súa decisión, para o cal achegará as probas complementarias que a fundamenten, só se prorrogará a situación de incapacidade temporal até a data da última resolución.

3. No desenvolvemento regulamentario deste artigo regularase a forma de efectuar as comunicacións previstas nel, así como a obrigaón de pór en coñecemento das empresas as decisións que se adopten e que as afecten.

4. Así mesmo, establecerase regulamentariamente o procedemento administrativo de revisión, por parte do Instituto Nacional da Seguridade Social e por instancia do interesado, das altas que expidan as entidades colaboradoras nos procesos de incapacidade temporal.

5. Os procesos de impugnación das altas médicas emitidas polo Instituto Nacional da Seguridade Social rexeranse polo establecido nos artigos 71 e 140 da Lei 36/2011, do 10 de outubro, reguladora da xurisdición social.

Artigo 171. *Prestación económica.*

A prestación económica nas diversas situacións constitutivas de incapacidade temporal consistirá nun subsidio equivalente a un tanto por cento sobre a base reguladora, que se fixará e se fará efectivo nos termos establecidos nesta lei e nas súas normas de desenvolvemento.

Artigo 172. *Beneficiarios.*

Serán beneficiarios do subsidio por incapacidade temporal as persoas incluídas neste réxime xeral que se encontren en calquera das situacións determinadas no artigo 169, sempre que, ademais de reuniren a condición xeral exixida no artigo 165.1, acrediten os seguintes períodos mínimos de cotización:

a) En caso de enfermidade común, cento oitenta días dentro dos cinco anos inmediatamente anteriores ao feito causante.

b) En caso de accidente, sexa ou non de traballo, e de enfermidade profesional, non se exixirá ningún período previo de cotización.

Artigo 173. *Nacemento e duración do dereito ao subsidio.*

1. En caso de accidente de traballo ou enfermidade profesional, o subsidio aboarase desde o día seguinte ao da baixa no traballo e será por conta do empresario o salario íntegro correspondente ao día da baixa.

En caso de enfermidade común ou de accidente non laboral, o subsidio aboarase a partir do cuarto día de baixa no traballo, ben que desde o día cuarto ao décimo quinto de baixa, ambos inclusive, o subsidio será por conta do empresario.

2. O subsidio aboarase mentres o beneficiario se encontre en situación de incapacidade temporal, conforme o establecido no artigo 169.

3. Durante as situacións de folga e peche patronal o traballador non terá dereito á prestación económica por incapacidade temporal.

Artigo 174. *Extinción do dereito ao subsidio.*

1. O dereito ao subsidio extinguirase polo transcurso do prazo máximo de cincocentos corenta e cinco días naturais desde a baixa médica; por alta médica por curación ou melloría que permita ao traballador realizar o seu traballo habitual; por ser dado de alta o traballador con ou sen declaración de incapacidade permanente; polo recoñecemento da pensión de xubilación; pola incomparecencia inustificada a calquera das convocatorias para os exames e recoñecementos establecidos polos médicos adscritos ao Instituto Nacional da Seguridade Social ou á mutua colaboradora coa Seguridade Social; ou por falecemento.

Para efectos de determinar a duración do subsidio, computaranse os períodos de recaída nun mesmo proceso.

Cando, iniciado un expediente de incapacidade permanente antes de transcorreren os cincocentos corenta e cinco días naturais de duración do subsidio de incapacidade

temporal, se denegase o dereito á prestación de incapacidade permanente, o Instituto Nacional da Seguridade Social será o único competente para emitir, dentro dos cento oitenta días naturais posteriores á resolución denegatoria, unha nova baixa médica pola mesma ou similar patoloxía, a través dos órganos competentes para avaliar, cualificar e revisar a situación de incapacidade permanente do traballador. Nestes casos proseguirá o proceso de incapacidade temporal até o cumprimento dos cincocentos corenta e cinco días, como máximo.

2. Cando o dereito ao subsidio se extinga polo transcurso do período de cincocentos corenta e cinco días naturais fixado no punto anterior, examínase necesariamente, no prazo máximo de tres meses, o estado do incapacitado para efectos da súa cualificación no grao de incapacidade permanente que corresponda.

Non obstante, naqueles casos en que, continuando a necesidade de tratamento médico pola expectativa de recuperación ou pola mellora do estado do traballador, con vistas á súa reincorporación laboral, a situación clínica do interesado faga aconsellable demorar a citada cualificación, esta poderase atrasar polo período preciso, sen que en ningún caso se poidan exceder os setecentos trinta días naturais, sumados os de incapacidade temporal e os de prolongación dos seus efectos.

Durante os períodos previstos neste punto, de tres meses e de demora da cualificación, non subsistirá a obriga de cotizar.

3. Extinguido o dereito á prestación de incapacidade temporal polo transcurso do prazo de cincocentos corenta e cinco días naturais de duración, con ou sen declaración de incapacidade permanente, só se poderá xerar dereito á prestación económica de incapacidade temporal pola mesma ou similar patoloxía se media un período superior a cento oitenta días naturais, contado desde a resolución da incapacidade permanente.

Este novo dereito causarase sempre que o traballador reúna, na data da nova baixa médica, os requisitos exixidos para ser beneficiario do subsidio de incapacidade temporal derivado de enfermidade común ou profesional, ou de accidente, sexa ou non de traballo. Para estes efectos, para acreditar o período de cotización necesario para acceder ao subsidio de incapacidade temporal derivada de enfermidade común, computáranse exclusivamente as cotizacións efectuadas a partir da resolución da incapacidade permanente.

Non obstante, mesmo cando se trate da mesma ou similar patoloxía e non transcorresen cento oitenta días naturais desde a denegación da incapacidade permanente, poderase iniciar un novo proceso de incapacidade temporal, por unha soa vez, cando o Instituto Nacional da Seguridade Social, a través dos órganos competentes para avaliar, cualificar e revisar a situación de incapacidade permanente do traballador, considere que o traballador pode recuperar a súa capacidade laboral. Para isto, o Instituto Nacional da Seguridade Social acordará a baixa para os exclusivos efectos da prestación económica por incapacidade temporal.

4. A alta médica con proposta de incapacidade permanente, expedida antes de que o proceso alcanzase os trescentos sesenta e cinco días de duración, extinguirá a situación de incapacidade temporal.

Se, cando se esgote o prazo de trescentos sesenta e cinco días, o Instituto Nacional da Seguridade Social acorda a iniciación dun expediente de incapacidade permanente, a situación de incapacidade temporal extingúese na data de cumprimento do indicado prazo. Cando, no exercicio das competencias previstas no artigo 170.2, o Instituto Nacional da Seguridade Social acordase a prórroga expresa da situación de incapacidade temporal, e durante esta iniciábase un expediente de incapacidade permanente, a situación de incapacidade temporal extingúese na data da resolución pola cal se acorde a dita iniciación.

5. Sen prexuízo do disposto nos puntos anteriores, cando a extinción se producise por alta médica con proposta de incapacidade permanente, por acordo do Instituto Nacional da Seguridade Social de iniciación de expediente de incapacidade permanente, ou polo transcurso dos cincocentos corenta e cinco días naturais, o traballador estará na

situación de prolongación de efectos económicos da incapacidade temporal até que se cualifique a incapacidade permanente.

Nos supostos a que se refire o parágrafo anterior, os efectos da prestación económica de incapacidade permanente coincidirán coa data da resolución da entidade xestora pola que se recoñeza, salvo que esta sexa superior á que viña percibindo o traballador en concepto de prolongación dos efectos da incapacidade temporal, caso en que se retrotraerán aqueles efectos ao día seguinte ao de extinción da incapacidade temporal.

No suposto de extinción da incapacidade temporal, anterior ao esgotamento dos cincocentos corenta e cinco días naturais de duración desta, sen que exista ulterior declaración de incapacidade permanente, subsistirá a obrigación de cotizar mentres non se extinga a relación laboral ou até a extinción do citado prazo de cincocentos corenta e cinco días naturais, de se producir con posterioridade a dita declaración de inexistencia de incapacidade permanente.

Artigo 175. *Perda ou suspensión do dereito ao subsidio.*

1. O dereito ao subsidio por incapacidade temporal poderá ser denegado, anulado ou suspendido:

- a) Cando o beneficiario actuase fraudulentamente para obter ou conservar a dita prestación.
- b) Cando o beneficiario traballe por conta propia ou allea.

2. Tamén poderá ser suspendido o dereito ao subsidio cando, sen causa razoable, o beneficiario rexeite ou abandone o tratamento que lle for indicado.

3. A incomparecencia do beneficiario a calquera das convocatorias realizadas polos médicos adscritos ao Instituto Nacional da Seguridade Social e ás mutuas colaboradoras coa Seguridade Social para exame e recoñecemento médico producirá a suspensión cautelar do dereito, co obxecto de comprobar se aquela foi ou non xustificada. Regulamentariamente determinarase o procedemento de suspensión do dereito e os seus efectos.

Artigo 176. *Períodos de observación e obrigacións especiais en caso de enfermidade profesional.*

1. Para efectos do disposto no artigo 169.1.b), considerarase como período de observación o tempo necesario para o estudo médico da enfermidade profesional cando haxa necesidade de aprazar o diagnóstico definitivo.

2. O disposto no punto anterior entenderase sen prexuízo das obrigacións establecidas, ou que se poidan establecer no sucesivo, a cargo deste réxime xeral ou dos empresarios, cando por causa de enfermidade profesional se acorde respecto dun traballador o traslado de posto de traballo, a súa baixa na empresa ou outras medidas análogas.

CAPÍTULO VI

Maternidade

Sección 1.ª Suposto xeral

Artigo 177. *Situacións protexidas.*

Para efectos da prestación por maternidade prevista nesta sección, considéranse situacións protexidas a maternidade, a adopción, a garda con fins de adopción e o acollemento familiar, de conformidade co Código civil ou coas leis civís das comunidades autónomas que o regulen, sempre que, neste último caso, a súa duración non sexa inferior a un ano, durante os períodos de descanso que por tales situacións se disfruten, de acordo co previsto nos puntos 4, 5 e 6 do artigo 48 do texto refundido da Lei do Estatuto

dos traballadores e no artigo 49.a) e b) da Lei 7/2007, do 12 de abril, do Estatuto básico do empregado público.

Artigo 178. *Beneficiarios.*

1. Serán beneficiarias do subsidio por maternidade as persoas incluídas neste réxime xeral, calquera que sexa o seu sexo, que disfruten dos descansos referidos no artigo anterior, sempre que, ademais de reunir a condición xeral exixida no artigo 165.1 e as demais que regulamentariamente se establezan, acrediten os seguintes períodos mínimos de cotización:

a) Se o traballador ten menos de vinte e un anos de idade na data do parto ou na data da decisión administrativa de acollemento ou de garda con fins de adopción ou da resolución xudicial pola que se constitúe a adopción, non se exixirá período mínimo de cotización.

b) Se o traballador ten cumpridos vinte e un anos de idade e é menor de vinte e seis na data do parto ou na data da decisión administrativa de acollemento ou de garda con fins de adopción ou da resolución xudicial pola que se constitúe a adopción, o período mínimo de cotización exixido será de noventa días cotizados dentro dos sete anos inmediatamente anteriores ao momento de inicio do descanso. Considerarase cumprido o mencionado requisito se, alternativamente, o traballador acredita cento oitenta días cotizados ao longo da súa vida laboral, con anterioridade a esta última data.

c) Se o traballador ten cumpridos vinte e seis anos de idade na data do parto ou na data da decisión administrativa de acollemento ou de garda con fins de adopción ou da resolución xudicial pola que se constitúe a adopción, o período mínimo de cotización exixido será de cento oitenta días dentro dos sete anos inmediatamente anteriores ao momento de inicio do descanso. Considerarase cumprido o mencionado requisito se, alternativamente, o traballador acredita trescentos sesenta días cotizados ao longo da súa vida laboral, con anterioridade a esta última data.

2. No suposto de parto, e con aplicación exclusiva á nai biolóxica, a idade sinalada no punto anterior será a que teña cumprida a interesada no momento de inicio do descanso, e tomarase como referente o momento do parto para efectos de verificar a acreditación do período mínimo de cotización que, de ser o caso, corresponda.

3. Nos supostos de adopción internacional previstos no segundo parágrafo do artigo 48.5 do texto refundido da Lei do Estatuto dos traballadores, e no parágrafo sétimo do artigo 49.b) da Lei 7/2007, do 12 de abril, do Estatuto básico do empregado público, a idade sinalada no punto 1 será a que teñan cumprida os interesados no momento de inicio do descanso, e tomarase como referente o momento da resolución para efectos de verificar a acreditación do período mínimo de cotización que, de ser o caso, corresponda.

Artigo 179. *Prestación económica*

1. A prestación económica por maternidade consistirá nun subsidio equivalente ao 100 por cento da base reguladora correspondente. Para tales efectos, a base reguladora será equivalente á que estea establecida para a prestación de incapacidade temporal, derivada de continxencias comúns.

2. Non obstante o previsto no punto anterior, o Instituto Nacional da Seguridade Social poderá recoñecer o subsidio mediante resolución provisional tendo en conta a última base de cotización por continxencias comúns que conste nas bases de datos corporativas do sistema, mentres non estea incorporada a elas a base de cotización por continxencias comúns correspondente ao mes inmediatamente anterior ao do inicio do descanso ou do permiso por maternidade.

Se posteriormente se comproba que a base de cotización por continxencias comúns do mes inmediatamente anterior ao de inicio do descanso ou permiso é diferente á utilizada na resolución provisional, recalcularase a prestación e emitirase resolución definitiva. Se a

base non variou, a resolución provisional converterase en definitiva nun prazo de tres meses desde a súa emisión.

Artigo 180. *Perda ou suspensión do dereito ao subsidio por maternidade.*

O dereito ao subsidio por maternidade poderá ser denegado, anulado ou suspendido, cando o beneficiario actuase fraudulentamente para obter ou conservar a dita prestación, así como cando traballase por conta propia ou allea durante os correspondentes períodos de descanso.

Sección 2.ª Suposto especial

Artigo 181. *Beneficiarias.*

Serán beneficiarias do subsidio por maternidade previsto nesta sección as traballadoras incluídas neste réxime xeral que, en caso de parto, reúnan todos os requisitos establecidos para acceder á prestación por maternidade regulada na sección anterior, salvo o período mínimo de cotización establecido no artigo 178.

Artigo 182. *Prestación económica*

1. A prestación económica por maternidade regulada nesta sección terá a consideración de non contributiva para os efectos do artigo 109.

2. A contía da prestación será igual ao 100 por cento do indicador público de renda de efectos múltiples (IPREM) vixente en cada momento, salvo que a base reguladora calculada conforme o artigo 179 ou o artigo 248 fose de contía inferior, caso en que se aplicará esta.

3. A duración da prestación será de corenta e dous días naturais contados desde o parto. O dereito poderase denegar, anular ou suspender polas mesmas causas establecidas no artigo 180.

Esta duración incrementarase en 14 días naturais nos seguintes supostos:

a) Nacemento de fillo nunha familia numerosa ou na cal, con tal motivo, adquira a dita condición, de acordo co disposto na Lei 40/2003, do 18 de novembro, de protección ás familias numerosas.

b) Nacemento de fillo nunha familia monoparental, entendendo por tal a constituída por un só proxenitor co que convive o fillo nacido e que constitúe o sustentador único da familia.

c) Parto múltiple, entendendo que existe cando o número de nacidos sexa igual ou superior a dous.

d) Discapacidade da nai ou do fillo nun grao igual ou superior ao 65 por cento.

O incremento da duración é único, sen que proceda a súa acumulación cando concorran dúas ou máis circunstancias das sinaladas.

CAPÍTULO VII

Paternidade

Artigo 183. *Situación protexida*

Para efectos da prestación por paternidade, consideraranse situacións protexidas o nacemento de fillo, a adopción, a garda con fins de adopción e o acollemento, de conformidade co Código civil ou coas leis civís das comunidades autónomas que o regulen, sempre que neste último caso a súa duración non sexa inferior a un ano, durante o período de suspensión que, por tales situacións, se disfrute de acordo co previsto no artigo 48.7 do texto refundido da Lei do Estatuto dos traballadores, ou durante o período de permiso que se disfrute, nos

mesmos supostos, de acordo co disposto no artigo 49.c) da Lei 7/2007, do 12 de abril, do Estatuto básico do empregado público.

Artigo 184. *Beneficiarios.*

Serán beneficiarias do subsidio por paternidade as persoas incluídas neste réxime xeral que desfruten da suspensión referida no artigo anterior, sempre que, reunindo a condición xeral exixida no artigo 165.1, acrediten un período mínimo de cotización de cento oitenta días dentro dos sete anos inmediatamente anteriores á data de inicio da dita suspensión ou, alternativamente, trescentos sesenta días ao longo da súa vida laboral con anterioridade á mencionada data, e reúnan as demais condicións que regulamentariamente se determinen.

Artigo 185. *Prestación económica.*

A prestación económica por paternidade consistirá nun subsidio que se determinará na forma establecida polo artigo 179 para a prestación por maternidade, e poderá ser denegada, anulada ou suspendida polas mesmas causas establecidas para esta última.

CAPÍTULO VIII

Risco durante o embarazo

Artigo 186. *Situación protexida.*

Para os efectos da prestación económica por risco durante o embarazo, considérase situación protexida o período de suspensión do contrato de traballo nos supostos en que, debendo a muller traballadora cambiar de posto de traballo por outro compatible co seu estado, nos termos previstos no artigo 26.3 da Lei 31/1995, do 8 de novembro, de prevención de riscos laborais, o dito cambio de posto non resulte técnica ou obxectivamente posible, ou non poida razoablemente exixirse por motivos xustificados.

A prestación correspondente á situación de risco durante o embarazo terá a natureza de prestación derivada de continxencias profesionais.

Artigo 187. *Prestación económica.*

1. A prestación económica por risco durante o embarazo recoñeceráselle á muller traballadora nos termos e condicións previstos nesta lei para a prestación económica de incapacidade temporal derivada de continxencias profesionais, coas particularidades establecidas nos puntos seguintes.

2. A prestación económica nacerá o día en que se inicie a suspensión do contrato de traballo e finalizará o día anterior a aquel en que se inicie a suspensión do contrato de traballo por maternidade ou ao de reincorporación da muller traballadora ao seu posto de traballo anterior ou a outro compatible co seu estado.

3. A prestación económica consistirá nun subsidio equivalente ao 100 por cento da base reguladora correspondente. Para tales efectos, a base reguladora será equivalente á que estea establecida para a prestación de incapacidade temporal derivada de continxencias profesionais.

4. A xestión e o pagamento da prestación económica por risco durante o embarazo corresponderá á entidade xestora ou á mutua colaboradora coa Seguridade Social en función da entidade coa cal a empresa teña concertada a cobertura dos riscos profesionais.

CAPÍTULO IX

Risco durante a lactación naturalArtigo 188. *Situación protexida.*

Para os efectos da prestación económica por risco durante a lactación natural, considérase situación protexida o período de suspensión do contrato de traballo nos supostos en que, debendo a muller traballadora cambiar de posto de traballo por outro compatible coa súa situación, nos termos previstos no artigo 26.4 da Lei 31/1995, do 8 de novembro, de prevención de riscos laborais, o dito cambio de posto non resulte técnica ou obxectivamente posible, ou non poida razoablemente exixirse por motivos xustificadas.

Artigo 189. *Prestación económica.*

A prestación económica por risco durante a lactación natural recoñeceráselle á muller traballadora nos termos e condicións previstos nesta lei para a prestación económica por risco durante o embarazo, e extinguirase no momento en que o fillo faga nove meses, salvo que a beneficiaria se reincorporase con anterioridade ao seu posto de traballo anterior ou a outro compatible coa súa situación, caso en que se extinguirá o día anterior ao da dita reincorporación.

CAPÍTULO X

Coidado de menores afectados por cancro ou outra enfermidade graveArtigo 190. *Situación protexida.*

Para efectos da prestación económica por coidado de menores afectados por cancro ou outra enfermidade grave, considérase situación protexida a redución da xornada de traballo de ao menos un 50 por cento que, de acordo co previsto no parágrafo terceiro do artigo 37.6 do texto refundido da Lei do Estatuto dos traballadores, leven a cabo os proxenitores, adoptantes, gardadores con fins de adopción ou acolletores de carácter permanente, cando ambos traballen, para o coidado directo, continuo e permanente do menor ao seu cargo afectado por cancro (tumores malignos, melanomas e carcinomas) ou por calquera outra enfermidade grave que requira ingreso hospitalario de longa duración, durante o tempo de hospitalización e tratamento continuado da enfermidade.

A acreditación de que o menor padece cancro ou outra enfermidade grave, así como da necesidade de hospitalización e tratamento, e de coidado durante este, nos termos indicados no punto anterior, realizarase mediante informe do servizo público de saúde ou órgano administrativo sanitario da comunidade autónoma correspondente.

Determinaranse regulamentariamente as enfermidades consideradas graves, para efectos do recoñecemento da prestación económica prevista neste capítulo.

Artigo 191. *Beneficiarios.*

1. Para o acceso ao dereito á prestación económica de coidado de menores afectados por cancro ou outra enfermidade grave, exixíranse os mesmos requisitos e nos mesmos termos e condicións que os establecidos para a prestación de maternidade regulada na sección 1.ª do capítulo VI.

2. Cando concorran en ambos os proxenitores, adoptantes, gardadores con fins de adopción ou acolletores de carácter permanente, as circunstancias necesarias para ter a condición de beneficiarios da prestación, o dereito a percibir só poderá ser recoñecido a favor dun deles.

3. As previsións contidas neste capítulo non serán aplicables aos funcionarios públicos, que se rexerán polo establecido no artigo 49.e) da Lei 7/2007, do 12 de abril, do Estatuto básico do empregado público, e na normativa que o desenvolve.

Artigo 192. *Prestación económica.*

1. A prestación económica por coidado de menores afectados por cancro ou outra enfermidade grave consistirá nun subsidio equivalente ao 100 por cento da base reguladora establecida para a prestación de incapacidade temporal derivada de continxencias profesionais, e en proporción á redución que experimente a xornada de traballo.

2. Esta prestación extinguirase cando, logo de informe do servizo público de saúde ou órgano administrativo sanitario da comunidade autónoma correspondente, cese a necesidade do coidado directo, continuo e permanente, do fillo ou do menor suxeito a acollemento ou a garda con fins de adopción do beneficiario, ou cando o menor faga os 18 anos.

3. A xestión e o pagamento da prestación económica corresponderá á mutua colaboradora coa Seguridade Social ou, de ser o caso, á entidade xestora coa cal a empresa teña concertada a cobertura dos riscos profesionais.

CAPÍTULO XI

Incapacidade permanente contributiva

Artigo 193. *Concepto.*

1. A incapacidade permanente contributiva é a situación do traballador que, despois de ter estado sometido ao tratamento prescrito, presenta reducións anatómicas ou funcionais graves, susceptibles de determinación obxectiva e previsiblemente definitivas, que diminúan ou anulen a súa capacidade laboral. Non obstará a tal cualificación a posibilidade de recuperación da capacidade laboral do incapacitado, se a dita posibilidade se estima modicamente como incerta ou a longo prazo.

As reducións anatómicas ou funcionais existentes na data da afiliación do interesado na Seguridade Social non impedirán a cualificación da situación de incapacidade permanente, cando se trate de persoas con discapacidade e con posterioridade á afiliación tales reducións se agravasen e provocasen por si mesmas ou por concorrencia con novas lesións ou patoloxías unha diminución ou anulación da capacidade laboral que tiña o interesado no momento da súa afiliación.

2. A incapacidade permanente deberá derivar da situación de incapacidade temporal, salvo que afecte quen careza de protección en canto á dita incapacidade temporal, ben por encontrarse nunha situación asimilada á de alta, de conformidade co previsto no artigo 166, que non a comprenda, ben nos supostos de asimilación a traballadores por conta allea, en que se dea a mesma circunstancia, de acordo co previsto no artigo 155.2, ben nos casos de acceso á incapacidade permanente desde a situación de non alta, consonte o previsto no artigo 195.4.

Artigo 194. *Graos de incapacidade permanente.*

1. A incapacidade permanente, calquera que sexa a súa causa determinante, clasificarase, en función da porcentaxe de redución da capacidade de traballo do interesado, valorada de acordo coa lista de enfermidades que se aprobe regulamentariamente, nos seguintes graos:

- a) Incapacidade permanente parcial.
- b) Incapacidade permanente total.
- c) Incapacidade permanente absoluta.
- d) Grande invalidez.

2. A cualificación da incapacidade permanente nos seus distintos graos determinarase en función do porcentaxe de redución da capacidade de traballo que regulamentariamente se estableza.

Para efectos da determinación do grao da incapacidade, terase en conta a incidencia da redución da capacidade de traballo no desenvolvemento da profesión que exercía o interesado ou do grupo profesional en que aquela estaba encadrada, antes de se producir o feito causante da incapacidade permanente.

3. A lista de enfermidades, a súa valoración, para efectos da redución da capacidade de traballo, e a determinación dos distintos graos de incapacidade, así como o seu réxime de incompatibilidades, serán obxecto de desenvolvemento regulamentario por parte do Goberno, logo de informe do Consello Xeral do Instituto Nacional da Seguridade Social.

Artigo 195. *Beneficiarios.*

1. Terán dereito ás prestacións por incapacidade permanente as persoas incluídas no réxime xeral que sexan declaradas en tal situación e que, ademais de reunir a condición xeral exixida no artigo 165.1, cubrisen o período mínimo de cotización que se determina nos puntos 2 e 3 deste artigo, salvo que aquela sexa debida a accidente, sexa ou non laboral, ou a enfermidade profesional, caso en que non se exixirá ningún período previo de cotización.

Non se recoñecerá o dereito ás prestacións de incapacidade permanente derivada de continxencias comúns cando o beneficiario, na data do feito causante, teña a idade prevista no artigo 205.1.a) e reúna os requisitos para acceder á pensión de xubilación no sistema da Seguridade Social.

2. No caso de incapacidade permanente parcial, o período mínimo de cotización exixible será de mil oitocentos días, que deben estar comprendidos nos dez anos inmediatamente anteriores á data en que se extingue a incapacidade temporal de que derive a incapacidade permanente.

O Goberno, mediante real decreto, por proposta do titular do Ministerio de Emprego e Seguridade Social, poderá modificar o período de cotización que para a indicada prestación se exixe neste punto.

3. No caso de pensións por incapacidade permanente, o período mínimo de cotización exixible será:

a) Se o suxeito causante ten menos de trinta e un anos de idade, a terceira parte do tempo transcorrido entre a data en que fixo os dezaseis anos e a do feito causante da pensión.

b) Se o causante ten feitos trinta e un anos de idade, a cuarta parte do tempo transcorrido entre a data en que fixo os vinte anos e a do feito causante da pensión, cun mínimo, en todo caso, de cinco anos. Neste suposto, ao menos a quinta parte do período de cotización exixible deberá estar comprendida dentro dos dez anos inmediatamente anteriores ao feito causante.

Nos supostos en que se acceda á pensión de incapacidade permanente desde unha situación de alta ou asimilada á de alta, sen obrigación de cotizar, o período dos dez anos, dentro dos cales deba estar comprendido, ao menos, unha quinta parte do período de cotización exixible, computarase, cara a atrás, desde a data en que cesou a obrigación de cotizar.

Nos casos a que se refire o parágrafo anterior e respecto da determinación da base reguladora da pensión, aplicarase o establecido, respectivamente, no artigo 197, puntos 1, 2 e 4.

4. Malia o establecido no punto 1, as pensións de incapacidade permanente nos graos de incapacidade permanente absoluta ou grande invalidez derivadas de continxencias comúns poderán causarse aínda que os interesados non se encontren no momento do feito causante en alta ou situación asimilada á de alta.

En tales supostos, o período mínimo de cotización exixible será, en todo caso, de quince anos, distribuídos na forma prevista no último inciso do punto 3.b).

5. Para causar pensión no réxime xeral e noutro ou noutros do sistema da Seguridade Social, nos casos a que se refire o punto anterior, será necesario que as

cotizacións acreditadas en cada un deles se superpoñan, ao menos, durante quince anos.

Artigo 196. *Prestacións económicas.*

1. A prestación económica correspondente á incapacidade permanente parcial consistirá nunha cantidade a tanto global.

2. A prestación económica correspondente á incapacidade permanente total consistirá nunha pensión vitalicia, que poderá excepcionalmente ser substituída por unha indemnización a tanto global cando o beneficiario sexa menor de sesenta anos.

Os declarados afectos de incapacidade permanente total percibirán a pensión prevista no parágrafo anterior incrementada na porcentaxe que regulamentariamente se determine, cando pola súa idade, falta de preparación xeral ou especializada e circunstancias sociais e laborais do lugar de residencia, se presuma a dificultade de obter emprego en actividade distinta da habitual anterior.

A contía da pensión de incapacidade permanente total derivada de enfermidade común non poderá resultar inferior ao 55 por cento da base mínima de cotización para maiores de dezoito anos, en termos anuais, vixente en cada momento.

3. A prestación económica correspondente á incapacidade permanente absoluta consistirá nunha pensión vitalicia.

4. Se o traballador fose cualificado como grande inválido terá dereito a unha pensión vitalicia segundo o establecido nos puntos anteriores, que se incrementará cun complemento, destinado a que o inválido poida remunerar a persoa que o atenda. O importe do dito complemento será equivalente ao resultado de sumar o 45 por cento da base mínima de cotización vixente no momento do feito causante e o 30 por cento da última base de cotización do traballador correspondente á continxencia de que derive a situación de incapacidade permanente. En ningún caso o complemento sinalado poderá ter un importe inferior ao 45 por cento da pensión percibida, sen o complemento, polo traballador.

5. Nos casos en que o traballador, con sesenta e sete ou máis anos acceda á pensión de incapacidade permanente derivada de continxencias comúns, por non reunir os requisitos para o recoñecemento do dereito á pensión de xubilación, a contía da pensión de incapacidade permanente será equivalente ao resultado de aplicar á correspondente base reguladora a porcentaxe que corresponda ao período mínimo de cotización que estea establecido, en cada momento, para o acceso á pensión de xubilación. Cando a incapacidade permanente derive de enfermidade común, considerarase como base reguladora o resultado de aplicar unicamente o establecido na norma a) do punto 1 do artigo 197.

6. As prestacións a que se refire o presente artigo faranse efectivas na contía e coas condicións que se determinen nas normas de desenvolvemento desta lei.

Artigo 197. *Base reguladora das pensións de incapacidade permanente derivada de continxencias comúns.*

1. A base reguladora das pensións de incapacidade permanente derivada de enfermidade común determinarase de conformidade coas seguintes normas:

a) Obterase o cociente que resulte de dividir por 112 as bases de cotización do interesado durante os 96 meses anteriores ao mes previo ao do feito causante.

O cómputo das ditas bases realizarase conforme as seguintes regras, das cales é expresión matemática a fórmula que figura ao final delas:

1.ª As bases correspondentes aos vinte e catro meses anteriores ao mes previo ao do feito causante computaranse no seu valor nominal.

2.ª As restantes bases de cotización actualizaranse de acordo coa evolución que experimentase o índice de prezos de consumo desde os meses a que aquelas

correspondan até o mes inmediato anterior a aquel en que se inicie o período de bases non actualizables a que se refire a regra anterior.

$$B_r = \frac{\sum_{i=1}^{24} B_i + \sum_{i=25}^{96} B_i \frac{I_{25}}{I_i}}{112}$$

Onde:

B_r = é a base reguladora.

B_i = é a base de cotización do mes i -ésimo anterior ao mes previo ao do feito causante.

I_i = é o índice xeral de prezos de consumo do mes i -ésimo anterior ao mes previo ao do feito causante.

Sendo $i = 1, 2, \dots, 96$.

b) Ao resultado obtido en razón do establecido na norma anterior aplicaráselle a porcentaxe que corresponda en función dos anos de cotización, segundo a escala prevista no artigo 210.1. Para tal efecto, consideraranse como cotizados os anos que lle resten ao interesado, na data do feito causante, para cumprir a idade ordinaria de xubilación vixente en cada momento. No caso de non se alcanzaren quince anos de cotización, a porcentaxe aplicable será do 50 por cento.

O importe resultante constituirá a base reguladora a que, para obter a contía da pensión que corresponda, se deberá aplicar a porcentaxe prevista para o grao de incapacidade recoñecido.

2. Nos supostos en que se exixa un período mínimo de cotización inferior a oito anos, a base reguladora obterase de forma análoga á establecida no punto anterior, pero computando bases mensuais de cotización en número igual ao de meses de que conste o período mínimo exixible, sen ter en conta as fraccións de mes e excluindo, en todo caso, da actualización as bases correspondentes aos vinte e catro meses inmediatamente anteriores ao mes previo a aquel en que se produza o feito causante.

3. Respecto ás pensións de incapacidade permanente absoluta ou grande invalidez derivadas de accidente non laboral a que se refire artigo 195.4, para o cómputo da súa base reguladora aplicaranse as regras previstas no punto 1.a) do presente artigo.

4. Se no período que se deba tomar para o cálculo da base reguladora aparecen meses durante os cales non existise obrigación de cotizar, as primeiras corenta e oito mensualidades integraranse coa base mínima de entre todas as existentes en cada momento, e o resto de mensualidades co 50 por cento da dita base mínima.

Nos supostos en que nalgún dos meses que se teñen en conta para a determinación da base reguladora a obrigación de cotizar exista só durante unha parte del, procederá a integración sinalada no parágrafo anterior pola parte do mes en que non exista obrigación de cotizar, sempre que a base de cotización correspondente ao primeiro período non alcance a contía da base mínima mensual sinalada. En tal suposto, a integración alcanzará até esta última contía.

Artigo 198. *Compatibilidades na percepción de prestacións económicas por incapacidade permanente.*

1. En caso de incapacidade permanente total, a pensión vitalicia correspondente será compatible co salario que poida percibir o traballador na mesma empresa ou noutra distinta, sempre e cando as funcións non coincidan con aquelas que deron lugar á incapacidade permanente total.

De igual forma poderá determinarse a incompatibilidade entre a percepción do incremento previsto no artigo 196.2, parágrafo segundo, e a realización de traballos, por conta propia ou allea, incluídos no campo de aplicación do sistema da Seguridade Social.

2. As pensións vitalicias en caso de incapacidade permanente absoluta ou de grande invalidez non impedirán o exercicio daquelas actividades, sexan ou non lucrativas, compatibles co estado do incapacitado e que non representen un cambio na súa capacidade de traballo para efectos de revisión.

3. O desfrute da pensión de incapacidade permanente absoluta e de grande invalidez a partir da idade de acceso á pensión de xubilación será incompatible co desempeño polo pensionista dun traballo, por conta propia ou por conta allea, que determine a súa inclusión nalgún dos réximes do sistema da Seguridade Social, nos mesmos termos e condicións que os regulados para a pensión de xubilación na súa modalidade contributiva no artigo 213.1.

Artigo 199. *Norma especial sobre incapacidade permanente derivada de enfermidade profesional.*

As disposicións de desenvolvemento da presente lei adaptarán, en canto a enfermidades profesionais, as normas deste capítulo ás peculiaridades e características especiais da dita continxencia.

Artigo 200. *Cualificación e revisión.*

1. Corresponde ao Instituto Nacional da Seguridade Social, a través dos órganos que regulamentariamente se establezan e en todas as fases do procedemento, declarar a situación de incapacidade permanente, para os efectos de recoñecemento das prestacións económicas a que se refire este capítulo.

2. Toda resolución, inicial ou de revisión, pola cal se recoñeza o dereito ás prestacións de incapacidade permanente, en calquera dos seus graos, ou se confirme o grao recoñecido previamente, fará constar necesariamente o prazo a partir do cal se poderá instar a revisión por agravación ou melloría do estado incapacitante profesional, mentres que o beneficiario non cumprise a idade mínima establecida no artigo 205.1.a) para acceder ao dereito á pensión de xubilación. Este prazo será vinculante para todos os suxeitos que poidan promover a revisión.

Non obstante o anterior, se o pensionista de incapacidade permanente estivese exercendo calquera traballo, por conta allea ou propia, o Instituto Nacional da Seguridade Social poderá, de oficio ou por instancia do propio interesado, promover a revisión, con independencia de que transcorrese ou non o prazo sinalado na resolución.

As revisións fundadas en erro de diagnóstico poderán levarse a cabo en calquera momento, mentres o interesado non cumprise a idade a que se refire o primeiro parágrafo deste punto.

3. As disposicións que desenvolvan a presente lei regularán o procedemento de revisión e a modificación e transformación das prestacións económicas que se lle recoñecesen ao traballador, así como os dereitos e obrigacións que como consecuencia dos ditos cambios correspondan ás entidades xestoras ou colaboradoras e servizos comúns que teñan ao seu cargo tales prestacións.

Cando, como consecuencia de revisións por melloría do estado incapacitante profesional proceda reintegrar, parcialmente ou na súa totalidade, a parte non consumida dos capitais custo constituídos polas mutuas colaboradoras coa Seguridade Social ou polas empresas que fosen declaradas responsables do seu ingreso, este último non terá a consideración de ingreso indebido, para os efectos previstos no artigo 26, puntos 1, 2, 3 e 5 desta lei, sen prexuízo da aplicación do disposto no artigo 24 da Lei 47/2003, do 26 de novembro, xeral orzamentaria.

4. As pensións de incapacidade permanente, cando os seus beneficiarios cumpran a idade de sesenta e sete anos, pasarán a denominarse pensións de xubilación. A nova denominación non implicará ningunha modificación respecto das condicións da prestación que se viñese percibindo.

CAPÍTULO XII

Lesións permanentes non incapacitantesArtigo 201. *Indemnizacións por baremo.*

As lesións, mutilacións e deformidades de carácter definitivo, causadas por accidentes de traballo ou enfermidades profesionais que, sen chegar a constituír unha incapacidade permanente conforme o establecido no capítulo anterior, supoñan unha diminución ou alteración da integridade física do traballador e aparezan recollidas no baremo anexo ás disposicións de desenvolvemento desta lei, serán indemnizadas, por unha soa vez, coas cantidades globais que nel se determinen, pola entidade que estea obrigada ao pagamento das prestacións de incapacidade permanente, todo iso sen prexuízo do dereito do traballador a continuar ao servizo da empresa.

Artigo 202. *Beneficiarios.*

Serán beneficiarios das indemnizacións a que se refire o artigo anterior os traballadores integrados neste réxime xeral que reúnan a condición xeral exixida no artigo 165.1 e fosen dados de alta médica.

Artigo 203. *Incompatibilidade coas prestacións por incapacidade permanente.*

As indemnizacións a tanto global que procedan polas lesións, mutilacións e deformidades que se regulan neste capítulo serán incompatibles coas prestacións económicas establecidas para a incapacidade permanente, salvo no caso de que as ditas lesións, mutilacións e deformidades sexan totalmente independentes das que fosen tomadas en consideración para declarar tal incapacidade permanente e o seu grao.

CAPÍTULO XIII

Xubilación na súa modalidade contributivaArtigo 204. *Concepto.*

A prestación económica por causa de xubilación, na súa modalidade contributiva, será única para cada beneficiario e consistirá nunha pensión vitalicia que lle será recoñecida, nas condicións, contía e forma que regulamentariamente se determinen, cando, alcanzada a idade establecida, cese ou cesase no traballo por conta allea.

Artigo 205. *Beneficiarios.*

1. Terán dereito á pensión de xubilación regulada neste capítulo as persoas incluídas no réxime xeral que, ademais da xeral exixida no artigo 165.1, reúnan as seguintes condicións:

a) Ter feitos sesenta e sete anos de idade, ou sesenta e cinco anos cando se acrediten trinta e oito anos e seis meses de cotización, sen que se teña en conta a parte proporcional correspondente ás pagas extraordinarias.

Para o cómputo dos períodos de cotización tomaranse anos e meses completos, sen que se equiparen a eles as súas fraccións.

b) Ter cuberto un período mínimo de cotización de quince anos, dos cales ao menos dous deberán estar comprendidos dentro dos quince anos inmediatamente anteriores ao momento de causar o dereito. Para efectos do cómputo dos anos cotizados non se terá en conta a parte proporcional correspondente ás pagas extraordinarias.

Nos supostos en que se acceda á pensión de xubilación desde unha situación de alta ou asimilada á de alta, sen obrigación de cotizar, o período de dous anos a que se refire o parágrafo anterior deberá estar comprendido dentro dos quince anos inmediatamente anteriores á data en que cesou a obrigación de cotizar.

Nos casos a que se refire o parágrafo anterior, e respecto da determinación da base reguladora da pensión, aplicarase o establecido no artigo 209.1.

2. Tamén terá dereito á pensión de xubilación quen se encontre en situación de prolongación de efectos económicos da incapacidade temporal e reúna as condicións que se establecen no punto 1.

3. Malia o disposto no parágrafo primeiro do punto 1, a pensión de xubilación poderá causarse, aínda que os interesados non se encontren no momento do feito causante en alta ou situación asimilada á de alta, sempre que reúnan os requisitos de idade e cotización previstos no citado punto 1.

No suposto previsto no parágrafo anterior, para causar pensión no réxime xeral e noutro ou noutros do sistema da Seguridade Social será necesario que as cotizacións acreditadas en cada un deles se superpoñan, ao menos, durante quince anos.

Artigo 206. Xubilación anticipada por razón da actividade ou en caso de discapacidade.

1. A idade mínima de acceso á pensión de xubilación a que se refire o artigo 205.1.a) poderá ser rebaixada mediante real decreto, por proposta do titular do Ministerio de Emprego e Seguridade Social, naqueles grupos ou actividades profesionais cuxos traballos sexan de natureza excepcionalmente penosa, tóxica, perigosa ou insalubre e acusen elevados índices de morbilidade ou mortalidade, sempre que os traballadores afectados acrediten na respectiva profesión ou traballo o mínimo de actividade que se estableza.

Para tales efectos, establecerase regulamentariamente o procedemento xeral que se debe observar para rebaixar a idade de xubilación, que incluírá a realización previa de estudos sobre sinistralidade no sector, penosidade, perigosidade e toxicidade das condicións do traballo, a súa incidencia nos procesos de incapacidade laboral dos traballadores e os requirimentos físicos exixidos para o desenvolvemento da actividade.

O establecemento de coeficientes redutores da idade de xubilación só procederá cando non sexa posible a modificación das condicións de traballo e implicará os axustes necesarios na cotización para garantir o equilibrio financeiro.

2. De igual modo, a idade mínima de acceso á pensión de xubilación a que se refire o artigo 205.1.a) poderá ser reducida no caso de persoas con discapacidade nun grao igual ou superior ao 65 por cento, nos termos contidos no correspondente real decreto acordado por proposta do titular do Ministerio de Emprego e Seguridade Social, ou tamén nun grao de discapacidade igual ou superior ao 45 por cento, sempre que, neste último suposto, se trate de discapacidades regulamentariamente determinadas respecto das cales existan evidencias de que determinan de forma xeneralizada e apreciable unha redución da esperanza de vida.

3. A aplicación dos correspondentes coeficientes redutores da idade en ningún caso dará lugar a que o interesado poida acceder á pensión de xubilación cunha idade inferior á de cincuenta e dous anos.

Os coeficientes redutores da idade de xubilación non serán tidos en conta, en ningún caso, para efectos de acreditar a exixida para acceder á xubilación parcial, aos beneficios establecidos no artigo 210.2 e a calquera outra modalidade de xubilación anticipada.

Artigo 207. Xubilación anticipada por causa non imputable ao traballador.

1. O acceso á xubilación anticipada derivada do cesamento no traballo por causa non imputable á libre vontade do traballador exixirá os seguintes requisitos:

a) Ter cumprida unha idade que sexa inferior en catro anos, como máximo, á idade que en cada caso resulte de aplicación segundo o establecido no artigo 205.1.a), sen que

para estes efectos resulten de aplicación os coeficientes redutores a que se refire o artigo anterior.

b) Encontrarse inscrito nas oficinas de emprego como demandante de emprego durante un prazo de, ao menos, seis meses inmediatamente anteriores á data da solicitude da xubilación.

c) Acreditar un período mínimo de cotización efectiva de 33 anos, sen que, para tales efectos, se teña en conta a parte proporcional por pagas extraordinarias. Para estes exclusivos efectos, só se computará o período de prestación do servizo militar obrigatorio ou da prestación social substitutoria, co límite máximo dun ano.

d) Que o cesamento no traballo se producise como consecuencia dunha situación de reestruturación empresarial que impida a continuidade da relación laboral. Para estes efectos, as causas de extinción do contrato de traballo que poderán dar dereito ao acceso a esta modalidade de xubilación anticipada serán as seguintes:

1.ª O despedimento colectivo por causas económicas, técnicas, organizativas ou de produción, conforme o artigo 51 do texto refundido da Lei do Estatuto dos traballadores.

2.ª O despedimento obxectivo por causas económicas, técnicas, organizativas ou de produción, conforme o artigo 52.c) do texto refundido da Lei do Estatuto dos traballadores.

3.ª A extinción do contrato por resolución xudicial, conforme o artigo 64 da Lei 22/2003, do 9 de xullo, concursal.

4.ª A morte, xubilación ou incapacidade do empresario individual, sen prexuízo do disposto no artigo 44 do texto refundido da Lei do Estatuto dos traballadores, ou a extinción da personalidade xurídica do contratante.

5.ª A extinción do contrato de traballo motivada pola existencia de forza maior constatada pola autoridade laboral, conforme o establecido no artigo 51.7 do texto refundido da Lei do Estatuto dos traballadores.

Nos supostos recollidos nas causas 1.ª e 2.ª, para poder acceder a esta modalidade de xubilación anticipada, será necesario que o traballador acredite ter percibido a indemnización correspondente derivada da extinción do contrato de traballo ou ter interposto demanda xudicial en reclamación da dita indemnización ou de impugnación da decisión extintiva.

A percepción da indemnización acreditarase mediante documento da transferencia bancaria recibida ou documentación acreditativa equivalente.

A extinción da relación laboral da muller traballadora como consecuencia de ser vítima da violencia de xénero dará acceso a esta modalidade de xubilación anticipada.

2. Nos casos de acceso á xubilación anticipada a que se refire este artigo, a pensión será obxecto de redución mediante a aplicación, por cada trimestre ou fracción de trimestre que, no momento do feito causante, lle falte ao traballador para cumprir a idade legal de xubilación que en cada caso resulte da aplicación do establecido no artigo 205.1.a), dos seguintes coeficientes en función do período de cotización acreditado:

1.º Coeficiente do 1,875 por cento por trimestre cando se acredite un período de cotización inferior a trinta e oito anos e seis meses.

2.º Coeficiente do 1,750 por cento por trimestre cando se acredite un período de cotización igual ou superior a trinta e oito anos e seis meses e inferior a corenta e un anos e seis meses.

3.º Coeficiente do 1,625 por cento por trimestre cando se acredite un período de cotización igual ou superior a corenta e un anos e seis meses e inferior a corenta e catro anos e seis meses.

4.º Coeficiente do 1,500 por cento por trimestre cando se acredite un período de cotización igual ou superior a corenta e catro anos e seis meses.

Para os exclusivos efectos de determinar a dita idade legal de xubilación, considerarase como tal a que lle correspondería ao traballador de ter seguido cotizando durante o prazo comprendido entre a data do feito causante e o cumprimento da idade legal de xubilación que en cada caso resulte da aplicación do establecido no artigo 205.1.a).

Para o cómputo dos períodos de cotización tomaranse períodos completos, sen que se equipare a un período a fracción deste.

Artigo 208. *Xubilación anticipada por vontade do interesado.*

1. O acceso á xubilación anticipada por vontade do interesado exixirá os seguintes requisitos:

a) Ter cumprida unha idade que sexa inferior en dous anos, como máximo, á idade que en cada caso resulte de aplicación segundo o establecido no artigo 205.1.a), sen que para estes efectos resulten de aplicación os coeficientes reductores a que se refire o artigo 206.

b) Acreditar un período mínimo de cotización efectiva de trinta e cinco anos, sen que, para tales efectos, se teña en conta a parte proporcional por pagas extraordinarias. Para estes exclusivos efectos, só se computará o período de prestación do servizo militar obrigatorio ou da prestación social substitutoria, co límite máximo dun ano.

c) Unha vez acreditados os requisitos xerais e específicos da dita modalidade de xubilación, o importe da pensión que se percibirá debe resultar superior á contía da pensión mínima que correspondería ao interesado pola súa situación familiar ao facer os sesenta e cinco anos de idade. En caso contrario, non se poderá acceder a esta fórmula de xubilación anticipada.

2. Nos casos de acceso á xubilación anticipada a que se refire este artigo, a pensión será obxecto de redución mediante a aplicación, por cada trimestre ou fracción de trimestre que, no momento do feito causante, lle falte ao traballador para cumprir a idade legal de xubilación que en cada caso resulte da aplicación do establecido no artigo 205.1.a), dos seguintes coeficientes en función do período de cotización acreditado:

a) Coeficiente do 2 por cento por trimestre cando se acredite un período de cotización inferior a trinta e oito anos e seis meses.

b) Coeficiente do 1,875 por cento por trimestre cando se acredite un período de cotización igual ou superior a trinta e oito anos e seis meses e inferior a corenta e un anos e seis meses.

c) Coeficiente do 1,750 por cento por trimestre cando se acredite un período de cotización igual ou superior a corenta e un anos e seis meses e inferior a corenta e catro anos e seis meses.

d) Coeficiente do 1,625 por cento por trimestre cando se acredite un período de cotización igual ou superior a corenta e catro anos e seis meses.

Para os exclusivos efectos de determinar a dita idade legal de xubilación, considerarase como tal a que lle correspondería ao traballador de ter seguido cotizando durante o prazo comprendido entre a data do feito causante e o cumprimento da idade legal de xubilación que en cada caso resulte da aplicación do establecido no artigo 205.1.a).

Para o cómputo dos períodos de cotización tomaranse períodos completos, sen que se equipare a un período a fracción deste.

Artigo 209. *Base reguladora da pensión de xubilación.*

1. A base reguladora da pensión de xubilación será o cociente que resulte de dividir entre trescentos cincuenta as bases de cotización do interesado durante os trescentos meses inmediatamente anteriores ao mes previo ao do feito causante, tendo en conta o seguinte:

a) O cómputo das referidas bases de cotización realizarase conforme as seguintes regras, das que é expresión matemática a fórmula que figura ao final da presente letra:

1.ª As bases correspondentes aos vinte e catro meses anteriores ao mes previo ao do feito causante computaranse no seu valor nominal.

2.ª As restantes bases actualizaranse de acordo coa evolución que experimentase o índice de prezos de consumo desde o mes a que aquelas correspondan, até o mes inmediato anterior a aquel en que se inicie o período a que se refire a regra anterior.

$$B_r = \frac{\sum_{i=1}^{24} B_i + \sum_{i=25}^{300} B_i \frac{I_{25}}{I_i}}{350}$$

Onde:

B_r = é a base reguladora.

B_i = é a base de cotización do mes i -ésimo anterior ao mes previo ao do feito causante.

I_i = é o índice xeral de prezos de consumo do mes i -ésimo anterior ao mes previo ao do feito causante.

Sendo $i = 1, 2, \dots, 300$

b) Se no período que se deba tomar para o cálculo da base reguladora aparecen meses durante os cales non existise obrigación de cotizar, as primeiras corenta e oito mensualidades integraranse coa base mínima de entre todas as existentes en cada momento, e o resto de mensualidades co 50 por cento da dita base mínima.

Nos supostos en que nalgún dos meses que se teñen en conta para a determinación da base reguladora a obrigación de cotizar exista só durante unha parte del, procederá a integración sinalada no parágrafo anterior, pola parte do mes en que non exista obrigación de cotizar, sempre que a base de cotización correspondente ao primeiro período non alcance a contía da base mínima mensual sinalada. En tal suposto, a integración alcanzará até esta última contía.

2. Sen prexuízo do establecido no artigo 161.2, para a determinación da base reguladora da pensión de xubilación non se poderán computar os incrementos das bases de cotización producidos nos dous últimos anos, que sexan consecuencia de aumentos salariais superiores ao incremento medio interanual experimentado no convenio colectivo aplicable ou, na súa falta, no correspondente sector.

3. Exceptúanse da norma xeral establecida no punto anterior os incrementos salariais que sexan consecuencia da aplicación estrita das normas contidas en disposicións legais e convenios colectivos sobre antigüidade e ascensos regulamentarios de categoría profesional.

Quedarán así mesmo exceptuados, nos termos contidos no parágrafo anterior, aqueles incrementos salariais que deriven de calquera outro concepto retributivo establecido con carácter xeral e regulado nas citadas disposicións legais ou convenios colectivos.

Non obstante, a referida norma xeral será de aplicación cando os incrementos salariais a que se refire este punto se produzan exclusivamente por decisión unilateral da empresa en virtude das súas facultades organizativas.

4. Non obstante o disposto no punto anterior, en ningún caso se computarán aqueles incrementos salariais que excedan o límite establecido no punto 2 e que fosen pactados exclusiva ou fundamentalmente en función do cumprimento dunha determinada idade próxima á xubilación.

5. Para efectos do cálculo da base reguladora da pensión de xubilación nas situacións de pluriemprego, as bases polas cales se cotízase ás diversas empresas computaranse na súa totalidade, sen que a suma destas bases poida exceder o límite máximo de cotización vixente en cada momento.

Artigo 210. *Contía da pensión.*

1. A contía da pensión de xubilación determinarase aplicando á base reguladora, calculada conforme o disposto no artigo precedente, as porcentaxes seguintes:

- a) Polos primeiros quince anos cotizados, o 50 por cento.
- b) A partir do ano décimo sexto, por cada mes adicional de cotización, comprendido entre os meses un e douscentos corenta e oito, engadirase o 0,19 por cento, e por cada un dos que excedan o mes douscentos corenta e oito, engadirase o 0,18 por cento, sen que a porcentaxe aplicable á base reguladora supere o 100 por cento, salvo no suposto a que se refire o punto seguinte.

Á contía así determinada seralle de aplicación o factor de sustentabilidade que corresponda en cada momento, segundo o establecido no artigo seguinte.

2. Cando se acceda á pensión de xubilación a unha idade superior á que resulte de aplicar en cada caso o establecido no artigo 205.1.a), sempre que ao cumprir esta idade se reunise o período mínimo de cotización establecido no artigo 205.1.b), recoñeceráselle ao interesado unha porcentaxe adicional por cada ano completo cotizado entre a data en que cumpriu a dita idade e a do feito causante da pensión, cuxa contía estará en función dos anos de cotización acreditados na primeira das datas indicadas, segundo a seguinte escala:

- a) Até vinte e cinco anos cotizados, o 2 por cento.
- b) Entre vinte e cinco e trinta e sete anos cotizados, o 2,75 por cento.
- c) A partir de trinta e sete anos cotizados, o 4 por cento.

A porcentaxe adicional obtida segundo o establecido no parágrafo anterior sumarase á que con carácter xeral corresponda ao interesado de acordo co punto 1. A porcentaxe resultante aplicarase á respectiva base reguladora para efectos de determinar a contía da pensión, que non poderá ser superior en ningún caso ao límite establecido no artigo 57.

No suposto de que a contía da pensión recoñecida alcance o indicado límite sen aplicar a porcentaxe adicional ou aplicándoa só parcialmente, o interesado terá dereito, ademais, a percibir anualmente unha cantidade cuxo importe se obterá aplicando ao importe do dito límite vixente en cada momento a porcentaxe adicional non utilizada para determinar a contía da pensión, arredondado á unidade máis próxima por exceso. A citada cantidade devindicarase por meses vencidos e aboarase en catorce pagas, sen que a suma do seu importe e o da pensión ou pensións que teña recoñecidas o interesado, en cómputo anual, poida superar a contía do tope máximo da base de cotización vixente en cada momento, tamén en cómputo anual.

O beneficio establecido neste punto non será de aplicación nos supostos de xubilación parcial, nin no de xubilación flexible a que se refire o parágrafo segundo do artigo 213.1.

3. Cando para determinar a contía dunha pensión de xubilación se teñan que aplicar coeficientes reductores por idade no momento do feito causante, aqueles aplicaranse sobre o importe da pensión resultante de aplicar á base reguladora a porcentaxe que corresponda por meses de cotización. Unha vez aplicados os referidos coeficientes reductores, o importe resultante da pensión non poderá ser superior á contía que resulte de reducir o tope máximo de pensión nun 0,50 por cento por cada trimestre ou fracción de trimestre de anticipación.

4. O coeficiente do 0,50 por cento a que se refire o punto anterior non será de aplicación nos casos de xubilacións anticipadas conforme as previsións do artigo 206, en relación cos grupos ou actividades profesionais cuxos traballos sexan de natureza excepcionalmente penosa, tóxica, perigosa ou insalubre, ou coas persoas con discapacidade.

Artigo 211. *Factor de sustentabilidade da pensión de xubilación.*

1. O factor de sustentabilidade defínese como un instrumento que con carácter automático permite vincular o importe das pensións de xubilación do sistema da Seguridade Social á evolución da esperanza de vida dos pensionistas, a través da fórmula que se regula no punto 4, axustando as contías que percibirán aqueles que se xubilen en similares condicións en momentos temporais diferentes.

2. O factor de sustentabilidade aplicarase por unha soa vez para a determinación do importe inicial das pensións de xubilación.

3. Para o cálculo do factor de sustentabilidade teranse en conta os seguintes elementos:

a) As táboas de mortalidade da poboación pensionista de xubilación do sistema da Seguridade Social elaboradas pola propia Administración da Seguridade Social.

b) A idade de sesenta e sete anos como idade de referencia.

4. A formulación matemática do factor de sustentabilidade é a seguinte:

$$FS_t = FS_{t-1} * e_{67}^*$$

Onde:

FS = é o factor de sustentabilidade.

$FS_{2018} = 1$.

t = é o ano de aplicación do factor, que tomará valores desde o ano 2019 en diante.

e_{67}^* = é o valor que se calcula cada cinco anos e que representa a variación interanual, nun período quinquenal, da esperanza de vida aos sesenta e sete anos, obtida esta segundo as táboas de mortalidade da poboación pensionista de xubilación do sistema da Seguridade Social.

A fórmula de cálculo de e_{67}^* é a seguinte para cada un dos períodos quinquenais:

Para o cálculo do factor de sustentabilidade no período 2019 a 2023, ambos inclusive, e_{67}^* tomará o valor

$$\left[\frac{e_{67}^{2012}}{e_{67}^{2017}} \right]^{\frac{1}{5}},$$

Onde o numerador é a esperanza de vida aos sesenta e sete anos no ano 2012 e o denominador a esperanza de vida aos sesenta e sete anos no ano 2017.

Para o cálculo do factor de sustentabilidade no período 2024 a 2028, ambos inclusive, e_{67}^* tomará o valor

$$\left[\frac{e_{67}^{2017}}{e_{67}^{2022}} \right]^{\frac{1}{5}},$$

Onde o numerador é a esperanza de vida aos sesenta e sete anos no ano 2017 e o denominador a esperanza de vida aos sesenta e sete anos no ano 2022.

E así sucesivamente.

Para a aplicación do factor de sustentabilidade utilizaranse os catro primeiros decimais.

5. Con periodicidade quinquenal, revisarase a variación interanual da esperanza de vida que se terá en conta para calcular o valor do factor de sustentabilidade.

6. O factor de sustentabilidade aplicarase sen prexuízo do dereito que, de ser o caso, teña o interesado á percepción do complemento por mínimos, conforme o que ao respecto se estableza na correspondente lei de orzamentos xerais do Estado.

7. A Autoridade Independente de Responsabilidade Fiscal emitirá opinión conforme o disposto no artigo 23 da Lei orgánica 6/2013, do 14 de novembro, de creación da Autoridade Independente de Responsabilidade Fiscal, respecto dos valores calculados polo Ministerio de Emprego e Seguridade Social para a determinación do factor de sustentabilidade.

8. O factor de sustentabilidade aplicarase con absoluta transparencia e publicarase o seguimento sistemático da esperanza de vida. De igual maneira, e con ocasión do recoñecemento da súa pensión inicial, os pensionistas serán informados sobre o efecto do factor de sustentabilidade no seu cálculo.

Artigo 212. *Imprescritibilidade.*

O dereito ao recoñecemento da pensión de xubilación é imprescritible, sen prexuízo de que, nos supostos de xubilación en situación de alta, os efectos de tal recoñecemento se produzan a partir dos tres meses anteriores á data en que se presente a correspondente solicitude.

Artigo 213. *Incompatibilidades.*

1. O desfrute da pensión de xubilación será incompatible co traballo do pensionista, coas excepcións e nos termos que legal ou regulamentariamente se determinen.

Non obstante o anterior, as persoas que accedan á xubilación poderán compatibilizar a percepción da pensión cun traballo a tempo parcial nos termos que regulamentariamente se establezan. Durante esta situación, minorarase a percepción da pensión en proporción inversa á redución aplicable á xornada de traballo do pensionista en relación coa dun traballador a tempo completo comparable.

2. O desempeño dun posto de traballo no sector público delimitado no parágrafo segundo do artigo 1.1 da Lei 53/1984, do 26 de decembro, de incompatibilidades do persoal ao servizo das administracións públicas, é incompatible coa percepción de pensión de xubilación, na súa modalidade contributiva.

A percepción da pensión indicada quedará en suspenso polo tempo que dure o desempeño do dito posto, sen que iso afecte as súas revalorizacións.

A incompatibilidade a que se refire este punto non será de aplicación aos profesores universitarios eméritos nin ao persoal licenciado sanitario emérito a que se refire o artigo 137.c).

3. Tamén será incompatible a percepción da pensión de xubilación, na súa modalidade contributiva, co desempeño dos altos cargos a que se refire o artigo 1 da Lei 3/2015, do 30 de maio, reguladora do exercicio do alto cargo da Administración xeral do Estado.

4. A percepción da pensión de xubilación será compatible coa realización de traballos por conta propia cuxos ingresos anuais totais non superen o salario mínimo interprofesional, en cómputo anual. Quen realice estas actividades económicas non estará obrigado a cotizar polas prestacións da Seguridade Social.

As actividades especificadas no parágrafo anterior, polas cales non se cotice, non xerarán novos dereitos sobre as prestacións da Seguridade Social.

Artigo 214. *Pensión de xubilación e envellecemento activo.*

1. Sen prexuízo do establecido no artigo 213, o desfrute da pensión de xubilación, na súa modalidade contributiva, será compatible coa realización de calquera traballo por conta allea ou por conta propia do pensionista, nos seguintes termos:

a) O acceso á pensión debe ter lugar unha vez cumprida a idade que en cada caso resulte de aplicación, segundo o establecido no artigo 205.1.a), sen que, para tales efectos, sexan admisibles xubilacións acollidas a bonificacións ou anticipacións da idade de xubilación que poidan ser de aplicación ao interesado.

b) A porcentaxe aplicable á respectiva base reguladora para efectos de determinar a contía da pensión causada debe alcanzar o 100 por cento.

c) O traballo compatible poderá realizarse a tempo completo ou a tempo parcial.

2. A contía da pensión de xubilación compatible co traballo será equivalente ao 50 por cento do importe resultante no recoñecemento inicial, unha vez aplicado, se procede,

o límite máximo de pensión pública, ou do que se estea percibindo, no momento de inicio da compatibilidade co traballo, excluído, en todo caso, o complemento por mínimos, calquera que sexa a xornada laboral ou a actividade que realice o pensionista.

A pensión revalorizarase na súa integridade nos termos establecidos para as pensións do sistema da Seguridade Social. Non obstante, mentres se manteña o traballo compatible, o importe da pensión máis as revalorizacións acumuladas reducirase nun 50 por cento.

3. O pensionista non terá dereito aos complementos para pensións inferiores á mínima durante o tempo en que compatibilice a pensión co traballo.

4. O beneficiario terá a consideración de pensionista para todos os efectos.

5. Finalizada a relación laboral por conta allea ou producido o cesamento na actividade por conta propia, restablecerase a percepción íntegra da pensión de xubilación.

6. As empresas en que se compatibilice a prestación de servizos co desfrute da pensión de xubilación conforme o disposto neste artigo deberán non ter adoptado decisións extintivas improcedentes nos seis meses anteriores á dita compatibilidade. A limitación afectará unicamente a cobertura daqueles postos de traballo do mesmo grupo profesional que os afectados pola extinción.

Unha vez iniciada a compatibilidade entre pensión e traballo, a empresa deberá manter, durante a vixencia do contrato de traballo do pensionista de xubilación, o nivel de emprego existente nela antes do seu inicio. A este respecto tomarase como referencia a media diaria de traballadores de alta na empresa no período dos noventa días anteriores á compatibilidade, calculado como o cociente que resulte de dividir entre noventa a suma dos traballadores que estivesen en alta na empresa nos noventa días inmediatamente anteriores ao seu inicio.

Non se considerarán incumplidas as obrigacións de mantemento do emprego anteriores cando o contrato de traballo se extinga por causas obxectivas ou por despedimento disciplinario cando un ou outro sexa declarado ou recoñecido como procedente, nin as extincións causadas por dimisión, morte, xubilación ou incapacidade permanente total, absoluta ou grande invalidez dos traballadores ou pola expiración do tempo convido ou realización da obra ou servizo obxecto do contrato.

7. A regulación contida neste artigo entenderase aplicable sen prexuízo do réxime xurídico previsto para calquera outra modalidade de compatibilidade entre pensión e traballo, establecida legal ou regulamentariamente.

As previsións deste artigo non serán aplicables nos supostos de desempeño dun posto de traballo ou alto cargo no sector público, delimitado no parágrafo segundo do artigo 1.1 da Lei 53/1984, do 26 de decembro, de incompatibilidades do persoal ao servizo das administracións públicas, que será incompatible coa percepción da pensión de xubilación.

Artigo 215. *Xubilación parcial.*

1. Os traballadores que cumprisen a idade a que se refire o artigo 205.1.a) e reúnan os requisitos para causar dereito á pensión de xubilación, sempre que se produza unha redución da súa xornada de traballo comprendida entre un mínimo do 25 por cento e un máximo do 50 por cento, poderán acceder á xubilación parcial sen necesidade da subscripción simultánea dun contrato de remuda. As porcentaxes indicadas entenderanse referidas á xornada dun traballador a tempo completo comparable.

2. Así mesmo, sempre que con carácter simultáneo se subscriba un contrato de remuda nos termos previstos no artigo 12.7 do texto refundido da Lei do Estatuto dos traballadores, os traballadores a tempo completo poderán acceder á xubilación parcial cando reúnan os seguintes requisitos:

a) Ter cumprida na data do feito causante a idade de sesenta e cinco anos, ou de sesenta e tres cando se acrediten trinta e seis anos e seis meses de cotización, sen que, para tales efectos, se teñan en conta as bonificacións ou anticipacións da idade de xubilación que poidan ser de aplicación ao interesado.

b) Acreditar un período de antigüidade na empresa de, ao menos, seis anos inmediatamente anteriores á data da xubilación parcial. Para tal efecto, computarase a

antigüidade acreditada na empresa anterior se mediou unha sucesión de empresa nos termos previstos no artigo 44 do texto refundido da Lei do Estatuto dos traballadores, ou en empresas pertencentes ao mesmo grupo.

c) Que a redución da súa xornada de traballo estea comprendida entre un mínimo dun 25 por cento e un máximo do 50 por cento, ou do 75 por cento para os supostos en que o traballador de remuda sexa contratado a xornada completa mediante un contrato de duración indefinida, sempre que se acrediten o resto dos requisitos. Estas porcentaxes entenderanse referidas á xornada dun traballador a tempo completo comparable.

d) Acreditar un período de cotización de trinta e tres anos na data do feito causante da xubilación parcial, sen que para estes efectos se teña en conta a parte proporcional correspondente por pagas extraordinarias. Para estes exclusivos efectos, só se computará o período de prestación do servizo militar obrigatorio ou da prestación social substitutoria, co límite máximo dun ano.

No suposto de persoas con discapacidade en grao igual ou superior ao 33 por cento, o período de cotización exixido será de vinte e cinco anos.

e) Que exista unha correspondencia entre as bases de cotización do traballador de remuda e do xubilado parcial, de modo que a correspondente ao traballador de remuda non poderá ser inferior ao 65 por cento da media das bases de cotización correspondentes aos seis últimos meses do período da base reguladora da pensión de xubilación parcial.

f) Os contratos de remuda que se establezan como consecuencia dunha xubilación parcial terán, como mínimo, unha duración igual ao tempo que lle falte ao traballador substituído para alcanzar a idade de xubilación a que se refire o artigo 205.1 a).

Nos casos a que se refire a letra c), en que o contrato de remuda sexa de carácter indefinido e a tempo completo, deberá manterse ao menos durante unha duración igual ao resultado de sumar dous anos ao tempo que lle falte ao traballador substituído para alcanzar a idade de xubilación a que se refire o artigo 205.1.a). No suposto de que o contrato se extinga antes de alcanzar a duración mínima indicada, o empresario estará obrigado a realizar un novo contrato nos mesmos termos do extinguido, polo tempo restante. En caso de incumprimento por parte do empresario das condicións establecidas no presente artigo en materia de contrato de remuda, será responsable do reintegro da pensión que percíbese o pensionista a tempo parcial.

g) Sen prexuízo da redución de xornada a que se refire a letra c), durante o período de desfrute da xubilación parcial, empresa e traballador cotizarán pola base de cotización que, de ser o caso, correspondería de seguir traballando este a xornada completa.

3. O desfrute da pensión de xubilación parcial en ambos os supostos será compatible cun posto de traballo a tempo parcial.

4. O réxime xurídico da xubilación parcial a que se refiren os puntos anteriores será o que regulamentariamente se estableza.

5. Poderanse acoller á xubilación parcial regulada neste artigo os socios traballadores ou de traballo das cooperativas, asimilados a traballadores por conta allea nos termos do artigo 14, que reduzan a súa xornada e dereitos económicos nas condicións previstas no artigo 12.6 do texto refundido da Lei do Estatuto dos traballadores e cumpran os requisitos establecidos no punto 2 deste artigo, cando a cooperativa concerte cun socio de duración determinada dela ou cun desempleado a realización, en calidade de socio traballador ou de socio de traballo, da xornada deixada vacante polo socio que se xubila parcialmente, coas mesmas condicións establecidas para a celebración dun contrato de remuda no artigo 12.7 do texto refundido da Lei do Estatuto dos traballadores, e conforme o previsto neste artigo.

CAPÍTULO XIV

Morte e supervivencia

Artigo 216. *Prestacións.*

1. En caso de morte, calquera que sexa a súa causa, cando concorran os requisitos exigibles recoñeceranse, segundo os supostos, algunha ou algunhas das prestacións seguintes:

- a) Un auxilio por defunción.
- b) Unha pensión vitalicia de viuvez.
- c) Unha prestación temporal de viuvez.
- d) Unha pensión de orfandade.
- e) Unha pensión vitalicia ou, de ser o caso, subsidio temporal en favor de familiares.

2. En caso de morte causada por accidente de traballo ou enfermidade profesional recoñecerase, ademais, unha indemnización a tanto global.

Artigo 217. *Suxeitos causantes.*

1. Poderán causar dereito ás prestacións enumeradas no artigo anterior:

- a) As persoas incluídas no réxime xeral que cumpran a condición xeral exixida no artigo 165.1
- b) Os perceptores dos subsidios de incapacidade temporal, risco durante o embarazo, maternidade, paternidade ou risco durante a lactación natural, que cumpran o período de cotización que, de ser o caso, estea establecido.
- c) Os titulares de pensións contributivas de xubilación e incapacidade permanente.

2. Reputaranse de dereito mortos a consecuencia de accidente de traballo ou de enfermidade profesional aqueles que teñan recoñecida por tales continxencias unha incapacidade permanente absoluta ou a condición de grande inválido.

Se non se dá o suposto previsto no parágrafo anterior, deberá probarse que a morte foi debida ao accidente de traballo ou á enfermidade profesional. En caso de accidente de traballo, a proba só se admitirá se o falecemento ocorreu dentro dos cinco anos seguintes á data do accidente. En caso de enfermidade profesional, admitirase tal proba calquera que sexa o tempo transcorrido.

3. Os traballadores que desaparecesen con ocasión dun accidente, sexa ou non de traballo, en circunstancias que fagan presumible a súa morte e sen que se tivesen noticias súas durante os noventa días naturais seguintes ao do accidente, poderán causar as prestacións por morte e supervivencia, excepción feita do auxilio por defunción. Os efectos económicos das prestacións retrotraeranse á data do accidente, nas condicións que regulamentariamente se determinen.

Artigo 218. *Auxilio por defunción.*

O falecemento do causante dará dereito á percepción inmediata dun auxilio por defunción para facer fronte aos gastos de enterro a quen os soportase. Presumirase, salvo proba en contrario, que tales gastos foron satisfeitos por esta orde: polo cónxuxe supervivente, polo sobrevivente dunha parella de feito nos termos regulados no artigo 221, polos fillos e polos parentes do falecido que convivisen con el habitualmente.

Artigo 219. *Pensión de viuvez do cónxuxe supervivente.*

1. Terá dereito á pensión de viuvez, con carácter vitalicio, salvo que se produza algunha das causas de extinción que legal ou regulamentariamente se establezan, o cónxuxe supervivente dalgunha das persoas a que se refire o artigo 217.1, sempre que se

o suxeito causante se encontrase en alta ou en situación asimilada á de alta na data do seu falecemento, completase un período de cotización de cincocentos días, dentro dos cinco anos inmediatamente anteriores á data do feito causante da pensión. Nos supostos en que esta se cause desde unha situación de alta ou de asimilada á de alta sen obrigación de cotizar, o período de cotización de cincocentos días deberá estar comprendido dentro dos cinco anos inmediatamente anteriores á data en que cesou a obrigación de cotizar. En calquera caso, se a causa da morte foi un accidente, sexa ou non de traballo, ou unha enfermidade profesional, non se exixirá ningún período previo de cotización.

Tamén terá dereito á pensión de viuvez o cónxuxe supervivente aínda que o causante, na data de falecemento, non se encontrase en alta ou en situación asimilada á de alta, sempre que completase un período mínimo de cotización de quince anos.

2. Nos supostos excepcionais en que o falecemento do causante derivase de enfermidade común, non sobrevida tras o vínculo conxugal, requirirase, ademais, que o matrimonio se celebre cun ano de antelación como mínimo á data do falecemento ou, alternativamente, a existencia de fillos comúns. Non se exixirá a dita duración do vínculo matrimonial cando na data da súa celebración se acreditase un período de convivencia co causante, nos termos establecidos no artigo 221.2, que, sumado ao de duración do matrimonio, superase os dous anos.

Artigo 220. Pensión de viuvez en supostos de separación, divorcio ou nulidade matrimonial.

1. Nos casos de separación ou divorcio, o dereito á pensión de viuvez corresponderá a quen, concorrendo os requisitos en cada caso exixidos no artigo 219, sexa ou fose cónxuxe lexítimo, neste último caso sempre que non contraese novas nupcias ou constituíse unha parella de feito nos termos a que se refire o artigo seguinte.

Así mesmo, requirirase que as persoas divorciadas ou separadas xudicialmente sexan acreedoras da pensión compensatoria a que se refire o artigo 97 do Código civil e esta quedase extinguida á morte do causante. No suposto de que a contía da pensión de viuvez fose superior á pensión compensatoria, aquela diminuirá até alcanzar a contía desta última.

En todo caso, terán dereito á pensión de viuvez as mulleres que, mesmo non sendo acreedoras de pensión compensatoria, poidan acreditar que eran vítimas de violencia de xénero no momento da separación xudicial ou do divorcio mediante sentenza firme, ou do arquivamento da causa por extinción da responsabilidade penal por falecemento; na falta de sentenza, a través da orde de protección ditada ao seu favor ou informe do Ministerio Fiscal que indique a existencia de indicios de ser vítima de violencia de xénero, así como por calquera outro medio de proba admitido en dereito.

2. Se, tendo mediado divorcio, se produce unha concorrencia de beneficiarios con dereito á pensión, esta será recoñecida en contía proporcional ao tempo vivido por cada un deles co causante. En todo caso, garantirase o 40 por cento a favor do cónxuxe supervivente ou, de ser o caso, do que, sen ser cónxuxe, convivise co causante no momento do falecemento e resultase beneficiario da pensión de viuvez nos termos a que se refire o artigo seguinte.

3. En caso de nulidade matrimonial, o dereito á pensión de viuvez corresponderá ao supervivente ao cal se lle recoñecese o dereito á indemnización a que se refire o artigo 98 do Código civil, sempre que non contraese novas nupcias ou constituíse unha parella de feito nos termos a que se refire o artigo seguinte. Esta pensión será recoñecida en contía proporcional ao tempo vivido co causante, sen prexuízo dos límites que poidan resultar pola aplicación do previsto no punto anterior no suposto de concorrencia de varios beneficiarios.

Artigo 221. Pensión de viuvez de parellas de feito.

1. Cumpridos os requisitos de alta e cotización establecidos no artigo 219, terá así mesmo dereito á pensión de viuvez quen se encontrase unido ao causante no momento

do seu falecemento, formando unha parella de feito, e acredítase que os seus ingresos durante o ano natural anterior non alcanzaron o 50 por cento da suma dos propios e dos do causante habidos no mesmo período. Esta porcentaxe será do 25 por cento no caso de inexistencia de fillos comúns con dereito á pensión de orfandade.

Porén, tamén se recoñecerá dereito á pensión de viuvez cando os ingresos do sobrevivente resulten inferiores a 1,5 veces o importe do salario mínimo interprofesional vixente no momento do feito causante, requisito que deberá concorrer tanto no momento do feito causante da prestación como durante o período da súa percepción. O límite indicado incrementarase en 0,5 veces a contía do salario mínimo interprofesional vixente, por cada fillo común con dereito á pensión de orfandade que conviva co sobrevivente.

Consideraranse como ingresos os rendementos de traballo e de capital así como os de carácter patrimonial, nos termos en que son computados para o recoñecemento dos complementos por mínimos de pensións establecidos no artigo 59.

2. Para efectos do establecido neste artigo, considerarase parella de feito a constituída, con análoga relación de afectividade á conxugal, por aqueles que, non estando impedidos para contraer matrimonio, non teñan vínculo matrimonial con outra persoa e acrediten, mediante o correspondente certificado de empadramento, unha convivencia estable e notoria con carácter inmediato ao falecemento do causante e cunha duración ininterrompida non inferior a cinco anos.

A existencia de parella de feito acreditarase mediante certificación da inscrición nalgun dos rexistros específicos existentes nas comunidades autónomas ou concellos do lugar de residencia ou mediante documento público en que conste a constitución da dita parella. Tanto a mencionada inscrición como a formalización do correspondente documento público deberán terse producido cunha antelación mínima de dous anos con respecto á data do falecemento do causante.

Artigo 222. *Prestación temporal de viuvez.*

Cando o cónxuxe supervivente non poida acceder ao dereito á pensión de viuvez por non acreditar que o seu matrimonio co causante tivo unha duración dun ano ou, alternativamente, pola inexistencia de fillos comúns e concorran o resto de requisitos enumerados no artigo 219, terá dereito a unha prestación temporal en contía igual á da pensión de viuvez que lle correspondería e cunha duración de dous anos.

Artigo 223. *Compatibilidade e extinción das prestacións de viuvez.*

1. A pensión de viuvez será compatible con calquera renda de traballo, sen prexuízo do establecido no artigo 221.

A pensión de viuvez, causada nos termos do segundo parágrafo do artigo 219.1, será incompatible co recoñecemento doutra pensión de viuvez, en calquera dos réximes da Seguridade Social, salvo que as cotizacións acreditadas en cada un dos réximes se superpoñan, ao menos, durante quince anos.

2. O dereito á pensión de viuvez extinguirase, en todos os supostos, cando o beneficiario contraia matrimonio ou constituía unha parella de feito nos termos regulados no artigo 221, sen prexuízo das excepcións establecidas regulamentariamente.

3. O previsto no presente artigo resulta de aplicación á prestación temporal de viuvez.

Artigo 224. *Pensión de orfandade*

1. Terán dereito á pensión de orfandade, en réxime de igualdade, cada un dos fillos do causante, calquera que sexa a natureza da súa filiación, sempre que, ao falecer o causante, sexan menores de vinte e un anos ou estean incapacitados para o traballo e que o causante se encontrase en alta ou situación asimilada á de alta, ou fose pensionista nos termos do artigo 217.1.c).

Será de aplicación, así mesmo, ás pensións de orfandade o previsto no segundo parágrafo do artigo 219.1.

2. Poderá ser beneficiario da pensión de orfandade, sempre que na data do falecemento do causante fose menor de vinte e cinco anos, o fillo do causante que non efectúe un traballo lucrativo por conta allea ou propia, ou cando realizándoo, os ingresos que obteña resulten inferiores, en cómputo anual, á contía vixente para o salario mínimo interprofesional, tamén en cómputo anual.

Se o orfo estivese cursando estudos e fíxese os vinte e cinco anos durante o transcurso do curso escolar, a percepción da pensión de orfandade manterase até o día primeiro do mes inmediatamente posterior ao do inicio do seguinte curso académico.

3. A pensión de orfandade aboarase a quen teña ao seu cargo os beneficiarios, segundo determinación regulamentaria.

Artigo 225. *Compatibilidade da pensión de orfandade.*

1. Sen prexuízo do previsto no punto 2 do artigo anterior, a pensión de orfandade será compatible con calquera renda de traballo de quen sexa ou fose cónxuxe do causante, ou do propio orfo, así como, de ser o caso, coa pensión de viuvez que aquel perciba.

Será de aplicación ás pensións de orfandade o previsto, respecto das pensións de viuvez, no segundo parágrafo do artigo 223.1.

2. Os orfos incapacitados para o traballo con dereito á pensión de orfandade, cando perciban outra pensión da Seguridade Social en razón á mesma incapacidade, poderán optar entre unha ou outra. Cando o orfo fose declarado incapacitado para o traballo con anterioridade ao cumprimento da idade de dezoito anos, a pensión de orfandade que viñese percibindo será compatible coa de incapacidade permanente que poida causar, despois dos dezoito anos, como consecuencia dunhas lesións distintas ás que deron lugar á pensión de orfandade ou, de ser o caso, coa pensión de xubilación que poida causar en virtude do traballo que realice por conta propia ou allea.

3. Determinaranse regulamentariamente os efectos da concorrencia nos mesmos beneficiarios de pensións de orfandade causadas polo pai e pola nai.

Artigo 226. *Prestacións en favor de familiares.*

1. Nas normas de desenvolvemento desta lei determinaranse aqueloutros familiares ou asimilados que, reunindo as condicións que para cada un deles se establezan e logo de proba da súa dependencia económica do causante, terán dereito á pensión ou subsidio por morte deste, na contía que respectivamente se fixe.

Será de aplicación ás prestacións en favor de familiares o establecido no parágrafo segundo do artigo 219.1.

2. En todo caso, recoñeceráselles dereito á pensión aos fillos ou irmáns de beneficiarios de pensións contributivas de xubilación e incapacidade permanente, en quen se dean, nos termos que se establezan regulamentariamente, as seguintes circunstancias:

- a) Ter convivido co causante e ao seu cargo.
- b) Ser maiores de corenta e cinco anos e solteiros, divorciados ou viúvos.
- c) Acreditar dedicación prolongada ao coidado do causante.
- d) Carecer de medios propios de vida.

3. A duración dos subsidios temporais por morte e supervivencia será obxecto de determinación nas normas de desenvolvemento desta lei.

4. Para efectos destas prestacións, quen se encontre en situación legal de separación terá, respecto dos seus ascendentes ou descendentes, os mesmos dereitos que os que lle corresponderían de estar disolto o seu matrimonio.

5. Será de aplicación ás pensións en favor de familiares o previsto para as pensións de viuvez no segundo parágrafo do artigo 223.1.

Artigo 227. Indemnización especial a tanto global.

1. No caso de morte por accidente de traballo ou enfermidade profesional, o cónxuxe supervivente, o sobrevivente dunha parella de feito nos termos regulados no artigo 221 e os orfos terán dereito a unha indemnización a tanto global, cuxa contía uniforme se determinará nas normas de desenvolvemento desta lei.

Nos supostos de separación, divorcio ou nulidade será de aplicación, de ser o caso, o previsto no artigo 220.

2. Cando non existan outros familiares con dereito á pensión por morte e supervivencia, o pai ou a nai que vivisen a expensas do traballador falecido, sempre que non teñan, con motivo da morte deste, dereito ás prestacións a que se refire o artigo anterior, percibirán a indemnización que se establece no punto 1 do presente artigo.

Artigo 228. Base reguladora das prestacións por morte e supervivencia derivadas de continxencias comúns.

Para o cálculo da base reguladora nos supostos de prestacións derivadas de continxencias comúns computarase a totalidade das bases polas cales se efectuase a cotización durante o período establecido regulamentariamente anterior ao mes previo ao do feito causante.

Artigo 229. Límite das contías das pensións.

1. A suma das contías das pensións por morte e supervivencia non poderá exceder o importe da base reguladora que corresponda, conforme o previsto no artigo 161.2, en función das cotizacións efectuadas polo causante. Esta limitación aplicarase á determinación inicial das expresadas contías, pero non afectará as revalorizacións periódicas das pensións que procedan no sucesivo, conforme o previsto no artigo 58.

2. Para os efectos da limitación establecida neste artigo, as pensións de orfandade terán preferencia sobre as pensións a favor doutros familiares. Así mesmo, e polo que respecta a estas últimas prestacións, establécese a seguinte orde de preferencia:

- 1.º Netos e irmáns do causante, menores de dezaioito anos ou maiores incapacitados.
- 2.º Pai e nai do causante.
- 3.º Avós e avoas do causante.
- 4.º Fillos e irmáns do titular dunha pensión contributiva de xubilación ou incapacidade permanente maiores de corenta e cinco anos e que reúnan os demais requisitos establecidos.

3. Sen prexuízo do previsto con carácter xeral neste artigo, o límite establecido poderá ser superado en caso de concorrencia de varias pensións de orfandade cunha pensión de viuvez cando a porcentaxe aplicable á correspondente base reguladora para o cálculo desta última sexa do 70 por cento, ben que, en ningún caso, a suma das pensións de orfandade poderá superar o 48 por cento da base reguladora que corresponda.

Artigo 230. Imprescritibilidade.

O dereito ao recoñecemento das prestacións por morte e supervivencia, con excepción do auxilio por defunción, será imprescritible, sen prexuízo de que os efectos de tal recoñecemento se produzan a partir dos tres meses anteriores á data en que se presente a correspondente solicitude.

Artigo 231. Impedimento para ser beneficiario das prestacións de morte e supervivencia.

1. Sen prexuízo do establecido na disposición adicional primeira da Lei orgánica 1/2004, do 28 de decembro, de medidas de protección integral contra a violencia de xénero, non poderá ter a condición de beneficiario das prestacións de morte e supervivencia que lle puidesen corresponder quen fose condenado por sentenza firme pola comisión dun

delito doloso de homicidio en calquera das súas formas, cando a vítima fose o suxeito causante da prestación.

2. A entidade xestora poderá revisar, por si mesma e en calquera momento, a resolución pola cal recoñecese o dereito a unha prestación de morte e supervivencia a quen foi condenado por sentenza firme no suposto indicado, e este estará obrigado a devolver as cantidades que, de ser o caso, percíbise por tal concepto.

A facultade de revisión de oficio a que se refire o parágrafo anterior non estará suxeita a prazo, ben que a obrigaçión de reintegro do importe das prestacións percibidas prescribirá no prazo previsto no artigo 55.3. En todo caso, a prescriçión desta obrigaçión interromperase cando se dite resolución xudicial da cal deriven indicios racionais de que o suxeito investigado é responsable dun delito doloso de homicidio, así como pola tramitación do proceso penal e dos diferentes recursos.

No acordo de inicio do procedemento de revisión do recoñecemento da prestación a que se refire este artigo acordarase, se non se produciu antes, a suspensión cautelar da súa percepción até a resolución firme que poña fin ao dito procedemento.

Artigo 232. Suspensión cautelar do aboamento das prestacións de morte e supervivencia, en determinados supostos.

1. A entidade xestora suspenderá cautelarmente o aboamento das prestacións de morte e supervivencia que, de ser o caso, recoñecese, cando se dite resolución xudicial da cal deriven indicios racionais de que o suxeito investigado é responsable dun delito doloso de homicidio en calquera das súas formas, se a vítima fose o suxeito causante da prestación, con efectos do día primeiro do mes seguinte a aquel en que lle sexa comunicada tal circunstancia.

Cando a entidade xestora teña coñecemento, antes ou durante o trámite do procedemento para o recoñecemento da prestación de morte e supervivencia, de que se ditou contra o solicitante resolución xudicial da cal deriven indicios racionais de criminalidade pola comisión do indicado delito, procederá ao seu recoñecemento de concorreren todos os restantes requisitos para iso, con suspensión cautelar do seu aboamento desde a data en que debeu ter efectos económicos.

Nos casos indicados nos dous parágrafos precedentes, a suspensión cautelar manterase até que se dite sentenza firme ou outra resolución firme que poña fin ao procedemento penal, ou determine a non culpabilidade do beneficiario.

Se o beneficiario da prestación é finalmente condenado por sentenza firme pola comisión do indicado delito, procederá a revisión do recoñecemento e, de ser o caso, o reintegro das prestacións percibidas, de acordo co previsto no artigo 231. Cando se dite sentenza absolutoria ou resolución xudicial firme que declare a non culpabilidade do beneficiario, rehabilitarase o pagamento da prestación suspendida cos efectos que procederían de non se ter acordado a suspensión, unha vez descontadas, de ser o caso, as cantidades satisfeitas en concepto de obrigaçión de alimentos conforme o disposto no punto 3.

2. Non obstante, se se dita sentenza absolutoria en primeira instancia e esta é impugnada, a suspensión cautelar alzarase até a resolución do recurso por sentenza firme. Neste caso, se a sentenza firme ditada no dito recurso é tamén absolutoria, aboaráselle ao beneficiario as prestacións deixadas de percibir desde que se acordou a suspensión cautelar até que se alzou esta, con desconto das cantidades que, de ser o caso, se satisfixesen a terceiros en concepto de obrigaçión de alimentos conforme o disposto no punto 3. Polo contrario, se a sentenza firme ditada no recurso resultar condenatoria, procederá a revisión do recoñecemento da prestación, así como a devolución das prestacións percibidas polo condenado, conforme o indicado no punto 1 deste artigo, incluídas as correspondentes ao período en que estivo alzada a suspensión.

3. Durante a suspensión do pagamento dunha pensión de viuvez, acordada conforme o previsto neste artigo, poderanse facer efectivas con cargo a ela, até o límite do importe que lle correspondería por tal concepto ao beneficiario da dita pensión, as obrigaçións de alimentos a favor dos titulares de pensión de orfandade ou en favor de familiares causada

pola vítima do delito, sempre que tales titulares deban ser beneficiarios dos incrementos a que se refire o artigo 233 se finalmente se dita sentenza firme condenatoria daquel. A cantidade que percibirá en concepto de alimentos cada un dos pensionistas de orfandade ou en favor de familiares non poderá superar o importe que, en cada momento, lle correspondería polo dito incremento.

Artigo 233. Incremento das pensións de orfandade e en favor de familiares, en determinados supostos.

1. Cando, conforme o establecido no artigo 231, o condenado por sentenza firme pola comisión dun delito doloso de homicidio en calquera das súas formas non poida adquirir a condición de beneficiario da pensión de viuvez, ou a perdesse, os seus fillos que sexan titulares da pensión de orfandade causada pola vítima do delito terán dereito ao incremento previsto regulamentariamente para os casos de orfandade absoluta.

Os titulares da pensión en favor de familiares poderán, neses mesmos supostos, ser beneficiarios do incremento previsto regulamentariamente, sempre e cando non haxa outras persoas con dereito á pensión de morte e supervivencia causada pola vítima.

2. Os efectos económicos do citado incremento retrotraeranse á data de efectos do recoñecemento inicial da pensión de orfandade ou en favor de familiares, cando non se recoñecese previamente a pensión de viuvez a quen resulte condenado por sentenza firme. Noutro caso, os efectos económicos iniciaranse a partir da data en que cesase o pagamento da pensión de viuvez, como consecuencia da revisión do seu recoñecemento pola entidade xestora conforme o previsto no artigo 231 ou, de ser o caso, a partir da data da suspensión cautelar prevista no artigo 232.

En todo caso, o aboamento do incremento da pensión de orfandade ou en favor de familiares polos períodos en que o condenado percibise a pensión de viuvez só se poderá levar a cabo unha vez que este faga efectivo o seu reintegro, sen que a entidade xestora, de non se producir o reintegro, sexa responsable subsidiaria nin solidaria do aboamento ao pensionista de orfandade ou en favor de familiares do incremento sinalado, nin veña obrigada ao seu anticipo.

Das cantidades que correspondan en concepto de incremento da pensión de orfandade ou en favor de familiares descontarase, de ser o caso, o importe que por alimentos percibise o seu beneficiario a cargo da pensión de viuvez suspendida, conforme o disposto no artigo 232.

Artigo 234. Aboamento das pensións de orfandade, en determinados supostos.

No caso de que os fillos de quen foi condenado por sentenza firme pola comisión dun delito doloso de homicidio en calquera das súas formas, nos termos sinalados no artigo 231, sendo menores de idade ou persoas con capacidade xudicialmente modificada, fosen beneficiarios de pensión de orfandade causada pola vítima, esta pensión non lle será aboable á persoa condenada.

En todo caso, a entidade xestora porá en coñecemento do Ministerio Fiscal a existencia da pensión de orfandade, así como toda resolución xudicial da cal deriven indicios racionais de que o proxenitor é responsable dun delito doloso de homicidio para que, en cumprimento do disposto no artigo 158 do Código civil, de ser o caso, inste a adopción das medidas oportunas en relación coa persoa física ou institución tutelar do menor ou persoa con capacidade xudicialmente modificada á cal se debe aboar a pensión de orfandade. Adoptadas estas medidas con motivo da dita situación procesual, a entidade xestora, cando así proceda, comunicará tamén ao Ministerio Fiscal a resolución pola cal se poña fin ao proceso e a firmeza ou non da resolución xudicial en que se acorde.

CAPÍTULO XV

Protección á familia

Artigo 235. *Períodos de cotización asimilados por parto.*

Para efectos das pensións contributivas de xubilación e de incapacidade permanente, computaranse a favor da traballadora solicitante da pensión un total de cento doce días completos de cotización por cada parto dun só fillo e de catorce días máis por cada fillo a partir do segundo, este incluído, se o parto foi múltiple, salvo que, por ser traballadora ou funcionaria no momento do parto, se cotizase durante a totalidade das dezaseis semanas ou durante o tempo que corresponda se o parto foi múltiple.

Artigo 236. *Beneficios por coidado de fillos ou menores.*

1. Sen prexuízo do disposto no artigo anterior, computarase como período cotizado para todos os efectos, salvo para o cumprimento do período mínimo de cotización exixido, aquel en que se interrompese a cotización a causa da extinción da relación laboral ou da finalización do cobramento de prestacións por desemprego cando tales circunstancias se producisen entre os nove meses anteriores ao nacemento, ou os tres meses anteriores á adopción ou acollemento permanente dun menor, e a finalización do sexto ano posterior á dita situación.

O período computable como cotizado será como máximo de douscentos setenta días por fillo ou menor adoptado ou acollido, sen que en ningún caso poida ser superior á interrupción real da cotización.

Este beneficio só se recoñecerá a un dos proxenitores. En caso de controversia entre eles, outorgarase o dereito á nai.

2. En calquera caso, a aplicación dos beneficios establecidos neste artigo non poderá dar lugar a que o período de coidado de fillo ou menor, considerado como período cotizado, supere cinco anos por beneficiario. Esta limitación aplicarase, de igual modo, cando os mencionados beneficios concorran cos previstos no artigo 237.1.

Artigo 237. *Prestación familiar na súa modalidade contributiva.*

1. Os períodos de até tres anos de excedencia que os traballadores, de acordo co artigo 46.3 do texto refundido da Lei do Estatuto dos traballadores, disfruten en razón do coidado de cada fillo ou menor en réxime de acollemento permanente ou de garda con fins de adopción, terán a consideración de período de cotización efectiva para efectos das correspondentes prestacións da Seguridade Social por xubilación, incapacidade permanente, morte e supervivencia, maternidade e paternidade.

2. De igual modo, considerarase efectivamente cotizado para os efectos das prestacións indicadas no punto anterior, o primeiro ano do período de excedencia que os traballadores disfruten, de acordo co artigo 46.3 do texto refundido da Lei do Estatuto dos traballadores, en razón do coidado doutros familiares, até o segundo grao de consanguinidade ou afinidade que, por razóns de idade, accidente, enfermidade ou discapacidade, non se poidan valer por si mesmos e non desempeñen unha actividade retribuída.

3. As cotizacións realizadas durante os dous primeiros anos do período de redución de xornada por coidado de menor previsto no primeiro parágrafo do artigo 37.6 do texto refundido da Lei do Estatuto dos traballadores computaranse incrementadas até o 100 por cento da contía que correspondería se se mantivese sen esa redución a xornada de traballo, para efectos das prestacións sinaladas no punto 1. Este incremento estará exclusivamente referido ao primeiro ano nos supostos de redución de xornada previstos no segundo parágrafo do mencionado artigo.

As cotizacións realizadas durante os períodos en que se reduce a xornada segundo o previsto no terceiro parágrafo do artigo 37.6 do texto refundido da Lei do Estatuto dos traballadores computaranse incrementadas até o 100 por cento da contía que correspondería se se mantivese sen esa redución a xornada de traballo, para efectos das

prestacións por xubilación, incapacidade permanente, morte e supervivencia, maternidade, paternidade, risco durante o embarazo, risco durante a lactación natural e incapacidade temporal.

4. Cando as situacións de excedencia sinaladas nos puntos 1 e 2 estivesen precedidas por unha redución de xornada nos termos previstos no artigo 37.6 do texto refundido da Lei do Estatuto dos traballadores, para efectos da consideración como cotizados dos períodos de excedencia que correspondan, as cotizacións realizadas durante a redución de xornada computaranse incrementadas até o 100 por cento da contía que correspondería se se mantivese sen esa redución a xornada de traballo.

CAPÍTULO XVI

Disposicións comúns do réxime xeral

Sección 1.ª Melloras voluntarias da acción protectora do réxime xeral

Artigo 238. Melloras da acción protectora.

1. As melloras voluntarias da acción protectora deste réxime xeral poderán efectuarse a través de:

- a) Mellora directa das prestacións.
- b) Establecemento de tipos de cotización adicionais.

2. A concesión de melloras voluntarias polas empresas deberá axustarse ao establecido nesta sección e nas normas ditadas para a súa aplicación e desenvolvemento.

Artigo 239. Mellora directa das prestacións.

As empresas poderán mellorar directamente as prestacións deste réxime xeral, custeándoas ao seu exclusivo cargo. Excepcionalmente, e logo de aprobación do Ministerio de Emprego e Seguridade Social, poderá establecerse unha achega económica a cargo dos traballadores, sempre que se faculden para acollerse ou non, individual e voluntariamente, ás melloras concedidas polos empresarios con tal condición.

Non obstante o carácter voluntario para os empresarios da implantación das melloras a que este artigo se refire, cando ao abeiro delas un traballador causase o dereito á mellora dunha prestación periódica, ese dereito non poderá ser anulado ou diminuído se non é de acordo coas normas que regulan o seu recoñecemento.

Artigo 240. Modos de xestión da mellora directa.

1. As empresas, nas condicións que regulamentariamente se determinen, poderán realizar a mellora de prestacións a que se refire o artigo anterior por si mesmas ou a través da Administración da Seguridade Social, fundacións laborais, montepíos e mutualidades de previsión social ou entidades aseguradoras de calquera clase.

2. As fundacións laborais legalmente constituídas para o cumprimento dos fins que lles sexan propios gozarán do trato fiscal e das demais exencións concedidas, nos termos que as normas aplicables establezan.

Artigo 241. Mellora por establecemento de tipos de cotización adicionais.

O Ministerio de Emprego e Seguridade Social, por instancia dos interesados, poderá aprobar cotizacións adicionais efectuadas mediante o aumento do tipo de cotización a que se refire o artigo 145, con destino á revalorización das pensións ou outras prestacións periódicas xa causadas e financiadas con cargo a el ou para mellorar as futuras.

*Sección 2.ª Disposicións sobre seguridade e saúde no traballo no réxime xeral**Artigo 242. Incumprimentos en materia de accidentes de traballo.*

O incumprimento por parte das empresas das ordes da Inspección de Traballo e Seguridade Social e das resolucións da autoridade laboral en materia de paralización de traballos que non cumpran as normas de seguridade e saúde equipararase, respecto dos accidentes de traballo que en tal caso se poidan producir, á falta de formalización da protección por tal continxencia dos traballadores afectados, con independencia de calquera outra responsabilidade ou sanción que proceda.

Artigo 243. Normas específicas para enfermidades profesionais.

1. Todas as empresas que teñan que cubrir postos de traballo con risco de enfermidades profesionais están obrigadas a practicar un recoñecemento médico previo á admisión dos traballadores que os vaian ocupar e a realizar os recoñecementos periódicos que para cada tipo de enfermidade se establezan nas normas que para o efecto aprobe o Ministerio de Emprego e Seguridade Social.

2. Os recoñecementos serán a cargo da empresa e terán o carácter de obrigatorios para o traballador, a quen aquela aboará, se procede, os gastos de desprazamento e a totalidade do salario que por tal causa poida deixar de percibir.

3. As indicadas empresas non poderán contratar traballadores que no recoñecemento médico non fosen cualificados como aptos para desempeñar os postos de traballo de que se trate. Igual prohibición se establece respecto á continuación do traballador no seu posto de traballo cando non se manteña a declaración de aptitude nos recoñecementos sucesivos.

4. As disposicións de aplicación e desenvolvemento determinarán os casos excepcionais en que, por exixencias de feito da contratación laboral, se poida conceder un prazo para efectuar os recoñecementos inmediatamente despois da iniciación do traballo.

Artigo 244. Responsabilidades por falta de recoñecementos médicos.

1. As entidades xestoras e as colaboradoras coa Seguridade Social están obrigadas, antes de tomar ao seu cargo a protección por accidente de traballo e enfermidade profesional do persoal empregado en empresas con risco específico desta última continxencia, a coñecer o certificado do recoñecemento médico previo a que se refire o artigo anterior, e farán constar na documentación correspondente que tal obrigación se cumpriu. De igual forma deberán coñecer as entidades mencionadas os resultados dos recoñecementos médicos periódicos.

2. O incumprimento por parte da empresa da obrigación de efectuar os recoñecementos médicos previos ou periódicos constituíraa en responsable directa de todas as prestacións que poidan derivar, en tales casos, de enfermidade profesional, tanto se a empresa está asociada a unha mutua colaboradora coa Seguridade Social, como se ten cuberta a protección da dita continxencia nunha entidade xestora.

3. O incumprimento polas mutuas do disposto no punto 1 fará que incorran nas seguintes responsabilidades:

a) Obrigación de ingresar no Fondo de Continxencias Profesionais da Seguridade Social a que se refire o artigo 97 o importe das primas percibidas, cunha recarga que poderá chegar ao 100 por cento do dito importe.

b) Obrigación de ingresar, co destino antes fixado, unha cantidade igual á que equivallan as responsabilidades a cargo da empresa, nos supostos a que se refire o punto anterior deste artigo. Entre tales responsabilidades incluíranse as que procedan de acordo co disposto no artigo 164.

c) Anulación, en caso de reincidencia, da autorización para colaborar na xestión.

d) Calquera outra responsabilidade que proceda de acordo co disposto nesta lei e nas súas disposicións de aplicación e desenvolvemento.

CAPÍTULO XVII

Disposicións aplicables a determinados traballadores do réxime xeral*Sección 1.ª Traballadores contratados a tempo parcial*Artigo 245. *Protección social.*

1. A protección social derivada dos contratos de traballo a tempo parcial rexerá polo principio de asimilación do traballador a tempo parcial ao traballador a tempo completo e especificamente polo establecido neste capítulo e nos artigos 269.2 e 270.1 con relación á protección por desemprego.

2. As regras contidas nesta sección serán de aplicación aos traballadores con contrato a tempo parcial, de remuda a tempo parcial e contrato fixo-descontinuo, de conformidade co establecido nos artigos 12 e 16 do texto refundido da Lei do Estatuto dos traballadores, comprendidos no campo de aplicación do réxime xeral, incluídos os traballadores a tempo parcial ou fixos descontinuos pertencentes ao sistema especial para empregados de fogar.

Artigo 246. *Cotización.*

1. A base de cotización á Seguridade Social e das achegas que se recadan conxuntamente coas cotas daquela será sempre mensual e estará constituída polas retribucións efectivamente percibidas en función das horas traballadas, tanto ordinarias como complementarias.

2. A base de cotización así determinada non poderá ser inferior ás cantidades que regulamentariamente se determinen.

3. As horas complementarias cotizarán á Seguridade Social sobre as mesmas bases e tipos que as horas ordinarias.

Artigo 247. *Cómputo dos períodos de cotización.*

Para efectos de acreditar os períodos de cotización necesarios para causar dereito ás prestacións de xubilación, incapacidade permanente, morte e supervivencia, incapacidade temporal, maternidade e paternidade, aplicaranse as seguintes regras:

a) Teranse en conta os distintos períodos durante os cales o traballador permanecese en alta cun contrato a tempo parcial, calquera que sexa a duración da xornada realizada en cada un deles.

Para tal efecto, o coeficiente de parcialidade, que vén determinado pola porcentaxe da xornada realizada a tempo parcial respecto da xornada realizada por un traballador a tempo completo comparable, aplicarase sobre o período de alta con contrato a tempo parcial e o resultado será o número de días que se considerarán efectivamente cotizados en cada período.

Ao número de días que resulten sumaráselle, de ser o caso, os días cotizados a tempo completo e o resultado será o total de días de cotización acreditados computables para o acceso ás prestacións.

b) Unha vez determinado o número de días de cotización acreditados, calcularase o coeficiente global de parcialidade, e este será a porcentaxe que representa o número de días traballados e acreditados como cotizados, de acordo co establecido na letra a), sobre o total de días en alta durante toda a vida laboral do traballador. En caso de tratarse de subsidio por incapacidade temporal, o cálculo do coeficiente global de parcialidade realizarase exclusivamente sobre os últimos cinco anos. Se se trata do subsidio por maternidade e paternidade, o coeficiente global de parcialidade calcularase sobre os últimos sete anos ou, de ser o caso, sobre toda a vida laboral.

c) O período mínimo de cotización exixido aos traballadores a tempo parcial para cada unha das prestacións económicas que o teñan establecido será o resultado de aplicar

ao período regulado con carácter xeral o coeficiente global de parcialidade a que se refire a letra b).

Nos supostos en que, para efectos do acceso á correspondente prestación económica, se exixa que parte ou a totalidade do período mínimo de cotización exixido estea comprendido nun prazo de tempo determinado, o coeficiente global de parcialidade aplicarase para fixar o período de cotización exixible. O espazo temporal en que deberá estar comprendido o período exixible será, en todo caso, o establecido con carácter xeral para a respectiva prestación.

Artigo 248. *Contía das prestacións económicas.*

1. Na determinación da base reguladora das prestacións económicas teranse en conta as seguintes regras:

a) A base reguladora das prestacións de xubilación e incapacidade permanente calcularase conforme a regra xeral.

b) A base reguladora diaria das prestacións por maternidade e por paternidade será o resultado de dividir a suma das bases de cotización acreditadas na empresa durante o ano anterior á data do feito causante entre trescentos sesenta e cinco.

Non obstante, as prestacións por maternidade e paternidade poderán recoñecerse mediante resolución provisional conforme o previsto no artigo 179.2.

c) A base reguladora diaria da prestación por incapacidade temporal será o resultado de dividir a suma das bases de cotización a tempo parcial acreditadas desde a última alta laboral, cun máximo de tres meses inmediatamente anteriores ao do feito causante, entre o número de días naturais comprendidos no período.

A prestación económica aboarase durante todos os días naturais en que o interesado se encontre na situación de incapacidade temporal.

2. Para efectos de calcular as pensións de xubilación e de incapacidade permanente derivada de enfermidade común, a integración dos períodos durante os cales non houbese obrigación de cotizar levarase a cabo coa base mínima de cotización de entre as aplicables en cada momento, correspondente ao número de horas contratadas en último termo.

3. Para efectos de determinar a contía das pensións de xubilación e de incapacidade permanente derivada de enfermidade común, o número de días cotizados que resulten do establecido no segundo parágrafo da letra a) do artigo 247 incrementarase coa aplicación do coeficiente do 1,5, sen que o número de días resultante poida ser superior ao período de alta a tempo parcial.

A porcentaxe aplicable sobre a respectiva base reguladora determinarase conforme a escala xeral a que se refire o artigo 210.1, coa seguinte excepción:

Cando o interesado acredite un período de cotización inferior a quince anos, considerando a suma dos días a tempo completo cos días a tempo parcial incrementados xa estes últimos co coeficiente do 1,5, a porcentaxe aplicable sobre a respectiva base reguladora será a equivalente á que resulte de aplicar a 50 a porcentaxe que represente o período de cotización acreditado polo traballador sobre quince anos.

Sección 2.ª Traballadores contratados para a formación e a aprendizaxe.

Artigo 249. *Acción protectora.*

1. A acción protectora da Seguridade Social do traballador contratado para a formación e a aprendizaxe comprenderá todas as continxencias, situacións protexibles e prestacións daquela, incluído o desemprego.

Respecto á protección por desemprego, resultará de aplicación o establecido no título III coas especialidades previstas no artigo 290.

2. No suposto dos contratos para a formación e a aprendizaxe subscritos con alumnos traballadores nos programas de escolas obradoiro, casas de oficios e obradoiros

de emprego, a acción protectora da Seguridade Social comprenderá as mesmas continxencias, situacións protexibles e prestacións que para o resto de traballadores contratados baixo esta modalidade, coa excepción do desemprego.

CAPÍTULO XVIII

Sistemas especiais para empregados de fogar e para traballadores por conta allea agrarios

Sección 1.ª Sistema especial para empregados de fogar

Artigo 250. *Ámbito de aplicación.*

1. Quedarán comprendidos neste sistema especial para empregados de fogar os traballadores suxeitos á relación laboral especial a que se refire o artigo 2.1.b) do texto refundido da Lei do Estatuto dos traballadores.

Quedarán excluídos deste sistema especial os traballadores que presten servizos domésticos non contratados directamente polos titulares do fogar familiar, senón a través de empresas, de acordo co previsto na disposición adicional décimo sétima da Lei 27/2011, do 1 de agosto, sobre actualización, adecuación e modernización do sistema da Seguridade Social.

2. O réxime xurídico deste sistema especial será o establecido neste título II e nas súas normas de aplicación e desenvolvemento, coas particularidades que nelas se establezan.

Artigo 251. *Acción protectora.*

Os traballadores incluídos no sistema especial para empregados de fogar terán dereito ás prestacións da Seguridade Social nos termos e condicións establecidos neste réxime xeral da Seguridade Social, coas seguintes peculiaridades:

a) O subsidio por incapacidade temporal, en caso de enfermidade común ou accidente non laboral, aboarase a partir do noveno día da baixa no traballo. Será por conta do empregador o aboamento da prestación ao traballador desde os días cuarto ao oitavo da citada baixa, ambos inclusive.

b) O pagamento de subsidio por incapacidade temporal causado polos traballadores incluídos neste sistema especial efectuarao directamente a entidade a que corresponda a súa xestión e non procederá o seu pagamento delegado.

c) Con respecto ás continxencias profesionais do sistema especial para empregados de fogar, non será de aplicación o réxime de responsabilidades canto ás prestacións regulado no artigo 167.

d) A acción protectora do sistema especial para empregados de fogar non comprenderá a correspondente ao desemprego.

Sección 2.ª Sistema especial para traballadores por conta allea agrarios

Artigo 252. *Ámbito de aplicación.*

1. Quedarán comprendidos no sistema especial para traballadores por conta allea agrarios aqueles que realicen labores agrarios, sexan propiamente agrícolas, forestais ou pecuarios ou sexan complementarios ou auxiliares deles, en explotacións agrarias, así como os empresarios a que presten os seus servizos nos termos que regulamentariamente se establezan.

Non obstante, non terán a consideración de labores agrarios as operacións de manipulación, empaquetado, envasado e comercialización do plátano a que se refire o artigo 136.2.g), aínda que para o mesmo empresario presten servizos outros traballadores

dedicados á obtención directa, almacenamento e transporte aos lugares de acondicionamento e amoreamento do propio produto e todo iso sen prexuízo do establecido respecto da súa venda no último parágrafo do artigo 2.1 da Lei 19/1995, do 4 de xullo, de modernización das explotacións agrarias.

2. O réxime xurídico deste sistema especial será o establecido neste título II e nas súas normas de aplicación e desenvolvemento, coas particularidades que nelas se establezan.

Artigo 253. *Regras de inclusión.*

1. A inclusión no sistema especial para traballadores por conta allea agrarios establecido no réxime xeral, que se producirá como consecuencia e de forma simultánea á alta no dito réxime, determinará a obrigaçión de cotizar, tanto durante os períodos de actividade pola realización de labores agrarios como durante os períodos de inactividade en tales labores, coa conseguinte alta no réxime xeral e consonte o disposto nos puntos seguintes.

Para os efectos indicados no parágrafo anterior, entenderase que existen períodos de inactividade dentro dun mes natural cando o número de xornadas reais nel realizadas sexa inferior ao 76,67 por cento dos días naturais en que o traballador figure incluído no sistema especial en tal mes.

Sen prexuízo do sinalado no parágrafo anterior, non existirán períodos de inactividade dentro do mes natural cando o traballador realice nel, para un mesmo empresario, un mínimo de cinco xornadas reais semanais en cumprimento do establecido no convenio colectivo que resulte de aplicación.

2. Para quedar incluído neste sistema especial durante os períodos de inactividade serán requisitos necesarios que o traballador realice un mínimo de 30 xornadas reais nun período continuado de trescentos sesenta e cinco días e que solicite expresamente a inclusión dentro dos tres meses naturais seguintes ao da realización da última de tales xornadas.

Unha vez cumpridos os requisitos sinalados no parágrafo anterior, a inclusión no sistema especial e a cotización durante os períodos de inactividade nos labores agrarios terán efectos a partir do día primeiro do mes seguinte a aquel en que se presentase a solicitude de inclusión.

3. Para os efectos previstos nos puntos anteriores, computaranse todas as xornadas reais efectuadas polo traballador no período indicado, incluídas as prestadas nun mesmo día para distintos empresarios.

Para efectos do cumprimento do requisito establecido no punto 2, asimilaranse a xornadas reais os días en que os traballadores se encontren nas situacións de incapacidade temporal derivada de continxencias profesionais, maternidade, paternidade, risco durante o embarazo e risco durante a lactación natural, procedentes dun período de actividade neste sistema especial; os períodos de percepción de prestacións por desemprego de nivel contributivo neste sistema especial, así como os días en que aqueles se encontren en alta nalgún réxime da Seguridade Social como consecuencia de programas de fomento de emprego agrario.

4. A exclusión do sistema especial para traballadores por conta allea agrarios durante os períodos de inactividade, coa conseguinte baixa no réxime xeral, poderase producir:

a) Por solicitude do traballador, caso en que os efectos da exclusión terán lugar desde o día primeiro do mes seguinte ao da presentación daquela ante a Tesouraría Xeral da Seguridade Social.

b) De oficio por parte da Tesouraría Xeral da Seguridade Social, nos seguintes supostos:

1.º Cando o traballador non realice un mínimo de 30 xornadas de labores agrarios nun período continuado de trescentos sesenta e cinco días, computados desde o seguinte a aquel en que finalice o período anterior.

Os efectos da exclusión, neste suposto, terán lugar desde o día primeiro do mes seguinte ao da notificación da resolución pola cal se acorde aquela.

2.º Por falta de aboamento das cotas correspondentes a períodos de inactividade durante dúas mensualidades consecutivas.

Os efectos da exclusión, neste suposto, terán lugar desde o día primeiro do mes seguinte á segunda mensuralidade non ingresada, salvo que o traballador se encontre, nesa data, en situación de incapacidade temporal, maternidade, paternidade, risco durante o embarazo ou risco durante a lactación natural, caso en que tales efectos terán lugar desde o día primeiro do mes seguinte a aquel en que finalice a percepción da correspondente prestación económica, de non se ter aboado antes as cotas debidas.

A exclusión a que se refire este punto non impedirá que, en caso de novos períodos de actividade nos labores agrarios, os traballadores queden incluídos no sistema especial durante os días en que presten os seus servizos, coas seguintes altas e baixas no réxime xeral e a cotización que corresponda por tales períodos.

5. De terse procedido á exclusión deste sistema especial durante os períodos de inactividade por algunha das causas sinaladas no punto anterior, procederá a reincorporación nel cando os traballadores por conta allea agrarios cumpran os seguintes requisitos:

a) Ter realizado un mínimo de trinta xornadas reais dentro do período continuado de trescentos sesenta e cinco días anteriores á data de efectos do reinicio da cotización por períodos de inactividade.

Este requisito non será exixible cando o traballador solicite a súa reincorporación no sistema especial tras quedar excluído del voluntariamente, con ocasión do desempeño doutra actividade que determinase a súa alta en calquera réxime da Seguridade Social ou de encontrarse nunha situación asimilada á de alta que resultase computable para acceder a calquera das prestacións comprendidas na acción protectora a que se refire o artigo 256. Para iso, deberá presentarse a solicitude correspondente dentro dos tres meses seguintes á data de efectos da baixa na citada actividade ou da extinción da situación asimilada antes sinalada.

b) Estar ao día no ingreso das cotas correspondentes a períodos de inactividade.

Os efectos da reincorporación no sistema especial, para efectos da cotización durante os períodos de inactividade, terán lugar:

1.º Cando a exclusión se producise voluntariamente, desde o día primeiro do mes seguinte ao da presentación da solicitude de reincorporación por parte do traballador.

No suposto de que o traballador proveña dunha situación de alta por outra actividade ou dunha situación asimilada á de alta e solicite a súa reincorporación dentro dos tres meses antes sinalados, poderá optar porque os seus efectos teñan lugar ben desde a data de efectos da baixa por esa outra actividade ou da extinción da dita situación asimilada ou ben desde o día primeiro do mes seguinte ao de presentación da solicitude.

2.º Cando a exclusión se producise de oficio por incumprimento do requisito relativo á realización do mínimo de xornadas reais exixido, desde o día primeiro do mes seguinte ao do cumprimento do dito requisito.

3.º Cando a exclusión se producise de oficio por falta de ingreso da cotización correspondente aos períodos de inactividade, desde o día primeiro do mes seguinte ao da presentación da solicitude de reincorporación salvo que o traballador opte porque os efectos teñan lugar desde o día primeiro do mes de ingreso das cotas debidas.

Artigo 254. *Afiliación, altas, baixas e variacións de datos.*

A afiliación e as altas, baixas e variacións de datos dos traballadores agrarios por conta allea tramitaranse nos termos, prazos e condicións establecidos nos artigos 139 e 140 e nas súas disposicións de aplicación e desenvolvemento.

Sen prexuízo do previsto no parágrafo anterior, de se contrataren traballadores eventuais ou fixos descontínuos o mesmo día en que comecen a súa prestación de

servizos, as solicitudes de alta poderán presentarse até as doce horas do dito día, cando non fose posible formalizalas con anterioridade ao inicio da dita xornada. Non obstante, se a xornada de traballo finaliza antes das doce horas, as solicitudes de alta deberán presentarse antes da finalización desa xornada.

Artigo 255. *Cotización.*

1. A cotización correspondente aos traballadores incluídos no sistema especial para traballadores por conta allea agrarios e aos empresarios aos cales presten os seus servizos axustarase ao disposto para o réxime xeral da Seguridade Social, coas particularidades establecidas nos puntos seguintes.

2. Durante os períodos de actividade nos labores agrarios aplicaranse as seguintes regras:

a) O empresario será o suxeito responsable do cumprimento da obrigaón de cotizar nos termos do artigo 142 e deberá comunicar, así mesmo, as xornadas reais realizadas polos seus traballadores no prazo que regulamentariamente se determine.

b) A cotización poderase efectuar, á opción do empresario, por bases diarias, en función das xornadas reais realizadas, ou por bases mensuais. De non se exercer expresamente a dita opción, aplicarase a modalidade de bases mensuais de cotización.

A modalidade de cotización por bases mensuais resultará obrigatoria para os traballadores agrarios por conta allea con contrato indefinido, sen incluír entre eles os que presten servizos con carácter fixo descontinuo, respecto aos cales terá carácter opcional.

c) As bases de cotización por continxencias comúns e profesionais determinaranse conforme o disposto no artigo 147.

Cando a cotización se efectúe por bases diarias, o indicado no parágrafo anterior entenderase referido a cada xornada real realizada, sen que poida ser inferior á base mínima diaria de cotización que estableza en cada exercicio a Lei de orzamentos xerais do Estado.

d) Os tipos de cotización aplicables, respecto ás continxencias comúns, serán os establecidos na lei de orzamentos xerais do Estado correspondente a cada exercicio e, respecto ás continxencias profesionais, os establecidos para cada actividade económica, ocupación ou situación na tarifa de primas establecidas legalmente.

e) A cotización por desemprego, Fondo de Garantía Salarial e formación profesional efectuarase consonte a base de cotización por continxencias profesionais.

Os tipos de cotización aplicables para a cotización por estes conceptos serán os seguintes:

1.º Para a continxencia de desemprego, os fixados en cada exercicio pola correspondente lei de orzamentos xerais do Estado.

2.º Para a cotización ao Fondo de Garantía Salarial, o 0,10 por cento, a cargo exclusivo do empresario.

3.º Para a cotización por formación profesional, o 0,18 por cento, do que o 0,15 por cento será a cargo do empresario e o 0,03 por cento a cargo do traballador.

3. Durante os períodos de inactividade nos labores agrarios aplicaranse as seguintes regras:

a) O propio traballador será o suxeito responsable do cumprimento da obrigaón de cotizar e do ingreso das cotas correspondentes.

b) A cotización terá carácter mensual e calcularase mediante a fórmula que se determine na lei de orzamentos xerais do Estado correspondente a cada exercicio.

c) A base de cotización aplicable será a base mínima vixente en cada momento, por continxencias comúns, correspondente ao grupo 7 da escala de grupos de cotización do réxime xeral.

d) O tipo de cotización aplicable será o 11,50 por cento.

4. Durante as situacións de incapacidade temporal, risco durante o embarazo e risco durante a lactación natural, así como de maternidade e paternidade causadas durante os períodos de actividade, aplicaranse as seguintes regras:

a) O empresario deberá ingresar unicamente as achegas ao seu cargo.

As achegas a cargo do traballador serán ingresadas pola entidade que efectúe o pagamento directo das prestacións correspondentes ás situacións indicadas.

b) Respecto dos traballadores agrarios con contrato indefinido, a cotización durante as referidas situacións efectuarase consonte as normas xerais do réxime xeral.

c) Respecto dos traballadores agrarios con contrato temporal e fixo descontínuo, resultará de aplicación o establecido na letra b) en canto aos días contratados en que non puidesen prestar os seus servizos por encontrarse nalgunha das situacións antes indicadas.

Respecto aos días en que non estea prevista a prestación de servizos, estes traballadores estarán obrigados a ingresar a cotización correspondente aos períodos de inactividade, excepto nos supostos de percepción dos subsidios por maternidade e paternidade, que terán a consideración de períodos de cotización efectiva para efectos das correspondentes prestacións por xubilación, incapacidade permanente e morte e supervivencia.

5. Neste sistema especial non resultará de aplicación o incremento da achega empresarial á cota por continxencias comúns que para os contratos de traballo temporais cuxa duración efectiva sexa inferior a sete días se prevé no artigo 151.

Artigo 256. *Acción protectora.*

1. Os traballadores incluídos no sistema especial para traballadores por conta allea agrarios terán dereito ás prestacións da Seguridade Social nos termos e condicións establecidos no réxime xeral da Seguridade Social, coas peculiaridades que se sinalan nos puntos seguintes.

2. Para o recoñecemento das correspondentes prestacións económicas será necesario que os traballadores estean ao día no pagamento das cotizacións correspondentes aos períodos de inactividade, de cuxo ingreso son responsables.

3. Durante os períodos de inactividade, a acción protectora do sistema especial comprenderá as prestacións económicas por maternidade, paternidade, incapacidade permanente e morte e supervivencia derivadas de continxencias comúns, así como xubilación.

4. Para o acceso ás modalidades de xubilación anticipada previstas nos artigos 207 e 208 e para efectos de acreditar o requisito do período mínimo de cotización efectiva establecido para elas en tal artigo, será necesario que, nos últimos dez anos cotizados, ao menos seis correspondan a períodos de actividade efectiva neste sistema especial. Para estes efectos, computaranse tamén os períodos de percepción de prestacións por desemprego de nivel contributivo neste sistema especial.

5. Durante a situación de incapacidade temporal derivada de enfermidade común e nos termos regulamentariamente establecidos, a contía da base reguladora do subsidio non poderá ser superior á media mensual da base de cotización correspondente aos días efectivamente traballados durante os últimos doce meses anteriores á baixa médica.

6. A prestación económica por incapacidade temporal causada polos traballadores incluídos no sistema especial será aboada directamente pola entidade a que corresponda a súa xestión e non procederá o seu pagamento, coa excepción dos supostos en que aqueles estean percibindo a prestación contributiva por desemprego e pasen á situación de incapacidade temporal a que se refire o artigo 283.2.

7. Para o cálculo da base reguladora das pensións de incapacidade permanente derivada de continxencias comúns e de xubilación causadas polos traballadores agrarios por conta allea respecto dos períodos cotizados neste sistema especial só se terán en

conta os períodos realmente cotizados e non resultará de aplicación o previsto nos artigos 197.4 e 209.1.b).

8. Respecto á protección por desemprego, resultará de aplicación o establecido no título III coas particularidades previstas na sección 1.ª do capítulo V do dito título.

CAPÍTULO XIX

Xestión

Artigo 257. *Xestión e colaboración na xestión.*

A xestión do réxime xeral da Seguridade Social, así como a colaboración na xestión por parte das mutuas colaboradoras coa Seguridade Social e empresas, rexeráse polo disposto nos capítulos V e VI do título I.

Artigo 258. *Concertos para a prestación de servizos administrativos e sanitarios.*

Para o mellor desempeño das súas funcións, os organismos da Administración da Seguridade Social, de acordo coas súas respectivas competencias, poderán concertar con entidades públicas ou privadas a mera prestación de servizos administrativos, sanitarios ou de recuperación profesional.

Os concertos que para o efecto se establezan serán aprobados polos departamentos ministeriais competentes e a compensación económica que neles se estipule non poderá consistir na entrega dunha porcentaxe das cotas deste réxime xeral nin entrañar, de ningunha forma, substitución na función xestora encomendada a aqueles organismos.

CAPÍTULO XX

Réxime financeiro

Artigo 259. *Sistema financeiro.*

O sistema financeiro do réxime xeral da Seguridade Social será o previsto no artigo 110, coas particularidades que, en materia de accidentes de traballo e enfermidades profesionais, se establecen no artigo seguinte.

Artigo 260. *Normas específicas en materia de accidentes de traballo e enfermidades profesionais.*

1. As mutuas colaboradoras coa Seguridade Social e, de ser o caso, as empresas responsables constituirán na Tesouraría Xeral da Seguridade Social, até o límite da súa respectiva responsabilidade, o valor actual do capital custo das pensións que, consonte esta lei, se causen por incapacidade permanente ou morte debidas a accidente de traballo ou enfermidade profesional. O Ministerio de Emprego e Seguridade Social aprobará as táboas de mortalidade e a taxa de xuro aplicables para a determinación dos valores aludidos.

2. En relación coa protección de accidentes de traballo e enfermidades profesionais a que se refire o presente artigo, o Ministerio de Emprego e Seguridade Social poderá establecer a obrigaición das mutuas colaboradoras coa Seguridade Social de reasegurar na Tesouraría Xeral da Seguridade Social a porcentaxe dos riscos asumidos que se determine sen que, en ningún caso, poida ser inferior ao 10 por cento nin superior ao 30 por cento. Para tales efectos, incluíranse na protección por reaseguro obrigatorio exclusivamente as prestacións de carácter periódico derivadas dos riscos de incapacidade permanente e morte e supervivencia que asuman respecto dos seus traballadores protexidos e ao dito servizo común corresponderalle, como compensación, a porcentaxe das cotas satisfeitas polas empresas asociadas por tales continxencias que determine o Ministerio de Emprego e Seguridade Social. Este reaseguro non se estenderá a prestacións

que fosen anticipadas polas mutuas colaboradoras coa Seguridade Social, sen prexuízo dos seus dereitos tanto a repetir fronte ao empresario responsable de tales prestacións como, en caso de declaración de insolvencia do empresario, a seren reintegradas na súa totalidade polas entidades da Seguridade Social en funcións de garantía.

En relación co exceso de perdas, non reaseguradas de conformidade co parágrafo anterior, as mutuas constituirán os oportunos depósitos ou concertarán, facultativamente, reaseguros complementarios dos anteriores nas condicións que se establezan.

O Ministerio Emprego e Seguridade Social poderá dispor a substitución das obrigacións que se establecen no presente punto pola aplicación doutro sistema de compensación de resultados da xestión da protección por accidentes de traballo e enfermidades profesionais.

3. As mutuas colaboradoras coa Seguridade Social ou, de ser o caso, as empresas responsables das prestacións deberán ingresar na Tesouraría Xeral da Seguridade Social os capitais na contía necesaria para constituír unha renda certa temporal durante vinte e cinco anos do 30 por cento do salario dos traballadores que morran como consecuencia mediata ou inmediata de accidente de traballo ou enfermidade profesional sen deixar ningún familiar con dereito á pensión.

CAPÍTULO XXI

Aplicación das normas xerais do sistema

Artigo 261. *Dereito supletorio.*

No non previsto expresamente no presente título aplicarase o disposto no título I, así como nas disposicións que se diten para a súa aplicación e desenvolvemento.

TÍTULO III

Protección por desemprego

CAPÍTULO I

Normas xerais

Artigo 262. *Obxecto da protección.*

1. O presente título ten por obxecto regular a protección da continxencia de desemprego en que se encontren aqueles que, podendo e querendo traballar, perdan o seu emprego ou vexan suspendido o seu contrato ou reducida a súa xornada ordinaria de traballo, nos termos previstos no artigo 267.

2. O desemprego será total cando o traballador cese, con carácter temporal ou definitivo, na actividade que viña desenvolvendo e sexa privado, conseguintemente, do seu salario.

Para estes efectos, entenderase por desemprego total o cesamento total do traballador na actividade por días completos, continuados ou alternos, durante, ao menos, unha xornada ordinaria de traballo, en virtude de suspensión temporal de contrato ou redución temporal de xornada, decididas polo empresario ao abeiro do establecido no artigo 47 do texto refundido da Lei do Estatuto dos traballadores ou de resolución xudicial adoptada no seo dun procedemento concursal.

3. O desemprego será parcial cando o traballador vexa reducida temporalmente a súa xornada diaria ordinaria de traballo, entre un mínimo dun 10 e un máximo dun 70 por cento, sempre que o salario sexa obxecto de análoga redución.

Para estes efectos, entenderase por redución temporal da xornada diaria ordinaria de traballo aquela que decida o empresario ao abeiro do establecido no artigo 47 do texto refundido da Lei do Estatuto dos traballadores ou de resolución xudicial adoptada nun procedemento concursal, sen que estean comprendidas as reducións de xornadas

definitivas ou que se estendan a todo o período que resta da vixencia do contrato de traballo.

Artigo 263. *Niveis de protección.*

1. A protección por desemprego estrutúrase nun nivel contributivo e nun nivel asistencial, ambos de carácter público e obrigatorio.

2. O nivel contributivo ten como obxecto proporcionar prestacións substitutivas das rendas salariais deixadas de percibir como consecuencia da perda dun emprego anterior ou da suspensión do contrato ou redución da xornada.

3. O nivel asistencial, complementario do anterior, garante a protección aos traballadores desempregados que se encontren nalgún dos supostos incluídos no artigo 274.

Artigo 264. *Persoas protexidas.*

1. Estarán comprendidos na protección por desemprego, sempre que teñan previsto cotizar por esta continxencia:

a) Os traballadores por conta allea incluídos no réxime xeral da Seguridade Social.
b) Os traballadores por conta allea incluídos nos réximes especiais da Seguridade Social que protexen tal continxencia, coas peculiaridades que se establezan regulamentariamente.

c) Os traballadores emigrantes que retornen a España e os liberados de prisión, nas condicións previstas neste título.

d) Os funcionarios interinos, o persoal eventual, así como o persoal contratado no seu momento en réxime de dereito administrativo ao servizo das administracións públicas.

e) Os membros das corporacións locais e os membros das xuntas xerais dos territorios históricos forais, cabidos insulares canarios e consellos insulares baleares e os cargos representativos das organizacións sindicais constituídas ao abeiro da Lei orgánica 11/1985, do 2 de agosto, de liberdade sindical, que exerzan funcións sindicais de dirección, sempre que todos eles desempeñen os indicados cargos con dedicación exclusiva ou parcial e perciban por iso unha retribución, nas condicións previstas neste título para os traballadores por conta allea.

f) Os altos cargos das administracións públicas con dedicación exclusiva que sexan retribuídos por iso e non sexan funcionarios públicos, nas condicións previstas neste título para os traballadores por conta allea, salvo que teñan dereito a percibir retribucións, indemnizacións ou calquera outro tipo de prestación compensatoria como consecuencia do seu cesamento.

2. As persoas a que se refiren as letras e) e f) do punto anterior están obrigadas a cotizar pola continxencia de desemprego, así como as corporacións locais e as xuntas xerais dos territorios históricos forais, cabidos insulares canarios e consellos insulares baleares, as administracións públicas e as organizacións sindicais en que tales persoas exerzan os seus cargos, ás cales serán de aplicación as obrigacións e os dereitos establecidos para os traballadores e os empresarios respectivamente.

Nos supostos a que se refire o presente punto, o tipo de cotización por desemprego será o establecido en cada momento con carácter xeral para a contratación de duración determinada a tempo completo ou parcial.

3. O Goberno poderá ampliar a cobertura da continxencia de desemprego a outros colectivos.

Artigo 265. *Acción protectora.*

1. A protección por desemprego comprenderá as prestacións seguintes:

a) No nivel contributivo:

1.º Prestación por desemprego total ou parcial.

2.º Aboamento da achega da empresa correspondente ás cotizacións á Seguridade Social durante a percepción das prestacións por desemprego, salvo nos supostos previstos no artigo 273.2.

b) No nivel asistencial:

1.º Subsidio por desemprego.

2.º Aboamento, de ser o caso, da cotización á Seguridade Social correspondente á continxencia de xubilación durante a percepción do subsidio por desemprego, nos supostos que se establecen no artigo 280.

3.º Dereito ás prestacións de asistencia sanitaria e, de ser o caso, ás prestacións familiares, nas mesmas condicións que os traballadores incluídos nalgún réxime da Seguridade Social.

2. A acción protectora comprenderá, ademais, accións específicas de formación, perfeccionamento, orientación, reconversión e inserción profesional en favor dos traballadores desempregados e aqueloutras que teñan por obxecto o fomento do emprego estable. Todo iso sen prexuízo, de ser o caso, das competencias de xestión das políticas activas de emprego que desenvolverá a Administración xeral do Estado ou a Administración autonómica correspondente, de acordo coa normativa de aplicación.

3. Os traballadores que proveñan dos países membros do Espazo Económico Europeo, ou dos países cos cales exista convenio de protección por desemprego, obterán as prestacións por desemprego na forma prevista nas normas da Unión Europea ou nos convenios correspondentes.

CAPÍTULO II

Nivel contributivo

Artigo 266. *Requisitos para o nacemento do dereito ás prestacións.*

Para ter dereito ás prestacións por desemprego, as persoas comprendidas no artigo 264 deberán reunir os requisitos seguintes:

a) Estaren afiliadas á Seguridade Social e en situación de alta ou asimilada á alta nos casos que legal ou regulamentariamente se determinen.

b) Teren cuberto o período mínimo de cotización a que se refire o artigo 269.1, dentro dos seis anos anteriores á situación legal de desemprego ou ao momento en que cesou a obrigaçión de cotizar.

Para o suposto de que no momento da situación legal de desemprego se manteñan un ou varios contratos a tempo parcial, teranse en conta exclusivamente, para os únicos efectos de cumprir o requisito de acceso á prestación, os períodos de cotización nos traballos en que se perdese o emprego ou se vise suspendido o contrato ou reducida a xornada ordinaria de traballo.

c) Encontrárense en situación legal de desemprego, acrediten dispoñibilidade para buscar activamente emprego e para aceptar colocación adecuada a través da subscriçión do compromiso de actividade a que se refire o artigo 300.

d) Non teren cumprido a idade ordinaria que se exixa en cada caso para causar dereito á pensión contributiva de xubilación, salvo que o traballador non teña acreditado o período de cotización requirido para iso ou se trate de supostos de suspensión de contrato ou reduçión de xornada.

e) Estaren inscritas como demandantes de emprego no servizo público de emprego competente.

Artigo 267. *Situación legal de desemprego.*

1. Estarán en situación legal de desemprego os traballadores que estean incluídos nalgún dos seguintes supostos:

a) Cando se extinga a súa relación laboral:

1.º En virtude de despedimento colectivo, adoptado por decisión do empresario ao abeiro do establecido no artigo 51 do texto refundido da Lei do Estatuto dos traballadores, ou de resolución xudicial adoptada no seo dun procedemento concursal.

2.º Por morte, xubilación ou incapacidade do empresario individual, cando determinen a extinción do contrato de traballo.

3.º Por despedimento.

No suposto previsto no artigo 111.1.b) da Lei reguladora da xurisdición social, durante a tramitación do recurso contra a sentenza que declare a improcedencia do despedimento, o traballador considerárase en situación legal de desemprego involuntario, con dereito a percibir as prestacións por desemprego, sempre que se cumpran os requisitos exixidos no presente título, pola duración que lle corresponda conforme o previsto nos artigos 269 ou 277.2 da presente lei, en función dos períodos de ocupación cotizada acreditados.

4.º Por extinción do contrato por causas obxectivas.

5.º Por resolución voluntaria por parte do traballador, nos supostos previstos nos artigos 40, 41.3, 49.1.m) e 50 do texto refundido da Lei do Estatuto dos traballadores.

6.º Por expiración do tempo convido ou realización da obra ou servizo obxecto do contrato, sempre que as ditas causas non actuasen por denuncia do traballador.

No suposto previsto no artigo 147 da Lei reguladora da xurisdición social e sen prexuízo do sinalado nel, os traballadores entenderanse na situación legal de desemprego establecida no parágrafo anterior por finalización do último contrato temporal e a entidade xestora recoñeceralles as prestacións por desemprego se reúnen o resto dos requisitos exixidos.

7.º Por resolución da relación laboral durante o período de proba por instancia do empresario, sempre que a extinción da relación laboral anterior se debese a algún dos supostos previstos neste punto ou transcorrese un prazo de tres meses desde tal extinción.

b) Cando se suspenda o contrato:

1.º Por decisión do empresario ao abeiro do establecido no artigo 47 do texto refundido da Lei do Estatuto dos traballadores ou en virtude de resolución xudicial adoptada no seo dun procedemento concursal, en ambos os casos nos termos do artigo 262.2 desta lei.

2.º Por decisión das traballadoras vítimas de violencia de xénero ao abeiro do disposto no artigo 45.1.n) do texto refundido da Lei do Estatuto dos traballadores.

c) Cando se reduza temporalmente a xornada ordinaria diaria de traballo, por decisión do empresario ao abeiro do establecido no artigo 47 do texto refundido da Lei do Estatuto dos traballadores ou en virtude de resolución xudicial adoptada no seo dun procedemento concursal, en ambos os casos nos termos do artigo 262.3 desta lei.

d) Durante os períodos de inactividade produtiva dos traballadores fixos descontinuos, incluídos os que realicen traballos fixos e periódicos que se repitan en datas certas.

As referencias aos fixos descontinuos do título III desta lei e da súa normativa de desenvolvemento inclúen tamén os traballadores que realicen traballos fixos e periódicos que se repitan en datas certas.

e) Cando os traballadores retornen a España por extinguírselles a relación laboral no país estranxeiro, sempre que non obteñan prestación por desemprego no dito país e acrediten cotización suficiente antes de saír de España.

f) Cando, nos supostos previstos nas alíneas e) e f) do artigo 264.1, se produza o cesamento involuntario e con carácter definitivo nos correspondentes cargos ou cando,

mesmo mantendo o cargo, se perda con carácter involuntario e definitivo a dedicación exclusiva ou parcial.

2. Non se considerarán en situación legal de desemprego os traballadores que se encontren nalgún dos seguintes supostos:

- a) Cando cesen voluntariamente no traballo, salvo o previsto no punto 1.a) 5.º.
- b) Cando, mesmo encontrándose nalgunha das situacións previstas no punto 1, non acrediten a súa dispoñibilidade para buscar activamente emprego e para aceptar colocación adecuada, a través do compromiso de actividade.
- c) Cando, declarado improcedente ou nulo o despedimento por sentenza firme e comunicada polo empregador a data de reincorporación ao traballo, non se exerza tal dereito por parte do traballador ou non se faga uso, de ser o caso, das accións previstas no artigo 279 da Lei 36/2011, do 10 de outubro, reguladora da xurisdición social.
- d) Cando non solicitasen o reingreso ao posto de traballo nos casos e prazos establecidos na lexislación vixente.

3. A acreditación da situación legal de desemprego nos supostos que se citan a continuación realizarase do modo seguinte:

a) As situacións legais de desemprego recollidas nos puntos 1.a) 1.º, 1.b) 1.º e 1.c) deste artigo, que se produzan ao abeiro do establecido, respectivamente, nos artigos 51 e 47 do texto refundido da Lei do Estatuto dos traballadores, acreditaranse mediante unha das seguintes formas:

1.º Comunicación escrita do empresario ao traballador nos termos establecidos nos artigos 51 ou 47 do texto refundido da Lei do Estatuto dos traballadores. A causa e a data de efectos da situación legal de desemprego deberán figurar no certificado de empresa e consideraranse documento válido para a súa acreditación. A data de efectos da situación legal de desemprego indicada no certificado de empresa deberá ser en todo caso coincidente con ou posterior á data en que o empresario lle comunique á autoridade laboral a decisión empresarial adoptada sobre o despedimento colectivo, ou a suspensión de contratos ou a redución de xornada. Respetarase o prazo establecido no artigo 51.4 do texto refundido da Lei do Estatuto dos traballadores para os despedimentos colectivos.

2.º Acta de conciliación administrativa ou xudicial ou resolución xudicial definitiva.

Nos dous casos anteriores a acreditación da situación legal de desemprego deberase completar coa comunicación da autoridade laboral á entidade xestora das prestacións por desemprego da decisión do empresario adoptada ao abeiro do establecido nos artigos 51 ou 47 do texto refundido da Lei do Estatuto dos traballadores, en que deberá constar a data en que o empresario comunicou a súa decisión á autoridade laboral, a causa da situación legal de desemprego, os traballadores afectados, se o desemprego é total ou parcial e, no primeiro caso, se é temporal ou definitivo. De ser temporal, deberase facer constar o prazo polo cal se producirá a suspensión ou redución de xornada, e de ser parcial, indicarse o número de horas de redución e a porcentaxe que esta redución supón respecto á xornada diaria ordinaria de traballo.

b) A situación legal de desemprego prevista nos puntos 1.a).5.º e 1.b).2.º deste artigo cando se refiren, respectivamente, aos supostos dos artigos 49.1.m) e 45.1.n) do texto refundido da Lei do Estatuto dos traballadores, acreditarase por comunicación escrita do empresario sobre a extinción ou suspensión temporal da relación laboral, xunto coa orde de protección a favor da vítima ou, na súa falta, xunto co informe do Ministerio Fiscal que indique a existencia de indicios de ser vítima de violencia de xénero.

c) A situación legal de desemprego prevista no punto 1.f) deste artigo acreditarase por certificación do órgano competente da corporación local, xunta xeral do territorio histórico foral, cabido insular, consello insular ou Administración pública ou sindicato, xunto cunha declaración do titular do cargo cesado de que non se encontra en situación de

excedencia forzosa nin en ningunha outra que lle permita o reingreso a un posto de traballo.

Artigo 268. *Solicitud, nacemento e conservación do dereito ás prestacións.*

1. As persoas que cumpran os requisitos establecidos no artigo 266 deberán solicitar á entidade xestora competente o recoñecemento do dereito ás prestacións, que nacerá a partir de que se produza a situación legal de desemprego, sempre que se solicite dentro do prazo dos quince días seguintes. A solicitude requirirá a inscrición como demandante de emprego. Así mesmo, na data de solicitude deberase subscribir o compromiso de actividade a que se refire o artigo 300.

A inscrición como demandante de emprego deberá manterse durante todo o período de duración da prestación como requisito necesario para a conservación da súa percepción. O aboamento suspenderase en caso de se incumprir o dito requisito, de acordo co establecido no artigo 271.

2. Aqueles que acrediten cumprir os requisitos establecidos no artigo 266 pero presenten a solicitude transcorrido o prazo de quince días a que se refire o punto 1 terán dereito ao recoñecemento da prestación a partir da data da solicitude e perderán tantos días de prestación como medien entre a data en que tivese lugar o nacemento do dereito de se ter solicitado en tempo e forma e aquela en que efectivamente se formulou a solicitude.

3. No caso de que o período que corresponde ás vacacións anuais retribuídas non fose desfrutado con anterioridade á finalización da relación laboral, ou con anterioridade á finalización da actividade de temporada ou campaña dos traballadores fixos descontinuos, a situación legal de desemprego e o nacemento do dereito ás prestacións producirase unha vez transcorrido o dito período, sempre que se solicite dentro do prazo dos quince días seguintes á súa finalización.

O citado período deberá constar no certificado de empresa para estes efectos.

4. No suposto de despedimento ou extinción da relación laboral, a decisión do empresario de extinguir a dita relación entenderase, por si mesma e sen necesidade de impugnación, como causa de situación legal de desemprego. O exercicio da acción contra o despedimento ou extinción non impedirá que se produza o nacemento do dereito á prestación.

5. Nas resolucións ditadas en procedementos de despedimento ou extinción do contrato de traballo:

a) Cando o despedimento sexa considerado improcedente e se opte pola indemnización, o traballador continuará percibindo as prestacións por desemprego ou, de non as estar percibindo, comezará a percibilas con efectos desde a data do cesamento efectivo no traballo, sempre que se cumpra o establecido no punto 1, tomando como data inicial para tal cumprimento a da acta de conciliación ou providencia de opción pola indemnización ou, de ser o caso, a da resolución xudicial.

b) Cando se produza a readmisión do traballador, mediante conciliación ou sentenza firme, ou aínda que aquela non se produza no suposto a que se refire o artigo 284 da Lei reguladora da xurisdición social, as cantidades percibidas por este en concepto de prestacións por desemprego consideraranse indebidas por causa non imputable ao traballador.

En tal caso, a entidade xestora cesará no aboamento das prestacións por desemprego e reclamará á Tesouraría Xeral da Seguridade Social as cotizacións efectuadas durante a percepción das prestacións. O empresario deberá ingresar á entidade xestora as cantidades percibidas polo traballador, deducíndoas dos salarios deixados de percibir que correspondesen, co límite da suma de tales salarios.

Para efectos do disposto nos parágrafos anteriores, aplicarase o establecido no artigo 295.1, respecto ao reintegro de prestacións de cuxo pagamento sexa directamente responsable o empresario, así como da reclamación ao traballador se a contía da prestación superase a do salario.

c) Nos supostos a que se refiren os artigos 281.2 e 286.1 da Lei reguladora da xurisdición social, se o traballador non está percibindo as prestacións comezará a percibilas a partir do momento en que se declare extinguida a relación laboral.

En ambos os casos, observarase o establecido na letra a) deste punto respecto ás prestacións percibidas até a extinción da relación laboral.

6. Nos supostos a que se refire o artigo 56 do texto refundido da Lei do Estatuto dos traballadores, o empresario deberá instar a alta e a baixa do traballador e cotizar á Seguridade Social durante o período correspondente aos salarios de tramitación, que se considerará como de ocupación cotizada para todos os efectos.

Nos supostos a que se refire a alínea b) do punto anterior, o empresario deberá instar a alta na Seguridade Social con efectos desde a data do despedimento ou extinción inicial, e cotizar por ese período, que se considerará como de ocupación cotizada para todos os efectos.

Artigo 269. Duración da prestación por desemprego.

1. A duración da prestación por desemprego estará en función dos períodos de ocupación cotizada nos seis anos anteriores á situación legal de desemprego ou ao momento en que cesou a obrigaçión de cotizar, consonte a seguinte escala:

Período de cotización (en días)	Período de prestación (en días)
Desde 360 até 539	120
Desde 540 até 719	180
Desde 720 até 899	240
Desde 900 até 1.079	300
Desde 1.080 até 1.259	360
Desde 1.260 até 1.439	420
Desde 1.440 até 1.619	480
Desde 1.620 até 1.799	540
Desde 1.800 até 1.979	600
Desde 1.980 até 2.159	660
Desde 2.160	720

O Goberno poderá modificar esta escala logo de informe ao Consello Xeral do Servizo Público de Emprego Estatal, en función da taxa de desemprego e das posibilidades do réxime de financiamento.

2. Para efectos de determinación do período de ocupación cotizada a que se refire o punto anterior, teranse en conta todas as cotizacións que non fosen computadas para o recoñecemento dun dereito anterior, tanto de nivel contributivo como asistencial. Non obstante, non se considerará como dereito anterior o que se recoñeza en virtude da suspensión da relación laboral prevista no artigo 45.1.n) do texto refundido da Lei do Estatuto dos traballadores.

No suposto de que se realizasen traballos a tempo parcial durante os períodos a que fai referencia o punto anterior, para determinar os períodos de cotización observarase o que se determine na normativa regulamentaria de desenvolvemento.

Non se computarán as cotizacións correspondentes ao tempo de aboamento da prestación que efectúe a entidade xestora ou, de ser o caso, a empresa, excepto cando a prestación se perciba en virtude da suspensión da relación laboral prevista no artigo 45.1.n) do texto refundido da Lei do Estatuto dos traballadores, tal como establece o artigo 165.5 desta lei.

3. Cando o dereito á prestación se extinga por realizar o titular un traballo de duración igual ou superior a doce meses, este poderá optar, no caso de que se lle recoñeza unha nova prestación, entre reabrir o dereito inicial polo período que lle restaba e as bases e

tipos que lle correspondían ou percibir a prestación xerada polas novas cotizacións efectuadas. Cando o traballador opte pola prestación anterior, as cotizacións que xeraron aquela prestación pola cal non optase non se poderán computar para o recoñecemento dun dereito posterior, de nivel contributivo ou asistencial.

4. O período que corresponde ás vacacións, a que se refire o artigo 268.3, computarase como período de cotización para os efectos previstos no punto 1 deste artigo e no artigo 277.2, e durante tal período considerárase o traballador en situación asimilada á de alta, de acordo co establecido no artigo 166.1.

5. No caso de desemprego parcial a que se refire o artigo 262.3, a consunción de prestacións xeradas producírase por horas e non por días. Para tal fin, a porcentaxe consumida será equivalente á de redución de xornada decidida polo empresario, ao abeiro do establecido no artigo 47 do texto refundido da Lei do Estatuto dos traballadores ou de resolución xudicial adoptada no seo dun procedemento concursal.

Artigo 270. *Contía da prestación por desemprego.*

1. A base reguladora da prestación por desemprego será a media da base pola cal se cotizase pola dita continxencia durante os últimos cento oitenta días do período a que se refire o punto 1 do artigo anterior.

No cálculo da base reguladora da prestación por desemprego excluírase a retribución por horas extraordinarias, con independencia da súa inclusión na base de cotización pola dita continxencia fixada no artigo 19. Para efectos dese cálculo, as ditas retribucións tampouco se incluírán no certificado de empresa.

No suposto de que se realizasen traballos a tempo parcial, para determinar os períodos de cálculo da base reguladora das prestacións por desemprego aplicarase o que se determine na normativa regulamentaria de desenvolvemento.

2. A contía da prestación determinarase aplicando á base reguladora as seguintes porcentaxes: o 70 por cento durante os cento oitenta primeiros días e o 50 por cento a partir do día cento oitenta e un.

3. A contía máxima da prestación por desemprego será do 175 por cento do indicador público de rendas de efectos múltiples, salvo cando o traballador teña un ou máis fillos ao seu cargo, caso en que a contía será, respectivamente, do 200 por cento ou do 225 por cento do dito indicador.

A contía mínima da prestación por desemprego será do 107 por cento ou do 80 por cento do indicador público en rendas de efectos múltiples, segundo que o traballador teña ou non, respectivamente, fillos ao seu cargo.

En caso de desemprego por perda de emprego a tempo parcial ou a tempo completo, as contías máximas e mínimas da prestación, previstas nos parágrafos anteriores, determinaranse tendo en conta o indicador público de rendas de efectos múltiples calculado en función da media das horas traballadas durante o período dos últimos 180 días a que se refire o punto 1. Tal media ponderarase en relación cos días en cada emprego a tempo parcial ou completo durante o dito período.

Para os efectos do previsto neste punto, terase en conta o indicador público de rendas de efectos múltiples mensual vixente no momento do nacemento do dereito, incrementado nunha sexta parte.

4. Cando o traballador teña dous contratos a tempo parcial e perda un deles, a base reguladora da prestación por desemprego será a media das bases pola cal se cotizase pola dita continxencia en ambos os traballos durante os cento oitenta días do período a que se refire o artigo 269.1, e as contías máxima e mínima a que se refire o punto anterior determinaranse tendo en conta o indicador público de rendas de efectos múltiples en función das horas traballadas en ambos os traballos.

5. A prestación por desemprego parcial determinarase, segundo as regras sinaladas nos puntos anteriores, en proporción á redución da xornada de traballo.

6. Nos supostos de redución de xornada previstos nos puntos 5, 6 e 8 do artigo 37 do texto refundido da Lei do Estatuto dos traballadores, para o cálculo da base reguladora,

as bases de cotización computaranse incrementadas até o 100 por cento da contía que tería correspondido se se mantivese, sen redución, o traballo a tempo completo ou parcial.

Se a situación legal de desemprego se produce estando o traballador nas situacións de redución de xornada citadas, as contías máxima e mínima a que se refiren os puntos anteriores determinaranse tendo en conta o indicador público de rendas de efectos múltiples en función das horas traballadas antes da redución da xornada.

Artigo 271. *Suspensión do dereito.*

1. A entidade xestora suspenderá o dereito á percepción da prestación por desemprego nos seguintes casos:

a) Durante o período que corresponda por imposición de sanción por infraccións leves e graves nos termos establecidos no texto refundido da Lei sobre infraccións e sancións na orde social.

Se finalizado o período a que se refire o parágrafo anterior, o beneficiario de prestacións non se encontra inscrito como demandante de emprego, o restablecemento da prestación requirirá a súa comparecencia previa ante a entidade xestora para acreditar a dita inscrición.

b) Durante a situación de maternidade ou de paternidade, nos termos previstos no artigo 284.

c) Mentres o titular do dereito estea cumprindo condena que implique privación de liberdade. Non se suspenderá o dereito se o titular ten responsabilidades familiares e non desfruta de ningunha renda familiar cuxa contía exceda o salario mínimo interprofesional.

d) Mentres o titular do dereito realice un traballo por conta allea de duración inferior a doce meses, ou mentres o titular do dereito realice un traballo por conta propia de duración inferior a sesenta meses no suposto de traballadores por conta propia que causen alta no réxime especial da Seguridade Social dos traballadores por conta propia ou autónomos ou no réxime especial da Seguridade Social dos traballadores do mar.

e) Nos supostos a que se refire o artigo 297 da Lei reguladora da xurisdición social, mentres o traballador continúe prestando servizos ou non os preste por vontade do empresario nos termos regulados no dito artigo durante a tramitación do recurso. Unha vez que se produza a resolución definitiva, procederase conforme o establecido no artigo 268.5.

f) Nos supostos de traslado de residencia ao estranxeiro en que o beneficiario declare que é para a busca ou realización de traballo, perfeccionamento profesional ou cooperación internacional, por un período continuado inferior a doce meses, sempre que a saída ao estranxeiro estea previamente comunicada e autorizada pola entidade xestora, sen prexuízo da aplicación do previsto sobre a exportación das prestacións nas normas da Unión Europea.

g) Nos supostos de estancia no estranxeiro por un período, continuado ou non, de até noventa días naturais como máximo durante cada ano natural, sempre que a saída ao estranxeiro estea previamente comunicada e autorizada pola entidade xestora.

Non terá consideración de estancia nin de traslado de residencia a saída ao estranxeiro por tempo non superior a quince días naturais por unha soa vez cada ano, sen prexuízo do cumprimento das obrigacións establecidas no artigo 299.

2. A suspensión do dereito á prestación suporá a interrupción do seu aboamento e non afectará o período da súa percepción, salvo no suposto previsto no punto 1.a), no cal o período de percepción da prestación se reducirá por tempo igual ao da suspensión producida.

3. O incumprimento por parte dos beneficiarios das prestacións por desemprego da obriga de presentar, nos prazos establecidos, os documentos que lles sexan requiridos, sempre que estes poidan afectar a conservación do dereito ás prestacións, poderá dar lugar a que a entidade xestora adopte as medidas preventivas necesarias, mediante a suspensión do aboamento das citadas prestacións, até que os ditos beneficiarios

comparezan ante aquela acreditando que cumpren os requisitos legais establecidos para o mantemento do dereito, que se restablecerá a partir da data da comparecencia.

Así mesmo, a entidade xestora suspenderá o aboamento das prestacións durante os períodos en que os beneficiarios non figuren inscritos como demandantes de emprego no servizo público de emprego e restablecerase a partir da data da nova inscrición, logo de comparecencia ante a entidade xestora para acreditar a dita inscrición, salvo que proceda o mantemento da suspensión da prestación ou a súa extinción por algunha das causas previstas nesta ou noutra norma.

4. A prestación ou subsidio por desemprego restablecerase:

a) De oficio por parte da entidade xestora, nos supostos recollidos na letra a) do punto 1 sempre que o período de dereito non se encontre esgotado e o traballador figure inscrito como demandante de emprego.

b) Logo de solicitude do interesado, nos supostos recollidos nas alíneas b), c), d), e), f) e g) do punto 1, sempre que se acredite que finalizou a causa de suspensión que, de ser o caso, esa causa constitúe situación legal de desemprego ou inscrición como demandante de emprego no caso dos traballadores por conta propia, ou que, de ser o caso, se mantén o requisito de carencia de rendas ou existencia de responsabilidades familiares. No suposto da letra d) do punto 1, no referente aos traballadores por conta propia que causen alta no réxime especial da Seguridade Social dos traballadores por conta propia ou autónomos ou no réxime especial da Seguridade Social dos traballadores do mar, a prestación por desemprego poderase restablecer cando o traballo por conta propia sexa de duración inferior a sesenta meses.

Os traballadores por conta propia que soliciten o restablecemento da prestación ou subsidio por desemprego con posterioridade aos vinte e catro meses desde o inicio da suspensión deberán acreditar que o cesamento na actividade por conta propia ten a súa orixe na concorrencia de motivos económicos, técnicos, produtivos ou organizativos, forza maior determinante do cesamento, perda de licenza administrativa, violencia de xénero, divorcio ou separación matrimonial, cesamento involuntario no cargo de conselleiro ou administrador dunha sociedade ou na prestación de servizos a esta e extinción do contrato suscrito entre o traballador autónomo economicamente dependente e o seu cliente, todo isto nos termos previstos regulamentariamente.

Se tras o cesamento no traballo por conta propia o traballador ten dereito á protección por cesamento de actividade, poderá optar entre percibir esta ou reabrir o dereito á protección por desemprego suspendida. Cando o traballador opte pola prestación anterior, as cotizacións que xeraron aquela prestación pola cal non optase non poderán computarse para o recoñecemento dun dereito posterior.

O dereito ao restablecemento nacerá a partir do termo da causa de suspensión sempre que se solicite no prazo dos quince días seguintes, e a solicitude requirirá a inscrición como demandante de emprego se esta non se efectuou previamente. Así mesmo, na data da solicitude considerarase reactivado o compromiso de actividade a que se refire o artigo 300, salvo naqueles casos en que a entidade xestora exixa a subscrición dun novo compromiso.

Se se presenta a solicitude transcorrido o prazo citado, produciranse os efectos previstos nos artigos 268.2 e 276.1.

No caso de que o período que corresponde ás vacacións anuais retribuídas non fose desfrutado, será de aplicación o establecido no artigo 268.3.

Artigo 272. *Extinción do dereito.*

1. O dereito á percepción da prestación por desemprego extinguirase nos casos seguintes:

- a) Esgotamento do prazo de duración da prestación.
- b) Imposición de sanción nos termos previstos no texto refundido da Lei sobre infraccións e sancións na orde social.

c) Realización dun traballo por conta allea de duración igual ou superior a doce meses, sen prexuízo do establecido no artigo 269.3 ou realización dun traballo por conta propia, por tempo igual ou superior a sesenta meses no suposto de traballadores por conta propia que causen alta inicial no réxime especial da Seguridade Social dos traballadores por conta propia ou autónomos ou no réxime especial da Seguridade Social dos traballadores do mar.

d) Cumprimento, por parte do titular do dereito, da idade ordinaria de xubilación, coas excepcións establecidas no artigo 266.d).

e) Pasar a ser pensionista de xubilación, ou de incapacidade permanente nos graos de incapacidade permanente total, incapacidade permanente absoluta ou grande invalidez. Porén, nestes casos, o beneficiario poderá optar pola prestación máis favorable.

f) Traslado de residencia ou estancia no estranxeiro, salvo nos supostos que sexan causa de suspensión recollidos nas letras f) e g) do artigo 271.1.

g) Renuncia voluntaria ao dereito.

2. Os traballos de colaboración social que a entidade xestora pode exixir aos perceptores de prestacións por desemprego non implicarán a existencia de relación laboral entre o desempregado e a entidade en que se presten tales traballos, e o traballador manterá o dereito a percibir a prestación ou o subsidio por desemprego que lle corresponda.

A entidade xestora promoverá a subscrición de concertos con administracións públicas e entidades sen ánimo de lucro en que se identifiquen, nas condicións que regulamentariamente se establezan, tales traballos de colaboración social que, en todo caso, deben reunir os seguintes requisitos:

- a) Ser de utilidade social e redundar en beneficio da comunidade.
- b) Ter carácter temporal.
- c) Coincidir coas aptitudes físicas e formativas do traballador desempregado.
- d) Non supor cambio de residencia habitual do traballador.

Artigo 273. Cotización durante a situación de desemprego.

1. Durante o período de percepción da prestación por desemprego, a entidade xestora ingresará as cotizacións á Seguridade Social, asumindo a achega empresarial e descontando da contía da prestación, incluídos os supostos a que fai referencia o artigo 270.3, a achega que corresponda ao traballador.

2. Nos supostos de redución de xornada ou suspensión do contrato, a empresa ingresará a achega que lle corresponda e a entidade xestora deberá ingresar unicamente a achega do traballador, unha vez efectuado o desconto a que se refire o punto anterior.

3. Cando se extingue a relación laboral, a cotización á Seguridade Social non comprenderá as cotas correspondentes a desemprego, accidentes de traballo e enfermidades profesionais, Fondo de Garantía Salarial e formación profesional.

CAPÍTULO III

Nivel asistencial

Artigo 274. Beneficiarios do subsidio por desemprego.

1. Serán beneficiarios do subsidio os desempregados que, figurando inscritos como demandantes de emprego durante o prazo dun mes, sen ter rexeitado oferta de emprego adecuada nin terse negado a participar, salvo causa xustificada, en accións de promoción, formación ou reconversión profesionais, carezan de rendas nos termos establecidos no artigo seguinte e se encontren nalgunha das seguintes situacións:

- a) Ter esgotado a prestación por desemprego e ter responsabilidades familiares.

b) Ter esgotado a prestación por desemprego, carecer de responsabilidades familiares e ser maior de corenta e cinco anos de idade na data do esgotamento.

c) Ser traballador español emigrante que, tendo retornado de países non pertencentes ao espazo económico europeo, ou cos que cales exista convenio sobre protección por desemprego, acredite ter traballado como mínimo doce meses nos últimos seis anos en tales países desde a súa última saída de España e non teña dereito á prestación por desemprego.

d) Ter sido declarado plenamente capaz ou incapacitado no grao de incapacidade permanente parcial, como consecuencia dun expediente de revisión por melloría dunha situación de incapacidade nos graos de incapacidade permanente total, incapacidade permanente absoluta ou grande invalidez.

2. Así mesmo, serán beneficiarios do subsidio os liberados de prisión que reúnan os requisitos establecidos no primeiro parágrafo do punto anterior e non teñan dereito á prestación por desemprego, sempre que a privación de liberdade fose por tempo superior a seis meses.

Entenderanse comprendidos na dita situación os menores liberados dun centro de internamento en que fosen ingresados como consecuencia da comisión de feitos tipificados como delito, sempre que, ademais de ter permanecido privados de liberdade polo tempo antes indicado, no momento da liberación sexan maiores de dezaseis anos.

Tamén se entenderán comprendidas na dita situación as persoas que conclúsen un tratamento de deshabitación da súa drogodependencia, sempre que este durase un período superior a seis meses e visen remitida a súa pena privativa de liberdade en aplicación do previsto no artigo 87 do Código penal.

Os liberados de prisión que fosen condenados pola comisión dos delitos relacionados nas alíneas a), b), c) ou d) do artigo 36.2 do Código penal só poderán obter o subsidio por desemprego previsto neste punto e no seguinte cando acrediten, mediante a oportuna certificación da Administración penitenciaria, os seguintes aspectos:

a) No caso dos liberados de prisión condenados polos delitos previstos nas letras a) ou b) do artigo 36.2 do Código penal, que cumpriron os requisitos exixidos no artigo 72.6 da Lei orgánica 1/1979, do 26 de setembro, xeral penitenciaria.

b) No caso dos liberados de prisión condenados polos delitos recollidos nas letras c) ou d) do artigo 36.2 do Código penal, que satisfíxeron a responsabilidade civil derivada do delito, considerando para tales efectos a conduta efectivamente observada co fin de reparar o dano e indemnizar os prexuízos materiais e morais, e que formularon unha petición expresa de perdón ás vítimas do seu delito.

3. Os desempregados que reúnan os requisitos a que se refire o primeiro parágrafo do punto 1 salvo o relativo ao período de espera, estean en situación legal de desemprego e non teñan dereito á prestación contributiva, por non teren cuberto o período mínimo de cotización, poderán obter o subsidio sempre que:

a) Cotizasen ao menos tres meses e teñan responsabilidades familiares.

b) Cotizasen ao menos seis meses, aínda que carezan de responsabilidades familiares.

4. Poderán acceder ao subsidio os traballadores maiores de cincuenta e cinco anos, mesmo cando non teñan responsabilidades familiares, sempre que se encontren nalgún dos supostos previstos nos puntos anteriores, cotizasen por desemprego ao menos durante seis anos durante a súa vida laboral e acrediten que, no momento da solicitude, reúnen todos os requisitos, salvo a idade, para acceder a calquera tipo de pensión contributiva de xubilación no sistema da Seguridade Social.

Para obter o subsidio o traballador deberá ter cumprida a idade de cincuenta e cinco anos na data do esgotamento da prestación por desemprego ou do subsidio por desemprego; ou ter cumprida esa idade no momento de reunir os requisitos para acceder

a un subsidio dos supostos previstos nos puntos anteriores ou cumprila durante a súa percepción.

Artigo 275. *Inscripción, carencia de rendas e responsabilidades familiares.*

1. En todas as modalidades de subsidio establecidas no artigo anterior exixirase o requisito de estar inscrito e manter a inscrición como demandante de emprego nos mesmos termos previstos nos artigos 266.e) e 268.1.

2. Entenderase cumprido o requisito de carencia de rendas exixido no artigo anterior cando o solicitante ou beneficiario careza de rendas de calquera natureza superiores, en cómputo mensual, ao 75 por cento do salario mínimo interprofesional, excluída a parte proporcional de dúas pagas extraordinarias.

No caso do subsidio para traballadores maiores de cincuenta e cinco anos previsto no artigo 274.4, aínda que o solicitante careza de rendas nos termos establecidos neste artigo, se ten cónxuxe e/ou fillos menores de vinte e seis anos, ou maiores incapacitados ou menores acollidos, unicamente se entenderá cumprido o requisito de carencia de rendas cando a suma das rendas de todos os integrantes da unidade familiar así constituída, incluído o solicitante, dividida polo número de membros que a compoñen, non supere o 75 por cento do salario mínimo interprofesional, excluída a parte proporcional de dúas pagas extraordinarias.

3. Para efectos do previsto no artigo anterior, entenderase por responsabilidades familiares ter a cargo o cónxuxe, fillos menores de vinte e seis anos ou maiores incapacitados, ou menores acollidos, cando a renda do conxunto da unidade familiar así constituída, incluído o solicitante, dividida polo número de membros que a compoñen, non supere o 75 por cento do salario mínimo interprofesional, excluída a parte proporcional de dúas pagas extraordinarias.

Non se considerará a cargo o cónxuxe, fillos ou menores acollidos, con rendas de calquera natureza superiores ao 75 por cento do salario mínimo interprofesional, excluída a parte proporcional de dúas pagas extraordinarias.

4. Para efectos de determinar os requisitos de carencia de rendas e, de ser o caso, de responsabilidades familiares, consideraranse como rendas ou ingresos computables calquera ben, dereito ou rendemento derivado do traballo, do capital mobiliario ou inmobiliario, das actividades económicas e os de natureza prestacional, salvo as asignacións da Seguridade Social por fillos a cargo e salvo o importe das cotas destinadas ao financiamento do convenio especial coa Administración da Seguridade Social. Tamén se considerarán rendas as plusvalías ou ganancias patrimoniais, así como os rendementos que se poidan deducir do montante económico do patrimonio, aplicando ao seu valor o 100 por cento do tipo de xuro legal do diñeiro vixente, coa excepción da vivenda habitualmente ocupada polo traballador e dos bens cuxas rendas fosen computadas, todo iso nos termos que se establezan regulamentariamente.

Malia o establecido no parágrafo anterior, o importe correspondente á indemnización legal que en cada caso proceda pola extinción do contrato de traballo non terá a consideración de renda. Isto con independencia de que o pagamento desta se efectúe dunha soa vez ou de forma periódica.

As rendas computaranse polo seu rendemento íntegro ou bruto. O rendemento que procede das actividades empresariais, profesionais, agrícolas, gandeiras ou artísticas computarase pola diferenza entre os ingresos e os gastos necesarios para a súa obtención.

Para acreditar as rendas, a entidade xestora poderá exixir ao traballador unha declaración destas e, de ser o caso, a achega de copia das declaracións tributarias presentadas.

5. Os requisitos de carencia de rendas e, de ser o caso, de existencia de responsabilidades familiares deberán concorrer no momento do feito causante e, ademais, no da solicitude do subsidio, así como no momento da solicitude das súas prórrogas ou restablecementos e durante a percepción de todas as modalidades do subsidio establecidas no artigo anterior.

Se non se reúnen os requisitos, o traballador só poderá obter o recoñecemento dun dereito ao subsidio cando se encontre de novo nalgunha das situacións previstas no artigo anterior e reúna os requisitos exixidos, salvo no caso de que dentro do prazo dun ano desde a data do feito causante se acredite que se cumpren os requisitos de carencia de rendas ou, de ser o caso, de existencia de responsabilidades familiares, en que o traballador poderá obter o subsidio que corresponda a partir do día seguinte ao da súa solicitude sen redución da súa duración.

Para estes efectos, considerarase como data do feito causante aquela en que se cumpra o prazo de espera dun mes, ou se produza a situación legal de desemprego; ou a de esgotamento do dereito semestral; ou a de finalización da causa de suspensión.

Artigo 276. *Nacemento e prórroga do dereito ao subsidio.*

1. O dereito ao subsidio por desemprego nace a partir do día seguinte a aquel en que se cumpra o prazo de espera dun mes establecido no artigo 274.1.

O dereito a obter o subsidio non quedará afectado pola aceptación dun traballo de duración inferior a doce meses durante o prazo de espera dun mes, que quedará en suspenso até a finalización daquel.

No suposto do subsidio previsto no artigo 274.3, o dereito nacerá a partir do día seguinte ao da situación legal de desemprego, excepto cando sexa de aplicación o establecido no artigo 268.3.

Para iso, será necesario en todos os supostos que o subsidio se solicite dentro dos quince días seguintes ás datas anteriormente sinaladas e que na data de solicitude se subscriba o compromiso de actividade a que se refire o artigo 300. Se se presenta a solicitude transcorrido o prazo citado, o dereito nacerá a partir do día seguinte ao da solicitude, e a súa duración reducirase en tantos días como medien entre a data en que debería ter lugar o nacemento do dereito, de se ter solicitado en tempo e forma e aquela en que efectivamente se formulou a solicitude.

2. Para os efectos de que se produza a prórroga do subsidio até a súa duración máxima prevista no artigo 277, cada vez que se devindicasen seis meses de percepción deste, os beneficiarios deberán presentar unha solicitude de prórroga, xunto coa documentación acreditativa do mantemento dos requisitos de acceso. Esta solicitude deberá formularse no prazo que media entre o día seguinte á data de esgotamento do período de dereito semestral e os quince días seguintes á data do vencemento do período de pagamento da última mensualidade devindicada.

A duración do subsidio prorrogarase desde o día seguinte á data de esgotamento do período de dereito semestral se se solicita no prazo establecido. Noutro caso, o dereito á prórroga terá efectividade a partir do día seguinte ao da súa solicitude e a súa duración reducirase nos termos recollidos no último parágrafo do punto 1.

3. Para manter a percepción do subsidio para traballadores maiores de cincuenta e cinco anos previsto no artigo 274.4, os beneficiarios deberán presentar ante a entidade xestora unha declaración das súas rendas, xunto coa documentación acreditativa que corresponda.

Esta declaración deberase presentar cada vez que transcorran doce meses desde a data do nacemento do dereito ou desde a data do seu último restablecemento, no prazo dos quince días seguintes a aquel en que se cumpra o período sinalado.

A falta de achega da declaración no prazo sinalado implicará a interrupción do pagamento do subsidio e da cotización á Seguridade Social.

A achega da declaración fóra do prazo sinalado implicará, de ser o caso, o restablecemento da devindicación do dereito con efectos da data en que se achegue a dita declaración.

Artigo 277. *Duración do subsidio.*

1. Nos supostos previstos nos puntos 1 e 2 do artigo 274 a duración do subsidio por desemprego será de seis meses prorrogables, por períodos semestrais, até un máximo de dezaioito meses, excepto nos seguintes casos:

a) Desempregados incluídos no artigo 274.1.a) que na data do esgotamento da prestación por desemprego sexan:

1.º Maiores de corenta e cinco anos e esgotasen un dereito a prestacións por desemprego de, ao menos, cento vinte días. Neste caso, o subsidio prorrogase até un máximo de vinte e catro meses.

2.º Maiores de corenta e cinco anos e esgotasen un dereito a prestacións por desemprego de, ao menos, cento oitenta días. Neste caso, o subsidio prorrogase até un máximo de trinta meses.

3.º Menores de corenta e cinco anos e esgotasen un dereito a prestacións por desemprego de, ao menos, cento oitenta días. Neste caso, o subsidio prorrogase até un máximo de vinte e catro meses.

b) Desempregados incluídos no artigo 274.1.b). Neste caso, a duración do subsidio será de seis meses improrrogables.

2. No caso previsto no artigo 274.3, a duración do subsidio será a seguinte:

a) No caso de que o traballador teña responsabilidades familiares:

Período de cotización	Duración do subsidio
3 meses de cotización	3 meses
4 meses de cotización	4 meses
5 meses de cotización	5 meses
6 ou máis meses de cotización	21 meses

Se o subsidio ten unha duración de vinte e un meses, recoñecerase por un período de seis meses, prorrogables até esgotar a súa duración máxima.

b) No caso de que o traballador careza de responsabilidades familiares e teña ao menos seis meses de cotización, a duración do subsidio será de seis meses improrrogables.

En ambos os casos, as cotizacións que serviron para o nacemento do subsidio non poderán ser tidas en conta para o recoñecemento dun futuro dereito á prestación do nivel contributivo.

3. No suposto previsto no artigo 274.4, o subsidio estenderase, como máximo, até que o traballador alcance a idade que lle permita acceder á pensión contributiva de xubilación, en calquera das súas modalidades.

4. A duración do subsidio no caso de traballadores fixos descontinuos que se encontren nas situacións previstas nos puntos 1.a), 1.b) e 3 do artigo 274 será equivalente ao número de meses cotizados no ano anterior á solicitude.

Non será de aplicación a estes traballadores, mentres manteñan a dita condición, o subsidio por desemprego para maiores de cincuenta e cinco anos previsto no artigo 274.4.

5. O Goberno, logo de informe ao Consello Xeral do Servizo Público de Emprego Estatal, poderá modificar a duración do subsidio por desemprego en función da taxa de desemprego e das posibilidades do réxime de financiamento.

Artigo 278. *Contía do subsidio.*

1. A contía do subsidio por desemprego será igual ao 80 por cento do indicador público de rendas de efectos múltiples mensual vixente en cada momento. No caso de

desemprego por perda dun traballo a tempo parcial, esta contía percibirase en proporción ás horas previamente traballadas nos supostos previstos nos puntos 1.a), 1.b), 3 e 4 do artigo 274.

2. O Goberno, logo de informe ao Consello Xeral do Servizo Público de Emprego Estatal, poderá modificar a contía do subsidio por desemprego en función da taxa de desemprego e das posibilidades do réxime de financiamento.

Artigo 279. *Suspensión e extinción do dereito ao subsidio.*

1. Serán de aplicación ao subsidio por desemprego as normas sobre suspensión e extinción previstas nos artigos 271 e 272.

2. Así mesmo, o subsidio suspenderase pola obtención, por tempo inferior a doce meses, de rendas superiores ás establecidas no artigo 275 e por deixar de reunir por tempo inferior a doce meses o requisito de responsabilidades familiares cando fose necesario para o recoñecemento do dereito. Tras esa suspensión, o traballador poderá restablecer a percepción do subsidio sempre que acredite o requisito de carencia de rendas e, de ser o caso, o de responsabilidades familiares, nos termos establecidos no artigo 275.

3. Producirase a extinción do subsidio no caso de que a obtención de rendas superiores ás establecidas ou a inexistencia de responsabilidades familiares se mantéña por tempo igual ou superior a doce meses. Tras esa extinción, o traballador só poderá obter o recoñecemento dun dereito ao subsidio se se volve encontrar de novo nalgunha das situacións previstas no artigo 274 e reúne os requisitos exixidos.

Artigo 280. *Cotización durante a percepción do subsidio.*

1. A entidade xestora cotizará pola continxencia de xubilación durante a percepción do subsidio por desemprego para traballadores maiores de cincuenta e cinco anos.

As cotizacións efectuadas conforme o previsto no parágrafo anterior terán efecto para o cálculo da base reguladora da pensión de xubilación e da porcentaxe aplicable a aquela. En ningún caso estas cotizacións terán validez e eficacia xurídica para acreditar o período mínimo de cotización exixido no artigo 205.1.b) que, de conformidade co disposto no artigo 274.4, debe quedar acreditado no momento da solicitude do subsidio por desemprego para maiores de cincuenta e cinco.

2. Cando o perceptor do subsidio sexa un traballador fixo discontinuo, a entidade xestora cotizará pola continxencia de xubilación:

a) Durante un período de sesenta días, a partir da data en que naza o dereito ao subsidio, se o beneficiario é menor de cincuenta e cinco anos e acreditou, para efectos do recoñecemento do subsidio, un período de ocupación cotizada de cento oitenta ou máis días.

b) Durante toda a percepción do subsidio, unha vez feita a idade de cincuenta e cinco anos.

3. Para efectos de determinar a cotización nos supostos indicados nos puntos 1 e 2 anteriores, tomarase como base de cotización o tope mínimo de cotización vixente en cada momento.

4. O Goberno poderá estender a outros colectivos de traballadores o disposto no punto 2.

CAPÍTULO IV

Réxime das prestacións

Artigo 281. *Automaticidade do dereito ás prestacións.*

A entidade xestora competente pagará as prestacións por desemprego nos supostos de incumprimento das obrigacións de afiliación, alta e de cotización, sen prexuízo das accións que poida adoptar contra a empresa infractora e a responsabilidade que corresponda a esta polas prestacións aboadas.

Artigo 282. *Incompatibilidades.*

1. A prestación e o subsidio por desemprego serán incompatibles co traballo por conta propia, aínda que a súa realización non implique a inclusión obrigatoria nalgún dos réximes da Seguridade Social, ou co traballo por conta allea, excepto cando este se realice a tempo parcial, caso en que se deducirá do importe da prestación ou subsidio a parte proporcional ao tempo traballado.

A dedución no importe da prestación ou subsidio a que se refire o parágrafo anterior efectuarase tanto cando o traballador estea percibindo a prestación ou o subsidio por desemprego como consecuencia da perda dun traballo a tempo completo ou parcial e obteña un novo traballo a tempo parcial, como cando teña dous contratos a tempo parcial e perda un deles.

2. A prestación e o subsidio por desemprego serán, así mesmo, incompatibles coa obtención de prestacións de carácter económico da Seguridade Social, salvo que estas fosen compatibles co traballo que orixinou a prestación ou o subsidio.

3. Como excepción ao disposto no punto 1, cando así o estableza algún programa de fomento ao emprego destinado a colectivos con maior dificultade de inserción no mercado de traballo, poderase compatibilizar a percepción da prestación por desemprego ou do subsidio por desemprego pendentes de percibir co traballo por conta allea, caso en que a entidade xestora poderá aboar ao traballador o importe mensual das prestacións na contía e duración que se determinen, sen incluír a cotización á Seguridade Social.

No suposto previsto no parágrafo anterior, durante o período de percepción das prestacións, o empresario deberá aboar ao traballador a diferenza entre a prestación ou subsidio por desemprego e o salario que lle corresponda e, así mesmo, será responsable de cotizar á Seguridade Social polo total do salario indicado, incluído o importe da prestación ou subsidio.

Así mesmo, co fin de facer efectivo o dereito á formación de traballadores ocupados así como de incrementar as posibilidades de emprego dos traballadores desempregados, determinaranse programas que permitan ás empresas substituír os traballadores en formación por outros traballadores desempregados beneficiarios de prestacións por desemprego. Neste caso, os traballadores poderán compatibilizar as prestacións co traballo a que se refire este punto.

4. Cando así o estableza algún programa de fomento ao emprego destinado a colectivos con maior dificultade de inserción no mercado de traballo, poderase compatibilizar a percepción da prestación por desemprego pendente de percibir co traballo por conta propia, caso en que a entidade xestora poderá aboar ao traballador o importe mensual da prestación na contía e duración que se determinen, sen incluír a cotización á Seguridade Social.

Artigo 283. *Prestación por desemprego e incapacidade temporal.*

1. Cando o traballador se encontre en situación de incapacidade temporal derivada de continxencias comúns e durante esta se extinga o seu contrato, seguirá percibindo a prestación por incapacidade temporal en contía igual á prestación por desemprego até que se extinga a dita situación, e entón pasará á situación legal de desemprego, no suposto de que a extinción se producise por algunha das causas previstas no artigo 267.1, e a percibir,

se reúne os requisitos necesarios, a prestación por desemprego contributivo que lle corresponda de se ter iniciado a súa percepción na data de extinción do contrato de traballo, ou o subsidio por desemprego. En tal caso, descontarase do período de percepción da prestación por desemprego, como xa consumido, o tempo que permanecese na situación de incapacidade temporal a partir da data da extinción do contrato de traballo.

A entidade xestora das prestacións por desemprego efectuará as cotizacións á Seguridade Social conforme o previsto no artigo 265.1.a) 2.º, asumindo neste caso a achega que corresponde ao traballador na súa totalidade por todo o período que se desconte como consumido, incluso cando non se solicitase a prestación por desemprego e sen solución de continuidade se pase a unha situación de incapacidade permanente ou xubilación, ou se produza o falecemento do traballador que dea dereito a prestacións de morte e supervivencia.

Cando o traballador se encontre en situación de incapacidade temporal derivada de continxencias profesionais e durante esta se extinga o seu contrato de traballo, seguirá percibindo a prestación por incapacidade temporal, en contía igual á que teña recoñecida, até que se extinga esta situación, e entón pasará, de ser o caso, á situación legal de desemprego no suposto de que a extinción se producise por algunha das causas previstas no artigo 267.1, e a percibir, se reúne os requisitos necesarios, a correspondente prestación por desemprego sen que, neste caso, proceda descontar do período de percepción desta o tempo que permanecese en situación de incapacidade temporal tras a extinción do contrato, ou o subsidio por desemprego.

2. Cando o traballador estea percibindo a prestación de desemprego total e pase á situación de incapacidade temporal que constituía recaída dun proceso anterior iniciado durante a vixencia dun contrato de traballo, percibirá a prestación por esta continxencia en contía igual á prestación por desemprego. Neste caso, e no suposto de que o traballador continuase en situación de incapacidade temporal unha vez finalizado o período de duración establecido inicialmente para a prestación por desemprego, seguirá percibindo a prestación por incapacidade temporal na mesma contía en que a viña percibindo.

Cando o traballador estea percibindo a prestación de desemprego total e pase á situación de incapacidade temporal que non constituía recaída dun proceso anterior iniciado durante a vixencia dun contrato de traballo, percibirá a prestación por esta continxencia en contía igual á prestación por desemprego. Neste caso, e no suposto de que o traballador continuase en situación de incapacidade temporal unha vez finalizado o período de duración establecido inicialmente para a prestación por desemprego, seguirá percibindo a prestación por incapacidade temporal en contía igual ao 80 por cento do indicador público de rendas de efectos múltiples mensual.

O período de percepción da prestación por desemprego non se ampliará pola circunstancia de que o traballador pase á situación de incapacidade temporal. Durante esta situación, a entidade xestora das prestacións por desemprego continuará satisfacendo as cotizacións á Seguridade Social conforme o previsto no artigo 265.1.a).2º.

Artigo 284. *Prestación por desemprego, maternidade e paternidade.*

1. Cando o traballador se encontre en situación de maternidade ou de paternidade e durante estas se extinga o seu contrato por algunha das causas previstas no artigo 267.1, seguirá percibindo a prestación por maternidade ou por paternidade até que se extingan esas situacións, pasando entón á situación legal de desemprego e a percibir, se reúne os requisitos necesarios, a correspondente prestación. Neste caso non se descontará do período de percepción da prestación por desemprego de nivel contributivo o tempo que permaneceu en situación de maternidade ou de paternidade.

2. Cando o traballador estea percibindo a prestación por desemprego total e pase á situación de maternidade ou de paternidade, percibirá a prestación por estas últimas continxencias na contía que corresponda.

Se o traballador pasa á situación de maternidade ou de paternidade, suspenderáselle a prestación por desemprego e a cotización á Seguridade Social prevista no artigo 265.1.a).2º e pasará a percibir a prestación por maternidade ou por paternidade,

xestionada directamente pola súa entidade xestora. Unha vez extinguida a prestación por maternidade ou por paternidade, restablecerase a prestación por desemprego, nos termos recollidos no artigo 271.4.b), pola duración que restaba por percibir e a contía que correspondía no momento da suspensión.

Artigo 285. *Subsidio por desemprego de maiores de 55 anos e xubilación.*

Cando o traballador perciba o subsidio por desemprego previsto no artigo 274.4 e alcance a idade que lle permita acceder á pensión contributiva de xubilación, en calquera das súas modalidades, os efectos económicos da citada pensión retrotraeranse á data de efectos da extinción do subsidio por alcanzar tal idade. Para iso será necesario que a solicitude da xubilación se produza no prazo dos tres meses seguintes á resolución firme de extinción. Noutro caso, terá unha retroactividade máxima de tres meses desde a solicitude.

CAPÍTULO V

Disposicións especiais aplicables a determinados colectivos

Sección 1.ª Traballadores incluídos no sistema especial para traballadores por conta allea agrarios

Artigo 286. *Normas aplicables.*

1. Os traballadores incluídos no sistema especial para traballadores por conta allea agrarios terán dereito á protección por desemprego nos seguintes termos:

a) A protección por desemprego dos traballadores por conta allea agrarios fixos e fixos discontinuos aplicarase conforme o establecido con carácter xeral neste título, así como especificamente no punto 1.a).1.ª do artigo seguinte.

b) A protección por desemprego dos traballadores por conta allea agrarios eventuais aplicarase conforme o establecido especificamente no artigo seguinte e con carácter xeral nesta sección.

c) A protección por desemprego específica dos traballadores por conta allea agrarios eventuais residentes nas comunidades autónomas de Andalucía e Extremadura rexerese polo disposto no artigo 288.

2. A cotización á Seguridade Social durante a percepción das prestacións rexerese polo disposto no artigo 289.

Artigo 287. *Protección por desemprego dos traballadores agrarios eventuais.*

1. Será obrigatoria a cotización por desemprego dos traballadores por conta allea agrarios eventuais coas peculiaridades seguintes:

a) Para ter dereito ás prestacións por desemprego deberán reunir os requisitos establecidos no artigo 266, coas especialidades seguintes:

1.ª Non cotizarán pola continxencia de desemprego, nin terán dereito ás prestacións por desemprego polos períodos de actividade correspondentes, o cónxuxe, os descendentes, ascendentes e demais parentes, por consanguinidade ou afinidade até o segundo grao inclusive e, de ser o caso, por adopción, do titular da explotación agraria en que traballen sempre que convivan con este, salvo que se demostre a súa condición de asalariados.

2.ª A duración da prestación por desemprego estará en función dos períodos de ocupación cotizada nos seis anos anteriores á situación legal de desemprego ou ao momento en que cesou a obriga de cotizar consonte a seguinte escala:

Período de cotización — En días	Período de prestación — En días
Desde 360 até 539	120
Desde 540 até 719	180
Desde 720 até 899	240
Desde 900 até 1.079	300
Desde 1.080 até 1.259	360
Desde 1.260 até 1.439	420
Desde 1.440 até 1.619	480
Desde 1.620 até 1.799	540
Desde 1.800 até 1.979	600
Desde 1.980 até 2.159	660
Desde 2.160	720

Se o traballador eventual agrario de forma inmediatamente anterior figurou de alta na Seguridade Social como traballador autónomo ou por conta propia, o período mínimo de cotización necesario para o acceso á prestación por desemprego será de setecentos vinte días, aplicándose a escala anterior a partir dese período.

b) Non será de aplicación a estes traballadores a protección por desemprego de nivel asistencial, establecida no artigo 274.

2. En todos os aspectos non previstos expresamente no punto 1 será de aplicación o establecido con carácter xeral neste título.

3. O Goberno poderá establecer limitacións no acceso á protección por desemprego de determinados colectivos; exixir unha declaración de actividade previa ao pagamento das prestacións; modificar a escala que fixa a duración da prestación contributiva e estender a protección asistencial aos traballadores, en función da taxa de desemprego e a situación financeira do sistema.

4. Os períodos de ocupación cotizada en actividades suxeitas ao sistema especial agrario da Seguridade Social como traballador agrícola fixo ou a outros réximes que teñan previsto cotizar pola continxencia de desemprego e os períodos de ocupación cotizada como eventual agrario computaranse reciprocamente para a obtención de prestacións de nivel contributivo. Neste caso, se se acredita que o maior período non corresponde a un período de ocupación cotizada como eventual agrario, as prestacións por desemprego e, de ser o caso, os subsidios por esgotamento outorgaranse conforme o establecido con carácter xeral neste título; noutro caso, aplicaranse as normas especiais de protección previstas neste artigo, todo iso con independencia de que a situación legal de desemprego se produza polo cesamento nun traballo eventual agrario ou non.

Non caberá o cómputo recíproco de cotizacións previsto no parágrafo anterior para acceder ao subsidio por desemprego establecido no artigo 274.3; por iso, as xornadas reais cubertas no sistema especial agrario da Seguridade Social como eventual agrario non se computarán para obter o dito subsidio, pero servirán para obter un futuro dereito á prestación por desemprego de nivel contributivo ou, de ser o caso, ao subsidio por desemprego establecido no Real decreto 5/1997, do 10 de xaneiro, sempre que se cumpran os requisitos exixidos en cada caso.

5. As cotizacións por xornadas reais que fosen computadas para o recoñecemento das prestacións por desemprego de carácter xeral non se poderán computar para o recoñecemento do subsidio por desemprego en favor dos traballadores agrarios eventuais establecido no Real decreto 5/1997, do 10 de xaneiro, e as computadas para recoñecer o citado subsidio non se poderán computar para obter prestacións por desemprego de carácter xeral.

6. Se o traballador eventual agrario reúne os requisitos para obter a prestación por desemprego de nivel contributivo regulada no punto 1.a) deste artigo e o subsidio por

desemprego establecido no Real decreto 5/1997, do 10 de xaneiro, poderá optar por un dos dous dereitos e aplicaranse as regras seguintes:

a) Se solicita o subsidio por desemprego establecido no Real decreto 5/1997, todas as xornadas reais cubertas no sistema especial agrario da Seguridade Social, calquera que sexa o seu número, se terán en conta para acreditar o requisito establecido no artigo 2.1.c) do citado real decreto. No caso de existiren cotizacións por desemprego a outros réximes de Seguridade Social non computadas para obter o dito subsidio, estas servirán para obter unha prestación ou subsidio por desemprego posterior, conforme o establecido neste título.

b) Se se solicita a prestación por desemprego de nivel contributivo regulada no punto 1.a) deste artigo para efectos de determinar o período de ocupación cotizada, computaranse todas as xornadas reais cotizadas no sistema especial agrario da Seguridade Social, así como o resto de cotizacións por desemprego efectuadas noutros réximes da Seguridade Social, sempre que non fosen computados para obter unha prestación ou subsidio anterior e que se efectuasen dentro dos seis anos anteriores á situación legal de desemprego ou ao momento en que cesou a obriga legal de cotizar, sendo de aplicación, de ser o caso, o establecido no parágrafo anterior, así como o previsto no punto 4 deste artigo.

Artigo 288. Protección por desemprego dos traballadores agrarios eventuais residentes en Andalucía e Extremadura.

1. Os traballadores por conta allea eventuais agrarios, incluídos no sistema especial para traballadores por conta allea agrarios e residentes nas comunidades autónomas de Andalucía e Extremadura, terán dereito á protección regulada no artigo anterior.

2. Así mesmo, terán dereito ao subsidio por desemprego regulado polo Real decreto 5/1997, do 10 de xaneiro, polo que se regula o subsidio por desemprego en favor dos traballadores eventuais incluídos no réxime especial agrario da Seguridade Social, e polo punto seguinte, ou ben á renda agraria regulada polo Real decreto 426/2003, do 11 de abril, polo que se regula a renda agraria para os traballadores eventuais incluídos no réxime especial agrario da Seguridade Social residentes nas comunidades autónomas de Andalucía e Extremadura, cando no momento de producirse a súa situación de desemprego acrediten a súa condición de traballadores eventuais agrarios e reúnan os requisitos exixidos en tales normas, coas particularidades que se sinalan a continuación:

a) As referencias ao réxime especial agrario da Seguridade Social e ao censo do dito réxime entenderanse feitas ao réxime xeral da Seguridade Social e á inclusión no sistema especial para traballadores por conta allea agrarios.

b) As referencias ás xornadas reais cotizadas entenderanse feitas ao número efectivo de xornadas reais traballadas mentres o traballador permanece incluído no sistema especial para traballadores por conta allea agrarios. Para computar tales xornadas, se se mantén a alta e a cotización na súa modalidade mensual, nun mes completo computaranse vinte e tres xornadas reais traballadas e por períodos en alta e cotizados inferiores ao mes aplicarase esa equivalencia para determinar as xornadas reais traballadas que correspondan.

c) A entidade xestora aboará directamente á Tesouraría Xeral da Seguridade Social a cotización ao réxime xeral da Seguridade Social dentro do sistema especial para traballadores por conta allea agrarios durante o período de percepción do subsidio agrario ou da renda agraria, aplicando ao tope mínimo de cotización vixente en cada momento o tipo de cotización que corresponda aos períodos de inactividade.

3. Só poderán ser beneficiarios do subsidio por desemprego regulado no Real decreto 5/1997, do 10 de xaneiro, aqueles desempregados que, reunindo os requisitos exixidos nel, fosen beneficiarios do dito subsidio nalgún dos tres anos naturais inmediatamente anteriores á data de solicitude deste.

Os traballadores na data de solicitude do subsidio deberán subscribir un compromiso de actividade nos termos a que se refire o artigo 300 desta lei.

Artigo 289. *Cotización durante a percepción das prestacións.*

1. A cotización á Seguridade Social durante a percepción da prestación por desemprego de nivel contributivo ou do subsidio por desemprego de nivel asistencial aboaraa a entidade xestora directamente á Tesouraría Xeral da Seguridade Social, nos termos establecidos neste artigo.

2. Durante a percepción da prestación por desemprego de nivel contributivo, a base de cotización á Seguridade Social daqueles traballadores polos cales exista obrigación legal de cotizar será a establecida, con carácter xeral, na correspondente lei de orzamentos xerais do Estado tanto nos supostos de extinción da relación laboral como nos de suspensión desta e de redución de xornada, calculada en función das bases correspondentes aos períodos de actividade.

O tipo de cotización será o correspondente aos períodos de inactividade a que se refire o artigo 255.3.

Durante a percepción da prestación por desemprego, o 73,50 por cento da achega do traballador á Seguridade Social será por conta da entidade xestora, o 26,50 por cento restante por conta do traballador e descontarase da contía da prestación.

3. Durante a percepción do subsidio por desemprego do artigo 274, a base de cotización á Seguridade Social será o tope mínimo de cotización vixente en cada momento no réxime xeral.

O tipo de cotización será o correspondente aos períodos de inactividade e cotizarase exclusivamente pola continxencia de xubilación nos casos en que así veña establecido no artigo 280, aplicando á cota o coeficiente reductor que determine o Ministerio de Emprego e Seguridade Social.

Durante a percepción dos subsidios por desemprego en que lle corresponda cotizar por xubilación, a entidade xestora terá ao seu cargo a parte de cotización que se estableza, polos días que se perciban de subsidio, conforme a base e o tipo indicados no parágrafo anterior. O resto da cotización corresponderá ao traballador, que será descontado da contía do subsidio e aboará á Tesouraría Xeral da Seguridade Social, na súa totalidade, a entidade xestora.

4. Durante os períodos en que a entidade xestora estea obrigada a cotizar, os beneficiarios aos cales se lles recoñece o dereito á percepción da prestación ou dos subsidios por desemprego ou da renda agraria, nos termos establecidos nos artigos anteriores, deberán permanecer no sistema especial para traballadores por conta allea agrarios.

5. No caso dos traballadores agrarios eventuais, cando para a obtención da prestación se computasen cotizacións efectuadas a distintos réximes ou sistemas da Seguridade Social, a cotización á Seguridade Social durante a percepción das prestacións efectuarase ao réxime ou sistema en que se acredite un maior período cotizado.

Sección 2.ª Outros colectivos

Artigo 290. *Traballadores contratados para a formación e a aprendizaxe.*

1. A cotización pola continxencia de desemprego no contrato para a formación e a aprendizaxe efectuarase pola cota fixa resultante de aplicar á base mínima correspondente ás continxencias de accidentes de traballo e enfermidades profesionais o mesmo tipo de cotización e distribución entre empresario e traballador establecidos para o contrato en prácticas.

2. Para determinar a base reguladora e a contía da prestación por desemprego aplicarase o establecido no artigo 270 desta lei.

Artigo 291. *Traballadores do réxime especial da Seguridade Social dos traballadores do mar.*

Sen prexuízo do establecido no artigo 19 desta lei, ás bases de cotización para desemprego no réxime especial da Seguridade Social dos traballadores do mar seralles tamén de aplicación o disposto no artigo 11 da Lei 47/2015, do 21 de outubro, reguladora da protección social das persoas traballadoras do sector marítimo-pesqueiro.

Artigo 292. *Militares profesionais de tropa e mariñeiría.*

1. Os militares profesionais de tropa e mariñeiría que manteñen unha relación de servizos de carácter temporal encontraranse en situación legal de desemprego, para efectos da protección correspondente, cando finalice o compromiso que teñan suscrito ou se resolva este por causas independentes da súa vontade.

2. A prestación ou o subsidio por desemprego serán compatibles coa asignación de reservista de especial dispoñibilidade. Non obstante, o importe desa asignación computarase como renda para efectos do subsidio por desemprego nos termos indicados no artigo 275.2.

3. Os militares profesionais de tropa e mariñeiría que pasen a encontrarse en situación de desemprego serán obxecto dun seguimento activo e individualizado por parte do Ministerio de Defensa, en colaboración co Ministerio de Emprego e Seguridade Social, co obxecto de lles facilitar unha rápida integración no mercado laboral.

CAPÍTULO VI

Réxime financeiro e xestión das prestacións

Artigo 293. *Financiamento.*

1. A acción protectora regulada neste título financiarase mediante a cotización de empresarios e traballadores e a achega do Estado.

2. A contía da achega do Estado será cada ano a fixada na correspondente lei de orzamentos xerais do Estado.

Artigo 294. *Entidade xestora.*

1. Corresponde ao Servizo Público de Emprego Estatal xestionar as funcións e os servizos derivados das prestacións de protección por desemprego e declarar o recoñecemento, suspensión, extinción e restablecemento das prestacións, sen prexuízo das atribucións recoñecidas aos órganos competentes da Administración laboral en materia de sancións.

2. As empresas colaborarán coa entidade xestora asumindo o pagamento delegado da prestación por desemprego nos supostos e nas condicións que regulamentariamente se determinen.

Artigo 295. *Reintegro de pagamentos indebidos.*

1. Corresponde á entidade xestora competente declarar e exixir a devolución das prestacións indebidamente percibidas polos traballadores e o reintegro das prestacións de cuxo pagamento sexa directamente responsable o empresario.

Unha vez transcurrido o respectivo prazo fixado para o reintegro das prestacións indebidamente percibidas ou de responsabilidade empresarial sen se efectuar este, corresponderá á Tesouraría Xeral da Seguridade Social recadalo en vía executiva de conformidade coas normas reguladoras da xestión recadatoria da Seguridade Social. Devindicaranse a recarga e o xuro de demora nos termos e condicións establecidos nesta lei.

2. Para tal efecto, a entidade xestora poderá concertar os servizos que considere convenientes coa Tesouraría Xeral da Seguridade Social ou con calquera das administracións públicas.

Artigo 296. Pagamento das prestacións.

1. A entidade xestora deberá ditar resolución motivada, en que recoñeza ou denegue o dereito ás prestacións por desemprego, no prazo dos quince días seguintes á data en que se formulase a solicitude en tempo e forma.

2. O pagamento da prestación será efectuado pola entidade xestora ou pola propia empresa, nos supostos e nas condicións que regulamentariamente se determinen.

3. Cando así o estableza algún programa de fomento do emprego, a entidade xestora poderá aboar dunha soa vez o valor actual do importe, total ou parcial, da prestación por desemprego de nivel contributivo a que teña dereito o traballador e que estea pendente de percibir.

Así mesmo, poderá aboar a través de pagamentos parciais o importe da prestación por desemprego de nivel contributivo a que teña dereito o traballador para subvencionar a súa cotización á Seguridade Social.

4. Cando así o estableza algún programa de fomento de emprego para facilitar a mobilidade xeográfica, a entidade xestora poderá aboar o importe dun mes da duración das prestacións por desemprego ou de tres meses da duración do subsidio por desemprego, pendentes de percibir, aos beneficiarios destas para ocupar un emprego que implique cambio da localidade de residencia.

Artigo 297. Control das prestacións.

1. Corresponde á entidade xestora controlar o cumprimento do establecido neste título e comprobar as situacións de fraude que se poidan cometer sen prexuízo das facultades dos servizos competentes en canto á inspección e control para a sanción das infraccións que se poidan cometer na percepción das prestacións por desemprego.

2. A entidade xestora poderá exixir aos traballadores cuxa relación laboral se extingue, de acordo co disposto nos ordinais 3.º, 4.º e 5.º do artigo 267.1.a), acreditación de ter percibido a indemnización legal correspondente.

No caso de que a indemnización non se percibise, nin se interpuxese demanda xudicial en reclamación da dita indemnización ou de impugnación da decisión extintiva, ou cando a extinción da relación laboral non comporte a obrigaación de aboar unha indemnización ao traballador, reclamarase a actuación da Inspección de Traballo e Seguridade Social para os efectos de comprobar a involuntariedade do cesamento na relación laboral.

3. A entidade xestora poderá suspender o aboamento das prestacións por desemprego cando se aprecien indicios suficientes de fraude no curso das investigacións realizadas polos órganos competentes en materia de loita contra a fraude.

4. A Administración tributaria colaborará coa entidade xestora das prestacións por desemprego, nos termos establecidos no artigo 95 da Lei 58/2003, do 17 de decembro, xeral tributaria, facilitándolle a información tributaria necesaria para o cumprimento das súas funcións en materia de xestión e control das prestacións e subsidios por desemprego.

CAPÍTULO VII

Réxime de obrigações, infraccións e sancións

Artigo 298. Obrigações dos empresarios.

Son obrigações dos empresarios:

- a) Cotizar pola achega empresarial á continxencia de desemprego.
- b) Ingresar as achegas propias e as dos seus traballadores na súa totalidade, e ser responsables do cumprimento da obrigaación de cotizar.

c) Proporcionar a documentación e información que regulamentariamente se determinen para efectos do recoñecemento, suspensión, extinción ou restablecemento do dereito ás prestacións.

d) Entregar ao traballador o certificado de empresa, no tempo e na forma que regulamentariamente se determinen.

e) Aboar á entidade xestora competente as prestacións satisfeitas por esta aos traballadores cando a empresa fose declarada responsable da prestación por ter incumplido as súas obrigacións en materia de afiliación, alta ou cotización.

f) Proceder, de ser o caso, ao pagamento delegado das prestacións por desemprego.

g) Comunicar a readmisión do traballador despedido no prazo de cinco días desde que se produza e ingresar na entidade xestora competente as prestacións satisfeitas por esta aos traballadores nos supostos regulados no artigo 268.5.

h) Comunicar, con carácter previo a que se produzan, as variacións realizadas no calendario, ou no horario inicialmente previsto para cada un dos traballadores afectados, nos supostos de aplicación de medidas de suspensión de contratos ou de redución de xornada previstas no artigo 47 do texto refundido da Lei do Estatuto dos traballadores.

Artigo 299. Obrigacións dos traballadores, solicitantes e beneficiarios de prestacións por desemprego.

Son obrigacións dos traballadores e dos solicitantes e beneficiarios de prestacións por desemprego:

a) Cotizar pola achega correspondente á continxencia de desemprego.

b) Proporcionar a documentación e a información que regulamentariamente se determinen para efectos do recoñecemento, suspensión, extinción ou restablecemento do dereito ás prestacións e comunicar aos servizos públicos de emprego autonómicos e ao Servizo Público de Emprego Estatal o domicilio e, de ser o caso, o cambio do domicilio, facilitado para efectos de notificacións, no momento en que este se produza.

Sen prexuízo do anterior, cando non quedase garantida a recepción das comunicacións no domicilio facilitado polo solicitante ou beneficiario das prestacións, este estará obrigado a proporcionar aos servizos públicos de emprego autonómicos e ao Servizo Público de Emprego Estatal os datos que precisen para que a comunicación se poida realizar por medios electrónicos.

c) Inscribirse como demandante de emprego, manter a inscrición, subscribir e cumprir as exixencias do compromiso de actividade nos termos establecidos no artigo 41 do texto refundido da Lei de emprego, aprobado polo Real decreto lexislativo 3/2015, do 23 de outubro.

d) Renovar a demanda de emprego na forma e nas datas en que se determine no documento de renovación da demanda e comparecer, cando sexa previamente requirido, ante a entidade xestora, os servizos públicos de emprego ou as axencias de colocación cando desenvolvan actividades no ámbito de colaboración con aqueles.

e) Buscar activamente emprego e participar en accións de mellora da ocupabilidade que determinen os servizos públicos de emprego competentes, de ser o caso, dentro dun itinerario de inserción.

Os beneficiarios de prestacións acreditarán ante ao Servizo Público de Emprego Estatal e os servizos públicos de emprego autonómicos, cando sexan requiridos para iso, as actuacións que efectuaron dirixidas á busca activa de emprego, á súa reinserción laboral ou á mellora da súa ocupabilidade. Esta acreditación efectuarase na forma en que estes organismos determinen no marco da mutua colaboración. A non acreditación terá a consideración de incumprimento do compromiso de actividade.

Sen prexuízo de acreditar a busca activa de emprego, a participación nas accións de mellora da ocupabilidade que se correspondan coa súa profesión habitual ou coas súas aptitudes formativas segundo o determinado no itinerario de inserción será voluntaria para os beneficiarios de prestacións contributivas durante os trinta primeiros días de percepción, e a non participación nelas non terá efectos sancionadores.

f) Participar nos traballos de colaboración social, programas de emprego, ou en accións de promoción, formación ou reconversión profesionais, que determinen os servizos públicos de emprego, ou as axencias de colocación cando desenvolvan actividades no ámbito de colaboración con aqueles, e aceptar a colocación adecuada que lle sexa ofrecida polos servizos públicos de emprego ou por tales axencias.

g) Devolver aos servizos públicos de emprego ou, de ser o caso, ás axencias de colocación cando desenvolvan actividades no ámbito de colaboración con aqueles, no prazo de cinco días, o correspondente xustificante de ter comparecido no lugar e na data indicados para cubrir as ofertas de emprego facilitadas por eles.

h) Solicitar a baixa nas prestacións por desemprego cando se produzan situacións de suspensión ou extinción do dereito ou se deixen de reunir os requisitos exixidos para a súa percepción, no momento da produción de tales situacións.

i) Reintegrar as prestacións indebidamente percibidas.

Artigo 300. *Compromiso de actividade.*

Para os efectos previstos neste título, entenderase por compromiso de actividade o que adquiera o solicitante ou beneficiario das prestacións de buscar activamente emprego, aceptar unha colocación adecuada e participar en accións específicas de motivación, información, orientación, formación, reconversión ou inserción profesional para incrementar a súa ocupabilidade, así como de cumprir as restantes obrigacións previstas no artigo anterior.

O Servizo Público de Emprego Estatal e os servizos públicos de emprego autonómicos requirirán os beneficiarios de prestacións por desemprego para que acrediten ante eles, na forma que determinen no marco da colaboración mutua, a realización de actuacións dirixidas á súa reinserción laboral ou á mellora da súa ocupabilidade. A non acreditación terá a consideración de incumprimento do compromiso de actividade.

Para a aplicación do establecido nos parágrafos anteriores, o servizo público de emprego competente terá en conta a condición de vítima de violencia de xénero, para efectos de temperar, en caso necesario, o cumprimento das obrigacións que deriven do compromiso subscrito.

Artigo 301. *Colocación adecuada.*

Para os efectos previstos neste título, entenderase por colocación adecuada a profesión demandada polo traballador e tamén aquela que se corresponda coa súa profesión habitual ou calquera outra que se axuste ás súas aptitudes físicas e formativas. En todo caso, entenderase por colocación adecuada a coincidente coa última actividade laboral desempeñada sempre que a súa duración fose igual ou superior a tres meses.

Transcorrido un ano de percepción ininterrompida das prestacións, ademais das profesións anteriores, tamén poderán ser consideradas adecuadas outras colocacións que a xuízo do Servizo Público de Emprego poidan ser exercidas polo traballador.

A colocación entenderase adecuada cando se ofrezca na localidade de residencia habitual do traballador ou noutra localidade situada nun raio inferior a 30 quilómetros desde a localidade da residencia habitual, salvo que o traballador acredite que o tempo mínimo para o desprazamento, de ida e volta, supera o 25 por cento da duración da xornada diaria de traballo ou que o custo do desprazamento supón un gasto superior ao 20 por cento do salario mensual, ou cando o traballador teña posibilidade de aloxamento apropiado no lugar de novo emprego.

A colocación que se ofrezca ao traballador entenderase adecuada tendo en conta a duración do traballo, indefinida ou temporal, ou da xornada de traballo, a tempo completo ou parcial. Ademais, esta colocación, para entenderse adecuada, deberá implicar un salario equivalente ao aplicable ao posto de traballo que se ofrezca, con independencia da contía da prestación a que teña dereito o traballador, ou aínda que se trate de traballos de colaboración social.

Para a aplicación do previsto nos parágrafos anteriores, o servizo público de emprego competente terá en conta as circunstancias profesionais e persoais do desempregado, así como a conciliación da súa vida familiar e laboral, o itinerario de inserción fixado, as características do posto de traballo ofertado, a existencia de medios de transporte para o desprazamento, así como as características dos mercados locais de emprego.

O salario correspondente á colocación para que esta sexa considerada adecuada non poderá, en ningún caso, ser inferior ao salario mínimo interprofesional unha vez descontados daquel os gastos de desprazamento.

Artigo 302. *Infraccións e sancións.*

En materia de infraccións e sancións, aplicarase o disposto neste título e no texto refundido da Lei sobre infraccións e sancións na orde social, aprobado polo Real decreto legislativo 5/2000, do 4 de agosto.

Artigo 303. *Impugnación de actos.*

1. As decisións da entidade xestora competente, relativas ao recoñecemento, denegación, suspensión ou extinción de calquera das prestacións por desemprego, serán impugnables ante os órganos xurisdiccionais da orde social.

2. Tamén serán impugnables ante os órganos xurisdiccionais da orde social as resolucións da entidade xestora relativas:

a) Á exixencia de devolución das prestacións indebidamente percibidas e ao reintegro das prestacións de cuxo pagamento sexa directamente responsable o empresario, a que se refiren os artigos 268.5.b) e 295.1 desta lei, coa excepción das actuacións en materia de xestión recadatoria, conforme o establecido no artigo 3.f) da Lei 36/2011, do 10 de outubro, reguladora da xurisdición social.

b) Ao aboamento da prestación por desemprego na súa modalidade de pagamento único, establecido no artigo 296.3 desta lei.

c) Á imposición de sancións aos traballadores conforme o establecido no artigo 48.5 do texto refundido da Lei sobre infraccións e sancións na orde social.

3. Nos supostos previstos nos puntos anteriores será requisito necesario para formular demanda que os interesados interpoñan reclamación previa ante a entidade xestora, nos termos establecidos no artigo 71 da Lei reguladora da xurisdición social.

CAPÍTULO VIII

Dereito supletorio

Artigo 304. *Dereito supletorio.*

No non previsto expresamente no presente título aplicarase o disposto nos títulos I e II.

TÍTULO IV

Réxime especial da Seguridade Social dos traballadores por conta propia ou autónomos

CAPÍTULO I

Campo de aplicación

Artigo 305. *Extensión.*

1. Estarán obrigatoriamente incluídas no campo de aplicación do réxime especial da Seguridade Social dos traballadores por conta propia ou autónomos as persoas físicas

maiores de dezaioito anos que realicen de forma habitual, persoal, directa, por conta propia e fóra do ámbito de dirección e organización doutra persoa, unha actividade económica ou profesional a título lucrativo, dean ou non ocupación a traballadores por conta allea, nos termos e condicións que se determinen nesta lei e nas súas normas de aplicación e desenvolvemento.

2. Para os efectos desta lei decláranse expresamente comprendidos neste réxime especial:

a) Os traballadores incluídos no sistema especial para traballadores por conta propia agrarios.

b) Aqueles que exerzan as funcións de dirección e xerencia que supón o desempeño do cargo de conselleiro ou administrador, ou presten outros servizos para unha sociedade de capital, a título lucrativo e de forma habitual, persoal e directa, sempre que posúan o control efectivo, directo ou indirecto, daquela. Entenderase, en todo caso, que se produce tal circunstancia, cando as accións ou participacións do traballador supoñan, ao menos, a metade do capital social.

Presumirase, salvo proba en contrario, que o traballador posúe o control efectivo da sociedade cando concorra algunha das seguintes circunstancias:

1.º Que, ao menos, a metade do capital da sociedade para a que preste os seus servizos estea distribuído entre socios con que conviva e aos cales se encontre unido por vínculo conxugal ou de parentesco por consanguinidade, afinidade ou adopción, até o segundo grao.

2.º Que a súa participación no capital social sexa igual ou superior á terceira parte deste.

3.º Que a súa participación no capital social sexa igual ou superior á cuarta parte deste, se ten atribuídas funcións de dirección e xerencia da sociedade.

Nos supostos en que non concorran as circunstancias anteriores, a Administración poderá demostrar, por calquera medio de proba, que o traballador dispón do control efectivo da sociedade.

c) Os socios industriais de sociedades regulares colectivas e de sociedades comanditarias a que se refire o artigo 1.2.a) da Lei 20/2007, do 11 de xullo, do Estatuto do traballo autónomo.

d) Os comuneiros das comunidades de bens e os socios de sociedades civís irregulares, salvo que a súa actividade se limite á mera administración dos bens postos en común, a que se refire o artigo 1.2.b) da Lei 20/2007.

e) Os socios traballadores das sociedades laborais cando a súa participación no capital social xunto coa do seu cónxuxe e parentes por consanguinidade, afinidade ou adopción até o segundo grao con que convivan alcance, ao menos, o 50 por cento, salvo que acrediten que o exercicio do control efectivo da sociedade require o concurso de persoas alleas ás relacións familiares.

f) Os traballadores autónomos economicamente dependentes a que se refire a Lei 20/2007, do 11 de xullo.

g) Aqueles que exerzan unha actividade por conta propia, nas condicións establecidas no punto 1, que requira a incorporación a un colexio profesional, sen prexuízo do previsto na disposición adicional décimo oitava.

h) Os membros do corpo único de notarios.

i) Os membros do corpo de rexistradores da propiedade, mercantís e de bens mobles, así como os do corpo de aspirantes.

j) As persoas incluídas no ámbito de aplicación da Lei 55/2003, do 16 de decembro, do Estatuto marco do persoal estatutario dos servizos de saúde, que presten servizos, a tempo completo, nos servizos de saúde das diferentes comunidades autónomas ou nos centros dependentes do Instituto Nacional de Xestión Sanitaria, polas actividades complementarias privadas que realicen e que determinen a súa inclusión no sistema da Seguridade Social, sen prexuízo do previsto na disposición adicional décimo oitava.

k) O cónxuxe e os parentes do traballador por conta propia ou autónomo que, conforme o sinalado no artigo 12.1 e no punto 1 deste artigo, realicen traballos de forma habitual e non teñan a consideración de traballadores por conta allea.

l) Os socios traballadores das cooperativas de traballo asociado dedicados á venda ambulante que perciban ingresos directamente dos compradores.

m) Calquera outra persoa que, por razón da súa actividade, sexa obxecto de inclusión mediante norma regulamentaria, conforme o disposto no artigo 7.1.b).

Artigo 306. *Exclusións.*

1. Estarán excluídos deste réxime especial os traballadores por conta propia ou autónomos a que se refire o artigo anterior cando, por razón da súa actividade marítimo-pesqueira, deban quedar comprendidos no réxime especial da Seguridade Social dos traballadores do mar.

2. Non estarán comprendidos no sistema da Seguridade Social os socios, sexan ou non administradores, de sociedades de capital cuxo obxecto social non estea constituído polo exercicio de actividades empresariais ou profesionais, senón pola mera administración do patrimonio dos socios.

CAPÍTULO II

Afiliación, cotización e recadación

Artigo 307. *Afiliación, altas, baixas, variacións de datos, cotización e recadación.*

1. Os traballadores por conta propia están obrigados a solicitar a súa afiliación ao sistema da Seguridade Social e a comunicar as súas altas, baixas e variacións de datos no réxime especial dos traballadores por conta propia ou autónomos nos termos, prazos e condicións establecidos nesta lei e nas súas disposicións de aplicación e desenvolvemento.

2. Sen prexuízo das especialidades contidas nos artigos seguintes, en materia de cotización, liquidación e recadación serán de aplicación a este réxime especial as normas establecidas no capítulo III do título I e nas súas disposicións de aplicación e desenvolvemento.

Artigo 308. *Cotización no suposto de cobertura de continxencias profesionais e no suposto de cobertura do cesamento de actividade.*

1. Cando os traballadores incluídos neste réxime especial teñan cubertas as continxencias de accidentes de traballo e enfermidades profesionais, o previsto no parágrafo primeiro do artigo 19.3 aplicarase sobre a base de cotización elixida polo interesado.

2. A cobertura do cesamento de actividade determinará a obrigaición de efectuar as correspondentes cotizacións, nos termos previstos no artigo 344.

Os traballadores autónomos acollidos ao sistema de protección por cesamento na actividade terán unha redución de 0,5 puntos porcentuais na cotización pola cobertura de incapacidade temporal, derivada de continxencias comúns.

Artigo 309. *Cotización en supostos de compatibilidade de xubilación e traballo por conta propia.*

Durante a realización dun traballo por conta propia compatible coa pensión de xubilación, nos termos establecidos no artigo 214, os traballadores cotizarán a este réxime especial unicamente por incapacidade temporal e por continxencias profesionais, conforme o previsto neste capítulo, ben que quedarán suxeitos a unha cotización especial de solidariedade do 8 por cento sobre a base por continxencias comúns, non computable para efectos de prestacións.

Artigo 310. *Elección da base de cotización con independencia da idade.*

Os traballadores deste réxime especial dos traballadores por conta propia ou autónomos poderán elixir, con independencia da súa idade, unha base de cotización que poida alcanzar até o 220 por cento da base mínima de cotización que cada ano se estableza para este réxime especial.

Artigo 311. *Cotización con sesenta e cinco ou máis anos de idade.*

1. Os traballadores incluídos neste réxime especial quedarán exentos de cotizar á Seguridade Social salvo, de ser o caso, por incapacidade temporal e por continxencias profesionais, sempre que se encontren nalgún destes supostos:

- a) Sesenta e cinco anos de idade e trinta e oito anos e seis meses de cotización.
- b) Sesenta e sete anos de idade e trinta e sete anos de cotización.

En todos os casos citados, para efectos do cómputo de anos de cotización non se tomarán en conta as partes proporcionais de pagas extraordinarias.

2. Se ao cumprir a idade correspondente a que se refire o punto anterior o traballador non ten cotizados o número de anos en cada caso requirido, a exención prevista neste artigo será aplicable a partir da data en que se acrediten os anos de cotización exixidos para cada suposto.

Artigo 312. *Base mínima para determinados traballadores autónomos.*

1. Para os traballadores incluídos neste réxime especial que nalgún momento de cada exercicio económico e de maneira simultánea tivesen contratado ao seu servizo un número de traballadores por conta allea igual ou superior a dez, a base mínima de cotización para o exercicio seguinte terá unha contía igual á correspondente para os traballadores encadrados no grupo de cotización 1 do réxime xeral.

2. Esta base mínima de cotización será tamén aplicable en cada exercicio económico aos traballadores autónomos incluídos neste réxime especial ao abeiro do establecido no artigo 305.2, letras b) e e), coa excepción daqueles que causen alta inicial nel, durante os doce primeiros meses da súa actividade, contados desde a data de efectos da dita alta.

Artigo 313. *Base mínima en supostos de alta inicial en situación de pluriactividade.*

De conformidade co previsto no artigo 28 da Lei 14/2013, do 27 de setembro, de apoio aos emprendedores e á súa internacionalización, no suposto de que a alta inicial no réxime especial dos traballadores por conta propia ou autónomos dea lugar a unha situación de pluriactividade aplicaranse as seguintes regras na cotización:

1.ª Os traballadores que causen alta por primeira vez neste réxime especial e que con motivo dela inicien unha situación de pluriactividade poderán elixir como base de cotización nese momento a comprendida entre o 50 por cento da base mínima de cotización establecida anualmente con carácter xeral na Lei de orzamentos xerais do Estado durante os primeiros dezoito meses, e o 75 por cento durante os seguintes dezoito meses, até as bases máximas establecidas para este réxime especial.

2.ª Nos supostos de traballadores en situación de pluriactividade en que a actividade laboral por conta allea sexa a tempo parcial cunha xornada a partir do 50 por cento da correspondente á dun traballador con xornada a tempo completo comparable, poderase elixir no momento da alta, como base de cotización, a comprendida entre o 75 por cento da base mínima de cotización establecida anualmente con carácter xeral na Lei de orzamentos xerais do Estado durante os primeiros dezoito meses, e o 85 por cento durante os seguintes dezoito meses, até as bases máximas establecidas para este réxime especial.

3.ª A aplicación desta medida será incompatible con calquera outra bonificación ou redución establecida como medida de fomento do emprego autónomo, así como coa

devolución de cotas que se poida prever na correspondente Lei de orzamentos xerais do Estado, como consecuencia do exercicio da actividade por conta propia en réxime de pluriactividade con outra por conta allea.

CAPÍTULO III

Acción protectora

Sección 1.ª Continxencias protexibles

Artigo 314. *Alcance da acción protectora.*

A acción protectora deste réxime especial será a establecida no artigo 42, con excepción da protección por desemprego e das prestacións non contributivas.

As prestacións e os beneficios recoñeceranse nos termos e condicións que se determinan no presente título e nas súas disposicións de aplicación e desenvolvemento.

En todo caso, para o recoñecemento e aboamento das prestacións, os traballadores incluídos neste réxime especial deben cumprir o requisito de estar ao día no pagamento das cotizacións previsto no artigo 47.

Artigo 315. *Cobertura da incapacidade temporal.*

A cobertura da prestación por incapacidade temporal neste réxime especial terá carácter obrigatorio, salvo que se teña cuberta a dita prestación en razón da actividade realizada noutro réxime da Seguridade Social.

O previsto no parágrafo anterior enténdese sen prexuízo das especialidades establecidas no artigo 317, respecto dos traballadores autónomos economicamente dependentes, e no artigo 326, respecto dos traballadores do sistema especial para traballadores por conta propia agrarios.

Artigo 316. *Cobertura das continxencias profesionais.*

1. Os traballadores incluídos neste réxime especial poderán mellorar voluntariamente o ámbito da súa acción protectora incorporando a correspondente ás continxencias de accidentes de traballo e enfermidades profesionais, sempre que teñan cuberta dentro do mesmo réxime especial a prestación económica por incapacidade temporal.

A cobertura das continxencias profesionais levarase a cabo coa mesma entidade, xestora ou colaboradora coa cal se formalizase a cobertura da incapacidade temporal e determinará a obrigaçión de efectuar as correspondentes cotizacións, nos termos previstos no artigo 308.

Polas continxencias indicadas, recoñeceranse as prestacións que por elas se conceden aos traballadores incluídos no réxime xeral da Seguridade Social, nas condicións que regulamentariamente se establezan.

2. Entenderase como accidente de traballo do traballador autónomo o ocorrido como consecuencia directa e inmediata do traballo que realiza pola súa propia conta e que determina a súa inclusión no campo de aplicación deste réxime especial. Entenderase, para idénticos efectos, por enfermidade profesional a contraída a consecuencia do traballo executado por conta propia, que estea provocada pola acción dos elementos e substancias e nas actividades que se especifican na lista de enfermidades profesionais coas relacións das principais actividades capaces de producilas, anexa ao Real decreto 1299/2006, do 10 de novembro, polo que se aproba o cadro de enfermidades profesionais no sistema da Seguridade Social e se establecen criterios para a súa notificación e rexistro.

3. O previsto neste artigo enténdese sen prexuízo do establecido no artigo 317, respecto dos traballadores autónomos economicamente dependentes, e no artigo 326, respecto dos traballadores do sistema especial para traballadores por conta propia agrarios.

Artigo 317. *Acción protectora dos traballadores autónomos economicamente dependentes.*

De conformidade co previsto no artigo 26.3 da Lei 20/2007, do 11 de xullo, os traballadores autónomos economicamente dependentes deberán incorporar obrigatoriamente, dentro do ámbito da acción protectora da Seguridade Social, a cobertura da incapacidade temporal e dos accidentes de traballo e enfermidades profesionais.

Para os efectos desta cobertura, entenderase por accidente de traballo toda lesión corporal do traballador autónomo economicamente dependente que sufra con ocasión ou por consecuencia da actividade profesional. Considerarase tamén accidente de traballo o que sufra o traballador ao ir ou volver do lugar da prestación da actividade, ou por causa ou consecuencia desta. Salvo proba en contrario, presumirase que o accidente non ten relación co traballo cando acontecese fóra do desenvolvemento da actividade profesional de que se trate.

Sección 2.ª Disposicións en materia de prestacións

Artigo 318. *Normas aplicables.*

Será de aplicación a este réxime especial:

a) En materia de maternidade e paternidade, o disposto nos capítulos VI e VII do título II, respectivamente.

Os períodos durante os cales o traballador por conta propia terá dereito a percibir os subsidios por maternidade e paternidade serán coincidentes, no relativo tanto á súa duración como á súa distribución, cos períodos de descanso laboral establecidos para os traballadores por conta allea, e poderá dar comezo o aboamento do subsidio por paternidade a partir do momento do nacemento do fillo. Os traballadores deste réxime especial poderán igualmente percibir os subsidios por maternidade e paternidade en réxime de xornada parcial, nos termos e condicións que se establezan regulamentariamente.

b) En materia de risco durante o embarazo, risco durante a lactación natural e coidado de menores afectados por cancro ou outra enfermidade grave, o disposto, respectivamente, nos capítulos VIII, IX e X do título II, nos termos e coas condicións que se establezan regulamentariamente.

c) En materia de incapacidade permanente, o disposto nos artigos 194, puntos 2 e 3; 195 excepto o punto 2; 197, puntos 1, 2 e 3; e 200.

Así mesmo, será de aplicación o previsto no último parágrafo do punto 2 e o punto 4 do artigo 196. Para efectos de determinar o importe mínimo da pensión e do cálculo do complemento a que se refiren, respectivamente, estes puntos, tomarase en consideración como base mínima de cotización a vixente en cada momento no réxime xeral, calquera que sexa o réxime conforme cuxas normas se recoñezan as pensións de incapacidade permanente total e de grande invalidez.

d) En materia de xubilación, o disposto nos artigos 205; 206; 208; 209, excepto a letra b) do punto 1; 210; 211; 213 e 214.

O disposto no artigo 215 será de aplicación nos termos e coas condicións que se establezan regulamentariamente.

e) En materia de morte e supervivencia, o disposto nos artigos 219, 220, 221, 222, 223, 224, 225; 226, puntos 4 e 5; 227, punto 1, parágrafo segundo; 229; 231; 232; 233 e 234.

f) As normas sobre protección á familia contidas no capítulo XV do título II.

Artigo 319. *Efectos das cotas anteriores á alta.*

1. Cando, reuníndose os requisitos para estar incluídos neste réxime especial, non se solicitase a preceptiva alta nos termos regulamentariamente previstos, as cotizacións exixibles correspondentes a períodos anteriores á formalización da alta producirán efectos

respecto ás prestacións, unha vez que fosen ingresadas coas recargas que legalmente procedan.

2. Sen prexuízo das sancións administrativas que procedan polo seu ingreso fóra de prazo, as referidas cotizacións darán tamén lugar á devindicación de xuros, que serán exhibibles desde a correspondente data en que deberon ser ingresadas, de conformidade co tipo de xuro legal do diñeiro vixente no momento do pagamento.

Artigo 320. Base reguladora nos supostos de cotización con 65 ou máis anos de idade.

Polos períodos de actividade en que o traballador non efectuase cotizacións, nos termos previstos no artigo 311, para efectos de determinar a base reguladora das prestacións excluídas de cotización, as bases de cotización correspondentes ás mensualidades de cada exercicio económico exentas de cotización serán equivalentes ao resultado de incrementar a media das bases de cotización do ano natural inmediatamente anterior na porcentaxe de variación media coñecida do índice de prezos de consumo no último ano indicado, sen que as bases así calculadas poidan ser inferiores ás contías das bases mínimas ou únicas de cotización fixadas anualmente na Lei de orzamentos xerais do Estado para os traballadores por conta propia incluídos neste réxime especial.

Artigo 321. Nacemento e contía da prestación de incapacidade temporal.

1. Para os traballadores incluídos neste réxime especial, o nacemento da prestación económica por incapacidade temporal a que poidan ter dereito producirase, nos termos e condicións que regulamentariamente se establezan, a partir do cuarto día da baixa na correspondente actividade, salvo nos supostos en que o interesado optase pola cobertura das continxencias profesionais, ou as teña cubertas de forma obrigatoria, e o subsidio se orixinase a causa dun accidente de traballo ou enfermidade profesional, caso en que a prestación nacerá a partir do día seguinte ao da baixa.

2. As porcentaxes aplicables á base reguladora para a determinación da contía da prestación económica por incapacidade temporal derivada de continxencias comúns serán as vixentes no réxime xeral respecto aos procesos derivados das indicadas continxencias.

Artigo 322. Contía da pensión de xubilación.

A contía da pensión de xubilación neste réxime especial determinarase aplicando á base reguladora a porcentaxe procedente de acordo coa escala establecida para o réxime xeral, en función exclusivamente dos anos de cotización efectiva do beneficiario.

CAPÍTULO IV

Sistema especial para traballadores por conta propia agrarios

Artigo 323. Ámbito de aplicación.

1. Quedarán comprendidos neste sistema especial os traballadores por conta propia agrarios, maiores de 18 anos, que reúnan os requisitos establecidos no artigo seguinte.

2. O réxime xurídico deste sistema especial axustarase ao disposto neste título e nas súas normas de aplicación e desenvolvemento, coas particularidades que neles se establezan.

Artigo 324. Regras de inclusión.

1. Quedarán incluídos neste sistema especial os traballadores a que se refire o artigo anterior que reúnan os seguintes requisitos:

a) Seren titulares dunha explotación agraria e obteren, ao menos, o 50 por cento da súa renda total da realización de actividades agrarias ou outras complementarias, sempre que a parte de renda procedente directamente da actividade agraria realizada na súa

explotación non sexa inferior ao 25 por cento da súa renda total e o tempo de traballo dedicado a actividades agrarias ou complementarias delas sexa superior á metade do seu tempo de traballo total.

b) Que os rendementos anuais netos obtidos da explotación agraria por cada titular dela non superen a contía equivalente ao 75 por cento do importe, en cómputo anual, da base máxima de cotización ao réxime xeral da Seguridade Social vixente no exercicio en que se proceda á súa comprobación.

c) A realización de labores agrarios de forma persoal e directa en tales explotacións agrarias, mesmo cando ocupen traballadores por conta allea, sempre que non se trate de máis de dous traballadores fixos ou, de tratarse de traballadores con contrato de traballo de duración determinada, que o número total de xornais satisfeitos aos eventuais agrarios non supere os cincocentos corenta e seis nun ano, computado de data a data.

As limitacións na contratación de traballadores por conta allea a que se refire o parágrafo anterior enténdense aplicables por cada explotación agraria. No caso de que na explotación agraria existan dous ou máis titulares, en alta todos eles no réxime especial dos traballadores por conta propia ou autónomos, engadiráselle ao número de traballadores ou xornais previstos no parágrafo anterior un traballador fixo máis, ou douscentos setenta e tres xornais ao ano, en caso de traballadores eventuais, por cada titular da explotación agraria, excluído o primeiro.

Para determinar o cumprimento dos requisitos establecidos nas letras a) e b), poderase tomar en consideración a media simple das rendas totais e dos rendementos anuais netos dos seis exercicios económicos inmediatamente anteriores a aquel en que se efectúe a súa comprobación.

2. Para os efectos previstos neste sistema especial, enténdese por explotación agraria o conxunto de bens e dereitos organizados polo seu titular no exercicio da actividade agraria, e que constitúe en si mesma unidade técnico-económica. A persoa titular ou titulares da explotación poderá selo pola súa condición de propietaria, arrendataria, parceira, cesionaria ou outro concepto análogo dos predios ou elementos materiais da respectiva explotación agraria.

A este respecto enténdese por actividade agraria o conxunto de traballos que se require para a obtención de produtos agrícolas, gandeiros e forestais.

Para os efectos previstos neste sistema especial, considerarase actividade agraria a venda directa por parte da agricultora ou agricultor da produción propia sen transformación ou a primeira transformación desta cuxo produto final estea incluído no anexo I do artigo 38 do Tratado de funcionamento da Unión Europea, dentro dos elementos que integren a explotación, en mercados municipais ou en lugares que non sexan establecementos comerciais permanentes. Considérase tamén actividade agraria toda aquela que implique a xestión ou a dirección e xerencia da explotación.

Así mesmo, consideraranse actividades complementarias a participación e presenza da persoa titular, como consecuencia de elección pública, en institucións de carácter representativo, así como en órganos de representación de carácter sindical, cooperativo ou profesional, sempre que estes estean vinculados ao sector agrario.

Igualmente terán a consideración de actividades complementarias as actividades de transformación dos produtos da súa explotación e venda directa dos produtos transformados, sempre e cando non sexa a primeira especificada no punto anterior, así como as relacionadas coa conservación do espazo natural e protección do ambiente, o turismo rural ou agroturismo, igual que as cinemáticas e artesanais realizadas na súa explotación.

3. A incorporación a este sistema especial afectará, ademais do titular da explotación agraria, o seu cónxuxe e parentes por consanguinidade ou afinidade até o terceiro grao inclusive que non teñan a consideración de traballadores por conta allea, sempre que sexan maiores de dezaoto anos e realicen a actividade agraria de forma persoal e directa na correspondente explotación familiar.

4. Os fillos do titular da explotación agraria, menores de trinta anos, aínda que convivan con el, poderán ser contratados por aquel como traballadores por conta allea, nos termos previstos no artigo 12.

5. Os interesados, no momento de solicitaren a súa incorporación ao sistema especial para traballadores por conta propia agrarios, deberán presentar declaración xustificativa da acreditación dos requisitos establecidos nos puntos anteriores para a inclusión nel. A validez desta inclusión estará condicionada á posterior comprobación por parte da Tesouraría Xeral da Seguridade Social da concorrencia efectiva dos mencionados requisitos. A acreditación e posterior comprobación efectuaranse na forma e nos prazos que regulamentariamente se determinen.

Artigo 325. Especialidades en materia de cotización.

A incorporación ao sistema especial para traballadores por conta propia agrarios previsto no artigo anterior determinará a aplicación das seguintes regras en materia de cotización á Seguridade Social:

a) Respecto das continxencias de cobertura obrigatoria, se o traballador opta como base de cotización por unha base de contía até o 120 por cento da base mínima que corresponda neste réxime especial, o tipo de cotización aplicable será do 18,75 por cento.

Se, en cambio, o traballador opta por unha base de cotización superior á sinalada no parágrafo anterior, sobre a contía que exceda esta última aplicarase o tipo de cotización vixente en cada momento neste réxime especial para as continxencias de cobertura obrigatoria.

b) Respecto das continxencias de cobertura voluntaria, a cota determinarase aplicando, sobre a contía completa da base de cotización, os tipos vixentes neste réxime especial para as ditas continxencias.

Artigo 326. Cobertura da incapacidade temporal e das continxencias profesionais.

De conformidade co previsto na disposición adicional terceira da Lei 20/2007, do 11 de xullo, do Estatuto do traballo autónomo, a cobertura da incapacidade temporal e das continxencias de accidente de traballo e enfermidade profesional terá carácter voluntario neste sistema especial, sen prexuízo do que as leis de orzamentos xerais do Estado poidan establecer, en particular, respecto da protección por incapacidade permanente e morte e supervivencia derivadas das ditas continxencias profesionais.

TÍTULO V

Protección por cesamento de actividade

CAPÍTULO I

Disposicións xerais

Artigo 327. Obxecto e ámbito de aplicación.

1. O sistema específico de protección polo cesamento de actividade forma parte da acción protectora do sistema da Seguridade Social, é de carácter voluntario e ten por obxecto dispensar aos traballadores autónomos, afiliados á Seguridade Social e en alta no réxime especial de traballadores por conta propia ou autónomos ou no réxime especial dos traballadores do mar, as prestacións e medidas establecidas nesta lei ante a situación de cesamento total na actividade que orixinou a alta no réxime especial, malia poder e querer exercer unha actividade económica ou profesional a título lucrativo.

O cesamento de actividade poderá ser definitivo ou temporal. O cesamento temporal comporta a interrupción de todas as actividades que orixinaron a alta no réxime especial en que o traballador autónomo figure encadrado, nos supostos regulados no artigo 331.

2. A protección por cesamento de actividade alcanzará tamén os socios traballadores das cooperativas de traballo asociado que optasen polo seu encadramento como traballadores por conta propia no réxime especial que corresponda, así como os traballadores autónomos que exerzan a súa actividade profesional conxuntamente con outros en réxime societario ou baixo calquera outra forma xurídica admitida en dereito, sempre que, en ambos os casos, cumpran cos requisitos regulados neste título coas peculiaridades previstas, respectivamente, nos artigos 335 e 336.

Artigo 328. *Réxime xurídico.*

1. A protección por cesamento de actividade réxese polo disposto nesta lei e nas súas normas de desenvolvemento, así como, supletoriamente, polas normas que regulan o réxime especial da Seguridade Social de encadramento.

2. As condicións e os supostos específicos polos cales se rexa o sistema de protección dos traballadores por conta propia incluídos no sistema especial de traballadores por conta propia agrarios desenvolveranse regulamentariamente.

Artigo 329. *Acción protectora.*

1. O sistema de protección por cesamento de actividade comprende as prestacións seguintes:

a) A prestación económica por cesamento total, temporal ou definitivo, da actividade. A prestación sinalada rexerá exclusivamente por esta lei e polas disposicións que a desenvolvan e complementen.

b) O aboamento da cotización á Seguridade Social do traballador autónomo, por contingencias comúns, ao réxime correspondente. Para tales efectos, o órgano xestor farase cargo da cota que corresponda durante a percepción das prestacións económicas por cesamento de actividade a partir do mes inmediatamente seguinte ao do feito causante do cesamento de actividade. A base de cotización durante ese período corresponde á base reguladora da prestación por cesamento de actividade nos termos establecidos no artigo 339, sen que, en ningún caso, a base de cotización poida ser inferior ao importe da base mínima ou base única de cotización prevista no correspondente réxime.

Nos supostos previstos no artigo 331.1.d non existirá a obrigaçión de cotizar á Seguridade Social, e aplicarase o previsto no artigo 21.5 da Lei orgánica 1/2004, do 28 de decembro, de medidas de protección integral contra a violencia de xénero.

2. O sistema de protección por cesamento de actividade comprenderá, ademais, medidas de formación, orientación profesional e promoción da actividade emprendedora dos traballadores autónomos beneficiarios del, cuxa xestión corresponderá ás entidades previstas no artigo 344.5.

Artigo 330. *Requisitos para o nacemento do dereito á protección.*

1. O dereito á protección por cesamento de actividade recoñeceráselles aos traballadores autónomos nos cales concorran os requisitos seguintes:

a) Estar afiliados e en alta no réxime especial de traballadores por conta propia ou autónomos ou no réxime especial dos traballadores do mar, de ser o caso.

b) Ter cuberto o período mínimo de cotización por cesamento de actividade a que se refire o artigo 338.

c) Encontrarse en situación legal de cesamento de actividade, subscribir o compromiso de actividade a que se refire o artigo 300 e acreditar activa dispoñibilidade para a reincorporación ao mercado de traballo a través das actividades formativas, de orientación profesional e de promoción da actividade emprendedora a que poida ser convocado polo servizo público de emprego da correspondente comunidade autónoma ou, de ser o caso, polo Instituto Social da Mariña.

d) Non ter cumprido a idade ordinaria para causar dereito á pensión contributiva de xubilación, salvo que o traballador autónomo non acredítase o período de cotización requirido para iso.

e) Estar ao día no pagamento das cotas á Seguridade Social. Non obstante, se na data de cesamento de actividade non se cumprir este requisito, o órgano xestor invitará ao pagamento o traballador autónomo para que, no prazo improrrogable de trinta días naturais, ingrese as cotas debidas. A regularización do descuberto producirá plenos efectos para a adquisición do dereito á protección.

2. Cando o traballador autónomo teña un ou máis traballadores ao seu cargo e concorra algunha das causas do artigo 331.1, será requisito previo ao cesamento de actividade o cumprimento das garantías, obrigacións e procedementos regulados na lexislación laboral.

A mesma regra será aplicable no caso do traballador autónomo profesional que exerza a súa actividade profesional conxuntamente con outros, con independencia de que cesasen ou non o resto de profesionais, así como no suposto das cooperativas a que fai referencia o artigo 335 cando se produza o cesamento total da actividade.

Artigo 331. *Situación legal de cesamento de actividade.*

1. Sen prexuízo das peculiaridades previstas no capítulo seguinte, encontraranse en situación legal de cesamento de actividade todos aqueles traballadores autónomos que cesen no exercicio da súa actividade por algunha das causas seguintes:

a) Pola concorrencia de motivos económicos, técnicos, produtivos ou organizativos determinantes da inviabilidade de proseguir a actividade económica ou profesional.

En caso de establecemento aberto ao público exixírase o seu peche durante a percepción do subsidio ou ben a súa transmisión a terceiros. Non obstante, o autónomo titular do inmovible onde está o establecemento poderá realizar sobre el os actos de disposición ou desfrute que correspondan ao seu dereito, sempre que non supoñan a continuidade do autónomo na actividade económica ou profesional finalizada.

Entenderase que existen motivos económicos, técnicos, produtivos ou organizativos cando concorra algunha das circunstancias seguintes:

1.º Perdas derivadas do desenvolvemento da actividade nun ano completo, superiores ao 10 por cento dos ingresos obtidos no mesmo período, excluído o primeiro ano de inicio da actividade.

2.º Execucións xudiciais ou administrativas tendentes ao cobramento das débedas recoñecidas polos órganos executivos, que comporten ao menos o 30 por cento dos ingresos do exercicio económico inmediatamente anterior.

3.º A declaración xudicial de concurso que impida continuar coa actividade, nos termos da Lei 22/2003, do 9 de xullo, concursal.

b) Por forza maior, determinante do cesamento temporal ou definitivo da actividade económica ou profesional.

c) Por perda da licenza administrativa, sempre que esta constituía un requisito para o exercicio da actividade económica ou profesional e non veña motivada pola comisión de infraccións penais.

d) A violencia de xénero determinante do cesamento temporal ou definitivo da actividade da traballadora autónoma.

e) Por divorcio ou separación matrimonial, mediante resolución xudicial, nos supostos en que o autónomo exercese funcións de axuda familiar no negocio do seu excónxuxe ou da persoa da cal se separou, en función das cales estaba incluído no correspondente réxime da Seguridade Social.

2. En ningún caso se considerarán en situación legal de cesamento de actividade:
- Aqueles que cesen ou interrompan voluntariamente a súa actividade, salvo no suposto previsto no artigo 333.1.b).
 - Os traballadores autónomos previstos no artigo 333 que, tras cesar a súa relación co cliente e percibir a prestación por cesamento de actividade, volvan contratar co mesmo cliente no prazo dun ano, contado desde o momento en que se extinguiu a prestación, caso en que deberán reintegrar a prestación recibida.

Artigo 332. *Acreditación da situación legal de cesamento de actividade.*

1. As situacións legais de cesamento de actividade dos traballadores autónomos acreditaranse mediante declaración xurada do solicitante, en que se consignará o motivo ou motivos concorrentes e a data de efectos do cesamento, á cal se lle xuntarán os documentos que seguidamente se establecen, sen prexuízo de se achegar, se aquel o coida conveniente, calquera medio de proba admitido legalmente:

a) Os motivos económicos, técnicos, produtivos ou organizativos acreditaranse mediante os documentos contables, profesionais, fiscais, administrativos ou xudiciais que xustifiquen a falta de viabilidade da actividade.

En todo caso, deberanse presentar os documentos que acrediten o peche do establecemento nos termos establecidos no artigo 331.1.a), a baixa no censo tributario de empresarios, profesionais e retedores e a baixa no réxime especial da Seguridade Social en que estivese encadrado o solicitante. No caso de que a actividade requirise o outorgamento de autorizacións ou licenzas administrativas, achegarase a comunicación de solicitude de baixa correspondente e, de ser o caso, a concesión desta, ou ben o acordo da súa retirada.

Sen prexuízo dos documentos sinalados no parágrafo anterior, a concorrencia de motivos económicos considerárase acreditada mediante a achega, nos termos que regulamentariamente se establezan, da documentación contable que confeccione o traballador autónomo, en que se rexistre o nivel de perdas exixido nos termos do artigo 331.1.a).1.º, así como mediante as declaracións do imposto sobre o valor engadido, do imposto sobre a renda das persoas físicas e demais documentos preceptivos que, pola súa vez, xustifiquen as partidas correspondentes consignadas nas contas presentadas. En todo caso, as partidas que se consignen corresponderán a conceptos admitidos nas normas que regulan a contabilidade.

O traballador autónomo poderá formular a súa solicitude achegando datos estimados de peche, co obxecto de axilizar a instrución do procedemento, e incorporará os definitivos con carácter previo a que se dite a resolución.

b) A perda da licenza administrativa que habilitou o exercicio da actividade mediante resolución correspondente.

c) A violencia de xénero, pola declaración escrita da solicitante de ter cesado ou interrompido a súa actividade económica ou profesional, á cal se lle xuntará a orde de protección ou, na súa falta, o informe do Ministerio Fiscal que indique a existencia de indicios de ser vítima de violencia de xénero. De tratarse dunha traballadora autónoma economicamente dependente, aquela declaración poderá ser substituída pola comunicación escrita do cliente de que dependa economicamente en que se fará constar o cesamento ou a interrupción da actividade. Tanto a declaración como a comunicación deben conter a data a partir da cal se produciu o cesamento ou a interrupción.

d) O divorcio ou acordo de separación matrimonial dos familiares incurso na situación prevista no artigo 331.1.e) acreditarase mediante a correspondente resolución xudicial, á cal se lle xuntará a documentación correspondente en que se constate a perda de exercicio das funcións de axuda familiar directa no negocio que se viñan realizando con anterioridade á ruptura ou separación matrimoniais.

2. Desenvolverase regulamentariamente a documentación que deberán presentar os traballadores autónomos con obxecto de acreditar a situación legal de cesamento de actividade prevista neste artigo.

CAPÍTULO II

Situación legal de cesamento de actividade en supostos especiais

Artigo 333. *Traballadores autónomos economicamente dependentes.*

1. Encontraranse en situación legal de cesamento de actividade os traballadores autónomos economicamente dependentes que, sen prexuízo do previsto no primeiro punto do artigo 331, cesen a súa actividade por extinción do contrato suscrito co cliente de que dependan economicamente, nos seguintes supostos:

- a) Pola terminación da duración convida no contrato ou conclusión da obra ou servizo.
- b) Por incumprimento contractual grave do cliente, debidamente acreditado.
- c) Por rescisión da relación contractual adoptada por causa xustificada polo cliente, de acordo co establecido na Lei 20/2007, do 11 de xullo.
- d) Por rescisión da relación contractual adoptada por causa inxustificada polo cliente, de acordo co establecido na Lei 20/2007, do 11 de xullo.
- e) Por morte, incapacidade ou xubilación do cliente, sempre que impida a continuación da actividade.

2. A situación legal de cesamento de actividade establecida no punto 1 será tamén de aplicación aos traballadores autónomos que carezan do recoñecemento de economicamente dependentes, sempre que a súa actividade cumpra as condicións establecidas no artigo 11 da Lei 20/2007, do 11 de xullo, e no artigo 2 do Real decreto 197/2009, do 23 de febreiro, polo que se desenvolve o Estatuto do traballador autónomo economicamente dependente e o seu rexistro e se crea o Rexistro Estatal de Asociacións Profesionais de Traballadores Autónomos.

3. Sen prexuízo do previsto no artigo 332.1, as situacións legais de cesamento de actividade dos traballadores autónomos economicamente dependentes, así como dos mencionados no punto 2, acreditaranse a través dos seguintes medios:

- a) A terminación da duración convida en contrato ou conclusión da obra ou servizo, mediante a súa comunicación ante o rexistro correspondente do servizo público de emprego coa documentación que así o xustifique.
- b) O incumprimento contractual grave do cliente, mediante comunicación por escrito deste en que conste a data a partir da cal tivo lugar o cesamento da actividade, mediante a acta resultante da conciliación previa, ou mediante resolución xudicial.
- c) A causa xustificada do cliente, a través de comunicación escrita expedida por este nun prazo de dez días desde a súa concorrencia, na cal se deberá facer constar o motivo alegado e a data a partir da cal se produce o cesamento da actividade do traballador autónomo. No caso de non se producir a comunicación por escrito, o traballador autónomo poderá solicitar ao cliente que cumpra co dito requisito, e se transcorridos dez días desde a solicitude o cliente non responde, o traballador autónomo economicamente dependente poderá acudir ao órgano xestor para informar da dita situación, achegar copia da solicitude realizada ao cliente e solicitar que lle sexa recoñecido o dereito á protección por cesamento de actividade.
- d) A causa inxustificada, mediante comunicación expedida polo cliente nun prazo de dez días desde a súa concorrencia, en que se deberá facer constar a indemnización aboada e a data a partir da cal tivo lugar o cesamento da actividade, mediante a acta resultante da conciliación previa ou mediante resolución xudicial, con independencia de que esta fose impugnada polo cliente. No caso de non se producir a comunicación por escrito, o traballador autónomo poderá solicitar ao cliente que cumpra co dito requisito e

se, transcorridos dez días desde a solicitude, o cliente non responde, o traballador autónomo economicamente dependente poderá acudir ao órgano xestor para informar da dita situación, achegar copia da solicitude realizada ao cliente e solicitar que lle sexa recoñecido o dereito á protección por cesamento de actividade.

e) A morte, a incapacidade ou a xubilación do cliente, mediante certificación de defunción do Rexistro Civil, ou ben resolución da entidade xestora correspondente acreditativa do recoñecemento da pensión de xubilación ou incapacidade permanente.

4. Desenvolverase regulamentariamente a documentación que deberán presentar os traballadores autónomos con obxecto de acreditar a situación legal de cesamento de actividade prevista neste artigo.

Artigo 334. Traballadores autónomos pola súa condición de socios de sociedades de capital.

1. A situación legal de cesamento da actividade dos traballadores autónomos incluídos no réxime especial dos traballadores por conta propia ou autónomos por aplicación do artigo 305.2.b) producirase cando cesen involuntariamente no cargo de conselleiro ou administrador da sociedade ou na prestación de servizos a ela e a sociedade incorrese en perdas nos termos previstos no artigo 331.1.a).1.º ou ben diminuíse o seu patrimonio neto por debaixo das dúas terceiras partes da cifra do capital social.

2. O cesamento de actividade dos socios das entidades capitalistas acreditarase mediante o acordo adoptado en xunta, polo cal se dispoña o cesamento no cargo de administrador ou conselleiro xunto co certificado emitido polo Rexistro Mercantil que acredite a inscrición do acordo. No suposto de cesamento na prestación de servizos requirirase a achega do documento que o acredite, así como o acordo da Xunta de redución do capital por perdas.

En ambos os casos se requirirá a acreditación da situación de perdas ou de diminución do patrimonio neto nos termos establecidos no punto 1.

Artigo 335. Socios traballadores de cooperativas de traballo asociado.

1. Consideraranse en situación legal de cesamento de actividade os socios traballadores de cooperativas de traballo asociado que se encontren nalgún dos seguintes supostos:

a) Os que cesasen, con carácter definitivo ou temporal, na prestación de traballo e, por tanto, na actividade desenvolvida na cooperativa, perdendo os dereitos económicos derivados directamente da dita prestación por algunha das seguintes causas:

1.º Por expulsión improcedente da cooperativa.
2.º Por causas económicas, técnicas, organizativas, produtivas ou de forza maior.
3.º Por finalización do período a que se limitou o vínculo societario de duración determinada.

4.º Por causa de violencia de xénero, nas socias traballadoras.
5.º Por perda de licenza administrativa da cooperativa.

b) Os aspirantes a socios en período de proba que cesasen na prestación de traballo durante este por decisión unilateral do Consello Reitor ou órgano de administración correspondente da cooperativa.

2. A declaración da situación legal de cesamento de actividade dos socios traballadores de cooperativas de traballo asociado efectuarase consonte as seguintes normas:

a) No suposto de expulsión do socio será necesaria a notificación do acordo de expulsión por parte do Consello Reitor da cooperativa ou órgano de administración correspondente, indicando a súa data de efectos e, en todo caso, a acta de conciliación

xudicial ou a resolución definitiva da xurisdición competente que declare expresamente a improcedencia da expulsión.

b) No caso de cesamento definitivo ou temporal da actividade por motivos económicos, técnicos, organizativos ou de produción, nos termos expresados no artigo 331.1.a). Non se exixirá o peche de establecemento aberto ao público nos casos en que non cese a totalidade dos socios traballadores da cooperativa de traballo asociado.

Tales causas acreditaranse mediante a achega, por parte da sociedade cooperativa, dos documentos a que se refire o artigo 332.1.a). Así mesmo, deberase acreditar certificación literal do acordo da asemblea xeral do cesamento definitivo ou temporal da prestación de traballo e de actividade dos socios traballadores.

c) No suposto de finalización do período a que se limitou o vínculo societario de duración determinada, será necesaria certificación do Consello Reitor ou órgano de administración correspondente da baixa na cooperativa pola dita causa e a súa data de efectos.

d) No caso de violencia de xénero, pola declaración escrita da solicitante de ter cesado ou interrompido a súa prestación de traballo na sociedade cooperativa, á cal se lle xuntará a orde de protección ou, na súa falta, o informe do Ministerio Fiscal que indique a existencia de indicios de ser vítima de violencia de xénero. A declaración debe conter a data a partir da cal se produciu o cesamento ou a interrupción.

e) No caso de cesamento durante o período de proba será necesaria comunicación do acordo de non admisión por parte do Consello Reitor ou órgano de administración correspondente da cooperativa ao aspirante.

3. Non estarán en situación legal de cesamento de actividade os socios traballadores das cooperativas de traballo asociado que, tras cesar definitivamente na prestación de traballo, e por tanto, na actividade desenvolvida na cooperativa, e ter percibido a prestación por cesamento de actividade, volvan ingresar na mesma sociedade cooperativa nun prazo dun ano, contado desde o momento en que se extinguiu a prestación. Se o socio traballador reingresa na mesma sociedade cooperativa no prazo sinalado, deberá reintegrar a prestación percibida.

4. Os socios traballadores que se encontren en situación legal de cesamento de actividade deberán solicitar o recoñecemento do dereito ás prestacións ao órgano xestor do artigo 346, salvo o establecido no punto 3 do dito artigo e até o último día do mes seguinte á declaración da situación legal de cesamento de actividade, nos termos expresados no punto 2.

En caso de presentar a solicitude fóra do indicado prazo, aplicarase o disposto nas normas de carácter xeral deste título.

Artigo 336. *Traballadores autónomos que exercen a súa actividade profesional conxuntamente.*

Consideraranse en situación legal de cesamento de actividade os traballadores autónomos profesionais que cesasen, con carácter definitivo ou temporal, na profesión desenvolvida conxuntamente con outros, por algunha das seguintes causas:

a) Pola concorrencia de motivos económicos, técnicos, produtivos ou organizativos a que se refire o artigo 331.1.a) e determinantes da inviabilidade de proseguir coa profesión, con independencia de que comporte ou non o cesamento total da actividade da sociedade ou forma xurídica en que estivese exercendo a súa profesión.

Non se exixirá o peche de establecemento aberto ao público nos casos en que non cesen a totalidade dos profesionais da entidade, salvo naqueles casos en que o establecemento estea a cargo exclusivamente do profesional. Non obstante, neste caso non se poderá declarar a situación legal de cesamento de actividade cando o traballador autónomo, tras cesar na súa actividade e percibir a prestación por cesamento de actividade, volva exercer a actividade profesional na mesma entidade nun prazo dun ano,

contado desde o momento en que se extinguiu a prestación. En caso de incumprimento desta cláusula, deberá reintegrar a prestación percibida.

- b) Por forza maior, determinante do cesamento temporal ou definitivo da profesión.
- c) Por perda da licenza administrativa, sempre que esta constituía un requisito para o exercicio da actividade económica ou profesional e non veña motivada pola comisión de infraccións penais.
- d) Pola violencia de xénero determinante do cesamento temporal ou definitivo da profesión da traballadora autónoma.
- e) Por divorcio ou acordo de separación matrimonial, mediante a correspondente resolución xudicial, nos supostos en que o autónomo divorciado ou separado exercese funcións de axuda familiar no negocio do seu excónxuxe ou da persoa da cal se separou, en función das cales estaba incluído no correspondente réxime da Seguridade Social, e que deixan de exercerse a causa da ruptura ou separación matrimoniais.

CAPÍTULO III

Réxime da protección

Artigo 337. Solicitude e nacemento do dereito á protección por cesamento de actividade.

1. Os traballadores autónomos que cumpran os requisitos establecidos no artigo 330 deberán solicitar á mesma mutua colaboradora coa Seguridade Social a que se encontren adheridos o recoñecemento do dereito á protección por cesamento de actividade.

Respecto dos traballadores por conta propia que non se encontren adheridos a unha mutua, será de aplicación o establecido no artigo 346.3.

Este recoñecemento suporá o nacemento do dereito ao desfrute da correspondente prestación económica, a partir do primeiro día do mes inmediatamente seguinte a aquel en que se produciu o feito causante do cesamento de actividade. Cando o traballador autónomo economicamente dependente finalizase a súa relación co cliente principal, para ter dereito ao desfrute da prestación, non poderá ter actividade con outros clientes a partir do día en que inicie o cobramento da prestación.

2. O recoñecemento da situación legal de cesamento de actividade poderase solicitar até o último día do mes seguinte ao que se produciu o cesamento de actividade. Non obstante, nas situacións legais de cesamento de actividade causadas por motivos económicos, técnicos, produtivos ou organizativos, de forza maior, por violencia de xénero, por vontade do cliente fundada en causa xustificada e por morte, incapacidade e xubilación do cliente, o prazo comezará a computar a partir da data que se fixese constar nos correspondentes documentos que acrediten a concorrencia de tales situacións.

3. En caso de presentación da solicitude unha vez transcorrido o prazo fixado no punto anterior, e sempre que o traballador autónomo cumpra co resto de requisitos legalmente previstos, descontaranse do período de percepción os días que medien entre a data en que debería ter presentado a solicitude e a data en que a presentou.

4. O órgano xestor farase cargo da cota da Seguridade Social a partir do mes inmediatamente seguinte ao do feito causante do cesamento de actividade, sempre que se solicitase no prazo previsto no punto 2. Noutro caso, o órgano xestor farase cargo a partir do mes seguinte ao da solicitude. Cando o traballador autónomo economicamente dependente finalizase a súa relación co cliente principal, no suposto de que, no mes posterior ao feito causante, tivese actividade con outros clientes, o órgano xestor estará obrigado a cotizar a partir da data de inicio da prestación.

Artigo 338. Duración da prestación económica.

1. A duración da prestación por cesamento de actividade estará en función dos períodos de cotización efectuados dentro dos corenta e oito meses anteriores á situación

legal de cesamento de actividade dos cales, ao menos, doce deben ser continuados e inmediatamente anteriores á dita situación de cesamento consonte a seguinte escala:

Período de cotización — Meses	Período da protección — Meses
De doce a dezasete	2
De dezaioito a vinte e tres	3
De vinte e catro a vinte e nove	4
De trinta a trinta e cinco	5
De trinta e seis a corenta e dous	6
De corenta e tres a corenta e sete	8
De corenta e oito en diante	12

2. De acordo co disposto no parágrafo segundo da disposición adicional cuarta da Lei 20/2007, do 11 de xullo, nos casos de traballadores autónomos entre os sesenta anos e a idade en que se poida causar dereito á pensión de xubilación, increméntase a duración da prestación consonte a seguinte táboa:

Período de cotización — Meses	Período da protección — Meses
De doce a dezasete	2
De dezaioito a vinte e tres	4
De vinte e catro a vinte e nove	6
De trinta a trinta e cinco	8
De trinta e seis a corenta e dous	10
De corenta e tres en diante	12

3. O traballador autónomo ao cal se lle recoñecese o dereito á protección económica por cesamento de actividade poderá volver solicitar un novo recoñecemento, sempre que concorran os requisitos legais e transcorresen dezaioito meses desde o recoñecemento do último dereito á prestación.

4. Para efectos de determinar os períodos de cotización a que se refiren os puntos 1 e 2:

a) Teranse en conta exclusivamente as cotizacións por cesamento de actividade efectuadas ao réxime especial correspondente.

b) Teranse en conta as cotizacións por cesamento de actividade que non fosen computadas para o recoñecemento dun dereito anterior da mesma natureza.

c) Os meses cotizados computaranse como meses completos.

d) As cotizacións que xeraron a última prestación por cesamento de actividade non poderán computarse para o recoñecemento dun dereito posterior.

e) No réxime especial dos traballadores do mar, os períodos de veda obrigatoria aprobados pola autoridade competente non se terán en conta para o cómputo do período de doce meses continuados e inmediatamente anteriores á situación legal de cesamento de actividade, sempre e cando neses períodos de veda non se percibise a prestación por cesamento de actividade.

Artigo 339. *Contía da prestación económica por cesamento de actividade.*

1. A base reguladora da prestación económica por cesamento de actividade será a media das bases polas cales se cotizase durante os doce meses continuados e inmediatamente anteriores á situación legal de cesamento.

No réxime especial dos traballadores do mar a base reguladora calcularase sobre a totalidade da base de cotización por esta continxencia, sen aplicación dos coeficientes correctores de cotización e, ademais, os períodos de veda obrigatoria aprobados pola autoridade competente non se terán en conta para o cómputo do período de 12 meses continuados e inmediatamente anteriores á situación legal de cesamento de actividade, sempre e cando neses períodos de veda non se percibise a prestación por cesamento de actividade.

2. A contía da prestación, durante todo o seu período de desfrute, determinarase aplicando á base reguladora o 70 por cento.

A contía máxima da prestación por cesamento de actividade será do 175 por cento do indicador público de rendas de efectos múltiples, salvo cando o traballador autónomo teña un ou máis fillos ao seu cargo, caso en que a contía será, respectivamente, do 200 por cento ou do 225 por cento do dito indicador.

A contía mínima da prestación por cesamento de actividade será do 107 por cento ou do 80 por cento do indicador público de rendas de efectos múltiples, segundo o traballador autónomo teña fillos ao seu cargo ou non.

3. Para efectos de calcular as contías máxima e mínima da prestación por cesamento de actividade, entenderase que se teñen fillos a cargo cando estes sexan menores de vinte e seis anos, ou maiores cunha discapacidade en grao igual ou superior ao 33 por cento, carezan de rendas de calquera natureza iguais ou superiores ao salario mínimo interprofesional, excluída a parte proporcional das pagas extraordinarias, e convivan co beneficiario.

Para os efectos da contía máxima e mínima da prestación por cesamento de actividade, terase en conta o indicador público de rendas de efectos múltiples mensual, incrementado nunha sexta parte, vixente no momento do nacemento do dereito.

Artigo 340. *Suspensión do dereito á protección.*

1. O órgano xestor suspenderá o dereito á protección por cesamento de actividade nos seguintes supostos:

a) Durante o período que corresponda por imposición de sanción por infracción leve ou grave, nos termos establecidos no texto refundido da Lei sobre infraccións e sancións na orde social.

b) Durante o cumprimento de condena que implique privación de liberdade.

c) Durante o período de realización dun traballo por conta propia ou por conta allea, sen prexuízo da extinción do dereito á protección por cesamento de actividade no suposto establecido no artigo 341.1.c).

2. A suspensión do dereito comportará a interrupción do aboamento da prestación económica e da cotización por mensualidades completas sen afectar o período da súa percepción, salvo no suposto previsto na letra a) do punto anterior, en que o período de percepción se reducirá por tempo igual ao da suspensión producida.

3. A protección por cesamento de actividade restablecerase logo de solicitude do interesado, sempre que este acredite que finalizou a causa de suspensión e que se mantén a situación legal de cesamento de actividade.

O dereito ao restablecemento nacerá a partir do termo da causa de suspensión, sempre que se solicite no prazo dos quince días seguintes.

O recoñecemento do restablecemento dará dereito ao desfrute da correspondente prestación económica pendente de percibir, así como á cotización, a partir do primeiro día do mes seguinte ao da solicitude do restablecemento. En caso de presentarse a solicitude transcorrido o prazo citado, aplicarase o previsto no artigo 337.3.

Artigo 341. *Extinción do dereito á protección.*

1. O dereito á protección por cesamento de actividade extinguirase nos seguintes casos:

a) Por esgotamento do prazo de duración da prestación.

b) Por imposición das sancións nos termos establecidos no texto refundido da Lei sobre infraccións e sancións na orde social.

c) Por realización dun traballo por conta allea ou propia durante un tempo igual ou superior a doce meses, neste último caso sempre que xere dereito á protección por cesamento de actividade como traballador autónomo.

d) Por cumprimento da idade de xubilación ordinaria ou, no caso dos traballadores por conta propia encadrados no réxime especial dos traballadores do mar, da idade de xubilación teórica, salvo cando non se reúnan os requisitos para acceder á pensión de xubilación contributiva. Neste suposto, a prestación por cesamento de actividade extinguirase cando o traballador autónomo cumpra co resto de requisitos para acceder á dita pensión ou ben se esgote o prazo de duración da protección.

e) Por recoñecemento de pensión de xubilación ou de incapacidade permanente, sen prexuízo do establecido no artigo 342.2.

f) Por traslado de residencia ao estranxeiro, salvo nos casos que regulamentariamente se determinen.

g) Por renuncia voluntaria ao dereito.

h) Por falecemento do traballador autónomo.

2. Cando o dereito á prestación se extinga nos casos da letra c) do punto anterior, o traballador autónomo poderá optar, no caso de que se lle recoñeza unha nova prestación, entre reabrir o dereito inicial polo período que lle restaba e as bases e tipos que lle correspondían ou percibir a prestación xerada polas novas cotizacións efectuadas. Cando o traballador autónomo opte pola prestación anterior, as cotizacións que xeraron aquela prestación pola cal non optase non se poderán computar para o recoñecemento dun dereito posterior.

Artigo 342. *Incompatibilidades.*

1. A percepción da prestación económica por cesamento de actividade é incompatible co traballo por conta propia, aínda que a súa realización non implique a inclusión obrigatoria no réxime especial dos traballadores por conta propia ou autónomos ou no réxime especial dos traballadores do mar, así como co traballo por conta allea.

A incompatibilidade co traballo por conta propia establecida no parágrafo anterior terá como excepción os traballos agrarios sen finalidade comercial nas superficies dedicadas a hortos familiares para o autoconsumo, así como os dirixidos ao mantemento en boas condicións agrarias e ambientais previsto na normativa da Unión Europea para as terras agrarias. Esta excepción abranguerá, así mesmo, os familiares colaboradores incluídos no réxime especial da Seguridade Social dos traballadores por conta propia ou autónomos que tamén sexan perceptores da prestación económica por cesamento de actividade. Esta excepción será desenvolvida mediante norma regulamentaria.

Así mesmo, será incompatible coa obtención de pensións ou prestacións de carácter económico do sistema da Seguridade Social, salvo que estas fosen compatibles co traballo que deu lugar á prestación por cesamento de actividade, así como coas medidas de fomento do cesamento de actividade reguladas por normativa sectorial para diferentes colectivos, ou as que se poidan regular no futuro con carácter estatal.

2. Polo que se refire aos traballadores por conta propia incluídos no réxime especial dos traballadores do mar, a prestación por cesamento de actividade será incompatible coa percepción das axudas por paralización da frota.

Artigo 343. *Cesamento de actividade, incapacidade temporal, maternidade e paternidade.*

1. No suposto en que o feito causante da protección por cesamento de actividade se produza mentres o traballador autónomo se encontre en situación de incapacidade temporal, este seguirá percibindo a prestación por incapacidade temporal na mesma contía que a prestación por cesamento de actividade até que esta se extinga, en cuxo momento pasará a percibir, sempre que reúna os requisitos legalmente establecidos, a

prestación económica por cesamento de actividade que lle corresponda. En tal caso, descontarase do período de percepción da prestación por cesamento de actividade, como xa consumido, o tempo que permanecese na situación de incapacidade temporal a partir da data da situación legal de cesamento de actividade.

2. No suposto en que o feito causante da protección por cesamento de actividade se produza cando o traballador autónomo se encontre en situación de maternidade ou paternidade, seguirase percibindo a prestación por maternidade ou por paternidade até que estas se extingan, en cuxo momento se pasará a percibir, sempre que reúnan os requisitos legalmente establecidos, a prestación económica por cesamento de actividade que lles corresponda.

3. Se durante a percepción da prestación económica por cesamento de actividade o traballador autónomo pasa á situación de incapacidade temporal que constituía recaída dun proceso previo iniciado con anterioridade á situación legal de cesamento na actividade, percibirá a prestación por esta continxencia en contía igual á prestación por cesamento na actividade. Neste caso, e no suposto de que o traballador autónomo continúe en situación de incapacidade temporal unha vez finalizado o período de duración establecido inicialmente para a prestación por cesamento na actividade, seguirá percibindo a prestación por incapacidade temporal na mesma contía en que a viña percibindo.

Cando o traballador autónomo estea percibindo a prestación por cesamento na actividade e pase á situación de incapacidade temporal que non constituía recaída dun proceso anterior iniciado anteriormente, percibirá a prestación por esta continxencia en contía igual á prestación por cesamento na actividade. Neste caso, e no suposto de que o traballador autónomo continúe en situación de incapacidade temporal unha vez finalizado o período de duración establecido inicialmente para a prestación por cesamento na actividade, seguirá percibindo a prestación por incapacidade temporal en contía igual ao 80 por cento do indicador público de rendas de efectos múltiples mensual.

O período de percepción da prestación por cesamento de actividade non se ampliará como consecuencia de que o traballador autónomo pase á situación de incapacidade temporal. Durante esta situación o órgano xestor da prestación farase cargo das cotizacións á Seguridade Social, nos termos previstos no artigo 329.1.b) até o esgotamento do período de duración da prestación a que o traballador autónomo teña dereito.

4. Se durante a percepción da prestación económica por cesamento de actividade a persoa beneficiaria se encontra en situación de maternidade ou paternidade, pasará a percibir a prestación que por estas continxencias lle corresponda. Unha vez extinguida esta, o órgano xestor, de oficio, restablecerá o aboamento da prestación económica por cesamento de actividade até o esgotamento do período de duración a que se teña dereito.

CAPÍTULO IV

Réxime financeiro e xestión das prestacións

Artigo 344. *Financiamento, base e tipo de cotización.*

1. A protección por cesamento de actividade financiarase exclusivamente con cargo á cotización por tal continxencia. A data de efectos da cobertura comezará a partir do primeiro día do mesmo mes en que sexa formalizada.

2. A base de cotización por cesamento de actividade corresponderase coa base de cotización do réxime especial dos traballadores por conta propia ou autónomos que elixise, como propia, o traballador autónomo consonte o establecido nas normas de aplicación, ou ben a que lle corresponda como traballador por conta propia no réxime especial dos traballadores do mar.

3. O tipo de cotización correspondente á protección da Seguridade Social por cesamento de actividade, aplicable á base determinada no punto anterior, establecerase de conformidade co disposto no artigo 19. Non obstante, co obxecto de manter a sustentabilidade financeira do sistema de protección, a Lei de orzamentos xerais do

Estado de cada exercicio establecerá o tipo de cotización aplicable ao exercicio a que se refiran de acordo coas seguintes regras:

a) O tipo de cotización expresado en tanto por cento será o que resulte da seguinte fórmula:

$$TC_t = G / BC * 100$$

Onde:

t = é o ano a que se refiran os orzamentos xerais do Estado en que estará en vigor o novo tipo de cotización.

TC_t = é o tipo de cotización aplicable para o ano t.

G = é a suma do gasto por prestacións de cesamento de actividade dos meses comprendidos desde 1 de agosto do ano t-2 até o 31 de xullo do ano t-1

BC = é a suma das bases de cotización por cesamento de actividade dos meses comprendidos desde 1 de agosto do ano t-2 até o 31 de xullo do ano t-1.

b) Non obstante o anterior, non corresponderá aplicar o tipo resultante da fórmula e manterase o tipo vixente, cando:

1.º Supoña incrementar o tipo de cotización vixente en menos de 0,5 puntos porcentuais.

2.º Supoña reducir o tipo de cotización vixente en menos de 0,5 puntos porcentuais, ou cando sendo a redución do tipo maior de 0,5 puntos porcentuais, as reservas desta prestación a que se refire o artigo 346.2 previstas no momento do peche do ano t-1 non superen o gasto orzado pola prestación de cesamento de actividade para o ano t.

c) En todo caso, o tipo de cotización que se fixará anualmente non poderá ser inferior ao 2,2 por cento nin superior ao 4 por cento.

Cando o tipo de cotización que se fixe en aplicación do previsto neste punto exceda o 4 por cento, revisaranse necesariamente á alza todos os períodos de carencia previstos no artigo 338.1 desta lei, que quedarán fixados na correspondente lei de orzamentos xerais do Estado. Esta revisión á alza será, ao menos, de dous meses.

4. A Autoridade Independente de Responsabilidade Fiscal poderá emitir opinión, conforme o disposto no artigo 23 da Lei orgánica 6/2013, do 14 de novembro, de creación da Autoridade Independente de Responsabilidade Fiscal, respecto á aplicación por parte do Ministerio de Emprego e Seguridade Social do previsto nos puntos anteriores, así como respecto á sustentabilidade financeira do sistema de protección por cesamento de actividade.

5. As medidas de formación, orientación profesional e promoción da actividade emprendedora dos traballadores autónomos beneficiarios da protección por cesamento de actividade, a que se refire o artigo 329.2 desta lei, financiaranse cun 1 por cento dos ingresos establecidos neste artigo. Estas medidas serán xestionadas polo servizo público de emprego da comunidade autónoma competente e polo Instituto Social da Mariña, en proporción ao número de beneficiarios que xestionen.

Artigo 345. *Recadación.*

1. A cota de protección por cesamento de actividade recadaraa a Tesouraría Xeral da Seguridade Social conxuntamente coa cota ou coas cotas do réxime especial dos traballadores por conta propia ou autónomos, ou do réxime especial dos traballadores do mar, e liquidarase e ingresarase de conformidade coas normas reguladoras da xestión recadatoria da Seguridade Social para tales réximes especiais.

2. As normas reguladoras da recadación de cotas, tanto en vía voluntaria como executiva, serán de aplicación á cotización por cesamento na actividade á Seguridade Social para os réximes sinalados.

Artigo 346. *Órgano xestor.*

1. Salvo o establecido no artigo anterior e no punto 3 deste artigo, corresponde ás mutuas colaboradoras coa Seguridade Social a xestión das funcións e dos servizos derivados da protección por cesamento de actividade, sen prexuízo das competencias atribuídas aos órganos competentes en materia de sancións por infraccións na orde social e das competencias de dirección e tutela atribuídas ao Ministerio de Emprego e Seguridade Social no artigo 98.1.

Para tal fin, a xestión da prestación por cesamento de actividade corresponderá á mutua con quen o traballador autónomo formalizase o documento de adhesión, mediante a subscripción do anexo correspondente. O procedemento de formalización da protección por cesamento de actividade, o seu período de vixencia e efectos rexeranse polas normas de aplicación á colaboración das mutuas na xestión da Seguridade Social.

2. O resultado positivo anual que as mutuas obteñan da xestión do sistema de protección destinarase á constitución dunha reserva de estabilización por cesamento de actividade, cuxo nivel mínimo de dotación equivalerá ao 5 por cento das cotas ingresadas durante o exercicio por esta continxencia, que poderá incrementarse voluntariamente até alcanzar o 25 por cento das mesmas cotas, que constituirá o nivel máximo de dotación, e cuxa finalidade será atender os posibles resultados negativos futuros que se produzan nesta xestión.

Unha vez dotada con cargo ao peche do exercicio a reserva de estabilización nos termos establecidos, o excedente ingresarase na Tesouraría Xeral da Seguridade Social, con destino á dotación dunha reserva complementaria de estabilización por cesamento de actividade, cuxa finalidade será, así mesmo, a cancelación dos déficits que poidan xerar as mutuas despois de aplicada a súa reserva de cesamento de actividade e a súa reposición até o nivel mínimo sinalado, de acordo co establecido no artigo 95.4.

En ningún caso será de aplicación o sistema de responsabilidade mancomunada establecido para os empresarios asociados.

3. No suposto de traballadores autónomos que teñan cuberta a protección dispensada ás continxencias derivadas de accidentes de traballo e enfermidades profesionais cunha entidade xestora da Seguridade Social, a tramitación da solicitude e a xestión da prestación por cesamento de actividade corresponderán:

a) No ámbito do réxime especial da Seguridade Social dos traballadores do mar, ao Instituto Social da Mariña.

b) No ámbito do réxime especial dos traballadores por conta propia ou autónomos, ao Servizo Público de Emprego Estatal.

4. O Consello do Traballo Autónomo poderá requirir do órgano xestor a información que considere pertinente en relación co sistema de protección por cesamento de actividade e propor ao Ministerio de Emprego e Seguridade Social aquelas medidas que se consideren oportunas para o seu mellor funcionamento.

O órgano xestor presentará ao Consello do Traballo Autónomo un informe anual sobre a evolución do sistema de protección por cesamento de actividade. O Consello poderá requirir canta información complementaria coide pertinente en relación co dito sistema.

CAPÍTULO V

Réxime de obrigacións, infraccións e sancións

Artigo 347. *Obrigacións dos traballadores autónomos.*

1. Son obrigacións dos traballadores autónomos solicitantes e beneficiarios da protección por cesamento de actividade:

a) Solicitar á mesma mutua colaboradora da Seguridade Social con que teñan concertada as continxencias profesionais a cobertura da protección por cesamento de actividade.

- b) Cotizar pola achega correspondente á protección por cesamento de actividade.
- c) Proporcionar a documentación e a información que resulten necesarias para os efectos do recoñecemento, suspensión, extinción ou restablecemento da prestación.
- d) Solicitar a baixa na prestación por cesamento de actividade cando se produzan situacións de suspensión ou extinción do dereito ou se deixen de reunir os requisitos exixidos para a súa percepción, no momento en que se produzan tales situacións.
- e) Non traballar por conta propia ou allea durante a percepción da prestación.
- f) Reintegrar as prestacións indebidamente percibidas.
- g) Comparecer a requirimento do órgano xestor e estar á disposición do servizo público de emprego da correspondente comunidade autónoma, ou do Instituto Social da Mariña, co fin de realizar as actividades formativas, de orientación profesional e de promoción da actividade emprendedora a que sexan convocados.
- h) Participar en accións específicas de motivación, información, orientación, formación, reconversión ou inserción profesional para incrementar a súa ocupabilidade que determinen o órgano xestor, o servizo público de emprego da correspondente comunidade autónoma ou o Instituto Social da Mariña, de ser o caso.

2. Para a aplicación do establecido nas letras g) e h) do punto anterior, o órgano xestor ou o servizo público de emprego da correspondente comunidade autónoma terá en conta a condición de vítima de violencia de xénero, para efectos de temperar, en caso necesario, o cumprimento das obrigacións que deriven do compromiso suscrito.

3. Os traballadores autónomos comprendidos no artigo 26.4 da Lei 20/2007, do 11 de xullo, quedarán exentos da obrigación, contida no punto 1.g) do presente artigo, en materia de promoción da actividade emprendedora.

Artigo 348. *Reintegro de prestacións indebidamente percibidas.*

Sen prexuízo do disposto no artigo 47.3 do texto refundido da Lei sobre infraccións e sancións na orde social, aprobado polo Real decreto legislativo 5/2000, do 4 de agosto, no suposto de que se incumpra o disposto nos artigos 347.1.e), 331.2.b), 335.3 e no parágrafo segundo do artigo 336.a) desta lei, será aplicable para o reintegro de prestacións indebidamente percibidas o establecido no artigo 55 desta lei e no artigo 80 do Regulamento xeral de recadación da Seguridade Social, aprobado polo Real decreto 1415/2004, do 11 de xuño. Corresponderá ao órgano xestor a declaración como indebida da prestación.

Artigo 349. *Infraccións.*

En materia de infraccións e sancións aplicarase o disposto nesta lei e no texto refundido da Lei sobre infraccións e sancións na orde social.

Artigo 350. *Xurisdición competente e reclamación previa.*

Os órganos xurisdicionais da orde social serán os competentes para coñecer das decisións do órgano xestor relativas ao recoñecemento, suspensión ou extinción das prestacións por cesamento de actividade, así como ao seu pagamento. Con independencia do disposto no artigo 346.3, o interesado poderá efectuar reclamación previa ante o órgano xestor antes de acudir ao órgano xurisdiccional da orde social competente. A resolución do órgano xestor deberá indicar expresamente a posibilidade de presentar reclamación, así como o prazo para a súa interposición.

TÍTULO VI

Prestacións non contributivas

CAPÍTULO I

Prestacións familiares na súa modalidade non contributiva

Sección 1.ª PrestaciónsArtigo 351. *Enumeración.*

As prestacións familiares da Seguridade Social, na súa modalidade non contributiva, consistirán:

a) Nunha asignación económica por cada fillo menor de dezoito anos ou maior da dita idade e que estea afectado por unha discapacidade nun grao igual ou superior ao 65 por cento, a cargo do beneficiario, calquera que sexa a natureza legal da filiación, así como polos menores ao seu cargo en réxime de acollemento familiar permanente ou garda con fins de adopción.

O causante non perderá a condición de fillo ou de menor a cargo polo mero feito de realizar un traballo lucrativo por conta propia ou allea sempre que continúe vivindo co beneficiario da prestación e que os ingresos anuais do causante, en concepto de rendementos do traballo, non superen o 100 por cento do salario mínimo interprofesional, tamén en cómputo anual.

Tal condición manterase aínda que a afiliación do causante como traballador supoña o seu encadramento nun réxime da Seguridade Social distinto a aquel en que estea afiliado o beneficiario da prestación.

b) Nunha prestación económica de pagamento único a tanto global por nacemento ou adopción de fillo, en supostos de familias numerosas, monoparentais e nos casos de nais con discapacidade.

c) Nunha prestación económica de pagamento único por parto ou adopción múltiples.

Sección 2.ª *Asignación económica por fillo ou menor a cargo*Artigo 352. *Beneficiarios.*

1. Terán dereito á asignación económica por fillo ou menor a cargo aqueles que:

a) Residan legalmente en territorio español.

b) Teñan ao seu cargo fillos ou menores en réxime de acollemento familiar permanente ou garda con fins de adopción nos cales concorran as circunstancias sinaladas na letra a) do artigo anterior e que residan en territorio español.

Nos casos de separación xudicial ou divorcio, o dereito á percepción da asignación conservarano para o pai ou a nai os fillos ou menores que teña ao seu cargo.

c) Non perciban ingresos anuais, de calquera natureza, superiores a 11.576,83 euros. A contía anterior incrementárase nun 15 por cento por cada fillo ou menor a cargo, a partir do segundo, este incluído.

Malia o anterior, se se trata de persoas que forman parte de familias numerosas de acordo co establecido na Lei 40/2003, do 18 de novembro, de protección ás familias numerosas, tamén terán dereito á indicada asignación económica por fillo a cargo se os seus ingresos anuais non son superiores a 17.423,84 euros nos supostos en que concorran tres fillos a cargo, que se incrementarán en 2.822,18 euros por cada fillo a cargo a partir do cuarto, este incluído.

No suposto de convivencia do pai e da nai, se a suma dos ingresos de ambos supera os límites de ingresos establecidos nos parágrafos anteriores, non se lles recoñecerá a condición de beneficiario a ningún deles. Igual regra se aplicará nos supostos en que o

acollemento familiar permanente ou a garda con fins de adopción a constituísen dúas persoas que formen unha mesma unidade familiar.

Os límites de ingresos anuais a que se refiren os dous primeiros parágrafos actualizaranse anualmente na Lei de orzamentos xerais do Estado, respecto da contía establecida no exercicio anterior, ao menos, na mesma porcentaxe que na dita lei se estableza como incremento xeral das pensións contributivas da Seguridade Social.

Non obstante, tamén poderán ser beneficiarios das asignacións económicas por fillo ou menor a cargo aqueles que perciban ingresos anuais por calquera natureza que, superando a cifra indicada nos parágrafos anteriores, sexan inferiores á contía que resulte de sumar á dita cifra o produto de multiplicar o importe anual da asignación por fillo ou menor polo número de fillos ou menores a cargo dos beneficiarios.

En tales casos, a contía anual da asignación será igual á diferenza entre os ingresos percibidos polo beneficiario e a cifra resultante de aplicar o disposto no parágrafo anterior. Esta contía será distribuída entre os fillos ou menores a cargo do beneficiario e as mensualidades a que, dentro de cada exercicio económico, se teña dereito á asignación.

Non se recoñecerá a asignación económica por fillo ou menor a cargo cando a diferenza a que se refire o parágrafo anterior sexa inferior ao importe mensual da asignación, por cada fillo ou menor a cargo sen discapacidade, establecida no artigo 353.1.

d) Non teñan dereito, nin o pai nin a nai, a prestacións desta mesma natureza en calquera outro réxime público de protección social.

2. Serán, así mesmo, beneficiarios da asignación que, de ser o caso e en razón deles, correspondese aos seus pais:

a) Os orfos de pai e nai, menores de dezaioito anos ou maiores desa idade e que sexan persoas con discapacidade nun grao igual ou superior ao 65 por cento.

b) Aqueles que non sexan orfos e fosen abandonados polos seus pais, sempre que non se encontren en réxime de acollemento familiar permanente ou garda con fins de adopción.

c) Os fillos con discapacidade maiores de dezaioito anos cuxa capacidade non fose modificada xudicialmente e conserven a súa capacidade de obrar serán beneficiarios das asignacións que en razón deles corresponderían aos seus pais.

Cando se trate de menores sen discapacidade, será requisito indispensable que os seus ingresos anuais, incluída, de ser o caso, a pensión de orfandade, non superen o límite establecido no punto 1.c).

3. Nos supostos de fillos ou menores a cargo con discapacidade, non se exixirá límite de recursos económicos para efectos do recoñecemento da condición de beneficiario.

Artigo 353. *Contía das asignacións.*

1. A contía da asignación económica a que se refire o artigo 351.a) será, en cómputo anual, de 291 euros, salvo nos supostos especiais que se conteñen no punto seguinte.

2. Nos casos en que o fillo ou menor a cargo teña a condición de persoa con discapacidade, o importe da asignación económica será, en cómputo anual, o seguinte:

a) 1.000 euros, cando o fillo ou menor a cargo teña un grao de discapacidade igual ou superior ao 33 por cento.

b) 4.414,80 euros, cando o fillo a cargo sexa maior de dezaioito anos e estea afectado por unha discapacidade nun grao igual ou superior ao 65 por cento.

c) 6.622,80 euros, cando o fillo a cargo sexa maior de dezaioito anos, estea afectado por unha discapacidade nun grao igual ou superior ao 75 por cento e, como consecuencia de perdas anatómicas ou funcionais, necesite o concurso doutra persoa para realizar os actos máis esenciais da vida, tales como vestirse, desprazarse, comer ou análogos.

Artigo 354. *Determinación do grao de discapacidade e da necesidade do concurso doutra persoa.*

O grao de discapacidade, para efectos do recoñecemento das asignacións por fillo ou menor con discapacidade a cargo, así como a situación de dependencia e a necesidade do concurso doutra persoa a que se refire o punto 2.c) do artigo anterior determinarase mediante a aplicación do baremo aprobado polo Goberno mediante real decreto.

Artigo 355. *Declaración e efectos das variacións familiares.*

1. Todo beneficiario estará obrigado a declarar cantas variacións se produzan na súa familia, sempre que estas deban ser tidas en conta para efectos do nacemento, modificación ou extinción do dereito.

En ningún caso será necesario acreditar documentalmente aqueles feitos ou circunstancias, tales como o importe das pensións e subsidios, que a Administración da Seguridade Social deba coñecer por si directamente.

Todo beneficiario estará obrigado a presentar, dentro do primeiro trimestre de cada ano, unha declaración expresiva dos ingresos habidos durante o ano anterior.

2. Cando se produzan as variacións a que se refire o punto anterior, producirán efecto:

a) En caso de nacemento do dereito, a partir do día primeiro do trimestre natural inmediatamente seguinte á data en que se solicitase o seu recoñecemento.

b) En caso de extinción do dereito, a partir do último día do trimestre natural dentro do cal se producise a variación de que se trate.

Artigo 356. *Devindicación e aboamento.*

1. As asignacións económicas por fillo ou menor a cargo devindicaranse en función das mensualidades a que, dentro de cada exercicio económico, teña dereito o beneficiario.

2. O aboamento das asignacións económicas por fillo ou menor a cargo efectuarase coa periodicidade que se estableza nas normas de desenvolvemento desta lei.

Sección 3.ª Prestación económica por nacemento ou adopción de fillo en supostos de familias numerosas, monoparentais e de nais con discapacidade

Artigo 357. *Prestación e beneficiarios.*

1. Nos casos de nacemento ou adopción de fillo en España nunha familia numerosa ou que, con tal motivo, adquira a dita condición, nunha familia monoparental ou nos supostos de nais que teñan recoñecido un grao de discapacidade igual ou superior ao 65 por cento, terase dereito a unha prestación económica do sistema da Seguridade Social na contía e nas condicións que se establecen nesta sección.

2. Para os efectos da consideración como familia numerosa, observarase o disposto na Lei de protección ás familias numerosas.

Entenderase por familia monoparental a constituída por un só proxenitor con que convive o fillo nacido ou adoptado e que constitúe o sustentador único da familia.

3. Para efectos da consideración de beneficiario da prestación, será necesario que o pai, a nai ou, na súa falta, a persoa que regulamentariamente se estableza, reúna os requisitos establecidos nas letras a), c) e d) do artigo 352.1.

No suposto de convivencia do pai e da nai, se a suma dos ingresos percibidos por ambos supera os límites establecidos no artigo 352.1.c) non se lles recoñecerá a condición de beneficiario a ningún deles.

Artigo 358. Contía da prestación.

1. A prestación por nacemento ou adopción de fillo, regulada na presente sección, consistirá nun pagamento único de 1.000 euros.

2. Nos casos en que os ingresos anuais percibidos, de calquera natureza, superen o límite establecido no artigo 352.1.c) pero sexan inferiores ao resultado de lle sumar ao dito límite o importe da prestación, a contía desta última será igual á diferenza entre os ingresos percibidos polo beneficiario e o resultado da indicada suma.

Non se recoñecerá a prestación nos supostos en que a diferenza a que se refire o parágrafo anterior sexa inferior ao importe mensual da asignación por cada fillo ou menor sen discapacidade a cargo establecida no artigo 353.1.

Sección 4.ª Prestación por parto ou adopción múltiples**Artigo 359. Beneficiarios.**

Serán beneficiarias da prestación económica por parto ou adopción múltiples producidos en España as persoas, pai ou nai ou, na súa falta, quen regulamentariamente se estableza, que reúnan os requisitos establecidos nas letras a) e d) do artigo 352.1.

Entenderase que existe parto ou adopción múltiple cando o número de nados ou adoptados sexa igual ou superior a dous.

Artigo 360. Contía.

A contía da prestación económica por parto ou adopción múltiples será a seguinte:

Número de fillos nados ou adoptados	Número de veces o salario mínimo interprofesional
2	4
3	8
4 e máis	12

Sección 5.ª Disposicións comúns**Artigo 361. Incompatibilidades.**

1. No suposto de que no pai e na nai concorran as circunstancias necesarias para ter a condición de beneficiarios das prestacións reguladas no presente capítulo, o dereito a percibila só poderá ser recoñecido en favor dun deles.

2. As prestacións reguladas no presente capítulo serán incompatibles coa percepción, por parte do pai ou da nai, de calquera outra prestación análoga establecida nos restantes réximes públicos de protección social.

Nos supostos en que un dos pais estea incluído, en razón da actividade desempeñada ou pola súa condición de pensionista, nun réxime público da Seguridade Social, a prestación correspondente será recoñecida polo dito réxime.

3. A percepción das asignacións económicas por fillo con discapacidade a cargo, establecidas nas letras b) e c) do artigo 353.2, será incompatible coa condición, por parte do fillo, de pensionista de invalidez ou xubilación na modalidade non contributiva.

Artigo 362. Revalorización.

As prestacións familiares na modalidade non contributiva reguladas neste capítulo seralles de aplicación o criterio de revalorización establecido no artigo 58.

CAPÍTULO II

Pensións non contributivas*Sección 1.ª Invalidez non contributiva*Artigo 363. *Beneficiarios.*

1. Terán dereito á pensión de invalidez non contributiva as persoas que cumpran os seguintes requisitos:

- a) Ser maior de dezoito e menor de sesenta e cinco anos de idade.
- b) Residir legalmente en territorio español e durante cinco anos, dos cales dos deberán ser inmediatamente anteriores á data de solicitude da pensión.
- c) Estar afectadas por unha discapacidade ou por unha enfermidade crónica, nun grao igual ou superior ao 65 por cento.
- d) Carecer de rendas ou ingresos suficientes. Considerarase que existen rendas ou ingresos insuficientes cando a suma, en cómputo anual, deles sexa inferior ao importe, tamén en cómputo anual, da prestación a que se refire o punto 1 do artigo seguinte.

Aínda que o solicitante careza de rendas ou ingresos propios, nos termos sinalados no parágrafo anterior, se convive con outras persoas nunha mesma unidade económica, unicamente se entenderá cumprido o requisito de carencia de rendas ou ingresos suficientes cando a suma dos de todos os integrantes daquela sexa inferior ao límite de acumulación de recursos obtido conforme o establecido nos puntos seguintes.

Os beneficiarios da pensión de invalidez non contributiva que sexan contratados por conta allea, se establezan por conta propia ou se acollan aos programas de renda activa de inserción para traballadores desempregados de longa duración maiores de corenta e cinco anos recuperarán automaticamente, de ser o caso, o dereito á dita pensión cando, respectivamente, se lles extinga o seu contrato, deixen de desenvolver a súa actividade laboral ou cesen no programa de renda activa de inserción, para cuxo efecto, non obstante o previsto no punto 5, non se terán en conta, no cómputo anual das súas rendas, as que percibisen en virtude da súa actividade laboral por conta allea, propia ou pola súa integración no programa de renda activa de inserción no exercicio económico en que se produza a extinción do contrato, o cesamento na actividade laboral ou no citado programa.

2. Os límites de acumulación de recursos, no suposto de unidade económica, serán equivalentes á contía, en cómputo anual, da pensión, máis o resultado de multiplicar o 70 por cento da dita cifra polo número de conviventes menos un.

3. Cando a convivencia, dentro dunha mesma unidade económica, se produza entre o solicitante e os seus descendentes ou ascendentes en primeiro grao, os límites de acumulación de recursos serán equivalentes a dúas veces e media a contía que resulte de aplicar o disposto no punto 2.

4. Existirá unidade económica en todos os casos de convivencia dun beneficiario con outras persoas, sexan ou non beneficiarias, unidas con aquel por matrimonio ou por lazos de parentesco de consanguinidade até o segundo grao.

5. Para efectos do establecido nos puntos anteriores, considerarase como ingresos ou rendas computables calquera ben e dereito, derivado tanto do traballo como do capital, así como os de natureza prestacional.

Cando o solicitante ou os membros da unidade de convivencia en que estea inserido dispoñan de bens mobles ou inmobles, teranse en conta os seus rendementos efectivos. Se non existen rendementos efectivos, valoraranse segundo as normas establecidas para o imposto sobre a renda das persoas físicas, coa excepción, en todo caso, da vivenda habitualmente ocupada polo beneficiario. Tampouco se computarán as asignacións periódicas por fillos a cargo.

6. As rendas ou ingresos propios, así como os alleos computables, por razón de convivencia nunha mesma unidade económica, a residencia en territorio español e o grao

de discapacidade ou de enfermidade crónica condicionan tanto o dereito á pensión como a súa conservación e, de ser o caso, a contía daquela.

Artigo 364. *Contía da pensión.*

1. A contía da pensión de invalidez non contributiva fixarase, no seu importe anual, na correspondente lei de orzamentos xerais do Estado.

Cando nunha mesma unidade económica concorran máis dun beneficiario con dereito á pensión desta mesma natureza, a contía de cada unha das pensións estará determinada en función das seguintes regras:

a) Ao importe referido no primeiro parágrafo deste punto sumaráselle o 70 por cento desa mesma contía, tantas veces como número de beneficiarios, menos un, existan na unidade económica.

b) A contía da pensión para cada un dos beneficiarios será igual ao cociente de dividir o resultado da suma prevista na letra anterior polo número de beneficiarios con dereito á pensión.

2. As contías resultantes do establecido no punto anterior, calculadas en cómputo anual, son compatibles coas rendas ou ingresos anuais de que, de ser o caso, dispoña cada beneficiario, sempre que estes non excedan o 35 por cento do importe, en cómputo anual, da pensión non contributiva. Noutro caso, deducirase do importe da dita pensión a contía das rendas ou dos ingresos que excedan tal porcentaxe, salvo o disposto no artigo 366.

3. Nos casos de convivencia do beneficiario ou beneficiarios con persoas non beneficiarias, se a suma dos ingresos ou rendas anuais da unidade económica máis a pensión ou pensións non contributivas, calculadas conforme o disposto nos dous puntos anteriores, supera o límite de acumulación de recursos establecidos nos puntos 2 e 3 do artigo anterior, a pensión ou pensións reduciranse para non superar o mencionado límite, diminuindo en igual contía cada unha das pensións.

4. Malia o establecido nos puntos 2 e 3 deste artigo, a contía da pensión recoñecida será, como mínimo, do 25 por cento do importe da pensión a que se refire o punto 1.

5. Para efectos do disposto nos puntos anteriores, son rendas ou ingresos computables os que se determinan como tales no punto 5 do artigo anterior.

6. As persoas que, cumprindo os requisitos sinalados no punto 1, a), b) e d) do artigo anterior, estean afectadas por unha discapacidade ou enfermidade crónica nun grao igual ou superior ao 75 por cento e que, como consecuencia de perdas anatómicas ou funcionais, necesiten o concurso doutra persoa para realizaren os actos máis esenciais da vida, tales como vestirse, desprazarse, comer ou análogos, terán dereito a un complemento equivalente ao 50 por cento do importe da pensión a que se refire o primeiro parágrafo do punto 1.

Artigo 365. *Efectos económicos das pensións.*

Os efectos económicos do recoñecemento do dereito ás pensións de invalidez non contributiva produciranse a partir do día primeiro do mes seguinte a aquel en que se presente a solicitude.

Artigo 366. *Compatibilidade das pensións.*

As pensións de invalidez na súa modalidade non contributiva non impedirán o exercicio daquelas actividades, sexan ou non lucrativas, compatibles co estado do inválido, e que non representen un cambio na súa capacidade de traballo.

No caso de persoas que con anterioridade ao inicio dunha actividade lucrativa viñesen percibindo pensión de invalidez na súa modalidade non contributiva, durante os catro anos seguintes ao inicio da actividade, a suma da contía da pensión de invalidez e dos ingresos obtidos pola actividade desenvolvida non poderá ser superior, en cómputo anual, ao

importe, tamén en cómputo anual, da suma do indicador público de renda de efectos múltiples, excluídas as pagas extraordinarias e a pensión de invalidez non contributiva vixentes en cada momento. En caso de exceder a dita contía, minorarase o importe da pensión na contía que resulte necesaria para non superar o dito límite. Esta redución non afectará o complemento previsto no artigo 364.6.

Artigo 367. *Cualificación.*

1. O grao de discapacidade ou da enfermidade crónica padecida, para efectos do recoñecemento da pensión de invalidez non contributiva, determinarase mediante a aplicación dun baremo, aprobado polo Goberno, en que serán obxecto de valoración tanto os factores físicos, psíquicos ou sensoriais da persoa presuntamente con discapacidade como os factores sociais complementarios.

2. Así mesmo, a situación de dependencia e a necesidade do concurso dunha terceira persoa a que se refire o artigo 364.6 determinarase mediante a aplicación dun baremo que será aprobado polo Goberno.

3. As pensións de invalidez pasarán a denominarse pensións de xubilación cando os seus beneficiarios cumpran a idade de sesenta e cinco anos. A nova denominación non implicará ningunha modificación respecto das condicións da prestación que viñesen percibindo.

Artigo 368. *Obrigacións dos beneficiarios.*

Os perceptores das pensións de invalidez non contributiva estarán obrigados a comunicar á entidade que lles aboe a prestación calquera variación da súa situación de convivencia, estado civil, residencia e cantas poidan ter incidencia na conservación ou na contía daquelas.

En todo caso, o beneficiario deberá presentar, no primeiro trimestre de cada ano, unha declaración dos ingresos da respectiva unidade económica da cal forme parte, referida ao ano inmediato precedente.

Sección 2.ª Xubilación na súa modalidade non contributiva

Artigo 369. *Beneficiarios.*

1. Terán dereito á pensión de xubilación na súa modalidade non contributiva as persoas que, tendo feitos os sesenta e cinco anos de idade, carezan de rendas ou ingresos en contía superior aos límites establecidos no artigo 363, residan legalmente en territorio español e o fixesen durante dez anos entre a idade de dezaseis anos e a idade de devindicación da pensión, dos cales dous deberán ser consecutivos e inmediatamente anteriores á solicitude da prestación.

2. As rendas e os ingresos propios, así como os alleos computables por razón de convivencia nunha mesma unidade económica, e a residencia en territorio español condicionan tanto o dereito á pensión como a súa conservación e, de ser o caso, a súa contía.

Artigo 370. *Contía da pensión.*

Para a determinación da contía da pensión de xubilación na súa modalidade non contributiva aplicarase o disposto para a pensión de invalidez no artigo 364.

Artigo 371. *Efectos económicos do recoñecemento do dereito.*

Os efectos económicos do recoñecemento do dereito á pensión de xubilación na súa modalidade non contributiva produciranse a partir do día primeiro do mes seguinte a aquel en que se presente a solicitude.

Artigo 372. *Obrigacións dos beneficiarios.*

Os perceptores da pensión de xubilación na súa modalidade non contributiva estarán obrigados ao cumprimento do establecido para a pensión de invalidez non contributiva no artigo 368.

CAPÍTULO III

Disposicións comúns ás prestacións non contributivas

Artigo 373. *Xestión.*

1. A xestión das prestacións non contributivas efectuarana as seguintes entidades xestoras:

- a) O Instituto Nacional da Seguridade Social, con excepción das que se mencionan na letra b) seguinte.
- b) O Instituto Nacional de Maiores e Servizos Sociais, as pensións non contributivas de invalidez e xubilación.

2. Sen prexuízo do establecido na letra b) do punto anterior, as pensións non contributivas de invalidez e xubilación poderán ser xestionadas, de ser o caso, polas comunidades autónomas estatutariamente competentes, ás cales lles fosen transferidos os servizos do instituto citado naquela.

3. O Goberno poderá subscribir coas comunidades autónomas ás cales non lles fosen transferidos os servizos do Instituto Nacional de Maiores e Servizos Sociais os oportunos concertos para que poidan xestionar as pensións non contributivas da Seguridade Social.

4. As pensións de invalidez e xubilación na súa modalidade non contributiva quedarán incluídas no Rexistro de Prestacións Sociais Públicas que se regula no artigo 72.

Para tal fin, as entidades e os organismos que xestionen as pensións de invalidez e xubilación aludidas estarán obrigados a comunicar ao Instituto Nacional da Seguridade Social os datos que, referentes ás pensións que concedesen, se establezan regulamentariamente.

Disposición adicional primeira. *Normas aplicables aos réximes especiais.*

1. Ao réxime especial da Seguridade Social para a minaría do carbón seralle de aplicación o previsto nos artigos 151; 152; 153; 161.4; nos capítulos VI, VII, VIII, IX e X do título II; nos artigos 194, puntos 2 e 3; 195, excepto o punto 2; 197; 200; 205; 206; 207; 208; 209; 210; 211; 213; 214; 215; 219; 220; 221; 222; 223; 224; 225; 226, puntos 4 e 5; 227, punto 1, segundo parágrafo; 229; 231; 232; 233; 234; e capítulos XV e XVII do título II.

Tamén será de aplicación no dito réxime o previsto no último parágrafo do punto 2 e no punto 4 do artigo 196. Para efectos de determinar o importe mínimo da pensión e do cálculo do complemento a que se refiren, respectivamente, tales puntos, tomarase en consideración como base mínima de cotización a vixente en cada momento no réxime xeral, calquera que sexa o réxime conforme cuxas normas se recoñezan as pensións de incapacidade permanente total e de grande invalidez.

2. Sen prexuízo do previsto na Lei 47/2015, do 21 de outubro, reguladora da protección social das persoas traballadoras do sector marítimo-pesqueiro e, en particular, respecto da acción protectora no capítulo IV do título I da dita lei, serán de aplicación ao réxime especial da Seguridade Social dos traballadores do mar as seguintes disposicións desta lei:

- a) Aos traballadores por conta allea, o disposto nos artigos 151; 152; 153 e nos capítulos XV e XVII do título II.

b) Aos traballadores por conta propia, o disposto nos artigos 306.2; 308.2; 309; 310; 311 e no capítulo XV do título II.

3. Malia o indicado nos puntos anteriores, o disposto no artigo 210.3, no que se refire á redución do 0,50 por 100 prevista no seu segundo inciso, así como o requisito de idade previsto no artigo 215.2.a) e a escala de idades incluída na disposición transitoria décima, non será de aplicación aos traballadores a que se refire a disposición transitoria primeira da Lei 47/2015, do 21 de outubro, reguladora da protección social das persoas traballadoras do sector marítimo-pesqueiro.

4. O Instituto Nacional da Seguridade Social, a través dos inspectores médicos adscritos a el, exercerá as competencias previstas no artigo 170.1, tanto respecto dos traballadores incluídos no réxime xeral como dos comprendidos nalgún dos réximes especiais do sistema da Seguridade Social, excepto dos incluídos no campo de aplicación do réxime especial da Seguridade Social dos traballadores do mar, respecto dos cales esas competencias serán exercidas, nos termos previstos no referido artigo e punto, polo Instituto Social da Mariña, a través dos inspectores médicos adscritos a esta entidade.

Disposición adicional segunda. *Protección dos traballadores emigrantes.*

1. O Goberno adoptará as medidas necesarias para que a acción protectora da Seguridade Social se estenda aos españois que se trasladen a un país estranxeiro por causas de traballo e aos familiares que teñan ao seu cargo ou baixo a súa dependencia.

Para tal fin, o Goberno proverá canto sexa necesario para garantir aos emigrantes a igualdade ou asimilación cos nacionais do país de recepción en materia de seguridade social, directamente ou a través dos organismos intergubernamentais competentes, así como mediante a ratificación de convenios internacionais de traballo, a adhesión a convenios multilaterais e a subscripción de tratados e acordos cos estados receptores.

Nos casos en que non existan convenios ou, por calquera causa ou circunstancia, estes non cubran determinadas prestacións da Seguridade Social, o Goberno, mediante as disposicións correspondentes, estenderá a súa acción protectora na materia tanto aos emigrantes como aos seus familiares residentes en España.

2. Os accidentes que se produzan durante a viaxe de saída ou de regreso dos emigrantes nas operacións realizadas pola Dirección Xeral de Migracións, ou coa súa intervención, terán a consideración de accidentes de traballo, sempre que concorran as condicións que regulamentariamente se determinen, para cuxo efecto o dito centro directivo establecerá coa Administración da Seguridade Social os correspondentes concertos para a protección desta continxencia. As prestacións económicas que correspondan polo accidente, conforme o disposto no presente punto, serán compatibles con calquera outra indemnización ou prestación a que este poida dar dereito.

Igual consideración terán as enfermidades que teñan a súa causa directa na viaxe de ida ou de regreso.

Disposición adicional terceira. *Inclusión no réxime xeral da Seguridade Social dos funcionarios públicos e doutro persoal de novo ingreso.*

1. Con efectos do 1 de xaneiro de 2011, o persoal que se relaciona no artigo 2.1 do texto refundido da Lei de clases pasivas do Estado, aprobado polo Real decreto legislativo 670/1987, do 30 de abril, coa excepción do comprendido na letra i), estará obrigatoriamente incluído, para os exclusivos efectos do disposto na dita norma e nas súas disposicións de desenvolvemento, no réxime xeral da Seguridade Social, sempre que o acceso á condición de que se trate se produza a partir daquela data.

2. A inclusión no réxime xeral da Seguridade Social do persoal a que se refire o punto anterior respectará, en todo caso, as especificidades de cada un dos colectivos relativas á idade de xubilación forzosa, así como, de ser o caso, as referidas aos tribunais médicos competentes para a declaración de incapacidade ou inutilidade do funcionario.

En particular, a inclusión no réxime xeral da Seguridade Social do persoal militar de carácter non permanente terá en conta as especificidades previstas respecto das continxencias non previstas por figuras equivalentes na acción protectora do dito réxime.

Ademais, a citada inclusión respectará para o persoal das Forzas Armadas e forzas e corpos da seguridade do Estado, coas adaptacións que sexan precisas, o réxime das pensións extraordinarias previsto na normativa de clases pasivas do Estado.

3. O persoal incluído no ámbito persoal de cobertura do réxime de clases pasivas en 31 de decembro de 2010 que, con posterioridade á dita data e sen solución de continuidade, ingrese, calquera que sexa o sistema de acceso, ou reingrese, noutro corpo que motivase na dita data o seu encadramento no réxime de clases pasivas, continuará incluído no dito réxime.

4. Continuarán rexéndose pola normativa reguladora do réxime de clases pasivas do Estado os dereitos pasivos que, en propio favor ou no dos seus familiares, cause o persoal comprendido na letra i) do artigo 2.1 do texto refundido da Lei de clases pasivas do Estado.

Disposición adicional cuarta. Consideración dos servizos prestados ás administracións públicas en segundo posto ou actividade.

Nos supostos de compatibilidade entre actividades públicas, autorizada ao abeiro da Lei 53/1984, do 26 de decembro, de incompatibilidades do persoal ao servizo das administracións públicas, os servizos prestados no segundo posto ou actividade non poderán ser computados para efectos de pensións do sistema da Seguridade Social, na medida en que excedan as prestacións correspondentes a calquera dos postos compatibilizados, desempeñados en réxime de xornada ordinaria. A cotización poderá adecuarse a esta situación na forma que regulamentariamente se determine.

Disposición adicional quinta. Réxime da Seguridade Social dos asegurados que presten servizos na Administración da Unión Europea.

O asegurado que estivese comprendido no ámbito persoal de cobertura do sistema da Seguridade Social que pase a prestar servizos na Administración da Unión Europea e que opte por exercer o dereito que lle concede o artigo 11, punto 2, do anexo VIII do Estatuto dos funcionarios da Unión Europea, aprobado polo Regulamento (CEE, Euratom, CECA) número 259/1968 do Consello, do 29 de febreiro de 1968, causará baixa automática, se non se producise con anterioridade, no citado sistema e extinguirase a obrigaición de cotizar a el unha vez que se realizase a transferencia á Unión Europea a que se refire o citado estatuto.

Sen prexuízo do establecido no parágrafo anterior, o interesado poderá, non obstante, continuar protexido polo sistema español da Seguridade Social se subscribiu con anterioridade, ou subscribe posteriormente e nos prazos regulamentarios, o correspondente convenio especial, de cuxa acción protectora quedarán excluídas en todo caso a pensión de xubilación e as prestacións por morte e supervivencia.

Malia o sinalado nos parágrafos anteriores, se cesando a súa prestación de servizos na Administración da Unión Europea o interesado retorna a España, realiza unha actividade laboral por conta allea ou propia que dea ocasión á súa nova inclusión no sistema da Seguridade Social e exerce o dereito que lle confire o artigo 11, punto 1, do anexo VIII do citado Estatuto dos funcionarios da Unión Europea, unha vez producido o correspondente ingreso na Tesouraría Xeral da Seguridade Social, no momento de causar dereito á pensión de xubilación ou ás prestacións por morte e supervivencia no dito sistema computaráselle o tempo que permanecese ao servizo da Unión Europea.

Disposición adicional sexta. Estancias de formación, prácticas, colaboración ou especialización.

1. As axudas dirixidas a titulados académicos con obxecto de subvencionar estancias de formación, prácticas, colaboración ou especialización que impliquen a realización de

tarefas en réxime de prestación de servizos, deberán establecer en todo caso a cotización á Seguridade Social como contratos formativos e supeditarse á normativa laboral se obriga á contratación laboral dos seus beneficiarios, ou aos convenios ou acordos colectivos vixentes na entidade de adscrición se establecen melloras sobre o suposto de aplicación xeral.

2. As administracións públicas competentes levarán a cabo plans específicos para a erradicación da fraude laboral, fiscal e á Seguridade Social asociada ás bolsas que encobren postos de traballo.

Disposición adicional sétima. *Réxime da asistencia sanitaria dos funcionarios procedentes do extinguido réxime especial de funcionarios da Administración local.*

A cobertura da asistencia sanitaria dos funcionarios procedentes do extinguido réxime especial de funcionarios da Administración local, así como do persoal procedente desta última, que viñesen percibindo a prestación do Sistema nacional de saúde e con cargo ás corporacións, institucións ou entidades que integran a Administración local, queda para todos os efectos sometida ao réxime xurídico e económico aplicable á continxencia comprendida na acción protectora do réxime xeral da Seguridade Social.

Disposición adicional oitava. *Xestión das prestacións económicas por maternidade e por paternidade.*

A xestión das prestacións económicas por maternidade e por paternidade reguladas na presente lei corresponderá directa e exclusivamente á entidade xestora correspondente.

Disposición adicional novena. *Instituto Social da Mariña.*

1. O Instituto Social da Mariña continuará levando a cabo as funcións e os servizos que ten encomendados en relación coa xestión do réxime especial da Seguridade Social dos traballadores do mar, sen prexuízo dos demais que lle atribúen as súas leis reguladoras e outras disposicións vixentes na materia.

2. De acordo co establecido nos artigos 74 e 104, os recursos económicos e a titularidade do patrimonio do Instituto Social da Mariña adscribíense á Tesouraría Xeral da Seguridade Social que, así mesmo, asumirá o pagamento das obrigacións do dito instituto.

As contas representativas do neto patrimonial do Instituto Social da Mariña traspasaranse á Tesouraría Xeral para seren incluídas no balance deste servizo común.

Disposición adicional décima. *Ingresos por venda de bens e servizos prestados a terceiros.*

1. Non terán a natureza de recursos da Seguridade Social os que resulten das seguintes atencións, prestacións ou servizos:

a) Os ingresos a que se refiren os artigos 16.3 e 83 da Lei 14/1986, do 25 de abril, xeral de sanidade, procedentes da asistencia sanitaria prestada polo Instituto Nacional de Xestión Sanitaria aos usuarios sen dereito á asistencia sanitaria da Seguridade Social, así como nos supostos de seguros obrigatorios privados e en todos aqueles supostos, asegurados ou non, en que apareza un terceiro obrigado ao pagamento.

b) Venda de produtos, materiais de refugallo ou subprodutos sanitarios ou non sanitarios, non inventariables, resultantes da actividade dos centros sanitarios nos supostos en que se poidan realizar tales actividades consonte a Lei xeral de sanidade, o texto refundido da Lei de garantías e uso racional dos medicamentos e produtos sanitarios, aprobado polo Real decreto lexislativo 1/2015, do 24 de xullo, e demais disposicións sanitarias.

c) Ingresos procedentes da subministración ou prestación de servizos de natureza non estritamente asistencial.

d) Ingresos procedentes de convenios, axudas ou doazóns finalistas ou altruístas, para a realización de actividades investigadoras e docentes, a promoción de transplantes, doazóns de sangue ou doutras actividades similares. Non estarán incluídos os ingresos que correspondan a programas especiais financiados nos orzamentos dos departamentos ministeriais.

e) En xeral, todos os demais ingresos correspondentes a atencións ou servizos sanitarios que non constitúan prestacións da Seguridade Social.

2. O Ministerio de Sanidade, Servizos Sociais e Igualdade fixará o réxime de prezos e tarifas de tales atencións, prestacións e servizos, tomando como base os seus custos estimados.

3. Destino dos ingresos:

a) Os ingresos a que se refiren os puntos anteriores xerarán crédito polo total do seu importe e destinaranse a cubrir gastos de funcionamento, excepto retribucións de persoal, e de investimento de reposición das institucións sanitarias, así como a atender os obxectivos sanitarios e asistenciais correspondentes.

Non obstante, os ingresos derivados de contratos ou convenios de colaboración para actividades investigadoras poderán xerar crédito polo total do seu importe e destinaranse a cubrir todos os gastos previstos para a súa realización. No caso de que toda ou parte da xeración de crédito afecte o capítulo I, o persoal investigador non adquirirá por este motivo ningún dereito laboral ao finalizar a actividade investigadora.

b) A distribución de tales fondos respectará o destino dos procedentes de axudas ou doazóns.

c) Estes recursos serán reclamados polo Instituto Nacional de Xestión Sanitaria, en nome e por conta da Administración xeral do Estado, para o seu ingreso no Tesouro Público. O Tesouro Público, polo importe das xeracións de crédito aprobadas polo titular do Ministerio de Sanidade, Servizos Sociais e Igualdade, realizará as transferencias correspondentes ás contas que a Tesouraría Xeral da Seguridade Social teña abertas, para estes efectos, para cada centro sanitario.

Disposición adicional décimo primeira. *Competencias en materia de autorizacións de gastos.*

As competencias que corresponden ao Ministerio de Emprego e Seguridade Social en materia de autorizacións de gastos serán exercidas polo Ministerio de Sanidade, Servizos Sociais e Igualdade en relación coa xestión do Instituto Nacional de Xestión Sanitaria.

Pola súa vez, e en relación coa xestión do Instituto de Maiores e Servizos Sociais, corresponderán ao Ministerio de Sanidade, Servizos Sociais e Igualdade as competencias en materia de autorización de gastos daquelas partidas que se financien con achegas finalistas do orzamento do Estado.

Disposición adicional décimo segunda. *Transferencia do Instituto Nacional da Seguridade Social ás comunidades autónomas en relación con asegurados noutro Estado e que residen en España.*

Anualmente, o Instituto Nacional da Seguridade Social transferirá ás comunidades autónomas o saldo neto positivo obtido no exercicio inmediato anterior e resultante da diferenza, no ámbito nacional, entre o importe recadado en concepto de cotas globais pola cobertura da asistencia sanitaria aos membros da familia dun traballador asegurado noutro Estado que residen en territorio español, así como aos titulares de pensión e membros da súa familia asegurados noutro Estado que residan en España, e o importe aboado a outros Estados polos familiares dun traballador asegurado en España que residan no territorio doutro Estado, así como polos titulares de pensión e os seus familiares asegurados en España que residan no territorio doutro Estado, todo isto ao abeiro da normativa internacional.

A distribución entre comunidades autónomas do saldo neto obtido conforme o punto anterior realizarase de forma proporcional ao número de residentes asegurados procedentes doutros Estados e ao período de residencia en cada unha das comunidades autónomas, con cobertura sanitaria con base nun certificado emitido polo organismo asegurador e debidamente inscrito no Instituto Nacional da Seguridade Social.

Disposición adicional décimo terceira. *Réxime xurídico do convenio especial que se subscribirá en determinados expedientes de despedimento colectivo.*

1. No convenio especial a que se refire o artigo 51.9 do texto refundido da Lei do Estatuto dos traballadores, as cotizacións abranguerán o período comprendido entre a data en que se produza o cesamento no traballo ou, de ser o caso, en que cese a obrigaón de cotizar por extinción da prestación por desemprego contributivo, e a data en que o traballador cumpra a idade a que se refire o artigo 205.1.a), nos termos establecidos nos puntos seguintes.

2. Para tal efecto, as cotizacións polo referido período determinaranse aplicando á media das bases de cotización do traballador, nos últimos seis meses de ocupación cotizada, o tipo de cotización previsto na normativa reguladora do convenio especial. Da cantidade resultante deducirase a cotización, a cargo do Servizo Público de Emprego Estatal, correspondente ao período en que o traballador poida ter dereito á percepción do subsidio de desemprego, cando corresponda cotizar pola continxencia de xubilación, calculándoa en función da base e tipo aplicable na data de subscrición do convenio especial.

As cotizacións correspondentes ao convenio serán por conta do empresario até a data en que o traballador faga os sesenta e tres anos, salvo nos casos de expedientes de despedimento colectivo por causas económicas, en que tal obrigaón se estenderá até o cumprimento, por parte do traballador, dos sesenta e un anos.

Estas cotizacións ingresaranse na Tesouraría Xeral da Seguridade Social, ben dunha soa vez, dentro do mes seguinte ao da notificación por parte do citado servizo común da cantidade que hai que ingresar, ben de maneira fraccionada garantindo o importe pendente mediante aval solidario ou a través da substitución do empresario no cumprimento da obrigaón por parte dunha entidade financeira ou aseguradora, logo de consentimento da Tesouraría Xeral da Seguridade Social, nos termos que estableza o Ministerio de Emprego e Seguridade Social.

A partir do cumprimento por parte do traballador da idade de sesenta e tres ou, de ser o caso, sesenta e un anos, as achegas ao convenio especial serán obrigatorias e ao seu exclusivo cargo e deberán ser ingresadas, nos termos previstos na normativa reguladora do convenio especial, até o cumprimento da idade a que se refire o artigo 205.1.a) ou até a data en que, de ser o caso, acceda á pensión de xubilación anticipada, sen prexuízo do previsto no punto 4.

3. En caso de falecemento do traballador ou de recoñecemento dunha pensión de incapacidade permanente durante o período de cotización correspondente ao empresario, este terá dereito ao reintegro das cotas que, de ser o caso, se ingresasen polo convenio especial correspondentes ao período posterior á data en que tivese lugar o falecemento ou o recoñecemento da pensión, logo de regularización anual e nos termos que regulamentariamente se establezan.

4. Se durante o período de cotización a cargo do empresario o traballador realiza algunha actividade pola que se efectúen cotizacións ao sistema da Seguridade Social, as cotas coincidentes coas correspondentes á actividade realizada, até a contía destas últimas, aplicaranse ao pagamento do convenio especial durante o período a cargo do traballador recollido no último parágrafo do punto 2, nos termos que regulamentariamente se determinen e sen prexuízo do dereito do empresario ao reintegro das cotas que procedan, de existir remanente na data en que aquel cause a pensión de xubilación.

5. Os reintegros a que se refiren os puntos 3 e 4 devindicarán o xuro legal do diñeiro vixente na data en que se produza o seu feito causante, calculado desde o momento en que teña lugar até a proposta de pagamento.

Para tal efecto, o feito causante do reintegro terá lugar na data do falecemento do traballador ou naquela en que este causase pensión de incapacidade permanente para os supostos previstos no punto 3, e na data en que o traballador causase pensión de xubilación, para o suposto previsto no punto 4.

6. No non previsto nos puntos precedentes, este convenio especial rexerese polo disposto nas normas regulamentarias reguladoras do convenio especial no sistema da Seguridade Social.

Disposición adicional décimo cuarta. *Réxime xurídico dos convenios especiais dos coidadores non profesionais das persoas en situación de dependencia.*

1. A partir do 15 de xullo de 2012, o convenio especial regulado no Real decreto 615/2007, do 11 de maio, polo que se regula a Seguridade Social dos coidadores das persoas en situación de dependencia, terá carácter voluntario para os coidadores non profesionais e poderá ser subscrito entre o coidador non profesional e a Tesouraría Xeral da Seguridade Social.

2. As cotizacións á Seguridade Social polo convenio especial indicado no punto anterior serán a cargo exclusivamente do seu subscritor.

3. Estes convenios especiais producirán efectos desde a data da solicitude de subscrición do convenio especial.

Disposición adicional décimo quinta. *Comisión de seguimento do sistema especial para traballadores por conta allea agrarios.*

Unha comisión, constituída por representantes da Administración da Seguridade Social, do Ministerio de Emprego e Seguridade Social e doutros departamentos ministeriais con competencias económicas ou no medio rural, agricultura e gandería, xunto con representantes das organizacións empresariais e sindicais máis representativas de empregadores e traballadores de ámbito estatal, velará porque os beneficios na cotización aplicables no sistema especial para traballadores por conta allea agrarios incentiven a estabilidade no emprego, a maior duración dos contratos e a maior utilización dos contratos fixos discontinuos, así como para evitar un incremento de custos prexudicial para a competitividade e o emprego das explotacións agrarias.

Esta comisión analizará, a partir do 1 de xaneiro de 2017, as cotizacións efectivas e o cumprimento dos criterios xerais de separación de fontes de financiamento. Así mesmo, revisará as reducións establecidas na disposición transitoria décimo oitava no suposto de que os tipos de cotización xerais se modificasen, co obxecto de cumprir os obxectivos expresados no parágrafo anterior.

Disposición adicional décimo sexta. *Cónxuxe do titular da explotación agraria.*

As referencias ao cónxuxe do titular da explotación agraria contidas no capítulo IV do título IV desta lei entenderanse tamén realizadas á persoa ligada de forma estable con aquel por unha relación de afectividade análoga á conxugal unha vez que se regule, no ámbito do campo de aplicación do sistema da Seguridade Social e dos réximes que o conforman, o alcance do encadramento da parella de feito do empresario ou do titular do negocio industrial ou mercantil ou da explotación agraria ou marítimo-pesqueira.

Disposición adicional décimo sétima. *Adecuación do réxime especial da Seguridade Social dos traballadores por conta propia ou autónomos.*

De acordo co previsto na disposición adicional novena da Lei 27/2011, do 1 de agosto, sobre actualización, adecuación e modernización do sistema da Seguridade Social, co obxecto de facer converxer a intensidade da acción protectora dos traballadores por conta propia coa dos traballadores por conta allea, as bases medias de cotización do réxime especial da Seguridade Social dos traballadores por conta propia ou autónomos experimentarán un crecemento ao menos similar ao da media do réxime xeral.

En todo caso, a suba anual non superará o crecemento da media do réxime xeral en máis dun punto porcentual. As subas de cada ano, así como calquera outra modificación substancial do sistema, debateranse con carácter previo no marco do diálogo social coas organizacións sindicais e empresariais máis representativas, así como coas organizacións profesionais de traballadores autónomos máis representativas, e consultarase ao Consello Estatal do Traballo Autónomo segundo establece o artigo 22 da Lei 20/2007, do 11 de xullo, e non serán aplicables os anos en que as crises económicas teñan como efectos a perda de rendas ou emprego neste colectivo.

Terase en conta a posibilidade, prevista nos artigos 25.3 e 27.2.c) da Lei do Estatuto do traballo autónomo, de establecer exencións, reducións ou bonificacións nas cotizacións da Seguridade Social para determinados colectivos de traballadores autónomos que, pola súa natureza, teñen especiais dificultades para aumentar a súa capacidade económica e de xeración de rendas, ou para aqueles sectores profesionais que de forma temporal poidan sufrir recortes importantes nos seus ingresos habituais.

Disposición adicional décimo oitava. *Encadramento dos profesionais colexiados.*

1. Aqueles que exerzan unha actividade por conta propia, nas condicións establecidas nesta lei e no Decreto 2530/1970, do 20 de agosto, polo que se regula o réxime especial da Seguridade Social dos traballadores por conta propia ou autónomos, que requira a incorporación a un colexio profesional cuxo colectivo non fose integrado no réxime especial da Seguridade Social dos traballadores por conta propia ou autónomos, entenderanse incluídos no campo de aplicación deste e deberán solicitar, de ser o caso, a afiliación e, en todo caso, a alta no dito réxime nos termos regulamentariamente establecidos.

Se o inicio da actividade polo profesional colexiado se producise entre o 10 de novembro de 1995 e o 31 de decembro de 1998, a alta no citado réxime especial, de non ter sido exixible con anterioridade a esta última data, deberá solicitarse durante o primeiro trimestre de 1999 e producirá efectos desde o día primeiro do mes en que se formulase a correspondente solicitude. De non se formular esta no mencionado prazo, os efectos das altas atrasadas serán os regulamentariamente establecidos e fixarase como data de inicio da actividade o 1 de xaneiro de 1999.

Non obstante o establecido nos parágrafos anteriores, quedan exentos da obrigaón de alta no dito réxime especial os colexiados que opten ou optasen por incorporarse á mutualidade de previsión social que poida ter establecida o correspondente colexio profesional, sempre que a citada mutualidade sexa algunha das constituídas con anterioridade ao 10 de novembro de 1995, ao abeiro do punto 2 do artigo 1 do Regulamento de entidades de previsión social, aprobado polo Real decreto 2615/1985, do 4 de decembro. Se o interesado, tendo dereito, non opta por incorporarse á mutualidade correspondente, non poderá exercer tal opción con posterioridade.

2. Quedarán exentos da obrigaón de alta prevista no primeiro parágrafo do punto anterior os profesionais colexiados que iniciasen a súa actividade con anterioridade ao 10 de novembro de 1995, cuxos colexios profesionais non tivesen establecida en tal data unha mutualidade das amparadas no punto 2 do artigo 1 do citado Regulamento de entidades de previsión social, e que non fosen incluídos antes da citada data neste réxime especial. Non obstante, os interesados poderán voluntariamente optar, por unha soa vez e durante 1999, por solicitar a alta no mencionado réxime especial, a cal terá efectos desde o día primeiro do mes en que se formule a solicitude.

Os profesionais colexiados que iniciasen a súa actividade con anterioridade ao 10 de novembro de 1995 e estivesen integrados en tal data nunha mutualidade das mencionadas no punto anterior deberán solicitar a alta no dito réxime especial en caso de que decidan non permanecer incorporados nela no momento en que se leve a termo a adaptación prevista no punto 3 da disposición transitoria quinta da Lei 30/1995, do 8 de novembro, de ordenación e supervisión dos seguros privados. Se a citada adaptación tivo lugar antes do 1 de xaneiro de 1999, manterá a súa validez a opción exercida polo interesado ao abeiro do establecido na mencionada disposición transitoria.

3. En calquera dos supostos previstos nos puntos anteriores, a inclusión no citado réxime especial levarase a cabo sen necesidade de mediar solicitude previa dos órganos superiores de representación dos respectivos colexios profesionais.

Disposición adicional décimo novena. *Ámbito de protección das mutualidades de previsión social alternativas ao réxime especial da Seguridade Social dos traballadores por conta propia ou autónomos.*

1. As mutualidades de previsión social que, en virtude do establecido na disposición adicional décimo oitava son alternativas á alta no réxime especial da Seguridade Social dos traballadores por conta propia ou autónomos con respecto a profesionais colexiados, deberán ofrecer aos seus afiliados, mediante o sistema de capitalización individual e a técnica aseguradora baixo os cales operan, de forma obrigatoria, as coberturas de xubilación; incapacidade permanente; incapacidade temporal, incluíndo maternidade, paternidade e risco durante o embarazo, e falecemento que poida dar lugar a viuvez e orfandade.

2. As prestacións que outorguen as mutualidades na súa condición de alternativas ao citado réxime especial, cando adopten a forma de renda, deberán de alcanzar, no momento de producirse calquera das continxencias cubertas a que se refire o punto anterior, un importe non inferior ao 60 por cento da contía mínima inicial que para a respectiva clase de pensión rexa no sistema da Seguridade Social ou, de resultar superior, o importe establecido para as pensións non contributivas da Seguridade Social. Se tales prestacións adoptan a forma de capital, este non poderá ser inferior ao importe capitalizado da contía mínima establecida para o caso de renda.

Considerarase, así mesmo, que se cumpre coa obrigaçión de contía mínima da prestación se as cotas que debe satisfacer o mutualista, calquera que sexan as continxencias contratadas coa mutualidade alternativa, de entre as obrigatorias a que se refire o punto 1, equivalen ao 80 por cento da cota mínima que se deba satisfacer con carácter xeral neste réxime especial.

3. As achegas e cotas que os mutualistas satisfagan ás mutualidades na súa condición de alternativas ao mencionado réxime especial, na parte que teña por obxecto a cobertura das continxencias cubertas por el, serán deducibles co límite da cota máxima por continxencias comúns que estea establecida, en cada exercicio económico, en tal réxime especial.

Disposición adicional vixésima. *Coefficientes redutores da idade de xubilación dos membros do corpo da Ertzaintza.*

1. A idade ordinaria exixida para o acceso á pensión de xubilación conforme o artigo 205.1.a) reducirase nun período equivalente ao que resulte de aplicar o coeficiente reductor do 0,20 aos anos completos efectivamente traballados como membros do corpo da Ertzaintza ou como integrantes dos colectivos que quedaron incluídos nel.

A aplicación da redución da idade de xubilación prevista no parágrafo anterior en ningún caso dará ocasión a que o interesado poida acceder á pensión de xubilación cunha idade inferior aos sesenta anos, ou á de cincuenta e nove anos nos supostos en que se acrediten trinta e cinco ou máis anos de actividade efectiva e cotización no corpo da Ertzaintza, ou nos colectivos que quedaron incluídos nel, sen cómputo da parte proporcional correspondente por pagas extraordinarias, polo exercicio da actividade a que se refire o parágrafo anterior.

2. O período de tempo en que resulte reducida a idade de xubilación do traballador, de acordo co establecido no punto anterior, computarase como cotizado para o exclusivo efecto de determinar a porcentaxe aplicable á correspondente base reguladora para calcular o importe da pensión de xubilación.

Tanto a redución da idade como o cómputo, para efectos de cotización, do tempo en que resulte reducida aquela, que se establecen no punto anterior, serán de aplicación aos

membros do corpo da Ertzaintza que permanecesen en situación de alta por tal actividade até a data en que se produza o feito causante da pensión de xubilación.

Así mesmo, manterán o dereito a estes mesmos beneficios aqueles que, tendo alcanzado a idade de acceso á xubilación que en cada caso resulte da aplicación do establecido no punto 1 desta disposición adicional, cesen na súa actividade como membro do dito corpo pero permanezan en alta por razón do desempeño dunha actividade laboral diferente, calquera que sexa o réxime da Seguridade Social en que por razón desta queden encadrados.

3. En relación co colectivo a que se refire esta disposición, procederá aplicar un tipo de cotización adicional sobre a base de cotización por contingencias comúns, tanto para a empresa como para o traballador. Estes tipos de cotización axustaranse á situación do colectivo de activos e pasivos.

4. O sistema establecido na presente disposición adicional será de aplicación despois de que na Comisión Mixta de Cota se faga efectivo un acordo de financiamento por parte do Estado da contía anual correspondente ás cotizacións recargadas que se deban implantar como consecuencia da perda de cotizacións polo adianto da idade de xubilación e polo incremento nas prestacións nos anos en que se anticipe a idade de xubilación, en contía equiparable á que a Administración do Estado aboa nos casos de xubilación anticipada dos membros dos corpos e forzas de seguridade do Estado no réxime de clases pasivas.

Disposición adicional vixésimo primeira. *Cómputo de períodos cotizados aos montepíos das administracións públicas de Navarra.*

1. Para efectos das pensións de incapacidade permanente, xubilación e morte e supervivencia do sistema da Seguridade Social, en calquera dos seus réximes, computaranse os períodos cotizados polos traballadores a algún dos montepíos das administracións públicas de Navarra, sempre que tales períodos non se superpoñan a outros cotizados no citado sistema, tanto para acreditar os períodos de carencia en cada caso exixidos para a adquisición do dereito á pensión como para determinar, de ser o caso, a porcentaxe por anos de cotización para o seu cálculo. Cando para o cálculo da base reguladora da correspondente pensión tivesen que tomarse en conta períodos que sexan obxecto do dito cómputo, a determinación das bases de cotización que se considere levarase a cabo partindo das retribucións reais dos traballadores neses períodos, aplicando as normas de cotización vixentes en cada momento no ámbito do réxime xeral da Seguridade Social.

Malia o sinalado no parágrafo anterior, non se computarán en ningún caso os períodos cotizados aos expresados montepíos cando por eles, acumulados de ser o caso a outros, se recoñecese dereito á pensión en tales montepíos.

2. O establecido na presente disposición será aplicable con carácter retroactivo e serán revisables, por instancia de parte, os expedientes que no seu día foron resoltos pola correspondente entidade xestora da Seguridade Social, ben que os efectos económicos de tales revisións só se producirán a partir do día primeiro do mes seguinte ao da data da correspondente solicitude.

3. O cómputo que se regula nos parágrafos anteriores realizarase na medida en que a Comunidade Foral de Navarra proceda en igual sentido en relación cos períodos de cotización acreditados no sistema da Seguridade Social, en aplicación do previsto ao respecto, a partir da Lei foral 13/1993, do 30 de decembro, nas sucesivas leis forais de orzamentos xerais de Navarra e no artigo 30 da Lei foral 10/2003, do 5 de marzo, sobre réxime transitorio dos dereitos pasivos do persoal funcionario dos montepíos das administracións públicas de Navarra.

A presente disposición non será de aplicación, en relación co réxime especial da Seguridade Social dos funcionarios civís do Estado, ao réxime especial da Seguridade Social das Forzas Armadas e ao réxime especial da Seguridade Social do persoal ao servizo da Administración de xustiza.

Disposición adicional vixésimo segunda. *Informe sobre a adecuación e suficiencia das pensións do sistema da Seguridade Social.*

O Goberno elaborará quinquenalmente, desde a aprobación da Lei 23/2013, do 23 de decembro, reguladora do factor de sustentabilidade e do índice de revalorización do sistema de pensións da Seguridade Social, un estudo, para a súa presentación no Congreso dos Deputados e no ámbito do diálogo social coas organizacións sindicais e empresariais, sobre os efectos das medidas adoptadas na dita norma na suficiencia e adecuación das pensións da Seguridade Social.

Disposición adicional vixésimo terceira. *Bonificacións de cotas da Seguridade Social e de achegas de recadación conxunta en determinadas relacións laborais de carácter especial e reducións respecto de traballadores de determinados ámbitos xeográficos.*

1. A entidade estatal de dereito público Traballo Penitenciario e Formación para o Emprego ou órgano autonómico equivalente e os penados que realicen actividades laborais en institucións penitenciarias terán dereito a unha bonificación do 65 por cento das cotizacións, relativas a estes, polos conceptos de recadación conxunta de desemprego, formación profesional e Fondo de Garantía Salarial.

Así mesmo, ás cotas empresariais por contingencias comúns que se determinen para tales traballadores seranlles de aplicación as bonificacións xerais que se outorguen á contratación de traballadores con especiais dificultades de inserción laboral, sen que lles sexan de aplicación as exclusións que se poidan establecer para as relacións laborais de carácter especial. Cando resulten de aplicación as bonificacións que poidan estar establecidas ou se establezan para as relacións laborais de carácter especial, optarse polas que resulten máis beneficiosas.

As partes da relación laboral de carácter especial dos menores incluídos no ámbito de aplicación da Lei orgánica 5/2000, do 12 de xaneiro, reguladora da responsabilidade penal dos menores, poderán beneficiarse das bonificacións a que se refiren os dous parágrafos anteriores.

As bonificacións previstas nesta disposición financiaranse con cargo á correspondente partida orzamentaria do Servizo Público de Emprego Estatal, salvo as relativas á achega do Fondo de Garantía Salarial, que se financiarán con cargo ao orzamento do dito organismo.

O Ministerio de Emprego e Seguridade Social determinará as bases de cotización deste colectivo dentro dos límites máximos e mínimos establecidos na Lei de orzamentos xerais do Estado de cada exercicio en función das súas especiais características, sen que en ningún caso poidan ser inferiores ás bases mínimas fixadas para os contratos a tempo parcial.

2. Os empresarios, excluída a Administración pública e as entidades, organismos e empresas do sector público, dedicados a actividades encadradas nos sectores de agricultura, pesca e acuicultura; industria, excepto enerxía e auga; comercio, turismo, hostalaría e resto de servizos, excepto o transporte aéreo, construción de edificios, actividades financeiras e de seguros e actividades inmobiliarias, nas cidades de Ceuta e Melilla, respecto dos traballadores que presten servizos nos seus centros de traballo situados no territorio das ditas cidades, terán dereito a unha bonificación do 50 por cento nas súas achegas ás cotas da Seguridade Social por contingencias comúns, así como polos conceptos de recadación conxunta de desemprego, formación profesional e Fondo de Garantía Salarial.

Así mesmo, os traballadores encadrados no réxime especial da Seguridade Social dos traballadores por conta propia ou autónomos dedicados a actividades encadradas nos sectores descritos no parágrafo anterior, que residan e exerzan a súa actividade nas cidades de Ceuta e Melilla, terán dereito a unha bonificación do 50 por cento nas súas achegas ás cotas da Seguridade Social por contingencias comúns.

A implementación e efectiva aplicación das bonificacións previstas nos parágrafos anteriores será de maneira progresiva durante as tres primeiras anualidades de vixencia

da norma. O primeiro ano será do 43 por cento, o segundo do 46 por cento e o terceiro e sucesivos, do 50 por cento.

Disposición adicional vixésimo cuarta. *Aplicación dos beneficios na cotización no sistema especial para empregados de fogar.*

1. Os beneficios na cotización recoñecidos pola lexislación vixente a favor dos empregadores de fogar, incluídos os do punto seguinte, non resultarán de aplicación no suposto en que os empregados de fogar que presten servizos durante menos de sesenta horas mensuais por empregador asuman o cumprimento das obrigacións en materia de encadramento, cotización e recadación no dito sistema especial, nos termos previstos regulamentariamente.

2. A bonificación de cotas da Seguridade Social pola contratación de coidadores en familias numerosas, nos termos e co alcance legalmente establecidos, resultará de aplicación respecto ao sistema especial para empregados de fogar establecido no réxime xeral.

Disposición adicional vixésimo quinta. *Asimilación das persoas que xudicialmente fosen declaradas incapaces.*

Para os efectos da aplicación desta lei, entenderase que están afectadas por unha discapacidade nun grao igual ou superior ao 65 por cento aquelas persoas que xudicialmente fosen declaradas incapaces.

Disposición adicional vixésimo sexta. *Cónxuxes de titulares de establecementos familiares.*

Naqueles supostos en que quede acreditado que un dos cónxuxes desempeñou, durante o tempo de duración do matrimonio, traballos a favor do negocio familiar sen que se cursase a alta na Seguridade Social no réxime que correspondese, o xuíz que coñeza do proceso de separación, divorcio ou nulidade comunicará tal feito á Inspección de Traxallo e Seguridade Social, co obxecto de que esta leve a cabo as actuacións que procedan. As cotizacións non prescritas que, de ser o caso, se realicen polos períodos de alta que se recoñezan producirán todos os efectos previstos no ordenamento, para causar as prestacións da Seguridade Social. O importe de tales cotizacións será imputado ao negocio familiar e, en consecuencia, o seu aboamento será por conta do seu titular.

Disposición transitoria primeira. *Dereitos transitorios derivados da lexislación anterior a 1967.*

1. As prestacións do réxime xeral causadas con anterioridade ao 1 de xaneiro de 1967 continuarán rexéndose pola lexislación anterior. Igual norma se aplicará respecto ás prestacións dos réximes especiais que se causen con anterioridade á data en que se inicien os efectos de cada un deles, o cal terá lugar na forma que se prevía no punto 3 da disposición derradeira primeira da Lei da Seguridade Social do 21 de abril de 1966.

Entenderase por prestación causada aquela á cal teña dereito o beneficiario por se teren producido as contingencias ou situacións obxecto de protección e estar en posesión de todos os requisitos que condicionan o seu dereito, ben que aínda non o exercese.

2. Tamén continuarán rexéndose pola lexislación anterior as revisións e conversións das pensións xa causadas que procedan en virtude do previsto naquela lexislación.

3. Subsistirán as melloras voluntarias de prestacións da Seguridade Social establecidas polas empresas de acordo coa lexislación anterior, sen prexuízo das variacións que sexan necesarias para adaptalas ás normas da presente lei.

4. Aqueles que, de acordo co establecido no artigo 21 do Regulamento xeral do mutualismo laboral, do 10 de setembro de 1954, teñan a condición de mutualistas, conservarana e seguirán rexéndose, para todos os efectos, polo citado regulamento xeral, sen alteración dos dereitos e das obrigacións dimanantes do seu respectivo contrato.

Disposición transitoria segunda. *Prestacións do extinguido seguro obrigatorio de vellez e invalidez.*

1. Aqueles que, en 1 de xaneiro de 1967, calquera que fose a súa idade na dita data, tivesen cuberto o período de cotización exixido polo extinguido seguro de vellez e invalidez ou que, na súa falta, figurasen afiliados ao extinguido réxime de retiro obreiro obrigatorio, conservarán o dereito a causar as prestacións do primeiro de tales seguros, consonte as condicións exixidas pola súa lexislación e sempre que os interesados non teñan dereito a ningunha pensión a cargo dos réximes que integran o sistema da Seguridade Social, con excepción das pensións de viuvez de que poidan ser beneficiarios; entre tales pensións entenderanse incluídas as correspondentes ás entidades substitutorias que se deben integrar no dito sistema, de acordo co previsto na disposición transitoria vixésimo primeira.

2. A contía das pensións do extinguido seguro obrigatorio de vellez e invalidez, concorrentes ou non con outras pensións públicas, será a que se estableza na correspondente lei de orzamentos xerais do Estado.

3. Cando concorran a pensión de viuvez e a do seguro obrigatorio de vellez e invalidez, a súa suma non poderá ser superior ao dobre do importe da pensión mínima de viuvez para beneficiarios con sesenta e cinco ou máis anos que estea establecido en cada momento. En caso de se superar o dito límite, minorarase a contía da pensión do seguro obrigatorio de vellez e invalidez no importe necesario para non exceder o límite indicado.

Disposición transitoria terceira. *Cotizacións efectuadas en anteriores réximes.*

1. As cotizacións efectuadas nos anteriores réximes de seguros sociais unificados, desemprego e mutualismo laboral computaranse para o disfrute das prestacións do réxime xeral da Seguridade Social.

2. Os datos sobre cotización que consten na Administración da Seguridade Social poderán ser impugnados ante ela e, de ser o caso, ante os órganos xurisdicionais da orde social. Os documentos oficiais de cotización que fosen dilixenciados, no seu día, polas oficinas recadadoras constituirán o único medio de proba admisible para tales efectos.

3. As disposicións de aplicación e desenvolvemento desta lei fixarán as normas específicas para computar as cotizacións efectuadas nos anteriores réximes de seguro de vellez e invalidez e de mutualismo laboral, co fin de determinar o número de anos de cotización do que depende a contía da pensión de xubilación establecida na presente lei.

Estas normas determinarán un sistema de cómputo que se deberá axustar aos principios seguintes:

a) Tomar como base as cotizacións realmente realizadas durante os sete anos inmediatamente anteriores ao 1 de xaneiro de 1967.

b) Inducir, con criterio xeral e partindo do número de días cotizados no indicado período, o de anos de cotización, anteriores á data mencionada no punto a), imputables a cada traballador.

c) Ponderar as datas en que se implantaron os réximes de pensións de vellez e xubilación xa derogados e as idades dos traballadores en 1 de xaneiro de 1967.

d) Permitir que os traballadores que na data mencionada no punto a) teñan idades máis avanzadas poidan acceder, de ser o caso, ao faceren os sesenta e cinco anos de idade, a niveis de pensións que non poderían alcanzar dados os anos de existencia dos réximes derogados.

Disposición transitoria cuarta. *Aplicación de lexislacións anteriores para causar dereito á pensión de xubilación.*

1. O dereito ás pensións de xubilación regularase no réxime xeral de acordo coas seguintes normas:

1.ª) As disposicións de aplicación e desenvolvemento da presente lei regularán as posibilidades de opción, así como os dereitos que, de ser o caso, se lles poidan recoñecer

no réxime xeral a aqueles traballadores que, con anterioridade ao 1 de xaneiro de 1967, estivesen comprendidos no campo de aplicación do seguro de vellez e invalidez, pero non no mutualismo laboral, ou viceversa.

2.ª) Aqueles que tivesen a condición de mutualista o 1 de xaneiro de 1967 poderán causar o dereito á pensión de xubilación a partir dos sesenta anos. En tal caso, a contía da pensión reducirase nun 8 por cento por cada ano ou fracción de ano que, no momento do feito causante, lle falte ao traballador para cumprir a idade de 65 anos.

Nos supostos de traballadores que, cumprindo os requisitos sinalados no punto anterior e acreditando trinta ou máis anos de cotización, soliciten a xubilación anticipada derivada do cesamento no traballo como consecuencia da extinción do contrato de traballo, en virtude de causa non imputable á libre vontade do traballador, a porcentaxe de redución da contía da pensión a que se refire o parágrafo anterior será, en función dos anos de cotización acreditados, a seguinte:

- 1.º Entre trinta e trinta e catro anos acreditados de cotización: 7,5 por cento.
- 2.º Entre trinta e cinco e trinta e sete anos acreditados de cotización: 7 por cento.
- 3.º Entre trinta e oito e trinta e nove anos acreditados de cotización: 6,5 por cento.
- 4.º Con corenta ou máis anos acreditados de cotización: 6 por cento.

Para tales efectos, entenderase por libre vontade do traballador a inequívoca manifestación de vontade de quen, podendo continuar a súa relación laboral e non existindo razón obxectiva que a impida, decida poñerlle fin. Considerarase, en todo caso, que o cesamento na relación laboral se produciu de forma involuntaria cando a extinción se producise por algunha das causas previstas no artigo 267.1.a).

Así mesmo, para o cómputo dos anos de cotización tomaranse anos completos, sen que se equipare a un ano a súa fracción.

Facúltase o Goberno para o desenvolvemento regulamentario dos supostos previstos nos parágrafos anteriores da presente regra 2.ª, que poderá, en razón do carácter voluntario ou forzoso do acceso á xubilación, adecuar as condicións sinaladas para estes.

Os coeficientes redutores da idade de xubilación a que se refire o artigo 206 non serán tidos en conta, en ningún caso, para efectos de acreditar a idade exixida para acceder á xubilación regulada na presente regra 2.ª. Tampouco será de aplicación á xubilación regulada na presente regra o coeficiente do 0,50 previsto no artigo 210.3 desta lei.

2. Os traballadores que, reunindo todos os requisitos para obter o recoñecemento do dereito á pensión de xubilación na data de entrada en vigor da Lei 26/1985, do 31 de xullo, de medidas urxentes para a racionalización da estrutura e da acción protectora da Seguridade Social, non o exerceron, poderán acollerse á lexislación anterior para obter a pensión nas condicións e na contía a que tivesen dereito o día anterior ao de entrada en vigor da dita lei.

3. Así mesmo, poderán acollerse á lexislación anterior aqueles traballadores que tivesen recoñecidas, antes da entrada en vigor da Lei 26/1985, do 31 de xullo, axudas equivalentes á xubilación anticipada, determinadas en función da súa futura pensión de xubilación do sistema da Seguridade Social, ben ao abeiro de plans de reconversión de empresas, aprobados conforme as leis 27/1984, do 26 de xullo, sobre reconversión e reindustrialización, e 21/1982, do 9 de xuño, sobre medidas para a reconversión industrial, ben ao abeiro da correspondente autorización do Ministerio de Traballo e Seguridade Social, dentro das previsións dos programas que viña desenvolvendo a extinguida Unidade Administradora do Fondo Nacional de Protección ao Traballo, ou dos programas de apoio ao emprego aprobados pola Orde do dito ministerio, do 12 de marzo de 1985.

O dereito establecido no parágrafo anterior tamén alcanzará aqueles traballadores comprendidos en plans de reconversión xa aprobados no momento da entrada en vigor da Lei 26/1985, do 31 de xullo, de acordo coas normas citadas no dito parágrafo, ben que aínda non teñan solicitada individualmente a axuda equivalente á xubilación anticipada.

4. Os traballadores que, reunindo todos os requisitos para obter o recoñecemento do dereito á pensión de xubilación na data de entrada en vigor da Lei 24/1997, do 15 de xullo,

de consolidación e racionalización do sistema da Seguridade Social, non o exerceron, poderán optar por acollerse á lexislación anterior para obter a pensión nas condicións e na contía a que tivesen dereito o día anterior ao de entrada en vigor da dita lei.

5. Seguirase aplicando a regulación da pensión de xubilación, nas súas diferentes modalidades, requisitos de acceso, condicións e regras de determinación de prestacións, vixentes antes da entrada en vigor da Lei 27/2011, do 1 de agosto, de actualización adecuación e modernización do sistema da Seguridade Social, ás pensións de xubilación que se causen antes do 1 de xaneiro de 2019, nos seguintes supostos:

a) As persoas cuxa relación laboral se extingue antes do 1 de abril de 2013, sempre que con posterioridade a tal data non volvan quedar incluídas nalgún dos réximes do sistema da Seguridade Social.

b) As persoas con relación laboral suspendida ou extinguida como consecuencia de decisións adoptadas en expedientes de regulación de emprego, ou por medio de convenios colectivos de calquera ámbito, acordos colectivos de empresa, así como por decisións adoptadas en procedementos concursais, aprobados, subscritos ou declarados con anterioridade ao 1 de abril de 2013, sempre que a extinción ou suspensión da relación laboral se produza con anterioridade ao 1 de xaneiro de 2019.

c) Aqueles que accedesen á pensión de xubilación parcial con anterioridade ao 1 de abril de 2013, así como as persoas incorporadas antes da dita data a plans de xubilación parcial recollidos en convenios colectivos de calquera ámbito ou acordos colectivos de empresa con independencia de que o acceso á xubilación parcial se producise con anterioridade ou posterioridade ao 1 de abril de 2013.

Naqueles supostos a que se refiren as alíneas b) e c) en que a aplicación da lexislación anterior teña a súa orixe en decisións adoptadas ou en plans de xubilación parcial incluídos en acordos colectivos de empresa, será condición indispensable que os indicados acordos colectivos de empresa se encontren debidamente rexistrados no Instituto Nacional da Seguridade Social ou no Instituto Social da Mariña, de ser o caso, no prazo que regulamentariamente se determine.

Disposición transitoria quinta. *Xubilación anticipada en determinados casos especiais.*

1. Esta disposición será de aplicación a feitos causantes producidos a partir do 1 de abril de 1998, nos supostos en que, téndose cotizado a varios réximes do sistema da Seguridade Social, o interesado non reúna todos os requisitos exixidos para acceder á pensión de xubilación en ningún deles, considerando unicamente as cotizacións acreditadas en cada un dos réximes.

Nos supostos indicados, resolverá sobre o dereito á pensión de xubilación o réxime en que se acredite o maior número de cotizacións, computando como cotizadas a este a totalidade das que acredite o interesado.

Malia o establecido nos parágrafos anteriores, cando o traballador non cumprise a idade mínima para causar o dereito á pensión de xubilación no réxime polo cal se deba resolver o dereito, por ser aquel en que se acredite o maior número de cotizacións, poderá recoñecerse a pensión polo dito réxime, sempre que se acredite o requisito de idade nalgún dos demais réximes que se tivesen en conta para a totalización dos períodos de cotización, nos termos que se establecen nos puntos seguintes.

2. Para a aplicación do establecido no terceiro parágrafo do punto anterior será necesaria a concorrencia dos seguintes requisitos:

a) Que o interesado tivese a condición de mutualista o 1 de xaneiro de 1967 ou en calquera data con anterioridade ou que lle certifique algún país estranxeiro períodos cotizados ou asimilados, en razón de actividades realizadas nel, con anterioridade ás datas indicadas, que, de se ter efectuado en España, terían dado lugar á inclusión daquel nalgunha das mutualidades laborais e que, en virtude das normas de dereito internacional, deban ser tomadas en consideración.

b) Que, ao menos, a cuarta parte das cotizacións totalizadas ao longo da vida laboral do traballador se efectuasen nos réximes que recoñezan o dereito á xubilación anticipada ou aos precedentes dos ditos réximes, ou a réximes da Seguridade Social estranxeiros, nos termos e condicións sinalados na letra anterior, salvo que o total de cotizacións ao longo da vida laboral do traballador sexa de trinta ou máis anos, caso en que será suficiente con que se acredite un mínimo de cotizacións de cinco anos nos réximes antes sinalados.

3. O recoñecemento do dereito á pensión de xubilación con menos de sesenta e cinco anos, cando se cumplan as exixencias establecidas nos puntos precedentes, levarase a cabo polo réxime en que o interesado acredite maior número de cotizacións, aplicando as súas normas reguladoras.

A pensión de xubilación será obxecto de redución, mediante a aplicación da porcentaxe do 8 por cento por cada ano ou fracción de ano que, no momento do feito causante, lle falte ao interesado para o cumprimento dos sesenta e cinco anos.

O establecido no parágrafo precedente enténdese sen prexuízo do previsto no parágrafo segundo, norma 2.ª, da disposición transitoria cuarta desta lei, así como na disposición transitoria primeira da Lei 47/2015, do 21 de outubro, reguladora da protección social das persoas traballadoras do sector marítimo-pesqueiro.

4. As referencias ao 1 de xaneiro de 1967 entenderanse realizadas á data que se determine nas súas respectivas normas reguladoras, respecto aos réximes ou colectivos que prevexan outra distinta, en prol da posibilidade de anticipación da idade de xubilación.

5. Esta disposición non será de aplicación no réxime de clases pasivas do Estado. O cómputo recíproco de cotizacións entre o dito réxime e os demais réximes do sistema da Seguridade Social rexerese polo establecido no Real decreto 691/1991, do 12 de abril, sobre cómputo recíproco de cotas entre réximes da Seguridade Social.

Disposición transitoria sexta. *Situación asimilada á de alta nos procesos de reconversión.*

1. Durante o período de percepción da axuda equivalente á xubilación anticipada prevista na Lei 27/1984, do 26 de xullo, sobre reconversión e reindustrialización, o beneficiario será considerado en situación asimilada á de alta no correspondente réxime da Seguridade Social e continuará cotizándose por el segundo o tipo establecido para as contingencias xerais do réxime de que se trate. Para tal efecto, tomarase como base de cotización a remuneración media que servise para a determinación da contía da axuda equivalente á xubilación anticipada, co coeficiente de actualización anual que estableza o Ministerio de Emprego e Seguridade Social, de modo que, ao cumprir a idade xeral de xubilación, o beneficiario poida acceder á pensión con plenos dereitos.

2. As achegas que leven a cabo as empresas ou os fondos de promoción de emprego, tanto para o financiamento das axudas equivalentes á xubilación anticipada como para efectos do previsto no punto anterior, poderán equipararse, para efectos de recadación, ás cotas da Seguridade Social.

Disposición transitoria sétima. *Aplicación paulatina da idade de xubilación e dos anos de cotización.*

As idades de xubilación e o período de cotización a que se refire o artigo 205.1.a), así como as referencias á idade que se conteñen nos artigos 152.1, 207.1.a) e 2, 208.1.a) e 2, 214.1.a) e 311.1 aplicaranse de forma gradual, nos termos que resultan do seguinte cadro:

Ano	Períodos cotizados	Idade exixida
2013	35 anos e 3 meses ou máis.	65 anos.
	Menos de 35 anos e 3 meses.	65 anos e 1 mes.
2014	35 anos e 6 meses ou máis.	65 anos.
	Menos de 35 anos e 6 meses.	65 anos e 2 meses.

Ano	Períodos cotizados	Idade exixida
2015	35 anos e 9 meses ou máis.	65 anos.
	Menos de 35 anos e 9 meses.	65 anos e 3 meses.
2016	36 ou máis anos.	65 anos.
	Menos de 36 anos.	65 anos e 4 meses.
2017	36 anos e 3 meses ou máis.	65 anos.
	Menos de 36 anos e 3 meses.	65 anos e 5 meses.
2018	36 anos e 6 meses ou máis.	65 anos.
	Menos de 36 anos e 6 meses.	65 anos e 6 meses.
2019	36 anos e 9 meses ou máis.	65 anos.
	Menos de 36 anos e 9 meses.	65 anos e 8 meses.
2020	37 ou máis anos.	65 anos.
	Menos de 37 anos.	65 anos e 10 meses.
2021	37 anos e 3 meses ou máis.	65 anos.
	Menos de 37 anos e 3 meses.	66 anos.
2022	37 anos e 6 meses ou máis.	65 anos.
	Menos de 37 anos e 6 meses.	66 anos e 2 meses.
2023	37 anos e 9 meses ou máis.	65 anos.
	Menos de 37 anos e 9 meses.	66 anos e 4 meses.
2024	38 ou máis anos.	65 anos.
	Menos de 38 anos.	66 anos e 6 meses.
2025	38 anos e 3 meses ou máis.	65 anos.
	Menos de 38 anos e 3 meses.	66 anos e 8 meses.
2026	38 anos e 3 meses ou máis.	65 anos.
	Menos de 38 anos e 3 meses.	66 anos e 10 meses.
A partir do ano 2027	38 anos e 6 meses ou máis.	65 anos.
	Menos de 38 anos e 6 meses.	67 anos.

A idade de sesenta e sete anos a que se refiren os artigos 196.5 e 200.4 aplicarase gradualmente tendo en conta a máis elevada das establecidas para cada ano no cadro anterior.

Disposición transitoria oitava. *Normas transitorias sobre a base reguladora da pensión de xubilación.*

1. O previsto no artigo 209.1 aplicarase de forma gradual do seguinte modo:

A partir do 1 de xaneiro de 2013, a base reguladora da pensión de xubilación será o resultado de dividir por 224 as bases de cotización durante os 192 meses inmediatamente anteriores ao mes previo ao do feito causante.

A partir do 1 de xaneiro de 2014, a base reguladora da pensión de xubilación será o resultado de dividir por 238 as bases de cotización durante os 204 meses inmediatamente anteriores ao mes previo ao do feito causante.

A partir do 1 de xaneiro de 2015, a base reguladora da pensión de xubilación será o resultado de dividir por 252 as bases de cotización durante os 216 meses inmediatamente anteriores ao mes previo ao do feito causante.

A partir do 1 de xaneiro de 2016, a base reguladora da pensión de xubilación será o resultado de dividir por 266 as bases de cotización durante os 228 meses inmediatamente anteriores ao mes previo ao do feito causante.

A partir do 1 de xaneiro de 2017, a base reguladora da pensión de xubilación será o resultado de dividir por 280 as bases de cotización durante os 240 meses inmediatamente anteriores ao mes previo ao do feito causante.

A partir do 1 de xaneiro de 2018, a base reguladora da pensión de xubilación será o resultado de dividir por 294 as bases de cotización durante os 252 meses inmediatamente anteriores ao mes previo ao do feito causante.

A partir do 1 de xaneiro de 2019, a base reguladora da pensión de xubilación será o resultado de dividir por 308 as bases de cotización durante os 264 meses inmediatamente anteriores ao mes previo ao do feito causante.

A partir do 1 de xaneiro de 2020, a base reguladora da pensión de xubilación será o resultado de dividir por 322 as bases de cotización durante os 276 meses inmediatamente anteriores ao mes previo ao do feito causante.

A partir do 1 de xaneiro de 2021, a base reguladora da pensión de xubilación será o resultado de dividir por 336 as bases de cotización durante os 288 meses inmediatamente anteriores ao mes previo ao do feito causante.

A partir do 1 de xaneiro de 2022, a base reguladora da pensión de xubilación calcularase aplicando, na súa integridade, o establecido no artigo 209.1.

2. Desde o 1 de xaneiro de 2013 até o 31 de decembro de 2016, para aqueles que cesasen no traballo por causa non imputable á súa libre vontade, polas causas e polos supostos recollidos no artigo 267.1.a) e, a partir do cumprimento dos cincuenta e cinco anos de idade e ao menos durante vinte e catro meses, experimentasen unha redución das bases de cotización respecto da acreditada con anterioridade á extinción da relación laboral, a base reguladora será o resultado de dividir por 280 as bases de cotización durante os 240 meses inmediatamente anteriores ao mes previo ao do feito causante, sempre que resulte máis favorable que a que lle correspondería de acordo co establecido no punto anterior.

3. Desde o 1 de xaneiro de 2017 até o 31 de decembro de 2021, para aqueles que cesasen no traballo por causa non imputable á súa libre vontade, polas causas e polos supostos previstos no artigo 267.1.a) e, a partir do cumprimento dos cincuenta e cinco anos de idade e ao menos durante vinte e catro meses, experimentasen unha redución das bases de cotización respecto da acreditada con anterioridade á extinción da relación laboral, a base reguladora será a establecida no artigo 209.1, sempre que resulte máis favorable que a que lle correspondería de acordo co establecido no punto 1.

4. A determinación da base reguladora da pensión, nos termos regulados nos puntos 2 e 3, resulta de aplicación aos traballadores por conta propia ou autónomos con respecto aos cales transcorre un ano desde a data en que se esgotase a prestación por cesamento de actividade, regulada no título V, sempre que o dito cesamento se produza a partir do cumprimento dos cincuenta e cinco anos de idade.

5. O previsto no punto 1 será de aplicación a todos os réximes da Seguridade Social.

Disposición transitoria novena. *Aplicación das porcentaxes que se atribuirán aos anos cotizados para calcular a pensión de xubilación.*

As porcentaxes a que se refire o artigo 210.1.b) serán substituídas polas seguintes:

Durante os anos 2013 a 2019.	Por cada mes adicional de cotización entre os meses 1 e 163, o 0,21 por cento e, por cada un dos 83 meses seguintes, o 0,19 por cento.
Durante os anos 2020 a 2022.	Por cada mes adicional de cotización entre os meses 1 e 106, o 0,21 por cento e, por cada un dos 146 meses seguintes, o 0,19 por cento.
Durante os anos 2023 a 2026.	Por cada mes adicional de cotización entre os meses 1 e 49, o 0,21 por cento e, por cada un dos 209 meses seguintes, o 0,19 por cento.
A partir do ano 2027.	Por cada mes adicional de cotización entre os meses 1 e 248, o 0,19 por cento e, por cada un dos 16 meses seguintes, o 0,18 por cento.

As indicadas porcentaxes serán tamén de aplicación no suposto previsto no artigo 248.3, segundo parágrafo.

Disposición transitoria décima. *Normas transitorias sobre xubilación parcial.*

1. A existencia do requisito da idade a que se refire o artigo 215, puntos 1 e 2.f), aplicarase de forma gradual, conforme o previsto na disposición transitoria sétima.

2. A exigencia do requisito de idade a que se refire o artigo 215.2.a) aplicarase de forma gradual, nos termos que resultan do seguinte cadro:

Ano do feito causante	Idade exixida segundo períodos cotizados no momento do feito causante		Idade exixida con 33 anos cotizados no momento do feito causante
2013	61 e 1 mes	33 anos e 3 meses ou máis	61 e 2 meses
2014	61 e 2 meses	33 anos e 6 meses ou máis	61 e 4 meses
2015	61 e 3 meses	33 anos e 9 meses ou máis	61 e 6 meses
2016	61 e 4 meses	34 anos ou máis	61 e 8 meses
2017	61 e 5 meses	34 anos e 3 meses ou máis	61 e 10 meses
2018	61 e 6 meses	34 anos e 6 meses ou máis	62 anos
2019	61 e 8 meses	34 anos e 9 meses ou máis	62 e 4 meses
2020	61 e 10 meses	35 anos ou máis	62 e 8 meses
2021	62 anos	35 anos e 3 meses ou máis	63 anos
2022	62 e 2 meses	35 anos e 6 meses ou máis	63 e 4 meses
2023	62 e 4 meses	35 anos e 9 meses ou máis	63 e 8 meses
2024	62 e 6 meses	36 anos ou máis	64 anos
2025	62 e 8 meses	36 anos e 3 meses ou máis	64 e 4 meses
2026	62 e 10 meses	36 anos e 3 meses ou máis	64 e 8 meses
2027 e seguintes	63 anos	36 anos e 6 meses	65 anos

A escala de idades indicada non será de aplicación aos traballadores a que se refire a norma 2.ª do punto 1 da disposición transitoria cuarta, aos cales se lles exixirá ter feito a idade de sesenta anos sen que, para estes efectos, se teñan en conta as bonificacións ou anticipacións da idade de xubilación que poidan ser de aplicación aos interesados.

3. A base de cotización durante a xubilación parcial a que se refire o artigo 215.2.g) aplicarase de forma gradual conforme as porcentaxes calculadas sobre a base de cotización a xornada completa de acordo coa seguinte escala:

a) Durante o ano 2013, a base de cotización será equivalente ao 50 por cento da base de cotización que correspondería a xornada completa.

b) Por cada ano transcorrido a partir do ano 2014 incrementarase un 5 por cento máis até alcanzar o 100 por cento da base de cotización que lle correspondería a xornada completa.

c) En ningún caso a porcentaxe de base de cotización fixada para cada exercicio na escala anterior poderá resultar inferior á porcentaxe de actividade laboral efectivamente realizada.

Disposición transitoria décimo primeira. *Aplicación de coeficientes redutores da idade de xubilación.*

De conformidade coa disposición transitoria segunda da Lei 40/2007, do 4 de decembro, de medidas en materia de seguridade social, o previsto no parágrafo primeiro do artigo 206.3 non se aplicará aos traballadores incluídos nos diferentes réximes especiais que, na data de entrada en vigor da citada lei, tivesen recoñecidos coeficientes redutores da idade de xubilación, e serán de aplicación as regras establecidas na normativa anterior.

Disposición transitoria décimo segunda. *Cómputo para efectos de xubilación de períodos con exoneración de cotas de traballadores con sesenta e cinco ou máis anos.*

Con respecto aos traballadores que desen lugar ás exencións da obriga de cotizar previstas nos artigos 152 e 311 con anterioridade ao 1 de xaneiro de 2013 e que accedan ao dereito á pensión de xubilación con posterioridade á dita data, o período durante o cal

se estendesen as ditas exencións será considerado como cotizado para efectos do cálculo da pensión correspondente.

Disposición transitoria décimo terceira. *Norma transitoria sobre pensión de viuvez en supostos de separación xudicial ou divorcio anteriores ao 1 de xaneiro de 2008.*

1. O recoñecemento do dereito á pensión de viuvez non quedará condicionado a que a persoa divorciada ou separada xudicialmente sexa acreedora da pensión compensatoria a que se refire o parágrafo segundo do artigo 220.1, cando entre a data do divorcio ou da separación xudicial e a data do falecemento do causante da pensión de viuvez transcorrese un período de tempo non superior a dez anos, sempre que o vínculo matrimonial tivese unha duración mínima de dez anos e ademais concorra no beneficiario algunha das condicións seguintes:

- a) A existencia de fillos comúns do matrimonio.
- b) Que teña unha idade superior aos cincuenta anos na data do falecemento do causante da pensión.

A contía da pensión de viuvez resultante calcularase de acordo coa normativa vixente con anterioridade á data de entrada en vigor da Lei 40/2007, do 4 de decembro, de medidas en materia de seguridade social.

Nos supostos a que se refire o primeiro parágrafo desta disposición transitoria, a persoa divorciada ou separada xudicialmente que fose debedora da pensión compensatoria non terá dereito á pensión de viuvez.

En calquera caso, a separación ou divorcio debe terse producido con anterioridade á data da entrada en vigor da Lei 40/2007, do 4 de decembro.

O establecido nesta disposición transitoria será tamén de aplicación aos feitos causantes producidos entre o 1 de xaneiro de 2008 e o 31 de decembro de 2009, e seralles de aplicación igualmente o disposto no artigo 220 desta lei.

2. Tamén terán dereito á pensión de viuvez as persoas que se encontren na situación sinalada no primeiro parágrafo do punto anterior, aínda que non reúnan os requisitos sinalados nel, sempre que se trate de persoas con sesenta e cinco ou máis anos, non teñan dereito a outra pensión pública e a duración do matrimonio co causante da pensión non fose inferior a quince anos.

A pensión recoñecerase nos termos previstos no punto anterior.

Disposición transitoria décimo cuarta. *Aplicación de beneficios por coidado de fillos ou menores.*

1. Os beneficios previstos no artigo 236 serán de aplicación a partir do 1 de xaneiro de 2013. Para ese ano o período máximo computable como cotizado será de cento doce días por cada fillo ou menor adoptado ou acollido. Este período irase incrementando anualmente até alcanzar un máximo de douscentos setenta días por fillo no ano 2019, sen que en ningún caso o período computable poida ser superior á interrupción real da cotización.

Non obstante, a partir do 1 de xaneiro de 2013 e para os exclusivos efectos de determinar a idade de acceso á xubilación prevista no artigo 205.1.a), o período computable será dun máximo de douscentos setenta días cotizados por cada fillo ou menor acollido a cargo.

2. En función das posibilidades económicas do sistema da Seguridade Social, poderanse adoptar as disposicións necesarias para que o cómputo, como cotización efectiva, do período de coidado por fillo ou menor, nos termos contidos no parágrafo primeiro do punto anterior, se anticipe antes de 2018, nos supostos de familias numerosas.

Disposición *transitoria décimo quinta*. *Valor do parámetro α da expresión matemática para a determinación do índice de revalorización das pensións contributivas.*

No período de 2014 a 2019, ambos inclusive, para efectos de determinar o índice de revalorización das pensións previsto no artigo 58, o valor do parámetro α da expresión matemática recollida no seu punto 2 será 0,25.

Disposición *transitoria décimo sexta*. *Bases e tipos de cotización e acción protectora no sistema especial para empregados de fogar.*

1. Sen prexuízo do establecido na sección segunda do capítulo II do título II desta lei, até o ano 2018 a cotización á Seguridade Social no sistema especial para empregados de fogar establecido no réxime xeral da Seguridade Social efectuarase conforme as seguintes regras:

a) Cálculo das bases de cotización:

1.º No ano 2012, as bases de cotización por continxencias comúns e profesionais determinaríanse consonte a seguinte escala, en función da retribución percibida polos empregados de fogar:

Tramo	Retribución mensual	Base de cotización
1.º	Até 74,83 €/mes	90,20 €/mes
2.º	Desde 74,84 €/mes até 122,93 €/mes	98,89 €/mes
3.º	Desde 122,94 €/mes até 171,02 €/mes	146,98 €/mes
4.º	Desde 171,03 €/mes até 219,11 €/mes	195,07 €/mes
5.º	Desde 219,12 €/mes até 267,20 €/mes	243,16 €/mes
6.º	Desde 267,21 €/mes até 315,30 €/mes	291,26 €/mes
7.º	Desde 315,31 €/mes até 363,40 €/mes	339,36 €/mes
8.º	Desde 363,41 €/mes até 411,50 €/mes	387,46 €/mes
9.º	Desde 411,51 €/mes até 459,60 €/mes	435,56 €/mes
10.º	Desde 459,61 €/mes até 507,70 €/mes	483,66 €/mes
11.º	Desde 507,71 €/mes até 555,80 €/mes	531,76 €/mes
12.º	Desde 555,81 €/mes até 603,90 €/mes	579,86 €/mes
13.º	Desde 603,91 €/mes até 652,00 €/mes	627,96 €/mes
14.º	Desde 652,01 €/mes até 700,10 €/mes	676,06 €/mes
15.º	Desde 700,11 €/mes	748,20 €/mes

As bases de cotización da escala anterior incrementaríanse en proporción ao aumento que na Lei de orzamentos xerais do Estado do ano 2012 se poida establecer para a base mínima do réxime xeral.

2.º No ano 2013, as bases de cotización por continxencias comúns e profesionais determinaríanse consonte a seguinte escala, en función da retribución percibida polos empregados de fogar:

Tramo	Retribución mensual incrementada coa proporción de pagas extraordinarias — €/mes	Base de cotización — €/mes
1.º	Até 172,05	147,86
2.º	Desde 172,06 até 268,80	244,62
3.º	Desde 268,81 até 365,60	341,40
4.º	Desde 365,61 até 462,40	438,17
5.º	Desde 462,41 até 559,10	534,95
6.º	Desde 559,11 até 655,90	631,73

Tramo	Retribución mensual incrementada coa proporción de pagas extraordinarias — €/mes	Base de cotización — €/mes
7.º	Desde 655,91 até 753,00	753,00
8.º	Desde 753,01	790,65

3.º Desde o ano 2014 até o ano 2018, as retribucións mensuais e as bases de cotización da escala actualizaranse en idéntica proporción ao incremento que experimente o salario mínimo interprofesional en cada un deses anos.

4.º A partir do ano 2019, as bases de cotización por continxencias comúns e profesionais determinaranse conforme o establecido no artigo 147 desta lei, sen que a cotización poida ser inferior á base mínima que se estableza legalmente.

b) Tipos de cotización aplicables:

1.º Para a cotización por continxencias comúns, sobre a base de cotización que corresponda segundo o indicado na alínea a) aplicaranse os seguintes tipos de cotización:

No ano 2012, o tipo de cotización será o 22 por cento, sendo o 18,30 por cento a cargo do empregador e o 3,70 por cento a cargo do empregado.

Desde o ano 2013 até o ano 2018, o tipo de cotización incrementarase anualmente en 0,90 puntos porcentuais e a súa contía e distribución entre empregador e empregado fixaranse na respectiva lei de orzamentos xerais do Estado.

A partir do ano 2019, o tipo de cotización e a súa distribución entre empregador e empregado serán os que se establezan con carácter xeral, na respectiva lei de orzamentos xerais do Estado, para o réxime xeral da Seguridade Social.

2.º Para a cotización por continxencias profesionais, sobre a base de cotización que corresponda segundo o indicado na alínea a) aplicarase o tipo de cotización previsto na tarifa de primas establecidas legalmente e a cota resultante será a cargo exclusivo do empregador.

2. Desde o ano 2012 até o ano 2018, para efectos de determinar o coeficiente de parcialidade a que se refire a regra a) do artigo 247, aplicable a este sistema especial para empregados de fogar, as horas efectivamente traballadas nel determinaranse en función das bases de cotización a que se refiren os ordinais 1.º e 2.º e 3.º do punto 1.a) desta disposición, divididas polo importe fixado para a base mínima horaria do réxime xeral pola Lei de orzamentos xerais do Estado para cada un dos ditos exercicios.

3. O previsto no artigo 251.a) será de aplicación a partir do 1 de xaneiro de 2012.

4. Desde o ano 2012 até o ano 2018, para o cálculo da base reguladora das pensións de incapacidade permanente derivada de continxencias comúns e de xubilación causadas polos empregados de fogar respecto dos períodos cotizados neste sistema especial só se terán en conta os períodos realmente cotizados e non resultará de aplicación o previsto nos artigos 197.4 e 209.1.b).

Disposición transitoria décimo sétima. *Traballadores por conta allea procedentes do réxime especial agrario da Seguridade Social.*

1. Os traballadores provenientes do réxime especial agrario da Seguridade Social que a partir do 1 de xaneiro de 2012 quedaron integrados no réxime xeral da Seguridade Social e incorporados no sistema especial para traballadores por conta allea agrarios, en virtude da Lei 28/2011, do 22 de setembro, pola que se procedeu á dita integración, rexeranse polas normas aplicables neste sistema especial, coas seguintes particularidades:

a) Para efectos de permanecer incluídos no sistema especial para traballadores por conta allea agrarios durante os períodos de inactividade nos labores agrarios, coa conseguinte alta no réxime xeral, os traballadores a que se refire esta disposición non estarán obrigados a cumprir o requisito establecido no artigo 253.2.

b) A exclusión de tales traballadores do sistema especial durante os períodos de inactividade, coa conseguinte baixa no réxime xeral, cando non fose expresamente solicitada por eles, unicamente procederá no caso de que o traballador non ingrese a cota correspondente aos ditos períodos, nos termos sinalados no artigo 253.4.b).2.º

c) A reincorporación ao sistema especial destes traballadores determinará a súa permanencia nel nas condicións establecidas no punto 1.a) desta disposición.

2. As cotizacións satisfeitas ao extinguido réxime especial agrario da Seguridade Social polos traballadores a que se refire esta disposición entenderanse efectuadas no réxime xeral da Seguridade Social e terán plena validez tanto para perfeccionar o dereito como para determinar a contía das prestacións previstas na acción protectora do dito réxime xeral a que poidan acceder aqueles traballadores, de acordo co previsto nesta lei.

Disposición transitoria décimo oitava. *Aplicación paulatina das bases e dos tipos de cotización e de reducións no sistema especial para traballadores por conta allea agrarios.*

1. Sen prexuízo do establecido na sección segunda do capítulo II do título II desta lei e, en particular, no artigo 255, a cotización durante os períodos de actividade no sistema especial para traballadores por conta allea agrarios someterase ás seguintes condicións:

A) A partir do ano 2012, as bases de cotización por todas as contingencias e conceptos de recadación conxunta determinaranse conforme o establecido no artigo 147 segundo o previsto no artigo 255.

No citado exercicio, a base máxima de cotización aplicable será de 1.800 euros mensuais ou 78,26 euros por xornada realizada. As futuras leis de orzamentos xerais do Estado, nun prazo de catro anos contado desde 2012, aumentarán a base máxima de cotización para equiparala á existente no réxime xeral, establecendo un incremento porcentual das reducións previstas na letra C) deste punto, de forma que os incrementos de cotización non superen, en termos anuais, os máximos previstos para as bases de cotización, situados en 1.800 euros.

B) Respecto aos traballadores incluídos nos grupos de cotización 2 a 11, o tipo de cotización aplicable a cargo do empresario será do 15,95 por cento no ano 2012, que se incrementará anualmente en 0,45 puntos porcentuais durante o período 2013-2021, en 0,24 puntos porcentuais durante o período 2022-2026 e en 0,48 puntos porcentuais durante o período 2027-2031. En 2031 acadarase o tipo do 23,60 por cento, consonte a seguinte escala:

2012 - 15,95 %
2013 - 16,40 %
2014 - 16,85 %
2015 - 17,30 %
2016 - 17,75 %
2017 - 18,20 %
2018 - 18,65 %
2019 - 19,10 %
2020 - 19,55 %
2021 - 20,00 %
2022 - 20,24 %
2023 - 20,48 %
2024 - 20,72 %
2025 - 20,96 %
2026 - 21,20 %
2027 - 21,68 %
2028 - 22,16 %
2029 - 22,64 %
2030 - 23,12 %
2031 - 23,60 %

C) A partir do ano 2012, aplicaranse as seguintes reducións na achega empresarial á cotización por contingencias comúns:

a) Respecto aos traballadores incluídos no grupo 1 de cotización aplicarase, durante o período 2012-2031, unha redución de 8,10 puntos porcentuais da base de cotización, do que resultará un tipo efectivo de cotización por contingencias comúns do 15,50 por cento para o dito período.

b) Respecto aos traballadores incluídos nos grupos de cotización 2 a 11, a redución axustarase ás seguintes regras:

1.ª Para bases de cotización iguais ou inferiores a 986,70 € mensuais ou a 42,90 € por xornada realizada, as reducións aplicables, en puntos porcentuais da base de cotización, serán as establecidas na seguinte táboa:

2012 - 6,15%
2013 - 6,33%
2014 - 6,50%
2015 - 6,68%
2016 - 6,83%
2017 - 6,97%
2018 - 7,11%
2019 - 7,20%
2020 - 7,29%
2021 - 7,36%
2022 - 7,40%
2023 - 7,40%
2024 - 7,40%
2025 - 7,40%
2026 - 7,40%
2027 - 7,60%
2028 - 7,75%
2029 - 7,90%
2030 - 8,00%
2031 - 8,10%

2.ª Para bases de cotización superiores ás contías indicadas na regra anterior e até 1.800 euros mensuais ou 78,26 euros por xornada realizada, seralles de aplicación, durante o período 2012-2021, a porcentaxe resultante de aplicar as seguintes fórmulas:

Para bases mensuais de cotización a fórmula aplicable será:

$$\% \text{redución mes (ano X)} = \% \text{redución ano X da táboa} \times \left(1 + \frac{\text{base mes (ano X)} - 986,70}{\text{base mes (ano X)}} \times 2,52 \times \frac{6,15\%}{\% \text{redución ano X da táboa}} \right)$$

X = ano natural entre 2012 e 2021 para o cal se calcula a redución.

Para bases de cotización por xornadas reais a fórmula aplicable será:

$$\% \text{redución xornada (ano X)} = \% \text{redución ano X da táboa} \times \left(1 + \frac{\text{base xornada (ano X)} - 42,90}{\text{base xornada (ano X)}} \times 2,52 \times \frac{6,15\%}{\% \text{redución ano X da táboa}} \right)$$

X = ano natural entre 2012 e 2021 para o que se calcula a redución.

Para o período 2022-2030, as reducións aplicables en puntos porcentuais da base de cotización serán as resultantes da seguinte fórmula:

$$\% \text{redución mes ou xornada (ano X)} = \% \text{redución ano 2021 base mes ou xornada (ano X)} + \left[\frac{8,1\% - \% \text{redución ano 2021 base mes ou xornada (ano X)}}{10} \times (\text{ano X} - 2021) \right]$$

X = ano natural entre 2022 e 2030 para o cal se calcula a redución.

As reducións para o ano 2031 serán do 8,10 por cento en todos os casos.

Nos supostos de cotización por bases mensuais, cando os traballadores inicien ou finalicen a súa actividade sen coincidir co principio ou fin dun mes natural, as reducións a que se refire esta letra C) serán proporcionais aos días traballados no mes.

2. Durante as situacións de incapacidade temporal, risco durante o embarazo e risco durante a lactación natural, así como de maternidade e paternidade causadas durante os períodos de actividade, a achega empresarial á cotización será obxecto das seguintes reducións:

a) Na cotización por contingencias comúns, unha redución no ano 2012 de 13,20 puntos porcentuais da base de cotización, que se incrementará anualmente en 0,45 puntos porcentuais durante o período 2013-2021, en 0,24 puntos porcentuais durante o período 2022-2026 e en 0,48 puntos porcentuais durante o período 2027-2031. En 2031 acadarase unha redución de 20,85 puntos porcentuais, consonte a seguinte escala:

2012 - 13,20
2013 - 13,65
2014 - 14,10
2015 - 14,55
2016 - 15,00
2017 - 15,45
2018 - 15,90
2019 - 16,35
2020 - 16,80
2021 - 17,25
2022 - 17,49
2023 - 17,73
2024 - 17,97
2025 - 18,21
2026 - 18,45
2027 - 18,93
2028 - 19,41
2029 - 19,89
2030 - 20,37
2031 - 20,85

b) Na cotización por desemprego, unha redución na cota equivalente a 2,75 puntos porcentuais da base de cotización.

3. As reducións na cotización establecidas nesta disposición poderán actualizarse cada tres anos mediante as futuras leis de orzamentos xerais do Estado, en función da evolución do índice de prezos de consumo experimentado en tales períodos de tempo.

Disposición transitoria décimo novena. *Réxime de encadramento de determinados socios de traballo.*

Sen prexuízo do disposto no artigo 14.2 desta lei, as cooperativas que, ao abeiro da disposición transitoria sétima da Lei 3/1987, do 2 de abril, xeral de cooperativas, optaron por manter a asimilación dos seus socios de traballo a traballadores autónomos, para efectos da Seguridade Social, conservarán ese dereito de opción nos termos establecidos no artigo 14.1.

Non obstante, se estas cooperativas modificasen o réxime de encadramento dos seus socios de traballo, para a súa incorporación como traballadores por conta allea, no réxime que corresponda, non poderán volver exercer o dereito de opción.

Disposición transitoria vixésima. *Validez para efectos de prestacións de cotas anteriores á alta no réxime especial da Seguridade Social dos traballadores por conta propia ou autónomos.*

O previsto no artigo 319 unicamente será de aplicación con respecto ás altas que se formalizasen a partir do 1 de xaneiro de 1994.

Disposición transitoria vixésimo primeira. *Integración de entidades substitutorias*

O Goberno, por proposta do Ministerio de Emprego e Seguridade Social, determinará a forma e as condicións en que se integrarán no réxime xeral da Seguridade Social, ou nalgún dos seus réximes especiais, aqueles colectivos asegurados en entidades substitutorias aínda non integrados que, de acordo co disposto nesta lei, se encontren comprendidos no campo de aplicación do sistema da Seguridade Social. As normas que se establezan conterán as disposicións de carácter económico que compensen, en cada caso, a integración disposta.

Disposición transitoria vixésimo segunda. *Débedas coa Seguridade Social dos clubs de fútbol.*

1. No marco do convenio de saneamento do fútbol profesional a que se refire a disposición adicional décimo quinta da Lei 10/1990, do 15 de outubro, do deporte, a Liga de Fútbol Profesional asumirá o pagamento das débedas coa Seguridade Social en 31 de decembro de 1989, das cales quedarán liberados os clubs de fútbol que subscribisen os correspondentes convenios particulares coa Liga Profesional.

As débedas expresadas no parágrafo anterior enténdense referidas ás daqueles clubs que, nas temporadas 1989/1990 e 1990/1991, participaban en competicións oficiais da primeira e segunda división A de fútbol.

2. Igualmente, e co obxecto de facer fronte aos compromisos contraídos no Plan de saneamento de 1985, a Liga de Fútbol Profesional asumirá o pagamento das débedas coa Seguridade Social referidas a aqueloutros clubs incluídos no citado plan e non incluídos no segundo parágrafo do punto anterior, que foron devindicadas con anterioridade ao dito plan e que se encontraban pendentes de pagamento en 31 de decembro de 1989.

3. En caso de falta de pagamento total ou parcial por parte da Liga Profesional das débedas a que se alude nos números anteriores, as garantías a que se refire o punto 3 da disposición transitoria terceira da Lei 10/1990, do 15 de outubro, do deporte, serán executadas, en vía de constrinximento, polos órganos de recadación da Seguridade Social e o importe obtido imputarase en proporción ás débedas non pagadas.

4. No marco do convenio de saneamento, e unha vez asumidas pola Liga Nacional de Fútbol Profesional as débedas dos clubs de fútbol que, por todos os conceptos, estes contraeron coa Seguridade Social, poderase acordar o seu aprazamento de pagamento durante un período máximo de doce anos, con suxeición ao previsto nos artigos 31 e seguintes do vixente Regulamento xeral de recadación da Seguridade Social, aprobado polo Real decreto 1415/2004, do 11 de xuño.

Os pagamentos efectuaranse mediante amortizacións semestrais e as cantidades aprazadas devindicarán os correspondentes xuros de demora, que se ingresarán no último prazo de cada débeda aprazada.

Disposición transitoria vixésimo terceira. *Concertos para a recadación.*

A facultade de concertar os servizos de recadación, concedida polo artigo 21 á Tesouraría Xeral da Seguridade Social, subsistirá até que se organice un sistema de recadación unificado para o Estado e a Seguridade Social.

Disposición transitoria vixésimo cuarta. *Incompatibilidade das prestacións non contributivas.*

1. A condición de beneficiario das pensións non contributivas da Seguridade Social será incompatible coa percepción das pensións asistenciais, reguladas na Lei 45/1960, do 21 de xullo, pola que se crean determinados fondos nacionais para a aplicación social do imposto e do aforro, e suprimidas pola Lei 28/1992, do 24 de novembro, de medidas orzamentarias urxentes, así como dos subsidios de garantía de ingresos mínimos e por axuda de terceira persoa, a que se refiren o artigo 8.3 e a disposición transitoria única do texto refundido da Lei xeral de dereitos das persoas con discapacidade e da súa inclusión social, aprobado polo Real decreto legislativo 1/2013, do 29 de novembro.

2. A percepción das asignacións económicas por fillo con discapacidade a cargo, establecidas no artigo 353.2.b) e c), será incompatible coa condición, por parte do fillo con discapacidade, de beneficiario das pensións asistenciais, reguladas na Lei 45/1960, do 21 de xullo, e suprimidas pola Lei 28/1992, do 24 de novembro, ou dos subsidios de garantía de ingresos mínimos e por axuda de terceira persoa, a que se refiren o artigo 8.3 e a disposición transitoria única do texto refundido da Lei xeral de dereitos das persoas con discapacidade e da súa inclusión social.

Disposición transitoria vixésimo quinta. *Pervivencia de subsidios económicos de persoas con discapacidade.*

1. As persoas beneficiarias dos subsidios de garantía de ingresos mínimos e por axuda de terceira persoa continuarán co dereito á súa percepción de acordo co establecido no artigo 8.3 e a disposición transitoria única do texto refundido da Lei xeral de dereitos das persoas con discapacidade e da súa inclusión social, aprobado polo Real decreto legislativo 1/2013, do 29 de novembro, nos termos e coas condicións que se prevén na lexislación específica que os regula, salvo que os interesados pasen a percibir unha pensión non contributiva, caso en que se aplicará o establecido na disposición transitoria vixésimo cuarta da presente lei.

2. Sen prexuízo do disposto no punto anterior, as normas previstas na lexislación específica respecto aos importes que percibirán os beneficiarios do subsidio de garantía de ingresos mínimos, atendidos en centros públicos ou privados, quedarán suprimidas, con independencia da participación dos beneficiarios deste subsidio no custo da estancia, conforme as normas vixentes de carácter xeral aplicables ao financiamento de tales centros.

3. Nos supostos de contratación por conta allea ou establecemento por conta propia dos beneficiarios do subsidio de garantía de ingresos mínimos, seralles de aplicación, en canto á recuperación automática do dereito ao subsidio, o disposto para o efecto para os beneficiarios da pensión de invalidez non contributiva no artigo 363 da presente lei. Así mesmo, non se terán en conta para o cómputo anual das súas rendas, para os efectos previstos na súa lexislación específica aplicable, as que percibisen en virtude da súa actividade laboral por conta allea ou propia no exercicio económico en que se produza a extinción do contrato ou o cesamento da actividade laboral.

Disposición transitoria vixésimo sexta. *Cualificación da incapacidade permanente.*

Un. O disposto no artigo 194 desta lei unicamente será de aplicación a partir da data en que entren en vigor as disposicións regulamentarias a que se refire o punto 3 do mencionado artigo 194. Até que non se desenvolva regulamentariamente este artigo será de aplicación a seguinte redacción:

«Artigo 194. *Graos de incapacidade permanente.*

1. A incapacidade permanente, calquera que sexa a súa causa determinante, clasificarase consonte os seguintes graos:

a) Incapacidade permanente parcial para a profesión habitual.

- b) Incapacidade permanente total para a profesión habitual.
- c) Incapacidade permanente absoluta para todo traballo.
- d) Grande invalidez.

2. Entenderase por profesión habitual, en caso de accidente, sexa ou non de traballo, a desempeñada normalmente polo traballador no tempo de sufrilo. En caso de enfermidade común ou profesional, aquela a que o traballador dedicaba a súa actividade fundamental durante o período de tempo, anterior á iniciación da incapacidade, que regulamentariamente se determine.

3. Entenderase por incapacidade permanente parcial para a profesión habitual a que, sen alcanzar o grao de total, ocasione ao traballador unha diminución non inferior ao 33 por cento no seu rendemento normal para a dita profesión, sen lle impedir a realización das súas tarefas fundamentais.

4. Entenderase por incapacidade permanente total para a profesión habitual a que inhabilite o traballador para a realización de todas ou das fundamentais tarefas da dita profesión, sempre que se poida dedicar a outra distinta.

5. Entenderase por incapacidade permanente absoluta para todo traballo a que inhabilite por completo o traballador para toda profesión ou oficio.

6. Entenderase por grande invalidez a situación do traballador afecto de incapacidade permanente e que, por consecuencia de perdas anatómicas ou funcionais, necesite a asistencia doutra persoa para os actos máis esenciais da vida, tales como vestirse, desprazarse, comer ou análogos.»

Dous. Até que non se desenvolva regulamentariamente este artigo, todas as referencias que neste texto refundido e nas demais disposicións se realizasen á «incapacidade permanente parcial» deberán entenderse feitas á «incapacidade permanente parcial para a profesión habitual»; as que se realizasen á «incapacidade permanente total» deberán entenderse feitas á «incapacidade permanente total para a profesión habitual»; e as feitas á «incapacidade permanente absoluta», á «incapacidade permanente absoluta para todo traballo».

Disposición transitoria vixésimo sétima. *Complementos por mínimos para pensións contributivas.*

1. A limitación prevista no artigo 59.2 con respecto á contía dos complementos necesarios para alcanzar a contía mínima de pensións non será de aplicación en relación coas pensións que fosen causadas con anterioridade ao 1 de xaneiro de 2013.

2. Así mesmo, o requisito de residencia en territorio español a que fai referencia o artigo 59.1 para ter dereito ao complemento para alcanzar a contía mínima das pensións exixírase para aquelas pensións cuxo feito causante se produza a partir do día 1 de xaneiro de 2013.

Disposición transitoria vixésimo oitava. *Acreditación de determinadas situacións legais de desemprego.*

O traballador acreditará a situación legal de desemprego nos supostos recollidos nos ordinais 2.º, 3.º e 4.º do punto 1.a) do artigo 267, até que non se desenvolva regulamentariamente o dito artigo, na forma seguinte:

1.º No caso de extinción do contrato por morte, xubilación ou incapacidade do empresario individual, mediante comunicación escrita do empresario, dos seus herdeiros ou representante legal que notifique ao traballador a extinción da relación laboral por algunha das ditas causas ou ben acta de conciliación administrativa ou xudicial, ou resolución xudicial definitiva, nos termos fixados no parágrafo seguinte.

2.º No caso de despedimento, mediante a notificación por escrito a que se refire o artigo 55.1 do texto refundido da Lei do Estatuto dos traballadores. Na falta desa notificación, a acreditación realizarase mediante certificado de empresa ou informe da

Inspección de Traballo e Seguridade Social en que consten o cesamento involuntario na prestación de traballo e a súa data de efectos, ou a acta de conciliación administrativa en que conste que o traballador impugna o despedimento e o empresario non comparece.

Así mesmo, poderase acreditar mediante acta de conciliación administrativa ou xudicial ou resolución xudicial definitiva que declare a procedencia ou improcedencia do despedimento. No suposto de improcedencia, deberá tamén acreditarse que o empresario, ou o traballador cando sexa representante legal dos traballadores, non optou pola readmisión.

3.º No caso de despedimento baseado en causas obxectivas, mediante comunicación escrita ao traballador nos termos previstos no artigo 53 do texto refundido da Lei do Estatuto dos traballadores, ou ben acta de conciliación administrativa ou xudicial ou resolución xudicial definitiva nos termos fixados no parágrafo anterior.

Disposición transitoria vixésimo novena. *Cobertura da prestación económica por incapacidade temporal dos traballadores incorporados ao réxime especial da Seguridade Social dos traballadores por conta propia ou autónomos con anterioridade ao 1 de xaneiro de 1998.*

A obrigación de formalizar cunha mutua colaboradora coa Seguridade Social a protección pola prestación económica por incapacidade temporal establecida no artigo 83.1.b) non será exigible aos traballadores incorporados ao réxime especial de traballadores por conta propia ou autónomos con anterioridade ao 1 de xaneiro de 1998 e que a tivesen cuberta coa entidade xestora.

Disposición derradeira primeira. *Título competencial.*

A regulación contida nesta lei será de aplicación xeral ao abeiro do previsto no artigo 149.1.17ª da Constitución, salvo os aspectos relativos ao modo de exercicio das competencias e á organización dos servizos nas comunidades autónomas que, de acordo co establecido nos seus estatutos de autonomía, asumisen competencias na materia regulada.

Disposición derradeira segunda. *Competencias doutros departamentos ministeriais.*

As competencias que nesta lei se atribúen ao Ministerio de Emprego e Seguridade Social entenderanse sen prexuízo das que, en relación coas distintas materias nela reguladas, poidan corresponder a outros departamentos ministeriais.

Disposición derradeira terceira. *Acomodación das normas sobre pensión de xubilación por diminución da idade.*

O Goberno, por proposta do Ministerio de Emprego e Seguridade Social, acomodará a lexislación vixente sobre pensión de xubilación no sistema da Seguridade Social para efectos da aplicación do previsto no artigo 215 da presente lei e naqueloutros supostos en que a idade establecida con carácter xeral para ter dereito á dita pensión teña que ser rebaixada en desenvolvemento de medidas de fomento de emprego, sempre que estas conduzan á substitución duns traballadores xubilados por outros en situación de desempregados.

Disposición derradeira cuarta. *Traballadores que permanezan en activo.*

O Goberno poderá outorgar desgravacións, ou deducións de cotizacións sociais, naqueles supostos en que o traballador opte por permanecer en activo, unha vez alcanzada a idade prevista no artigo 205.1, con suspensión proporcional á percepción da pensión. A súa regularización farase logo de consulta ás organizacións sindicais e asociacións empresariais máis representativas.

Disposición derradeira quinta. *Disposicións relativas a traballadores por conta allea agrarios.*

1. Establecerase regulamentariamente a posible inclusión de determinados traballos agrarios actualmente encadrados no réxime xeral da Seguridade Social no sistema especial para traballadores por conta allea agrarios, observando os requisitos establecidos na presente lei e con garantía dos dereitos de seguridade social recoñecidos aos traballadores destes colectivos, logo de consulta á comisión de seguimento prevista na disposición adicional décimo quinta.

2. A cotización dos traballadores agrarios con contrato de traballo a tempo parcial levarase a cabo de forma proporcional á parte de xornada realizada efectivamente, nos termos e condicións que se determinen regulamentariamente, e sen prexuízo da aplicación das bases mínimas de cotización que a lei estableza en cada momento.

3. Para efectos da posible actualización do tipo de cotización por formación profesional a que se refire o artigo 255.2.e), ordinal 3.º, teranse en conta, de ser o caso, as propostas que formule a correspondente mesa de diálogo social.

Disposición derradeira sexta. *Traballadores autónomos dedicados á venda ambulante ou a domicilio.*

Respecto aos traballadores por conta propia dedicados á venda ambulante ou a domicilio, establecerase unha base mínima de cotización ao réxime especial dos traballadores por conta propia ou autónomos inferior á fixada anualmente con carácter xeral para este réxime especial, nos termos e condicións que determine a Lei de orzamentos xerais do Estado para cada exercicio.

Disposición derradeira sétima. *Competencias sobre a incapacidade temporal.*

A Secretaría de Estado da Seguridade Social, por proposta do Instituto Nacional da Seguridade Social e mediante resolución publicada no «Boletín Oficial del Estado», determinará a data a partir da cal se asumirán as funcións atribuídas no artigo 170.1.

Disposición derradeira oitava. *Desenvolvemento regulamentario.*

Facúltase o Ministerio de Emprego e Seguridade Social para ditar as normas de aplicación e desenvolvemento da presente lei e propor ao Goberno para a súa aprobación os seus regulamentos xerais.

O Goberno aprobará, así mesmo, cantas outras disposicións resulten necesarias para a aplicación e o desenvolvemento do previsto nesta lei.